

COLECȚIA SFINX

ȘTEFAN BERCIOU

INSULA SPIONILOR

COLECȚIA SFINX

ȘTEFAN BERCIU

INSULA SPIONILOR

roman

EDITURA MILITARĂ — 1972

ILUSTRATIA COPERTEI N. NOBILESCU

CAPITOLUL I

„Spioana“

Telepsihofonul profesoarei Maria Tripșa stîrnise un deosebit interes în lumea medicală. Aparatul, încă în curs de finisare, anunța o mare descoperire a unei femei de știință, aflată poate la capătul unei cariere pe care avea să și-o încheie în triumful consacrării universal recunoscute.

„Bătrîna“ — cum o porecliseră colegii ei de institut — nu împlinise încă șazeci de ani, dar chipul ei palid, slab și brăzdat de zbîrcituri care se iviseră încă din anii tinereții, o făceau să pară cu mult mai trecută. Viața ei de pînă acum se scursese, aparent liniștită, între institut și casă, între cele două mari preocupări ale existenței sale : *telepsihofonul*, la care aspirase încă de pe băncile liceului și fiica ei, Ela, care de doi ani devenise ingineră. „Bătrîna“ se trăgea dintr-o familie de învățători de prin împrejurimile Slatinei, și pînă astăzi rămăsese același „copil“ de țăran, cu bunătatea și bunul simț pe care-l au, îndeobște, oamenii simpli.

Rămăsese văduvă din primul an de căsnicie, iar fiica ei n-avea să-și cunoască tatăl, care se sinucisese datorită unei „păcăleli de-ntîi aprilie“ ; un prieten îi telefonase : „Gheorghe ! Podul tău s-a prăbușit azi-dimineață, cînd a trecut personalul 6005 !“ Era prima lui construcție de mai mari proporții. N-a verificat. A crezut ceea ce i s-a spus și... a lăsat o scrisoare către copilul care avea să se nască peste patru luni. „Tatăl tău a fost un om de onoare“. Atît. Și de-atunci, sufletul înjumătățit al Mariei Tripșa avea să se zbu-
ciune pînă și pentru oamenii care otrăvesc sufletele altora,

Și a izbutit. A creat *telepsihofonul*. A creat, poate a opta minune a lumii, menită să scormonească sufletele bolnave și să le aducă leacul. Întotdeauna e mai ușor de găsit leacul, dacă pricina bolii e cunoscută, și ea tocmai pentru asta s-a zbatut ; să afle pricina... pricinele celor mai tainice boli care se cuibăresc în cele mai tainice sfere ale ființei, acolo unde radiografia este neputincioasă, iar bisturiul nu are ce amputa, acolo unde urechea nu are ce asculta, iar ochiul... nimic de văzut. Acolo a ținut fetița de la țară și acolo a ajuns „bătrîna“ de astăzi ! Acolo, unde cea mai slabă umbră întunecă sensul unei vieți, unde cea mai neînsemnată apăsare prăbușește pentru totdeauna o existență umană. Acolo avea să pătrundă și să lecuiască *telepsihofonul*, acea uriașă mașină cu peste trei mii de relee, cu sute de bobine și becuri colorate, cu plase și capcane în care trebuiau prinse suferințele, cu sute de electromagneți, toate cu menirea de a atrage în cursă ceturile sufletelor bolnave, cu zeci de lame care trebuiau să taie nevăzuta suferință, cu faruri puternice care trebuiau să distrugă beznă, cu orgi care să strige sunete de bucurie și mâini vrednice care să alunge durerea. Și fiecare releu, bec, magnet, gheară și sunet însemnau un ceas, o zi sau poate chiar un an din zbuciumul sufletului Mariei Tripșa, pentru liniștea sufletelor tuturor oamenilor din lume.

În ultima vreme fusese deseori chemată în străinătate, unde ținuse cîteva conferințe la diverse institute și facultăți, iar o conferință internațională o invitase, nu de mult, să-și expună invenția. Lucrul acesta se hotărîse și Maria mai avea doar patru zile pînă la brevetarea și omologarea invenției sale pe plan internațional. „Bătrîna“ fixase data, iar presa din zeci de țări avu un subiect bun pentru o săptămînă. Cîteva gazetari de la mari cotidiane, cum și de la reviste de specialitate, sosiră în România. Timiditatea profesoarei le puse însă răbdarea la grea încercare.

Totuși, ea sfîrși prin a-i invita pe toți acasă, laolaltă cu cei cîteva prieteni și colaboratori ai ei, în aceeași seară în care avea să ofere o masă de rămas bun, înainte de a pleca în străinătate unde avea să rămînă două săptămîni.

„Bătrîna“ locuia într-un cartier vechi, pe o stradă retrasă, unde ocupa parterul unui imobil cu două etaje — tip „locuințe ieftine“. Apartamentul avea trei camere și un hol destul de mare ce servea drept cameră de zi ori sufragerie ; celelalte încăperi erau folosite ca dormitoare pentru ea, fiica ei și menajera care le părăsise de o săptămînă, pentru a se duce să locuiască la fiul ei care terminase facultatea și devenise medic. Ar fi putut să se mute, ar fi putut să-și

cumpere o altă locuință, dar casa asta în care fusese fericită aproape un an cu singurul bărbat din viața ei, zidurile astea de care s-au spart primele țipete ale Elei, o făcuseră prizoniera lor pentru oricât ar mai fi avut de trăit.

În dimineața aceea nu se dusesese la institut. Dereticase și gătise singură. Pe la amiază venise și Ela, care se oferise s-o ajute; dar după câteva farfurii prefăcute în țandări, Maria o imploră să se „liniștească“, asigurând-o că numai astfel o s-o ajute cu adevărat.

Ela se prefăcu supărată. După câteva clipe însă nu-și putu ascunde bucuria eliberării de orice preocupare de acest soi și începu să cînte.

— Cum se face că n-ai venit împreună cu Titus? întrebă Maria din bucătărie.

Titus era un tânăr inginer, cu care Ela urma să se logodească la reîntoarcerea profesoarei din străinătate.

— Ne-am despărțit! strigă fata.

Maria apărură în pragul camerei în care se afla Ela și o privi iscoditor.

— A... acum zece minute; acum zece minute ne-am despărțit. Asta am vrut să spun.

Maria se retrase tăcută. Răspunsul fiicei sale o contrariase. Știa că Ela îl iubește. Totodată era sigură că bărbat mai potrivit pentru temperamentul ei vulcanic cu greu s-ar fi găsit.

Titus Noaptea era măsurat la vorbă și cumpătat în tot ceea ce făcea; dar, ceea ce o bucurase pe Maria cel mai mult era faptul că singurul om, care-și făcea simțită autoritatea față de Ela, era tocmai omul pe care fiica ei îl iubea.

Începea să se întunece.

Ningea. Undeva, o femeie își chema copilul de la joacă, un câine lătra răgușit.

— Să mai pun lemne?

— Nu! strigă Maria iritată. Vrei să dai foc casei?

Ela izbucni în râs.

— Mai bine ai deschide fereastra din sufragerie.

Fata se supuse, și în clipa următoare o boare de aer proaspăt năvăli în încăpere.

Prin fața casei trecu un coșar. Ela îi întinse privirea.

Coșarul avea niște ochi verzi, imenși, și fata, fără să vrea, continua să se uite la el.

— Aveți nevoie de coșar? răsună puternic glasul acelui bărbat înalt și zvelt, cu umeri niinși.

Ea nu-i răspunse imediat ; ceva, ceva straniu, care se degaja din făptura puternică a bărbatului o împietrise. Abia într-un târziu, izbuti să bîguie :

— Umblați de mult... nu-i așa ?

— Nu, răspunse coșarul ; stau de mult.

Duritatea răspunsului, amărăciunea lui dobîndiră pentru fată sensuri nu tocmai definite, tulburătoare.

— Da... da, avem nevoie ; poftiți !

Din spatele ei se auzi muștrarea Marici :

— Asta-i nebunie ! Curată nebunie ! Nu-mi văd capul de treburi și tu vrei să-ntorci casa pe dos. Îți dai seama ce mizerie o să facă ?

Ela îngheță. Își privi mama cu atîta disperare, încît Maria sfîrși prin a o liniști.

— A spus că așteaptă de mult ; cine știe cîtă nevoie o avea, dacă vrea să lucreze pe o astfel de vreme.

„Bătrîna“ se grăbi să deschidă.

Coșarul aștepta în prag. Privirile lor se întîlniră, și profesoara tresări. Ochii aceia mari și verzi îi mai văzuse ea o dată, o singură dată, luminînd chipul unui singur bărbat... al singurului bărbat...

— Sărut mîna ! șopti omul acoperit de zgură și zăpadă.

Omul din fața ei, intuindu-i parcă tulburarea, rămase mai departe în așteptare.

Ela privea mută scena care se desfășura într-o tăcere apăsătoare. Într-un târziu sfîrși prin a se întoarce spre tabloul tatălui ei.

Un tremur ușor o cuprinse. Făcu cîțiva pași, apropiindu-se de Maria. Își trecu brațul peste umerii ușor încovoiați, iar mîinile mamei se crispară de ale ei.

Omul care trezise amintirea celui dispărut urmărise cuminte și reținut tresărirea bătrînei, ca și privirile tinerei fete ; sfîrși prin a face un singur pas în vestibul și asta doar pentru a vedea cauza care stîrnise tulburarea celor două femei. Apoi, coșarul le privi pe rînd și strălucirea de oțel a ochilor săi păru să se întunece pentru cîteva clipe : femeile pricepură că el înțelesese pricina tulburării lor.

— Poți începe... dacă vrei, rupse Maria tăcerea.

Coșarul se dădu înapoi cu un pas.

— Văd că masa e pusă pentru lume multă...

— Da, îngăimă Ela. Dacă ai putea veni altădată !

Bărbatul se întristă.

— Pot ; dar dumneavoastră m-ați chemat acum.

— Adevărat, adevărat, se grăbi Maria s-o scuze, și scoase repede un portofel din buzunarul rochiei de casă. Uitați, vă pot plăti deranjul... sau vă pot achita dinainte costul curățatului; avem cinci coșuri, mai spuse ea dintr-o răsufulare, și asta cred că face pe puțin o sută de lei. Nu ?

— Nu ! răspunse coșarul.

— Dar cât ? Cât ? insistă Ela.

— Nimic... nimic... biîgui omul, după care le întoarse spatele și plecă.

Ela înșfăcă portofelul mamei sale și se năpusti pe ușă, strigînd în urma bărbatului :

— Domnule !... Domnule coșar !

Bărbatul se opri și așteptă, fără să se întoarcă, apropierea fetei.

Ela era în rochie. Nu îndrăznea să-l privească. Scoase din portofel două hîrtii de cîte o sută și i le oferi, spunîndu-i :

— Ia-le... ! Luați-le ! Am încredere în dumneavoastră... Sînt sigură că ne veți curăța coșurile foarte bine pentru banii ăștia.

— Dați-mi doar o sută. Arvună. Și să știți că dacă n-am să vă curăț coșurile, am să vă aduc banii înapoi.

Luă din mîna fetei o bancnotă și își continuă drumul.

Maria o aștepta în prag.

— A luat banii ? o întrebă ea.

— Da o sută. „Arvună“ ! Și mi-a mai spus că o să ne aducă banii înapoi dacă n-o să mai vină pentru coșuri.

Ninsoarea se întetise. Lumînile de pe stradă prinseră viață, iar la ferestrele caselor, storiurile se lăsară unul cîte unul.

Peste două ore, casa profesoarei Maria Tripșa avea să se umple de prieteni, de reporteri și de veselie.

Oamenii erau plini de exuberanță.

Intr-un colț al sufrageriei, un reporter de la o revistă suedeză făcea tot ce putea, ca „Bătrîna“ să nu-l părăsească ; îi povestea ultimele can-can-uri din lumea medicală, îi relata — pe un ton de șoaptă strigată, ca să poată auzi și ceilalți comeseni — impresiile pe care le lăsase Maria cu cîteva luni în urmă, la o conferință ținută în țara lui, și cîte alte asemenea lucruri dar, din cînd în cînd, aducea vorba — adevărat, cu multă prudență — și despre *telepsihofon*. Atunci, ochii profesoarei căpătau o anume strălucire.

obraji ei supti și palizi se îmbujorau, glasul îi vibra în timp ce fădea prețioase relații pentru publicitatea de care revista avea nevoie.

Ceilalți păreau să-l invidieze și curînd începură să-l hăituiască, fie cu glume, fie cu întrebări, pînă cînd omul sfîrși prin a scoate un strigăt de enervare. Un rîs homeric izbucni din piepturile tuturor ; Maria părea să se distreze de minune.

Titus sosi mult mai tîrziu. Ela îl însoți în camera ei. Știa că el nu suporta asemenea petreceri, că evita întotdeauna să facă noi cunoștințe.

Zina, tînăra laborantă a profesoarei, o asigură pe Ela că va face totul ca lipsa ei să nu fie observată.

În camera alăturată, Ela deschise larg fereastra.

Afară continua să ningă. Fata adună de pe marginea ferestrei, cu amîndouă mîinile, zăpada și își ascunse fața în ea.

— Ai să răcești...

Ela păru să nu audă decît șoapta umedă a zăpezii care i se topea pe obraji.

Atunci, parcă gelos. Titus îi desfăcu brutal mîinile de pe obraji.

— De ce faci asta ? întrebă ea cu nedumerire și teamă. Îl știa atît de reținut și de sobru !

Tînărul nu-i răspunse. O privea cu un amestec de patimă și furie.

— Titus ! Mi-e frică...

Atunci, el o îmbrățișă puternic, și-i șopti disperat :

— Nici zăpada nu vreau să-ți atingă fața. Nici apa, nimic !
Nimeni, înțelegi ?

Apoi slăbi strînsoarea brațelor și căută privirea fetei, iar cînd i-o întîlni, îi spuse abia murmurînd :

— Înțelegi, dragostea mea ?

Nimeni nu-i vorbise astfel pînă atunci.

— Înțelegi ? Înțelegi ? continua să răsune în cameră șoapta lui disperată.

Ea ar fi vrut să strige de fericire, dar emoția îi fărîmase și voința și glasul...

În clipa următoare, Maria năvăli în camera fiicei sale, dar rămase ca impietrită. Tinerii se priveau plîngînd. Era atîta fericire în ochii lor, încît inima ei se opri pentru o clipă. Se retrase, închizînd ușa încetîșor.

— Titus ! șopti Ela într-un tîrziu. Hai să ieșim din casă. Știi, dragostea mea, camera asta e prea neîncăpătoare pentru atîta fe-

ricire. Tăcu o clipă și-l privi printre lacrimile care încă nu conșeră ; apoi, brusc, se aruncă la pieptul lui, spre a-și ascunde privirea vinovată de-atîta bucurie și gîmu a dezvinovățire : N-am să-mi mai las fața atinsă de zăpadă ! Nici de viscol, nici de aripa gerului... de nimic, de nimic și de nimeni. Am să merg, așa, cuibărită la pieptul tău și am să-mi înăbuș urletul de fericire.

Titus îi ridică capul și-i caută cu înfrigurare privirea. Vroia să știe cît este de adevărat ceea ce auzea și simțea, iar pentru asta ce altceva putea face decît să se uite în adîncul acelor ochi de copil ?

Fata îi înfruntă privirea, căutînd parcă același lucru. Apoi ieșiră.

— Hei ! Dar voi ați înnebunit de-a binelea ! se auzi strigătul Zinei care alerga spre ei, aducîndu-le paltoanele. Unde-ați plecat așa de grăbiți ?

— Să mîngîiem zăpada, răspunse fata.

Zina o privi mișcată.

— Da, interveni Titus... Sînt suflete pe care nimeni nu le-a mîngîiat vreodată și pe care toți le calcă în picioare. Așa se întîmplă și cu sufletul zăpezii.

Era atîta gingășie și disperare, atîta durere și speranță în tonul și-n vorbele lui Titus, încît Zina se cutremură. Îi mai privi o dată și porni spre casă alergînd.

Îndrăgostiții o priviră nedumeriți, apoi își continuară drumul. Pe stradă bîntuia vifornita...

Mica petrecere a profesoarei Maria Tripsa se termină cu puțin înainte de miezul nopții. Musafirii păreau îngrijorați de starea vremii, și primul care-și manifestă teama fu reporterul suedez. Atunci, ceilalți priviră afară și hotărîră de îndată să plece în grupuri. Zina vroia să mai rămînă, oferindu-se să-i ajute Mariei la o sumară punere în ordine a casei, dar un foto-reporter al unei reviste de specialitate olandeze, un vlăjgan blond, se oferi s-o conducă acasă. Profesoara o sfătui să accepte ; abundența zăpezii putea duce la încetarea circulației.

Mașina olandezului, un Pakard destul de vechi dar puternic, înainta cu greu.

— E motorul rece, se scuza el.

Zina se mulțumi să zîmbească. Își aprinse o țigară și trase primul fum cu sete ; la Maria nu fumase de loc, știa că nu-i place. După cîteva minute, se zări centrul. Fata își mai aprinse o țigară și după alte cîteva minute îl rugă să oprească. Olandezul îi ceru o întîlnire, și Zina i-o fixă pentru după-amiaza zilei următoare. Apoi Zina coborî și pătrunse în institutul condus de Maria Tripsa. pe o ușă folosită numai de aceasta și unde nu era portar.

Coridoarele institutului erau pustii. Dinspre scara principală răsunară pași. Cineva se îndrepta cu oarecare grijă spre sala marelui laborator. Întunericul era pătat de cîteva raze alburii ce răzbăteau prin ferestrele rare și mici ale culoarului. La un moment dat pașii încetară și o liniște absolută păru a se statornici. După o vreme se auzi însă zăngănitul unei legături de chei. Apoi, iar liniște și în sfîrșit o cheie se răsuci în broasca unei uși. Tăcere. O clanță fu apăsată cu precauție, apoi iar tăcere. Urmă un ușor scîrțîit și o ușă prinse a se deschide. Niçi un alt zgomot. Iar pași și iar liniște. Cineva ajunsese într-un colț mai întunecos al laboratorului, unde se afla o imensă casă de bani. Lumina albastră-violet a unei lanterne prinse, într-un fascicul discret, încuietoearea. Apoi, fasciculul se plimbă cu oarecare nervozitate de-a lungul și de-a latul seifului desenîndu-i parcă, undeva în spațiu, conturul dreptunghiular. Din nou întuneric și liniște deplină. Urmă zgomotul produs de un declic metalic, căruia i se suprapuse zăngănitul legăturii de chei. Fasciculul lanternei reapăru asupra peretelui frontal al casei de bani, iar în conul său de lumină o mîină înmănușată învîrti rotorul de siguranță. Mecanismul încuietorii icni și cedă. Ușa seifului se deschise, ascultătoare. Fasciculul de lumină își schimbă culoarea, din albastru-violet într-un alb crud. Aceeași mîină care învîrtise rotorul încuietorii se afundă în interiorul seifului și scoase cîteva foi de calc, pe care le întinse apoi pe dușumca. Conul de lumină degajat de lanternă se limita exclusiv la a cuprinde întinderea foilor de calc. După cîteva clipe un aparat fotografic prinse a înregistra desenele de pe foile de calc. Apoi, mîina înmănușată începu să pună foile de calc la loc, în seif, dar nu apucă să ducă la capăt și operațiunea asta, pentru că declicul unui comutator inundă laboratorul cu lumina izvorîtă dintr-o puternică plafonieră de neon și, o dată cu asta, o voce puternică, baritonală, sparse liniștea :

— Zina Gogan ! ?

În pragul uşii se afla tehnicianul Alexe Vedeă, cu un pistol în mână.

Laboranta rămase locului, împietrită ; abia după cîteva secunde izbuti să se întoarcă spre bărbatul care o surprinsese şi îngăimă în neştire :

— Domnule... domnule tehnician...

Bărbatul rîse scurt şi nervos, punîndu-şi pistolul în buzunarul halatului său alb.

— Mai puteai avea răbdare, domnişoară Gogan, o ironiză el ; încă trei-patru săptămîni şi *telepsibofonul* ar fi fost definitivat.

Făcu un pas spre ea. Zina strînse cu deznădejde micul aparat fotografic. El observă gestul fetei şi, prefăcîndu-se a nu fi luat în seamă teama ei şi consecinţele pe care le-ar fi putut avea, continuă cît putu de calm :

— Încă trei-patru săptămîni, şi ai fi avut totul... totul... pe cînd aşa... în rate... Prea mult risc...

— Prea multe riscuri ! mîrii Zina.

Alexe păru surprins de cinismul ei. Vorbele laborantei avură darul să-l facă atent la faptul că şocul trecuse şi că în faţa lui se afla un adversar nu tocmai comod şi cu atît mai puţin dispus să-şi vîndă pielea pe un preţ mic. Mai făcu un pas spre ea, căutînd să zîmbească şi-i porunci să pună aparatul fotografic în seif. Fata îl ascultă, dar îi execută dispoziţia privind într-un punct fix, undeva în spatele lui. Insistenţa privirii Zinei păru să-l neliniştească pe Alexe şi, căutînd să se stăpînească, o întrebă la ce anume se uită.

— Să zicem că în asemenea expediţii⁸ nu te avînţi singur... Mai ales o femeie !

Alexe Vedeă măsură distanţa dintre ea şi el ; îi despărţeau aproape doi metri. Instinctiv duse mîna la buzunarul în care-şi pusese revolverul şi continuă :

— Domnişoară Zina Gogan ! lasă aparatul în seif şi adună planurile de pe jos.

Zina izbucni în rîs, nedesprinzîndu-şi mîna de pe aparatul fotografic pe care-l sprijinea de unul dintre rafturile seifului.

— Dac-am fi singuri... v-aş asculta...

— Ce vrei să spui ?

Fata chicoti din nou.

— Răspunde ! porunci Alexe, strîngînd revolverul în palmă.

— Să-l întrebăm şi pe dumnealui ce părere are ? spuse ea, continuînd să privească peste umărul lui.

Alexe Vedea se răsuca brusc și scoase revolverul, dar tot atât de repede Zina ridică aparatul de fotografiat vrînd să-l trîntească și astfel, odată ajuns la lumină, filmul să se voaleze.

Fulgerător, Alexe se întoarse spre ea și, văzînd ce putea să se întîmple, se aruncă asupra fetei, prinzînd aparatul. Apoi, ca și cînd nimic nu s-ar fi întîmplat, îi porunci din nou să strîngă planurile și să le pună în seif.

Laboranta se supuse.

Alexe îi ceru cheile. Apoi puse și micul aparat fotografic alături de planuri și încuie.

— Ai jucat necinstit.

— Dar am pierdut, murmură Zina și se îndreptă spre un scaun pliant. Îl desfăcu, se așează și adăugă resemnată : iar cînd pierzi, plătești.

— Da... plătești !

— Care e prețul ?

— Prețul ? făcu Alexe contrariat. Prețul cui ? Al meu ? strigă el cu vădită indignare și repetă : Al meu ?

— Nu, răspunse fata cu aerul unui om sfîrșit ; al meu...

Alexe păru să se mai fi liniștit.

— O... o pedeapsă exemplară !

Zina Gogan rîse scurt. Un zîmbet amar părea să i se fi întipărit în colțurile gurii. Oftă și spuse :

— Asta... asta, numai în situația în care mă veți denunța.

— Cui ? întrebă bărbatul, cu o nuanță de batjocură în glas.

— Securității...

Tehnicianul își trase un scaun aproape de ea, o fixă cu curiozitate, de parcă atunci ar fi văzut-o pentru prima oară și o întrebă pe tonul cel mai firesc cu putință.

— Domnișoară Gogan, dumneata știi cum mă cheamă și ce profesie am ?

Zina îl privi cu un aer tîmp și cîteva clipe nu răspunse. După aceea păru oarecum că se regăsește :

— Da... Vă numiți Alexe Vedea și sînteți tehnician la acest institut.

— Nu, Zina ; mă numesc Mircea Baltag și sînt maior de securitate. Îți spun toate astea, pentru că nu vei mai avea posibilitatea să comunici cu complicii dumitale. Zina Gogan, ești arestată !

Laboranta sări de pe scaun și-l privi năucită. Apoi, ochii ei începură să rătăcească peste instalațiile din laborator, oprindu-se asupra unei manete care racorda o parte a mecanismelor la un curent

de înaltă tensiune. Făcu un pas nehotărît, apoi simulă că este cuprinsă de ameţală.

— Apă ! băgui ea abia perceptibil... Apă !

Alexe o ajută să se aşeze. Apoi privirile lui prinseră a observa mesele pe care se aflau diferite vase de sticlă.

— Zina, domnişoară Zina, se precipită el... şi-aş da... îţi dau cu plăcere, imediat, dar nu îndrăznesc... nu ştiu de care vas mă pot servi... Dumneata cunoşti aici mai bine ca oricare altul... Spune-mi...

— Apă ! se auzi iar şoapta disperată a laborantei.

— Spune-mi de unde să iau un vas curat...

Fata nu răspunse. Un tremur uşor pusesese stăpînire pe maxilarele ei ; făcea eforturi disperate să articuleze un singur cuvînt. Ridică o mîină — care tremura — şi arată undeva, spre o măsută situată la celălalt capăt al laboratorului.

Alexe se repezi într-acolo, dar zgomotul produs de căderea scaunului pe care stătea Zina îl făcu să se oprească şi să se întoarcă...

Grăbindu-se spre maneta care conecta curentul de înaltă tensiune, Zina se lovise de scaunul pe care stătuse pînă atunci.

Alexe făcu două salturi şi o prinse la timp, împiedicînd-o de la o sinucidere sigură.

Laboranta nu opuse nici o rezistenţă şi se lăsă condusă şi aşezată pe un scaun. Continua să tremure. Într-un tîrziu, spuse cu glas stîns.

— Nu ştiu dacă trebuie să vă cer iertare... pentru... pentru spaima pe care aţi tras-o adineauri...

El nu-i răspunse şi se mulţumi s-o privească.

— Asta... domnule maior... asta, cred eu... era preţul cel mai bun... preţul despre care vorbeam...

Oftă adînc şi îşi ascunse faţa în palme. Apoi, deodată, izbucni într-un rîs homeric, făcînd totodată vizibile eforturi să se stăpînească. Îşi ridică privirea spre Alexe, continuînd să rîdă şi să-şi înăbuşe rîsul cu palmele, dar părea că-i este cu neputinţă. Se ridică brusc de pe scaun şi se năpusti asupra bărbatului din faţa ei, apucîndu-l de reverele halatului şi strigînd :

— Rîzi ! Rîzi ! N-auzi ?... Rîzi şi tu, brută ! Ce altceva mai poţi face ? Ce altceva mai ştii să faci ?

Alexe îi desfăcu, uşor, strînsoarea degetelor. Apoi merse spre fereastră şi, după ce o deschise larg, reveni lîngă spioana care părea să fi căzut pradă unui acces de plîns. Îşi spuse că şocul „surprizei“

avea să se atenueze, gândind că plînsul o va ușura și își căută un loc la oarecare distanță de prizoniera lui.

Într-un târziu laboranta încetă să mai plîngă și, spre surprinderea lui, vorbe pe tonul cel mai firesc cu putință.

— Domnule maior... vă cer scuze de la bun început pentru ceea ce o să vă spun...

— Te asigur, domnișoară Gogan...

— Pentru tot ce o să vă spun.

— Pentru tot.

Urmă un lung moment de ezitare care, însă, se dovede a fi fost ultimul, pentru că Zina se porni.

Păreră mea este că dumneavoastră nu sînteți un negustor prea hrăpăreț... Vreau să spun că prețul prea mare, pentru ceea ce ați putea oferi, nu numai că vă displace dar... chiar vă sperie.

Își observă atent interlocutorul și continuă :

— De pildă, adineauri... cînd am vrut să-mi răscumpăr păcatele, prețul pe care am vrut să vi-l ofer v-a îngrozit. Și, drept să vă spun, se precipită fata, în egală măsură m-a îngrozit și pe mine, dar nu prețul, ci reacția dumneavoastră față de preț. Mă gîndesc și la faptul că, poate, sînteți un negustor atît de cinstit, încît lucrați la prețuri fixe și accesibile pentru toți păcătoșii...

Din nou îi căută privirea, iar cînd i-o întîlni, continuă :

— Dacă sînteți atît de onest pe cît îmi închipui eu, de ce nu-mi spuneți cît mă costă răscumpărarea ? De ce nu-mi spuneți prețul ? Care este prețul dumneavoastră ? Spuneți-mi o sumă !

Alexe zîmbi trist.

— S-au v-ați supărat ?

— Nu, nu m-am supărat, domnișoară ; dar n-am preț.

Zina păru încurcată ; încercă totuși să-l sfideze.

— Orice și oricine are un preț.

— Relativ, da.

— Relativ ? ! În funcție de ceva anume, vreți să spuneți ?

Bărbatul îi căută privirea și, numai după ce i-o întîlni, îi spuse aproape în șoaptă :

— Să zicem... în funcție de suma pe care ai încasat-o dumneata de pe urma vînzării fotocopiei planurilor...

Laboranta părea să fi înțeles neînduplecarea omului din fața ei și dădu semne că începe să capituleze.

— Domnule maior, contăm pe o sumă mare. Valoarea *telepsi-bosonului* a fost apreciată chiar de doamna profesor Tripsa.

— Față de dumneata ?

Pe buză Zinei flutură un zîmbet ironic.

— Nu... adică, da, față de mine, dar nu-mi spunea mie, ci inginerului Silviu Bora...

— Bora ?

— Da ; tipul acela înalt și cu privire de adolescent naiv.

Tăcu, spre a se încredința că Alexe pricepuse despre cine anume îi vorbea, apoi continuă :

— Ei, trebuie să-l știți dumneavoastră ; inginerul acela trimis de filiala din Cluj a Academiei, ca s-o ajute pe profesoară.

— Dar dumitale, dumitale... ce ți-a spus doamna Tripsa ?

— Mie ? se arăta Zina surprinsă. Mai nimic.

— Cum așa ? Dumneata erai colaboratoarea cea mai apropiată de ea... o vizitai acasă...

Zina îl pironi cu o privire tristă, apoi murmură :

— Am fost colegă cu fiica ei, la liceu ; numai la liceu, preciză ea cu o nuanță de revoltă în glas. După aceea, Ela a intrat la politehnică, iar eu... eu m-am calificat ca laborantă ! Prin bunăvoința doamnei Tripsa.

Fata oftă adînc. Apoi se ridică de pe scaun, se îndreptă spre fereastra larg deschisă și inspiră cu un soi de disperare acru rece al nopții.

Alexe își scoase o țigară, dar cînd vru s-o aprindă își lădă seama că nu avea chibrituri.

Zina îi urmărea, atentă, fiecare mișcare.

— Luați bricheta din poșeta mea.

Bărbatul surise și ezită.

— Luați ! îl îndemnă ea ; poșeta e deschisă.

El privi măsuța lîngă care stătea Zina și spuse :

— Dar nu văd nici o poșetă.

Fata rîse scurt și-l îndemnă să se uite sub masă.

Din fericire, Alexe se aplecă numai pe jumătate ; în secunda următoare Zina încercă să escaladeze fereastra, dar înălțimea pragului ferestrei îi ceru un efort care-i îngădui lui Alexe s-ajungă lîngă ea și s-o tragă înapoi. Închise fereastra, apoi își întrebă captiva, cu un glas aproape strigat :

— De ce ?

Ea nu-i răspunse și-l privi nedumerită...

— De ce ? urlă din nou Alexe.

Zina păru înfricoșată de omul care amenința să se dezlănțuie și bolborosi :

— Așa... așa... Știți, m-am gândit că tot în felul ăsta trebuie să plătesc.

— Asta o să hotărască justiția.

— Prea multă tevatură pentru o nenorocită ca mine.

Alexe scrîșni, apoi îi spuse batjocoritor :

— Ai schimbat tactica ? vrei cu orice preț să mă impresionezi ?

Spioana îl privi lung și mărturisii :

— Vreau ! Păcat că nu se poate.

— Pentru cine lucrezi ? tună el.

Ea tăcu o vreme.

Alexe îi respectă această tăcere ; știa că așa se întîmplă celor mai mulți dintre vinovați, înaintea marilor mărturisiri, dar răspunsul fetei avea să-l nemulțumească.

— Pentru nimeni.

Făcu un efort mare și reuși să-și înfrîngă mînia.

— Ciudat !

— Poate.

— Și, totuși, mi-ai spus că sperai să capeti un preț bun pe fotocopiiile planurilor... Asta înseamnă că, cel puțin, te-ai gândit la cineva căruia să i le vinzi...

O privi atent și din nou strigă :

— Cui ?

Zina se arătă înfricoșată și bîigui :

— Inginerului Bora ; lui Silviu Bora !

Alexe nu-i dădu nici cel mai mic răgaz să-și revină și continuă :

— De ce lui Bora ?

— Pentru că... pentru că el a manifestat un interes deosebit față de planul de ansamblu al *telepsibofonului*, chiar acasă la doamna Tripșa ; eram la ceai, după-amiaza... asta chiar în primele zile de cînd el venise de la Cluj. Profesoara îi încredințase doar planurile privind porțiunea unde sînt instalate niște aparate de măsurat... și el a cerut... a insistat chiar, să vadă planul de ansamblu. Doamna Tripșa i-a spus că n-are rost să se împovăreze cu tot planul... cu toate datele...

Ea se sili să rîdă, iar bărbatul făcu la fel.

Urmă o lungă tăcere, curmată de șoapta lui Alexe :

— Așadar, inginerul Silviu Bora !

Apoi o privi și repetă, vrînd parcă să se convingă pe el însuși că aflase adevărul, că acela și nu altul era adevărul adevărat :

„Silviu Bora... Bora...

Zina tresări și el observă asta. Apoi, fata izbucni cu disperare în glas :

— Domnule maior ! Eu... eu așa cred... așa am crezut. Să știți însă — se precipită laboranta — că eu v-am spus doar ceea ce am crezut... Totul, totul poate fi doar rodul închipuirii mele ; mă tem...

— De cine ? interveni Alexe. De Bora ?

Laboranta îl privi surprinsă, de parcă pînă în acea clipă ar fi vorbit doar cu ea și abia atunci își dăduse seama că cineva, un străin, îi ascultase gîndurile.

Alexe repetă întrebarea, și Zina păru să priceapă. Zîmbi trist, resemnat.

— Nu... nu mă tem de nimeni ; doar de eroarea pe care aș putea-o face în legătură cu presupunerile mele. Pricepeți ?

Alexe nu-i răspunse, mulțumindu-se doar s-o observe. Atunci ea strigă :

— Înțelegeți ? Mă tem pentru el ! Mă tem, pentru că omul acesta s-ar putea să nu aibă nici o vină și să cadă victima închipuirii mele bolnave.

— Ce alte discuții ai mai avut cu Bora ?

— Nici una. Am socotit-o hotărîtoare pe aceea din după-amiaza în care luam ceaiul la doamna Tripșa.

Omul care o interoga arboră un zîmbet ironic.

— Și... te-ai apucat de lucru.

Laboranta răspunse pe același ton de zeflemea :

— Închipuiți-vă că da ! Apoi rîse scurt și preciză : trebuia să ies din impas.

Bărbatul păru nedumerit în privința acestei noi stări mărturisite lui, și nu i-o ascunse. Atunci, laboranta se porni pe destăinuiri, alternînd atitudinile de cinism cu lacrimile, rîsul cu tristețea și tonurile joase cu adevărate urlete.

— Am fost și sînt o fată săracă, am fost și sînt invidioasă, am fost o leneșă și sînt o nerealizată ; am fost și sînt tot ce-i mai rău și mai urît dar... dar de lășitate față de propria mea viață nu voi putea fi acuzată niciodată. Am vrut să-mi fac o viață... dacă nu chiar îmbelsugată, măcar comodă ; așa, pur și simplu... să isprăvesc, cel puțin cu deșteptarea zilnică la ora șase dimineța, să pot scăpa de o activitate pe care nu mi-am dorit-o, care nu-mi place și pe care o consider doar o imensă umilință.

— Domnișoară Gogan... o întrerupse, cu oarecare timiditate Alexe, credeam că... cel puțin pentru profesoară ai oarecare afecțiune...

Zina păli de furie ; în ochii ei se aprinseră luminile urii.

— Orice manifestare de afecțiune nu-i altceva decît o răbufnire a ipocriziei. Și eu nu sînt o ipocrită. Nu cred în nimic și în nimeni. Tot ce-am făcut a fost doar pentru ca *mie*, doar *mie* să-mi fie bine.

Alexe părea impresionat de grozăvia gîndurilor laborantei și nu se sfii să-i dezvăluie întreaga lui compasiune. Ba, mai mult, îi mărturisi că încearcă s-o înțeleagă, dar că-i este foarte greu să priceapă cum o față atît de tînără a adunat atîta ură și răutate. Apoi, îi puse o mîină pe umăr și, pe un ton aproape prietenos, îi mărturisi că singurul lucru pe care ea, Zina Gogan, l-ar mai avea de făcut, ar fi să lupte din răputeri împotriva propriilor ei tare de comportament și de caracter.

Un hohot de rîs întrerupse perorația mobilizatoare. Tînăra laborantă părea să fi găsit ceva deosebit de hilar în spusele și atitudinea interlocutorului său care se ridică de pe scaun și își manifestă indignarea, izbind cu pumnul în măsura lingă care stătea. Fata tresări, își curmă brusc rîsul și-i explică :

— Domnule maior... nu rîdeam de dumneavoastră, ci de mine.

El o privi atent, în timp ce ea continuă :

— Da, da. Iată, am să vă spun pentru ce.

— Sînt foarte curios.

— E simplu, dureros de simplu și îngrozitor de crud. Apoi repetă în neștire : crud... crud... și izbucni, din nou, în rîs. După aceea își reluă firul gîndului, vorbind, de astă-dată pe un ton voit cinic, dar în care răzbăteau accente triste și grave.

— Dacă am înțeles exact, vorbeați de o luptă pe care eu ar trebui să o duc... chiar împotriva mea... Dar, domnule maior, eu cred că am făcut tot ceea ce putea face un om împotriva lui însuși..’ Dovada o aveți ! Mai mult nu mă duce capul.

Indignarea lui Alexe dispăruse. În locul încruntării apărură un surîs amar. Părea că începe să-și compătimească prizoniera.

— Asta m-ar bucura. Vreau să spun... faptul că nu te-ar mai duce capul și la alte rele... chiar și împotriva dumitale.

O vreme tăcură amîndoi și nici unul dintre ei nu părea să aibă curajul să-și privească interlocutorul. Într-un tîrziu, Alexe spuse aproape șoptit :

— Domnișoară, spune-mi te rog, pentru dumneata, nu împotriva dumitale — repet — pentru dumneata, nu ești capabilă să faci absolut nimic ?

Zina tresări și Alexe observă că ea intuitise în substratul spuselor sale ceva important, dar imprecis. Atunci insistă : „Chiar nimic“ ?

— Nu știu... nu cred... sau, poate... poate dacă mi s-ar schimba unghiul de marș...

Se ridică și veni lângă el.

— Dar, domnule maior, cine ar mai crede în mine ?

— Eu !

Fata păru cuprinsă de o nădejde aidoma naufragiaților care, prinși în vîltoarea necruțătoare a valurilor, zăresc, undeva, departe, foarte departe, un colț de pămînt. Se agăță de el și-i strigă, gîtuită de emoție :

— Sînt un om hotărît... Nu sînt lășă... Cînd mă pornesc pe un drum... Vreau să scap... Fac orice...

Alexe îi puse mîinile pe ale ei și-i căută privirea, vrînd să se încredințeze că, într-adevăr, „unghiul de marș“ al spioanei s-ar fi putut schimba. Se priviră lung ; apoi, fata îl întrebă, cu aceeași disperare în glas :

— Ce trebuie să fac ? și el îi răspunse abia după o vreme :

— Să reiei legăturile cu inginerul Silviu Bora... și să-mi comunici prețul condițiilor lui.

— Atît ?

— Nu ; ține minte : orice material-schițe, fotocopii pe care ți-l va cere, va trebui ca mai înainte de a i-l da să-l văd eu și să-ți aprob... „vînzarea“.

— Perfect !

CAPITOLUL II

Furtul

Inginerul Silviu Bora ocupa o cameră, dintr-un apartament, aflat la cel de-al doilea etaj al unui hotel din centrul Bucureștiului. În camera alăturată se perindaseră numeroși pasageri ; pe unii poate că nu-i văzuse nici măcar o dată, cu alții schimbase cîteva impresii despre călătorie, despre vreme, ori despre ultimele rezultate anunțate în sport. Nu era prea comunicativ, dar avea o deosebită aptitudine să asculte, dînd impresia interlocutorului său că nimic altceva pe lume nu l-ar putea interesa mai mult decît ceea ce i se spunea atunci, cu toate că uneori nici nu era atent. Era preocupat, veșnic preocupat de gîndurile lui care nu-l părăseau nici în somn. Adormea greu și se trezea după cîteva ore de somn agitat. Își lua ochelarii de pe noptiera pe care avea, pregătită întotdeauna o foaie de hîrtie și un creion, și începea să înșire linii și cifre. Apoi, de cele mai multe ori, ardea foaia cu astfel de însemnări și reîncepea acel dans al liniilor și cifrelor, cu o și mai mare înfrigurare. Și astfel îl prindeau zorile, cînd, ar fi vrut să se bărbierească și să plece din casă, dar amîna mereu, amîna cu o oră sau chiar cu mai mult plecarea ; se temea să nu-și trezească vecinul prea devreme ori, pur și simplu, prefera ca acela să plece mai înainte. În general, evita cunoștințele întîmplătoare. În schimb, la institutul condus de Maria Tripsa, legase prietenii, chiar dincolo de amabilele legături de serviciu pe care le avea cu șefii cîtorva sectoare la care se limita colaborarea pentru care fusese solicitat. Acolo, toți îl știau ca pe un fost student al „Bătrînei“ și, după scurtă vreme, începură să facă haz de atitudinea lui de student. Maria îl poreclise chiar „Bătrînul student“.

În dimineța aceea, Bora se trezi mai târziu ca de obicei. Își privi ceasul și se miră de ce nu-l sunase recepționarul hotelului. La ora șapte, așa cum făcea zilnic. Sări din pat și, în drum spre baie, trecu prin micul hol care-l despărțea de camera vecinului, cînd telefonul sună. Se opri din drum și ridică receptorul ; apoi bătu la ușa celeilalte camere :

— Domnule Noaptes !

Răspunsul nu veni imediat și Bora insistă. După cîteva clipe, ușa se deschise și în prag apărură un bărbat între două vîrste, cu o statură de uriaș.

— Bună dimineța !

— Bună dimineța ! răspunse Bora și adăugă precipitat : telefonul ! Pentru dumneavoastră, mai spuse el și se retrase în baie.

Mihai Noaptes duse receptorul la ureche. Cineva îl ruga să coboare, pentru că era așteptat de o doamnă. Crezu că a vorbit cu portarul hotelului și se grăbi să se îmbrace. Apoi coborî pe scări, nemaiavînd răbdare să aștepte liftul, dar reveni decepționat. În holul de la parter nu-l aștepta nimeni și nici funcționarii de la recepție nu aveau cunoștință de faptul că cineva l-ar fi căutat. Intrigat de întîmplarea care părea o farsă stupidă, sună centrala telefonică a hotelului și întrebă dacă cineva din oraș ceruse, în urmă cu cîteva minute, legătura cu apartamentul său. Presupunerea îi fu confirmată ; un bărbat ceruse legătura nominală, fără să indice numărul apartamentului. O clipă îi trecu prin minte că l-ar fi putut suna Titus, fiul lui, dar imediat după aceea își dădu seama că băiatul n-ar fi avut pentru ce să facă așa ceva, mai ales că urma să-l viziteze la hotel, împreună cu viitoarea lui logodnică.

Intră în cameră și observă că valiza pe care o pusese chiar în dimineța aceea pe șifonier, se afla acum pe pat ; mai mult chiar, era deschisă și lucrurile răvășite. Surprins, constată lipsa unui mic aparat fotografic.

Se așeză pe marginea patului, sprijinindu-și capul în palme. După o vreme își aprinse o țigară ; aștepta ca Bora să-și termine toaleta de dimineță.

Mihai Noaptes trecuse, nu de mult, pragul unei jumătăți de veac. Era un bărbat puternic, frumos și deosebit de inteligent. Venise de de două zile, dar abia ieri îl anunțase pe Titus că e în București.

Titus îi scrisese de cîteva ori despre o mare pasiune și cînd lucrurile ajunseră în pragul logodnei, Mihai se grăbi să cunoască pe viitoarea soție a celui ce-i purta numele.

Telefonul sună prelung, dar Mihai păru să nu-l fi auzit, cufundat în gânduri. Apelul se repetă de câteva ori. Abia într-un târziu, se ridică de pe marginea patului și trecînd în hol, ridică receptorul. De la capătul celălalt al firului se auzi glasul unui bărbat :

—Salutare ! Alexe la aparat.

—Alexe ! ?

—Alexe Vede !

— Aa ! Bună dimineța ! Inginerul Mihai Noaptes...

—Ai primit aparatul, sper...

—Da, biigui Mihai, dar tocmai despre asta vroiam să discut cu cineva... Mă bucur că m-ai sunat.

— S-a întîmplat ceva neplăcut ?

— Nu tocmai... vreau să spun, nimic grav... Aparatul s-a defectat.

— Într-o jumătate de oră sosesc la dumneata.

— Te aștept, domnule... tehnician.

Silviu Bora ieși din baie, fluierînd vesel. Nu i se întîmplase o asemenea stare — pe care el o numea euforică — de cînd își părăsise familia. la Cluj, pentru a-i veni în ajutor „Bătrînei“. Trecu pe lîngă Mihai, parcă neobservîndu-l și intră în camera lui, lăsînd ușa deschisă. Faptul că nu închisese ușa îl incită pe Noaptes care, stăpînindu-și furia, îi spuse, chipurile, așa într-o doară :

— Vesel ! Vesel, domnule Bora !

Silviu continua să-și încheie butonii la manșete.

— În cel mult două săptămîni termin treburile și plec acasă la Cluj. Credeam că o să rămîn două-trei luni, dar mi-am dat seama că nu o să fie nevoie.

Își puse haina, apoi ochelarii și-l privi atent pe Noaptes care se încăpățîna să tacă.

— Păreți supărat.

—Oarecum..

Bora avea aerul să nu dorească nici o explicație, dar Noaptes se grăbi să-și spună necazul.

— Mi-a dispărut aparatul de fotografiat.

— Cum așa ?

— Cum ! Nu știu... dar *cînd*...

— Cînd ? se grăbi Silviu să întrebe, aproape involuntar.

— Acum un sfert de oră, cineva m-a anunțat să cobor în holul de la parter, comunicîndu-mi că aș fi fost așteptat de o femeie. Am coborît ; nimeni. Cînd am revenit, valiza pe care așeară o pusesem pe

sifonier, coborîse pe pat și din ea lipsea un singur obiect ; aparatul fotografic.

— Bora se așează pe un scaun. Părea tulburat și parcă nu îndrăznea să-și privească interlocutorul.

Atunci Mihai repetă, cu un aer absent :

— Lipsește un singur obiect : aparatul fotografic.

Silviu Bora sări de pe scaun și-i reproșă că nu-l prevenise pe el, cînd a coborît ; de ce nu-i spusese că lipsește cîteva minute pentru că, dacă ar fi făcut asta, el ar fi fost mai atent și furtul nu s-ar mai fi produs. Ar fi lăsat ușa de la baie întredeschisă. Apoi sfîrși prin a-i propune — ce-i drept, nu prea convins — să reclame administrației sau chiar miliției.

Noaptea zîmbi și, privindu-l cu o ușoară nuanță de ironie, spuse :

— Ce rost are ? Aș produce, poate neplăceri unor oameni nevinoși... iar cît privește aparatul, tot nu s-ar găsi.

— Poate... poate că aveți dreptate, bîigui Bora. Își îmbracă paltonul, își luă servieta și, scuizîndu-se că era în întîrziere, plecă.

Rămas singur, Mihai intră în camera lui. Se așează la fereastră și privi la tumultul din stradă. Încercă să nu se mai gîndească la nimic, dar nu izbuti. După cîteva minute ușa se trînti de perete și un tip înalt, zvelt, prost îmbrăcat, năvăli în odaie.

Noaptea se întoarse brusc și-l examinează pe vizitatorul neanunțat. Nu-și amintea să-l mai fi întîlnit vreodată. Necunoscutul îl fixă cu ochii săi mari și verzi.

— Domnul ? ! Întrebă Mihai pe un ton care obliga la prezentări cum și la mărturisirea scopului vizitei.

Necunoscutul nu-i răspunse, ci se îndreptă spre colțul în care se afla o masă cu niște cărți. Luă o carte, îi citi titlul, apoi închise ochii și o balansează de cîteva ori în mînă, așa cum ar face cineva care ar dori să aprecieze greutatea unui obiect. Pe urmă puse cartea pe masă și exclamă :

— Grea ! Foarte grea știință cibernetică asta !

Mihai continua să-l țină sub cea mai atentă supraveghere, sperînd să înțeleagă ceva măcar din atitudinea straniuului său vizitator.

— Cu ajutorul ei, strigă Necunoscutul, omenirea va putea cunoaște pînă și cele mai tainice lucruri ale firii... pînă și gîndurile, chiar dincolo de unde firul vorbei s-a rupt.

— I-a ce bun ? întrebă Noaptea, puțin neliniștit.

— Domnule ! După mine, esența propriei noastre existențe constă în a ști un singur lucru : „Firul trebuie înnodat acolo unde s-a rupt !“.

Mihai încercă o aminare a unei explicații mai dure, sperînd că poate lucrurile se vor lămurii pe parcurs. Își confecționează un zîmbet de circumstanță și spuse, cu oarecare admirație dublată de o ușoară îndoială :

— Poate... poate. Apoi se grăbi să adauge : Oricum, este un punct de vedere !

Răspunsul necunoscutului avea să cadă ca un trăsnet.

— Spuneți „poate“ ! ? Dar dumneavoastră nu mai aveți dreptul să vă îndoiiți de spusele mele ! strigă el.

Scoase dintr-un buzunar al paltonului său ponosit un pachet pe care-l desfăcu cu migală, timp în care vorbi cu glas scăzut, de parcă ar fi dorit să-și convingă interlocutorul de toată amărăciunea ce-l cuprinsese din cauză că acesta nu lădea nici un semn că l-ar înțelege.

— Domnule... nici eu n-am fost robul acestor gânduri... nici eu n-am fost convins că firul trebuie înnodat acolo unde s-a rupt, pînă cînd n-am descoperit că și un biet aparat fotografic poate avea asemenea idei. Și doar sînt o fire destul de analitică ! se răsti Necunoscutul.

— De unde-l aveți ? întrebă Noaptea, abia stăpînindu-se.

Vizitatorul rise batjocoritor.

— Ați avut bănuiele ?

— Nu...

— Mai bine, mai bine, îl asigură Necunoscutul ; „Hoțul cu un păcat, păgubașul cu o sută“. Deci, mai bine hoț decît păgubaș. Da, da ; bănuiala căzută asupra unui nevinovat este un păcat mare... mare de tot... și tocmai de teamă ca dumneavoastră să nu păcătuiți, v-am adus aparatul...

— Șiii... de unde-l ai ? întrebă Noaptea, străduindu-se să nu-și sugrume vizitatorul.

Acesta chicoti vesel, inconștient parcă.

— Eu l-am furat.

— Știi ce conține ?

Necunoscutul coborî de pe masă pe scaun și, privindu-l insinuant, răspunse :

— Dacă nu știam eu, știau alții.

— Va să zică dumneata nu ești decît o momeală.

Vizitatorul coborî de pe scaun și izbi cu pumnul în masă, arătîndu-se supărat, pentru că omul din fața lui îi nesocotea personalitatea, ori el tocmai asta dorea să i se prețuiască. Monologă vreme destul de îndelungată, enunțînd atributele personalității, peroră și protestă cu indignare și sfîrși în urlete cu accente de un tragic impresionant. Apoi, precizînd că cel ce nu are personalitate rămîne un simplu figurant, izbucni în plîns.

Noaptea aștepta să se mai liniștească. Apoi părăsi fereastra de lîngă care părea, că nu mai dorea să plece și se așeză pe marginea patului, invitîndu-și musafirul să facă la fel.

— Spune-mi, îl întrebă el, de ce mi-ai furat aparatul de fotografiat ?

Vizitatorul tresări, tăcu cîteva clipe, apoi răspunse trist :

— Nu doream să rămîn doar un figurant.

Mihai păru și mai derutat. Avea impresia că se află în fața unui om cu care nu va izbuti să găsească nimic comun ; și totuși trebuia, trebuia să afle — dacă nu direct, măcar alegînd crîmpeie și punîndu-le cap la cap — cît mai multe date privind mobilul furtului micului său aparat și mai ales cine-l determinase pe acel nenorocit executant să i-l sustragă. Dar cum ? Cum va putea să afle toate astea de la un individ a cărui minte era stăpînită doar de niște gînduri... de niște idei fixe ? Nu cumva, această stranie comportare a vizitatorului său era consecința unei traume produse chiar de neîmplinirea acelor gînduri care-l obsedau ? Poate că cei care-l folosiseră pe acest obsedat, la furtul aparatului, au speculat tocmai... tocmai acele neîmpliniri... Dacă i-ar vorbi despre ele ? S-ar putea să-și atingă ținta dar, tot atîta de bine, s-ar putea să n-o mai atingă niciodată. Și-apoi... la urma urmei, care erau acele neîmpliniri ? Îi veni să rîdă, la gîndul că se zbuciumase atîta, dacă trebuia să uzeze ori nu de ceva ce nici nu știa încă. Nu, nu se va grăbi. Va mai aștepta, va mai tatona, pentru că, undeva — în mintea lui — se cuibărise credința că a intuit procedeul adversarilor al necunoscuților săi adversari. Atîta doar : procedeul ; dar mijloacele ? Acele tainice mijloace care nu erau altceva decît niște taine ale sufletului ciudatului său vizitator, taine pe care firea omului le ascunde cu-atîta strășnicie și în fața binelui și în fața răului. Nu ; nu se va grăbi. Va ataca discret ; la început va tatona din flancuri și, în funcție de reacția interlocutorului, va hotărî atacul final. Își făcu un riguros autoexamen, își ordonă gîndurile și nervii și, numai după aceea, porni :

— Te-am întrebat, adineauri, de ce mi-ai furat aparatul de fotografiat și mi-ai răspuns : „Nu doream să rămân doar un figurant“.

— Întocmai ; găsisem un rol pe potriva dimensiunilor mele...

— Ce profesie ai ?

— Actor ! Am fost un mare actor care, datorită invidiei confrăților săi față de marele lui talent, a fost împiedicat să arate omenirii ce poate și, mai mult, a fost silit să accepte postul de comisionar la florăria acestui hotel.

Pentru Mihai, lucrurile începeau să se clarifice neașteptat de repede. Așadar, intuise bine ; potrivnicii săi îl folosiseră pe nenorocitul din fața lui, dându-i impresia că, dacă în teatru nu i s-au oferit roluri mari, viața — prin ei — îi poate oferi posibilitatea unei realizări adevărate. Descoperise mecanismul folosirii uneltei de care ei se slujiseră împotriva lui și care pînă atunci îi părea inaccesibilă. O clipă fu ispitit să se precipite a dirija această armă chiar împotriva inamicilor săi, dar se opri la timp. Știa că pentru a ajunge la stadiul acesta trebuia să mai aștepte, iar el, Mihai Noaptes, era călit la școala așteptării. Făcea mari eforturi pentru a-și stăvili dorința de răzbunare, și strădania lui de a se autosugestiona în sensul așteptării amenința să irumpă într-un strigăt : „Mai rabdă, mai rabdă !“.

— Maestre ! se adresă el Necunoscutului, după o lungă tăcere, spune-mi, te rog, pentru ce mi-ai adus înapoi aparatul pe care mi l-ai furat ?

— Invidia ! tună vizitatorul. Invidia colegilor ; da, da, numai din invidie au îndemnat-o pe regizoare să mă trimită la dumneavoastră cu aparatul. Crăpau de ciudă cînd au văzut că mi-a izbutit furtul ; rolul, adică... se corectă el ; apoi continuă : „Nu puteau suporta să-mi joc rolul pînă la capăt, astfel că m-au împiedicat s-ajung unde trebuia.“

— Și... unde trebuia s-ajungeți, întrebă Noaptes, prevenitor.

Necunoscutul îl privi încruntat și, după cîteva secunde, trăsăturile feței sale se destinseră într-un zîmbet îngăduitor, semn că înțelege faptul că interlocutorul său n-avea de unde ști ceea ce el trebuia să-i comunice.

— La închisoare ! Acolo trebuia s-ajung.

Se smulse de lingă Mihai și apucă strîns spătarul unui scaun. Apoi șopti :

— Mai întîi aș fi fost anchetat... După aceea judecat...

Așeză scaunul de partea cealaltă a mesei și își privește extaziat, de parcă s-ar fi uitat la ceva deosebit de important care se așezase acolo. Se întoarce brusc și își rotește ochii prin încăperea. Undeva, lângă pat, se mai afla un scaun ; îl luă și pe acela și-l așeză la oarecare distanță de primul. Apoi mută primul scaun ceva mai în față, murmurînd : „judecat... judecat...”

— Domnule ! reluă Necunoscutul explicația, păi știți dumneavoastră ce-ar fi însemnat pentru mine un proces ?

Își privește interlocutorul ; în ochii lui mari și verzi se aprinseseră scînteii strănii. Afară, cerul se întunecase, iar norii de zăpadă asemenea unor saci albi și prea plini — amenințau să se spargă. În cameră, lumina devenise cenușie.

— Vai ! exclamă el, de parcă ar fi voit să-și strige regretul în auzul întregii omeniri. Aș fi apărut în fața unui public numeros, zile de-a rîndul. Apoi, contactul cu presa ! Cu radioul ! Cu televiziunea ! Într-un cuvînt, aș fi ajuns o celebritate ! Asta era posibil, era posibil ! gemu Necunoscutul, numai dacă mi s-ar fi dat posibilitatea, această posibilitate să reapară în fața publicului și să-mi reafirm talentul. Ei bine, rezervasem o mare surpriză : Odată ajuns acolo, aș fi refuzat orice apărare și astfel aș fi interpretat un epocal dublu-rol : Acuzat și apărător !

Noaptea se prefăcu entuziasmat și strigă :

— Magnific !

Vizitatorul păru că nu-l aude și continuă :

— Aș fi stors lacrimi și aș fi smuls hohote de rîs acelui public ingrat care m-a dat uitării cu atîta ușurință. Aș fi amestecat...

Dar fraza îi fu curmată de un suspin prelung ; după cîteva clipe putu să explice că șefa lui nu l-a lăsat să se autodenunțe, ci...

— Șefa ! ? interveni Mihai, aproape involuntar.

— Da ; regizoarea cu care am jucat acest rol.

— Mă rog, și ce v-a sfătuit ?

— Să vă înapoiez aparatul, răspunse trist vizitatorul, pentru ca imediat apoi să se tînguiască : „De ce ? De ce să mă umilesc în fața păgubașului ?”

Lui Noaptea drumul pe care musafirul său pornise îi convenea de minune.

— Maestre ! Dar, nici pe departe gestul dumneavoastră nu poate avea semnificația unui act umilitor.

Necunoscutul veni lângă el și-l privea dezorientat.

— Aşa-i ? Aşa-i ? şopti el, implorînd o asigurare din partea celui alt şi, fără să mai aştepte vreun răspuns, peroră în continuare : Tot aşa mi-a spus şi regizoarea. „Nu trebuie să vă umiliţi ; nu asta-i linia rolului pe care vi l-am încredinţat. În faţa păgubaşului, dumneavoastră trebuie să apăreţi ca un personaj misterios, venit să negocieze“.

— Ce ? Ce anume să negociaţi ?

Musafirul făcu o pauză lungă, vrînd parcă să-şi rînduiască, anume, nişte gânduri. Apoi răspunse :

— Domnule ! Să presupunem că dumneavoastră aţi fost în posesia unor imagini foarte... „dragi“, fotografiate cu acest aparat, furat de mine. Ce-aţi face, dacă filmul pe care se aflau acele „imagini“ nu s-ar mai afla în aparat ?

— Ți l-aş cere, răspunse Mihai, silindu-se să zimbească.

— Şi dacă aş refuza ?

— Aş căuta să te conving...

— Adică... să-mi dai bani, se arătă el revoltat. Vezi ? Ar urma o tocmeală... o penibilă tocmeală şi... oricum... rolul meu tot aici, în camera asta, s-ar termina.

Plecă de lîngă Mihai, îşi dresе glasul, îşi aranjă ţinuta.

— Înţelegeţi ? Dacă aş face tîrgul cu dumneavoastră, rolul meu s-ar isprăvi. La drept vorbind, dumneata pentru ce te zbaţi să recapeteţi aparatul şi mai ales filmul ? Tot pentru ca să-ţi continui rolul. Ascultă ! Să discutăm prieteneşte : cine ți-a scris rolul ăsta ?

— Îți place ?

— Da.

— Eu.

Necunoscutul făcu o mutră mirată şi-l privi cu oarecare neîncredere.

— Păi... ăsta-i rol mare, domnule ! Țsta-i personaj construit de un profesionist.

Noaptea îl privi grav şi-i răspunse oarecum încurcat :

— Știi... asta, asta este adevărata mea profesiune.

Vizitatorul îl îmbrățișă.

— Va să zică, scrii piese de teatru ! Asta poate fi o întîlnire fericită pentru mine !

— Poate, bîgui Mihai, abia stăpînindu-se să nu-i crape țeasta.

— Atunci, vreau să spun... dacă ești cu adevărat dramaturg, ai să înțelegi că rolul meu nu se putea termina într-un mod atît de

stupid. Nu-i așa ? Logic : toată zbaterea mea, tot riscul meu ar fi fost în zadar dacă nu mă autodenunțam...

— Bine, dar regizoarea... Ea hotărăște.

— Șefa ? A ! Ea a înțeles nevoia personajului interpretat de mine, nevoia de a-și finaliza acțiunea și, dacă nu a consimțit să mă denunț pe mine, în schimb mi-a sugerat că aș putea să te denunț pe dumneata.

Noaptea tresări. În mintea lui păru să se fi rostogolit o avalanșă de întrebări, care nașteau alte întrebări și temeri. Simțea că pierde în fața acestor ochi care-l sfredeau și-l batjocureau. Răbdarea lui fusese pusă la foarte grea încercare, și își dădea seama că puterile amenințau să-l părăsească. Cine era omul din fața lui ? Era cu adevărat o simplă unealtă, o păpușă mînuită abil cu ajutorul unor resorturi pe care, pînă mai acum cîteva minute, el credea că le-a descoperit. Era sau juca pe refulatul ? Jocul la care-l supusese acest straniu personaj era doar o reprezentație învățată pe de rost, ori propria lui mașinație diabolică de a-l obosi și inhiba ? Făcu un efort disperat și, cu ultimele puteri, izbuti să-și întrebe musafirul, pe un ton care să pară firesc :

— Știi... dacă mă denunți, cum rămîne cu rolul duminale ? Nu tot aici se termină ?

Necunocutul îl privi disprețuitor.

— Cum o să se termine ? I se schimbă doar linia ; ce dracu, nici atîta lucru nu pricepi ? În loc să mai interpretez acest dublu rol „Acuzat și Apărător“ mă voi transforma, tot într-un dublu rol, de „Martor și Hoț“. Îți dai seama ? De fapt, un triplu rol, pentru că cel de martor îmbracă două aspecte : și al apărării — pentru mine — și al acuzării — pentru dumneata. Domnule ! strigă vizitatorul, iată ideea unei piese pe care ai putea s-o scrii, cînd vei ieși din închisoare.

Noaptea se încruntă.

— Nu... nu trebuie să te surprindă faptul că te vor condamna... La drept vorbind, pentru afaceri dintr-astea meriți chiar împușcat.

Cîteva clipe tăcu, pentru ca apoi să-și reînceapă monologul pe un ton de bun sfătuitor :

— Ideea pe care ți-am dat-o e o mină de aur ! Da, da ; nu s-a mai scris niciodată așa ceva. Totul este să-i dai o tentă de cît mai mare autenticitate... Dar, ce-ți spun eu asta ? făcu el, surîzînd. Nici n-ai să poți face altfel, pentru că... acolo... la închisoare... ai să cunoști personal diferite tipuri de infractori ; o să poți studia

timp îndelungat, poate chiar foarte îndelungat, psihologia „bestiei umane“, dacă autoportretul dumitale lăuntric nu-ți este satisfăcător. Îl bătu pe umăr și adăugă cu emfază : Te-nțeleg, te-nțeleg foarte bine ; norocul ăsta care-a dat peste dumneata, așa... pe nepusă masă... te-a tulburat și... poate, din cauza asta nu-ți dai încă seama ce serviciu îți voi face, denunțându-te... Ce zici ? Par... las măcar impresia unui personaj misterios ?

— Mai mult... a unui șantajist, izbuti Noaptesă să șoptească.

Necunoscutul poză într-o atitudine, ostentativ statuară.

— Ooo ! Cît mi-am dorit asta ! Apoi adăugă pe un ton scăzut : Dar și cît m-am temut. Dumneata, care spui că scrii pentru teatru, nu se poate să nu-ți dai seama ce grea este interpretarea unui rol de șantajist.

Apoi continuă, colegial, dar cu un aer important.

— E îngrozitor de greu să te transpui în psihologia unei astfel de canalii... Pentru că șantajul, prin monstruozitate și ticăloșie, poate întrece chiar crima...

Mihai încetase să-l mai asculte. Nervii lui erau încordați la culme și o furie cumplită amenința să răbufnească din el. Singurul lucru de care își mai putea da seama era faptul că trebuia să pună capăt acelei situații de pe urma căreia n-avea decît să înnebunească.

— Filmul mai este în aparat ?

— Doar pe jumătate.

— Și restul ?

Celălalt rîse din toată inima, de parcă ar fi auzit cea mai bună glumă de cînd se știa pe lume.

— Cealaltă jumătate de film ! insistă Noaptesă, aproape amenințător.

— Ia șefa mea, răspunse Necunoscutul, fără să trădeze că ar fi intuit cît de cît starea interlocutorului său. Altminteri, cu ce te puteam șantaja ?

După aceea îi înmînă o carte de vizită pe care scria un nume și un număr de telefon, asigurîndu-l că o va găsi în timpul prînzului.

— ăsta-i adevăratul ei nume ? întrebă prosteste Noaptesă.

Vizitatorul chicoti batjocoritor și-i explică pe un ton blînd, vorbind rar, așa cum ar face cineva cu un idiot :

— Dar... domnule... în meseria noastră, nimic nu-i adevărat ; nu trebuie să fie adevărat.

— Ajunge ! strigă Noaptesă pierzîndu-și cumpătul.

Vizitatorul îl privi surprins și el atribui aceasta faptului că strigase, dar în clipa următoare avea să rămână de-a dreptul uluit, pentru că mirarea, mărturisită de vizitator, avea cu totul altă pricină.

— Cortina ! În teatru, se spune cortina ! Asta ar fi trebuit s-o știi pînă acum.

„Așadar, omul din fața mea nu are de gînd să renunțe la joc“, gîndi Mihai Noaptes.

— Ai grijă, îl făcu atent Necunoscutul, cînd ai să scrii piesa aceea cu personajul în triplu rol, să te gîndești că mai bun interpret ca mine nici că mai găsești.

„Dar dacă jocul vizitatorului era sincer și, mai ales, o sinceră consecință a dorinței care-l frămîntă să-și depășească neîmplinirea profesională ? Dacă acest om nu avea discernămintul acțiunilor sale și era cu adevărat o victimă a propriei sale refulări de care alții se foloseau ?“ se strădui Noaptes să revină la prima lui presupunere.

— Da, da ; nici o grijă... Rolul acela am să-l scriu numai pentru dumneata, dar... pînă atunci aș putea să-ți ofer și altele.

Musafirul se izbi puternic, cu palma pe piept, vrînd să-l asigure astfel că e gata să-l servească, iar Noaptes se grăbi să-i ceară adresa.

— La florărie... la florăria hotelului ; ți-am mai spus doar, se grăbi Necunoscutul să precizeze. Nu uita să-i telefonezi șefei... regizoarei, mai spuse el și, după ce-i aruncă pe pat aparatul fotografic, plecă.

Mihai Noaptes se sprijini de un perete și rămase așa o vreme, privind cînd într-un colț, cînd într-altul, căutînd parcă să găsească acolo, în unghiurile acelea întunecoase, un reazim. Discuția pe care o avusese cu Necunoscutul îl tulburase profund și acum simțea nevoia unei relaxări totale. Își privi ceasul. Trecuse aproape o oră de cînd vorbise la telefon cu Alexe Vedeș și își aminti că acela îi făgăduise că va veni la el într-o jumătate de oră. Gîndi că întîrzierea lui Vedeș a fost un mare noroc pentru el. Răstimpul acesta i-a adus, dacă nu o soluționare a dispariției filmului care cuprindea unele schițe ale *telepsihofonului*, cel puțin o clarificare a situației. Dar clipei de satisfacție pentru întîrzierea lui Vedeș îi luă curînd locul alta, de neliniște. Se întrebă care să fi fost pricina acelei întîrzieri ? Un accident ? O ! dacă ar fi vorba de un accident, mai treacă-meargă ; ba chiar izbuti să zîmbească acestui gînd. Dar dacă...

Nu reuși să definească nici o cauză privind o stare de mare primejdie ; gîndurile îi fură curmate de o ciocănitură discretă în tăblia ușii. Cineva se afla acolo, afară, dincolo de cei doi-trei centi-

metri de scîndură și voia să-l vadă, să-i vorbească. O clipă, se gîndi că poate s-a întors Necunoscutul, uitînd că de fapt îl aștepta pe Vede. Apoi își reveni. Nu, nu-l va informa pe Alexe despre toată întîmplarea de adineaori ; poate că nici nu l-ar crede sau... poate că l-ar socoti nebun. O să-i spună...

Ciocăniturile se repetară, de data aceasta ceva mai insistent.

Vru să se smulgă din locul în care se găsea și să deschidă ușa, dar gîndul că s-ar găsi în imediata apropiere a noului său vizitator, păru să-l paralizeze, așa că preferă să-l invite pe cel de-afară, strigînd :

— Intră ! Poftim !

Ușa se deschise încet și în prag apărură Alexe.

— Am cam întîrziat, începu el să se scuze ; știi, la noi... acum... se lucrează febril. Mai sînt unele retușuri, probe... și cîte altele. „Bătrîna“ pleacă să-și prezinte invenția și vrea să aibă totul în perfectă regulă. Așa m-a informat unul dintre oamenii care lucrează pentru mine în afacerea asta.

— Poți închide ușa.

Alexe zîmbi stingherit și urmă îndemnul lui Mihai.

— Dar ce s-a întîmplat cu aparatul ? Dacă am înțeles exact, nu-l mai ai.

— Da' de unde ! se sili Noaptes să zîmbească. Nu despre asta-i vorba, ci de cu totul altceva.

— Ei ! făcu celălalt, răsuflînd ușurat ; mai rău nu se poate.

— Ba se poate; adică, se grăbi Mihai să precizeze, adică... aproape tot atît de rău. Uite, grăbindu-mă să-l dezvolt, aproape jumătate din film s-a voalat.

Alexe se încruntă și rămase pe gînduri. Apoi bombăni :

— Asta înseamnă că trebuie să reluăm o bună parte din lucru...

Mihai se grăbi să diminueze gravitatea situației.

— Dar chiar dumneata mi-ai spus că inginerul Silviu Bora a mai făcut ieri unele modificări aparatelor de măsurat, așa că... oricum, o parte din lucru trebuia reluat. Și-apoi, drept să-ți spun, mie mi se pare că modificările lui Bora pot fi lucrul cel mai important...

— Poate, bîgui Alexe. Apoi îl întrekă : Cînd poți să-mi prezinți o notă cu schițele voalate ?

— Repede, foarte repede, se grăbi Noaptes să-i răspundă ; să zicem chiar astăzi după-amiază.

— Îmi poți telefona deseară ?

— E-n regulă ! Pe la ce oră ajungi acasă ?

Răspunsul lui Alexe fu acoperit de soneria insistentă a telefonului. Mihai ridică receptorul, iar centralista îi spuse că este căutat de cineva din oraș.

— Dați-mi legătura.

Urmă o scurtă pauză, apoi un declic.

— Tată ! răsună glasul lui Titus, de la capătul celălalt al firului, sînt cu Ela și ne îndreptăm spre tine.

— O ! Foarte bine, foarte bine ! încuviință Mihai și puse receptorul în furcă. Apoi se scuză față de Alexe : Iartă-mă ! N-am auzit la ce oră te pot găsi acasă.

Vedea îl privi lung și zîmbi :

— Vreo cucoană ?

Mihai se prefăcu stingherit de indiscreția vizitatorului său.

— Lasă, lasă... Iartă și dumneata... încercă Alexe să glumească. Uite, plec imediat, și punînd mîna pe clanță îi șopti, simulînd graba : după nouă ! Și plecă.

Mihai așteptă să audă închizîndu-se și cea de a doua ușa a apartamentului, căutînd să intuiască fiecare mișcare, fiecare gest, fiecare ezitare a omului de a cărui iscodire se temea. Vedea reprezentă una dintre legăturile lui inferioare, de care însă se cam temea ; nimic precis, nimic care să-i îndreptățească fie și cea mai mică îndoială în atitudinea sau în vorba acestui om, dar ceva în adîncul ființei lui, ceva nedefinit îl alarmase. Il cunoscuse în urmă cu două luni, într-o cafenea din Brașov, unde Alexe venise însoțit de Baldovin, marele șef. Alexe dovedise supunere, promptitudine, seriozitate, dar ceva... ceva părea totuși în neregulă. Odată Mihai își spuse că singurul lucru care-l neliniștea în privința colaboratorului său era siguranța de sine a acestuia, lipsa oricărei măsuri de precauție, dezinvoltura cu care își asuma orice risc și tonul, acel ton obișnuit parcă să dea ordine, chiar și cînd exprima supunere. Ii mărturisi această impresie și lui Baldovin, dar șeful îl asigură că Vedea face parte din altă generație decît a lor și, mai ales din altă școală, și că toate acestea la un loc sînt determinantele unui fel de-a fi pe care el, Mihai, îl înțelegea mai greu. De atunci căuta să-și potolească temerile, dar astăzi ele se redesteptaseră, amenințînd să-l tulbure mai mult ca oricînd. Se așeză pe un scaun, își aprinse o țigară și căută să-și explice de ce trecuse Alexe cu atîta ușurință peste faptul că, inițial, el — Mihai Noaptea — îi comunicase la telefon că i se furase aparatul fotografic și apoi, cînd a venit la el, aici, în camera asta, i-a spus că nici vorbă de furt, ci doar de voalarea unei jumătăți de film ? Și-apoi, cum de n-a reac-

ționat Alexe, măcar printr-o atitudine de revoltă ori printr-o cît de mică supărare, chiar față, de „valoarea“ filmului ? Să poată el redobîndi oare cu ușurință toate acele schițe, pentru a le filma din nou ? Da ! Cu ușurință, pentru că altminteri ar fi fost disperat. Dar ușurința aceasta de unde își trăgea izvorul ? Din cîte știa el, Alexe nu lucra la acel institut. De fapt, unde lucra ? Oare avea o slujbă ?

O clipă, mintea păru că i se tulbură cu totul ; îl fulgerase gîndul că Alexe făcuse să-i parvină filmul unor schițe fictive și că, prin urmare, neavînd ce risca, le va mai filma încă o dată. Începu să tremure de mînie dar, după puțină vreme se liniști. Stinse țigara și porni spre fereastră. Un nou gînd porni să-i sfredească creierii. Sîngele începu să-i circule grăbit prin artere, tîmplele îi zvîcneau, iar o gheară îi strîngea parcă inima din ce în ce mai tare. Deschise fereastra și inspiră adînc, dar se părea că nimic nu-l mai poate ajuta. Gîndul că Alexe ar putea oricînd avea acces la planurile *telepsihofonului*, datorită vreunei funcții ori vreunei calități oficiale — în afara institutului condus de Maria Tripșa — părea să-l aducă în pragul disperării ; mai ales, pentru că într-o asemenea situație, Alexe ar fi procurat — în cea mai mare parte — date fictive, doar ca să-l prindă într-o cursă.

Dar dacă Alexe conta pe cineva de încredere, pe cineva care avea acces la toate planurile aparatului ? Desigur, normal ar fi fost să-l informeze, dar poate că vrea să pară infailibil, să arate că se descurcă singur. Sfirși prin a se agăța cu toată deznădejdea ce-l mistuia în acele clipe de noua sa presupunere și ajunsese pînă acolo, încît începu să se plimbe prin cameră, spunîndu-și, ca într-o încercare de autosugestie, aidoma pacientelor isterice din exemplele doctorului Charcot : „Da, asta e ! Nimic altceva ! Sînt liniștit ! Sînt foarte liniștit ! Alexe vrea să pară infailibil. Asta e ! Sînt liniștit...“ Mergea tocmai de la fereastră spre ușă, cînd auzi glasul lui Titus !

— Tată ! Sîntem aici.

Se opri la jumătatea drumului ; întoarse capul spre fereastră, trase adînc aer în piept și se duse să deschidă.

În prag, Titus și o tînăra care părea să nu fi împlinit încă douăzeci de ani. Fata era de statură potrivită, slăbuță, obrajii îi erau îmbujorați de gerul de-afară, iar ochii păreau de vechea speriață.

Titus făcu prezentările :

— Domnișoara Èla Tripșa și...

— Tata, îl întrerupse Mihai și o sărută pe frunte.

Ela  ra at t de emo ionat ,  nc t nici nu îndrăznea să-l privească, dar Mihai  i trase în cameră  i-i sili să se a eze. Apoi  i ridică, le luă paltoanele, ieși să le ducă în micul hol care-l despărțea de camera lui Bora  i reveni emo ionat ca un licean. Părea incapabil să scoată o singură vorbă.  i privea cu at ta căldură, încît Titus se ridică de pe un scaun  i-l m ng ie. Atunci Mihai îl  mbr  i  a afectuos. Titus, cu firea lui morocănoasă ca a unui b tr n trecut prin multe, apăru în ochii Elei, pentru prima dată copil, poate pentru c  se găsea alături de statura uria    i masivă a tatălui său, poate pentru că acesta îl str ngea în bra e cu atâta putere. Inima fetei prinse să bată mai repede. G ndurile o purtar  spre singurul tablou din modestul lor apartament, dar bărbatul de acolo era t n r. A a fusese c nd murise.  i murise de mult. Poate că tot a a s-ar fi ag  at  i ea de umerii lui... Fără nici o f r m  de invidie, ci doar din pricina emo iei care o st p nea, fata  i smulse privirile de la scena care o răscolea  i căută, în ne tire, prin încăpăre, ceva care s-o  nterezeze, s-o sustragă. Dar pereții erau aproape goi, în afară de două tablouri reprezent nd ni te peisaje reci.  i totuși, asta păru s-o mai liniștească ; apoi, pe ne teptate, o șoaptă strigat  o făcu să tresară :

— Soarele meu !

 i fata se tulbură  i mai mult, pentru că în strigătul acela șoptit se deslu ea dragostea amestecată cu un soi de disperare ce nu îndrăznea să se lase cu adevărat strigat . Ar fi vrut să-l ajute pe uria ul cu păr alb, ar fi vrut să-i aducă u urarea de care poate avea nevoie, dar nu  tia cum. O clipă,  i trecu prin minte să plece de l ng  ei, dar g ndul  i fu curmat de un nou strigăt șoptit, urmat de un suspin ad nc. Atunci  n elese că bătrînul  i mai ast mp rase disperarea  i, de bucurie, izbucni în pl ns.

Titus se desprinsese din  mbr  i area lui Mihai  i veni l ng  ea.  i ridică bărbia  i o sili să-l privească. O m ng ie pe obraji  i, fără să- i privească tatăl, spuse muștrător :

— Vezi ? Vezi ce- i făcut ? —

Mihai se apropie de ei  i-i privi nedumerit.

— Ce ? Ce-am făcut ?

— Uite ! Ela pl nge.

Atunci, fata se ridică de pe scaun  i, căutînd să- i st p neasc  emo ia, se adresă lui Mihai :

— Domnaule... eu, eu n-am  tiut niciodată că cineva poate să- i iubească at ta de frumos copilul.

Mihai se întoarse spre fereastră,  i fata se g ndi că el se sfia să- i  nt lneasc  privirea. Poate că se credea doar cu fiul său, c nd   i

strigase dragostea și abia acum își dădea seama că ea îi ascultase gândurile. Da, da, aceasta era pricina pentru care bătrînul îi evita privirea ; se sfia. Dar nu lui trebuia să-i fie rușine, ci ei ; ei, pentru că stătuse acolo, deși n-ar fi trebuit, și ascultase, cum nu-ți este îngăduit să asculți strigătul unui suflet zbuciumat. Curînd avea să se liniștească însă prin ceea ce avea să-i spună bătrînul. Presupunerile ei de copil prea sensibil și oarecum exaltat aveau să se spulbere...

— Domnișoară, începu Mihai, într-un tîrziu, cu glas ușor tremurat, mama lui ne-a părăsit cînd Titus avea doi ani și...

Se opri pentru cîteva clipe, cu glasul gîtit de emoție. Apoi continuă :

— Eu l-am crescut... Ne iubim foarte mult, foarte mult. Știi, e în firea lucrurilor... cîndva trebuia să vină și dragostea lui pentru altcineva. Nu, nu, strigă el întorcîndu-se brusc spre fată, să nu-ți închipui că mă doare asta ; dimpotrivă. Atîta doar, te rog, fă-mi copilul fericit !

Ii luă mîinile într-ale lui și i le strînse tare, pînă la durere...

— Te roagă tata, mai spuse Mihai, într-un tîrziu și, eliberîndu-i mîinile, se-ntoarse din nou spre fereastră.

Cerul era plumburiu și trist. Nici lacrimile albe ale zăpezii nu se mai prelungeau pe geamurile ferestrelor. O disperare stranie amenința să-i cuprindă pe toți trei.

După o vreme, Ela se apropie de el și-l atinse timid, cu o mînă, pe spate.

— Domnule Noaptes... cred că și mama mă iubește... dar niciodată... niciodată nu mi-a vorbit așa cum i-ați vorbit dumneavoastră lui Titus...

Bătrînul se răsuci deodată spre ea și-i căută privirea. Fata tăcea, înțelegînd că încruntarea lui se datora unei supărări.

— Să nu spui asta, interveni Mihai. Oricum ți-ar vorbi, un părinte rămîne un părinte, și dragostea lui pentru copil rămîne cea mai puternică și mai adevărată. Nimeni n-o să te iubească mai mult ca mama dumitale !

Își plecă privirea, stingherit parcă de tonul cu care-i vorbise și, mai mult tulburat decît rușinat, îi șopti fără să se uite la ea :

— Iartă-mă.

Apoi continuă :

— Voi, tinerii, sînteți gata să ne judecați te miri cum, pentru tonuri, nuanțe sau mai știu și eu ce vi se năzare. Mama dumitale este o savantă, un om preocupat pînă peste cap de atîtea probleme

de meserie, de atâtea treburi pe plan social... iar dumneata, dumneata o pui să-ți gătească, pentru că mâncărurile preparate de altcineva nu-ți plac. Ea luptă și realizează descoperiri epocale pentru binele întregii omeniri, iar dumneata ai pretenții să-și aleagă cuvintele altora, pentru că cele pe care le folosește în relațiile cu dumneata nu-ți produc impresia dorită... Fii fericită, domnișoară Tripșa, că părintele dumitale lasă în urma lui un nume fără pată... pe cînd eu...

Titus se smulse din locul în care se afla și, repezindu-se spre Mihai, îl apucă de braț.

— Dar asta, asta ce mai e ?

Bătrînul nu răspunse, și el insistă.

— Ce vrei să spui ?

Mihai îl dădu de o parte și se adresa Elei :

— Cu dumneata, cu dumneata vorbesc, domnișoară. Eu, inginerul Mihai Noaptes, las fiului meu un nume pătat.

Tînărul privea năucit cînd pe unul, cînd pe celălalt.

— Da, băiatule, continuă Mihai, așa cred eu că e mai cinstit. Fata asta trebuie să afle chiar de la mine...

— Ce ? Ce să afle ? strigă el disperat. Și cum bătrînul nu se grăbea să-i răspundă, continuă : Despre ce pată vorbești ?

— Tu nu știi.... N-ai de unde să știi, pentru că eu, pînă astăzi, ți-am ascuns...

— Tată ! Ți-ai pierdut mințile ?

— Nu, dragul tatii, continuă Mihai, resemnat. De patru luni îți tot scriu că mă aflu pe un șantier...

— Și unde ai fost ?

— Dumitale vreau să-ți răspund, domnișoară ; pentru dumneata și pentru mama dumitale, vreau să spun adevărul : am fost la pușcărie !

Titus se retrase într-un ungher al încăperii, depărtîndu-se de el, ca de ceva care-ți produce oroare.

— De ce ? De ce ? biîgui el în neștire. De ce vrei să-mi distrugi fericirea ?

Bătrînul făcu spre el cîțiva pași tîrșîiți...

— N-am vrut... nu vreau asta...

— Mi-e scîrbă ! îi zvîrli în față Titus.

Atunci, pradă tensiunii în care trăise în clipele acelea, Ela izbucni :

— Titus ! E tatăl tău !

— Un cîine ! fu răspunsul, și tînărul fugi din cameră.

Ela rămase ca împietrită. Pe fața bătrînului se întipărise durerea, o durere nemărginită, izvorită din adîncul sufletului. Pe Ela, purtarea lui Titus o indignase. Ar fi vrut să plece, ori cel puțin să evite privirea acea de om umilit, rănit în tot ceea ce poate avea un om mai bun, mai sfînt, dar nu se putea urni din loc. Simțea că nu-l poate părăsi pe uriașul cu păr alb într-o astfel de clipă, într-una din acele clipe în care oamenii au nevoie, lîngă ei, de o prezență fizică, mult mai mult decît de vorbe ; ea era un reazim sau putea deveni așa ceva. Ce n-ar fi dat, în clipa aceea, să fi avut tăria să-l poată asigura că ea, Ela Tripșa, vrea să-l ajute și că el se putea încrede în ea.

Într-un tirziu, bătrînul o întrebă cu glas stîns :

— Nu pleci ?

Atunci fata tresări. Îl privi lung și se îndreptă spre el. Îi prinse mîinile și i le strînse cît putu de tare.

— Domnule Noaptes... am să fac eu tot cît trebuie.

CAPITOLUL III

Agentul dublu

Trecuseră patru zile de când profesoara Maria Tripșa plecase în străinătate, pentru a-și prezenta invenția unui for internațional, care avea să i-o breveteze. Dar cu o zi înainte de a-și începe călătoria, luase hotărârea să-l găzduiască pe inginerul Mihai Noapteș. Doar pînă la înapoierea ei în țară, spusese ea fiicei sale, pentru că mai apoi îi va căuta un rost.

„Bătrîna“ se arătă adînc impresionată de starea de deprimare în care se afla tatăl lui Titus și, după două zile de chibzuință, îi spuse fiicei sale : „Du-te la domnul Noapteș și spune-i că, dacă nu are altceva mai bun, poate locui la noi o vreme“. Apoi se răzgîndi. Puse mîna pe telefon, ceru hotelul în care locuia Mihai și discută cu el, ca între vechi prieteni.

— Prea stăm departe unul de celălalt, cînd de fapt ar trebui să ne purtăm mai altfel ; măcar de dragul copiilor noștri, dacă adevăratele bune sentimente ne lipsesc.

La capătul celălalt al firului părea să nu fi fost nimeni ; așa crezu Maria o clipă, dar își reaminti că auzise în receptor acel clic tipic ridicării de pe furcă. Ascultă în continuare și abia într-un tîrziu, glasul timid al unui bărbat se făcu auzit :

— Cred... cred că ați greșit, doamnă...

— Ba n-am greșit de fel ; domnul Noapteș, nu ?

— Exact...

— La telefon Maria Tripșa.

Urmă o lungă tăcere, curmată de un suspin.

— Doamnă, e o cinste prea mare... nesperat de mare pentru mine... Dacă intuiesc exact, doriți unele lămuriri suplimentare în legătură cu cele ce i-am mărturisit domnișoarei Ela.

— Drept să-ți spun, domnule Noaptes, mă surprinde că un om din generația mea, și înțeleg prin asta... niște ani de încercări... n-are pic de intuiție. Uite, dacă vrei să știi ce n-am înțeles eu, și te oblig să-mi răspunzi, este : ai sau nu prieteni în București ? Ai sau nu unde să stai, pentru că... presupun, n-ai de gând să locuiești toată viața într-un hotel ?

— Doamnă... n-am, n-am prieteni, dar o să plec...

— Unde ? întrebă Maria, pe un ton care nu accepta să nu i se răspundă imediat și exact.

— Nu știu.

— Ascultă, domnule Noaptes ! Te somez să rămii în camera duminică și să-ți strângi bagajele. Pentru asta îți acord un răgaz de douăzeci de minute, la capătul cărora te vei găsi la poarta hotelului. Ela o să te aducă aici, la noi, unde vei rămâne pînă la înapoierea mea. Eu nu-mi pot lăsa copilul pe mîna oricui. Ai înțeles ?

— Doamnă...

— Vorbești mult, domnule Noaptes, și asta o faci în detrimentul duminică ; mai ai doar cincisprezece minute.

Maria izbucni în rîs, iar Ela, care n-o auzise niciodată vorbind cu atîta dezinvoltură și nici prin minte nu i-ar fi trecut că „bătrîna“ ei mamă e capabilă și de asemenea treburî, o privea uluită. „Bătrîna“ se uită la ea și cînd o văzu ce mutră face, rîsul ei crescî în intensitate, însă doar pentru patru-cinci secunde, pentru că la capătul celălalt al firului răbufni un hohot de plîns. Apoi, bărbatul închise telefonul.

Titus venea doar seara, rămînea cu Ela în camera ei mai puțin de o oră, timp în care abia rosteau cîteva fraze banale și pleca stîngherit. Avea impresia că atitudinea lui față de Mihai o impresiona neplăcut. Dar, mai mult, se gîndea că doamna Tripsa, care manifestase atîta compasiune pentru Mihai, n-avea să-i ierte niciodată purtarea față de tatăl său. Încercase s-o descoase pe Ela asupra opiniei mamei sale în legătură cu relațiile dintre el și Mihai, dar ea ocolea răspunsul cu o abilitate care-l irita și de care, mai ales, n-ar fi crezut-o în stare. Evita să-l întîlnească pe Mihai și asta păru să nu-i fi scăpat viitoarei sale logodnice.

Ela continua să-și manifeste răceala față de Titus, deși în adîncul sufletului ei nu dorea nimic mai mult decît să-l dezmierde ca

și pînă atunci. Îl privea pe furiș și se bucura, simțindu-i suferința ; cel mai mult o impresiona însă grija cu care el evita să dea ochi cu tatăl. Asta părea să-i dea nădejde că Titus nu era un om rău și că ceea ce făcuse nu fusese decît consecința revoltei unui suflet prea cînstit, izbit pe neașteptate de vestea aceea cu pușcăria, care — așa cum îi explicase chiar el — îi zdruncinase încrederea în idolul copilăriei sale.

„L-am iubit prea mult“, strigase Titus cînd o întîlnise în ziua următoare incidentului. „Mă mir chiar că nu l-am zdrobit, așa cum mi-a zdrobit el, mie, sufletul“. Fata căuta să-i găsească nenumărate scuze și, odată, după plecarea lui, i se păru că descoperi o nuanță de măreție în duritatea și intransigența sa. Se gîndi chiar că Titus ar fi trebuit să se fi făcut judecător, nu inginer, de vreme ce se putea arăta atît de intransigent față de propriul său tată. Apoi îi trecu prin minte că ea îl judecase greșit și că-l făcea să sufere pe nedrept... Nu cumva se temea de puterea și de puritatea lui sufletească ? Era ea, oare, atît de lașă încît frica față de măreția caracterului său s-o fi îndemnat la a-l pedepsi ? Și-apoi, ce pedeapsă ? Pe cine pedepsea ? Și mai ales, cum ? Pedepsca cînstea prin sfidare. Gîndul acesta o făcu să izbucnească în lacrimi de umilință în fața propriei sale conștiințe. O clipă fusese tentată să-i scrie mamei, să-i ceară sfatul, dar renunță, gîndindu-se că poate nici Maria n-o să-l înțeleagă imediat, așa cum nu izbutise nici ea, în primele ceasuri după ce Titus îl părăsise pe tatăl său. Și totuși, sufletul ei de femeie l-ar fi vrut pe omul, de care avea să-și lege viața, mai blînd, mai îngăduitor... într-un cuvînt, mai aproape de slăbiciunile și sentimentalismele ei. Dorința asta n-avea să-i mai rămînă multă vreme neîmplinită, pentru că în cea de a patra zi, de cînd Mihai era în casa lor, Titus, venind ca de obicei, după-amiaza, îi spuse chiar din prag :

— Ela, aș vrea să-l văd pe tata.

Ar fi vrut să-l ia în brațe, să-i strige bucuria că l-a regăsit, dar ghimpele îndoielii o împiedica totuși să se manifeste.

— De ce ? izbuti ea să îngăime.

El își agăță paltonul în cuier și-i răspunse pe un ton firesc, dar fără s-o poată privi în ochi.

— Vreau să mă împac cu el.

Ea făcu un pas înapoi și spuse cu glas mai ridicat :

— Să te împaci cu el ! ! Cum adică, să te „împaci“ ? Dar ce ? V-ați certat în parte ? Nu v-ați înțeles la jocul cu bile din gropița vreunui maidan ?

Apoi tăcu, parcă sfârșită și intră în camera ei. Titus veni după ea.

— N-am înțeles pentru ce te-ai supărat ?

Ea se mulțumi să-l privească și nu-i răspunse.

— Poate că n-am vorbit așa cum doreai tu... poate că nu mi-am ales ori n-am izbutit să găsesc cuvintele cele mai potrivite intențiilor mele, dar...

— Dar asta n-ar fi trebuit să mă mai mire. Nu-i așa? Răspunde! Nu-i așa că ar fi trebuit să mă obișnuiesc și să mă resemnez la gândul că viitorul meu bărbat nu-și găsește niciodată cele mai potrivite cuvinte ? Răspunde ! Ori aștepti să-ți răspund eu ?

— Cum vrei...

— Nu le cauți ; asta e ! Ba, și mai rău ; nici nu te obosești să le cauți. Spui orice, la împlinire, și crezi că tot ce spui e bine și drept și...

— Și ?

— Și, lasă-mă-n pace ! se răsti Ela, căzînd pradă unui hohot de plîns.

Ținărul veni lîngă ea și o prinse de umeri.

— Hai ! Să știi că și cu pot să urlu, dacă ăsta-i tonul pe care preferi să discutăm.

Ea își ridică ochii spre el ; îl privea cu un soi de nedumerire amestecată cu teamă. Niciodată nu-i vorbise atît de autoritar. Încetă să mai plîngă și continuă să-i susțină privirea.

— Vreau să-i cer iertare tatii ; asta vreau... asta am vrut să-ți spun...

Lacrimi mari se rostogoliră pe obrajii fetei, iar privirea ei se eliberă de ceața care venise de undeva din adîncurile sufletului. Buzele îi fură cuprinse de un tremur ușor, așa cum se întîmplă oamenilor emotivi aflați în pragul unei mari bucurii.

Titus zîmbi cu indulgență, ca în fața unui copil căruia vrei să-i dovedești prin asta îngăduința de care se bucură față de tine.

— Vezi, Ela, tu nu ești o fată rea, numai că...

— Numai că ? murmură ea în neștire.

— Numai că ești puțin deficitară la capitolul înțelegere, preciză el, apăsînd pe ultimul cuvînt și se pregăti să facă un pas înapoi.

Dar reacția fetei fu cu totul alta decît aceea la care se aștepta el. Se agăță de brațele lui și îngenunche, silindu-l și pe el să facă la fel.

— Dragostea mea ! începu ea în șoaptă, împreunîndu-și mîinile ca pentru rugăciune ; nici nu știi cît de fericită m-ai făcut ! Îmi pare

nespus de bine că sînt o fată proastă și că tu ești un bărbat bun. Îți mulțumesc ! Îți mulțumesc ! repetă ea în neștire... O ! Dacă n-ai fi vrut să faci asta...

— Poate că n-aș fi ajuns să... să fac „asta“, dar mi-a fost teamă ; acolo... la hotel... mi-a fost teamă că am să te pierd.

— Titus...

În tăblia ușii se auziră cîteva ciocănituri. Titus vru să se ridice, dar Ela îl sili să rămîină lîngă ea, în genunchi, și strigă :

— Puteți intra, domnule Noaptes.

Ușa se deschise timid ; din prag, Mihai privea scena, împietrit.

— Vă așteptam ; vă rugăm să ne iertați.

În după-amiaza aceea Ela plecase de-acasă foarte tulburată.

Un ins care nu i se recomandase în nici un chip îi telefonase a doua oară în răstimpul a douăzeci de minute, doar pentru a-l calomnia pe Titus. Îi ceruse să-și spună numele, dar calomniatorul refuzase, spunînd că n-are nici un rost s-o mintă. Încercase să-l invite la ea, cerîndu-i să vină la o oră cînd se va afla și logodnicul ei acasă, dar „acela“ spusese că nu sosise încă momentul ca Titus să dea ochii cu el și că, ceea ce trebuia să rețină ea din tot ceea ce îi spusese, era doar faptul că intenția lui nu trebuia socotită drept calomnie, ci „prevenire“.

Mihai îi observă tulburarea, dar nici prin minte nu-i trecea să-i spună răutățile pe care i le debitase la telefon un netrebnic. Nu, nici lui Titus nu-i va spune nimic. La ce bun să-l întristeze ? Și-apoi, un om cu firea lui Titus, cu principiile și concepțiile lui despre cinste și demnitate, un om atît de intransigent, nici nu era prea greu să aibă antipatia cuiva. Dar de ce o sfătuisе necunoscutul calomniator tocmai la asta ? Mai exact, omul acela nu-i spusese decît : „Nu-l preveni că ai fost pusă în gardă ! Altminteri, el va deveni mai prudent și răul pe care-l vei avea de pe urma lui ar putea lua proporții și mai grave“. Dar despre ce „rău“ și „proporții“ era vorba ? Nu ; hotărît lucru, insul n-avea nici măcar fantezie, pentru că ar fi născocit ceva... Dar ce ? Ce s-ar putea născoci, pe seama unui om ca Titus ? Insul nu era decît o lichea, un calomniator ordinar, atît de ordinar, încît a avut obrăznicia să-i spună că nu va trece mult și ea însăși va apela la serviciile lui. „Niciodată n-aș putea apela la serviciile unui om de teapa dumitale ! îi strigase ea, dar el păruse să nu se fi supărat. Mai mult chiar, continuase : „Desigur, îndemnul

meu vi se pare stupid, pentru că nu v-am lăsat nici un nume, nici o adresă. Dar să știți că în clipa în care veți avea nevoie de mine, nu veți mai avea răgazul să-mi trimiteți o depeșă și... poate nici măcar să-mi dați un telefon." Ela se silise să ridă tare, pentru ca tipul să-și dea seama ce efect minor aveau vorbele lui asupra ei. „Și ce să fac ?" îl mai întrebase ea, dorind să scurteze convorbirea. „Sparge un geam ! Dar să faci asta fără nici o ostentație ; așa... ca din întâmplare sau, cel mult, din cauza emoției produse de momentul primejdiei în care o să te afli". Se silise să ridă mai departe, dar nu izbutise. Toate spusele calomniatorului erau, desigur, baliverne, gândi Ela, dar nu putea să nu-și mărturisească faptul că tonul grav al omului de la telefon o tulburase. Dar parcă tipul făcuse o aluzie și la „Sfînta treime", despre care spusese că în credința familiei Noaptes apare cam descompletată, iar cînd ea se revoltase, strigîndu-i că logodnicul ei făcea parte dintr-o familie bigotă, dar că asta nu-i umbra cu nimic fericirea, calomniatorul izbucnise în rîs, cerîndu-i apoi iertare și explicîndu-i că nu la asta se referise. Pe un ton declamator și insinuant el precizase : „Tatăl și fiul, ca-n scriptură... I.e lipsește sfîntul". După aceea închisese telefonul, asigurînd-o că nu va mai reveni decît într-o situație mult mai gravă... Fata rămase pe gînduri, întrebîndu-se într-una ce-o fi vrut să insinueze insul cu toată povestea asta ? Poate că „Sfîntul duh", avea pentru el semnificația inteligenței ? Dacă asta era toată „filozofia lui metaforică", atunci ea discutase cu un tîmpit, pentru că ce altceva putea fi un individ care punea — fie și pentru o secundă — la îndoială inteligența scilpitoare a lui Titus ? Iar tatăl lui Titus era și el un om inteligent ; ce-i drept, cam bigot, dar asta n-avea nimic de-a face cu... Nu, poate că nu la aspectul ăsta se referise necunoscutul... Poate la ceva... la cu totul altceva... Nu cumva era vorba de o lipsă de scrupule ? Se minună singură, de unde pînă unde îi trecia prin minte asemenea gînd... și continuă să se întrebe, mai ales, de ce ? Să o fi încercat oare, cea mai mică îndoială în privința lui Titus ? Ideea însăși o făcu să zîmbească. Apoi își dădu friu liber gîndurilor și într-un tîrziu păru să se mai fi liniștit, presupunînd că ticălosul acela se referise la Mihai Noaptes, la trecutul lui. Calomniatorul îi apărui astfel și mai odios, și își spuse în continuare că un individ de teapa aceluia nici nu-și putea închipui măcar că tatăl iubitului ei îi spusese, din primul ceas al primei lor întîlniri, tot adevărul. Hotărît lucru : un îns ca acela nu știa că uneori oamenii pot greși chiar și fără voia lor sau pot lua asupra lor vina

altora (aşa cum făcuse Mihai Noaptes). dintr-un sentiment care depăşeşte înţelegerea unui specimen josnic. Ce ştia oribilul personaj, care juca pe misteriosul binefăcător, despre zbaterile prin care trecuse Noaptes ? Simţise el oare măcar a suta parte din suferinţele pradă cărora cade un părinte, care, cu riscul nefericirii singurului său copil, îşi strigă vina, îşi mărturiseşte păcatul în faţa unei necunoscute, pentru că în sufletul lui nu se află nici un ungher care să tăinuiască necinstea ? Sau poate că necunoscutul calomniator se referise la cu totul altceva... Simţea că nebunia raţionamentelor o va copleşi ; se hotărî să iasă din casă. Vremea era frumoasă şi asta păru s-o bucure oarecum. Îi telefonă Zinei, pe care o ştia în concediu, dar laboranta se scuză că nu o poate întovărăşi, motivînd că tocmai îi sosise un musafir. Închise telefonul, se îmbracă, bătu la uşa camerei în care se afla Mihai, şi îşi luă rămas bun de la el. asigurîndu-l că se duce doar pînă la croitoreasă.

Mihai îşi privi ceasul, o făcu atentă că luase act la ce oră plecase de-acasă şi, jucînd rolul părintelui sever, o sărută pe frunte cu o răceală ostentativă. Apoi o petrecu pînă departe cu privirea şi, o vreme, rămase la fereastră, ascuns pe după perdea. În urma Elei păsea un coşar a cărui faţă era atît de acoperită cu funingine, încît nici o trăsătură nu i se mai putea distinge. După coşar, o pereche de tineri grăbiţi, ce se ţineau strîns de braţ, probabil ca să nu alunece pe poleiul ce se formase chiar de la primele ore ale dimineţii. În sfîrşit mai trecură şi nişte copii care înhămaseră un biet căţelus la o sanie de patru ori mai mare decît el, apoi strada păru să-şi recăpate liniştea caracteristică. Reveni în mijlocul sufrageriei şi se aseză pe un fotoliu, luă biblia de pe masă şi, deschizînd-o la întîmplare, şi-o sprijini pe genunchi. Încercă să citească, dar starea în care se afla se dovedi nu tocmai bună pentru o asemenea îndeletnicire. De două zile îl obseda chipul Zinei Gogan. O cunoscuse din chiar prima clipă în care păşise pragul casei Tripsa. La început crezuse că e „ruda săracă“ a familiei, dar imediat după aceea aflase că nici măcar rudă nu le era gazdelor sale. Pentru el, Zina începuse să reprezinte un „ce“ foarte important : ea era colaboratoarea cea mai apropiată a savantei, era prietena cea mai apropiată a fiicei savantei... Dar nu avusese încă niciodată prilejul să discute cu ea singur. Ar fi vrut să-i cunoască trecutul, să ştie din ce familie se trage, să-i cunoască aspiraţiile şi neîmplinirile... şi mai ales, la ce anume aspiră acum, în prezent... Se simţea atras de fata aceasta în al cărei suflet intuia o suferinţă ; poate suferinţa unei neîmpliniri, ori poate şi mai rău, suferinţa pe care i-ar da-o sentimentul invidiei, nutrit faţă de

cei din jurul său... ori... și mai grav, chiar față de binefăcătoarea sau fiica binefăcătoarei sale. Nuuu... Zina nu lăsa să se vadă asemenea lucruri ; părea că știe să se stăpânească, dar lui, un om trecut prin multe, nu-i puteau scăpa acele licăriri din ochii Zinei, ori de câte ori Ela îi povestea câte ceva de la facultate sau când îi arăta o rochie nouă. Nu, n-ar putea spune că ar fi citit în privirile Zinei ura sau alt sentiment urât ; îl izbiseră însă, pur și simplu, acele ciudate sclipiri din ochii laborantei și ajunsese să simtă nevoia de a-și lămurii cât mai repede impresia. Și asta, pentru că dorea să știe exact ce anume ar putea face pentru ea.

Soneria de la intrare zbîrni intermitent ; cineva își anunță parcă prezența, conform unui cod.

Mihai se ridică de pe scaun și, cu biblia în mână, se îndreptă spre fereastra de la care putea vedea cine anume venise. Era chiar Zina Gogan. Nu-i venea să-și creadă ochilor. Privi încă o dată, mai cu luare aminte. Da, era Zina Gogan ! Inima începu să-i bată mai repede și emoția bucuriei de a putea fi singur cu ea, în sfârșit, îl făcu să deschidă ușa cu oarecare grabă.

— Domnișoară Zina ! exclamă el mirat, ca și cum în clipa aceea descoperise cine era vizitatorul.

— Bună ziua !

— Bună ziua ! Sărut mîna ! Poftim, intră. te rog...

Zina intră în vestibul.

— Ela nu-i acasă ?

— Nu... Acum cîteva minute a ieșit. Spunea că trebuie să treacă neapărat pe la croitoreasă...

— E grozavă fata asta ! exclamă laboranta, cu o ciudă pe care nu și-o mai putu stăpîni. Acum un sfert de oră mi-a telefonat, spunîndu-mi că dorește s-o întovărășesc, iar cînd vin o găsesc plecată.

— Nu zăbovește mult. Dezbrăcați-vă paltonul, intrați...

— Să dau drumul taximetrului ; m-am grăbit, după cum vedeți...

Începu să caute prin poșetă ; părea din ce în ce mai agitată. Ridică ochii spre el, și Mihai putu citi în adîncul lor o jenă profundă.

— Domnule Noaptes... n-am destui bani să achit cursa. Contam pe faptul că Ela va fi acasă, căută ea să se scuze, și de aceea...

Mihai duse mîna la buzunar și scoase cîteva bancnote de zece lei.

— Sper să ajungă...

— O ! E chiar prea mult.

Laboranta luă două bancnote și ieși grăbită.

Noaptea urmări scena din spatele perdelei și notă pe biblie numărul taximetrului.

Când Zina reveni, îl găsi tot cu biblia în mână și-l întrebă :

— Poate că v-am deranjat, poate că erați în reculegere sau chiar vă făceați rugăciunea ?

Mihai îi răspunse privind spre cer :

— Dumnezeu nu m-ar ierta niciodată, dacă mi-aș face rugăciunea atât de târziu.

Apoi se întoarse spre ea și o invită să se așeze alături.

— Vezi, domnișoară, cu dumneata nici nu știu cum să mă port, în casa asta. De fapt, eu locuiesc aici, dar dumneata ești mult mai de-a casei decât mine și mi s-ar părea caraghios să-mi mai continui rolul de gazdă.

Fata zîmbi trist :

— Da... e bine spus „mai de-a casei“. Aici, toți au acest sentiment, pentru că li se sugerează asta. Și, poate că nici nu e rău.

Noaptea înțelese că ea nu-și spusese gândurile pînă la capăt și socoti de datoria lui să-și manifeste nelămurirea. „Poate că ea tocmai asta urmărește“, își spuse el, socotind că frîntura de gând transpusă în vorbele aruncate de fată ar fi avut menirea să-l încite și, prefăcîndu-se că a căzut pradă acestei intenții, întrebă :

— Cum adică, nu e rău să ne simțim cu toții de-ai casei ?

Zina zîmbi cu amărăciune :

— Pentru că senzația asta are darul să mărească atașamentul „prietenilor“. Ce să mai vorbim ? Presupun că ați mai întîlnit și dumneavoastră asemenea practici ?

Mihai o mîngîie pe mînă și-i spuse pe un ton blînd :

— Te-nțeleg, te-nțeleg, domnișoară... Apoi se grăbi să precizeze, speriat parcă de sensul pe care fata l-ar fi putut da spuselor lui : Îți înțeleg supărarea, că ai făcut un drum degeaba, dar cred să la mijloc n-a fost vorba decât de...

— De o desconsiderare ! răbufni Zina și își aseunse fața în palme.

O vreme, Noaptea tăcu, privind-o atent. Tare ar fi vrut să știe dacă Zina o ura cu adevărat pe Ela și, mai ales, cît de mult o ura.

Deodată, fata își ridică privirea ; ochii îi jucau în lacrimi. Puse o mînă pe mîna cu care el o mîngîiasse și-l întrebă cu disperare :

— Domnule Noaptea, nu-i așa că ura este cel mai josnic sentiment ?

Bătrînul o mîngîie pe păr, fără să se mai uite la ea. Privirile lui căutau spre fîșia de cer, ce se zărea prin fereastră... Într-un târziu răspunse aproape șoptit :

— „Iubește-ți aproapele ca pe tine însuți“.

Atunci, tata se smulse de lângă el și, cu glasul găuit de furie, îi strigă :

— Dar eu nu mă iubesc nici pe mine !

— Băiatul meu mi-a spus asta. dar am atribuit starea dumitale unui spirit de sacrificiu la care toți oamenii sînt obligați față de semenii lor. Acesta cred că este adevărul, dar și dumneata, ca și mulți alții, te rușinezi că poți fi mai bună decît cei din jurul dumitale. Da, da ; uneori, cînd eram mai tînăr, mi s-a întîmplat și mie să trec prin astfel de stări, dar m-am regăsit...

— Și pe urmă ?

— Pe urmă a venit partea cea mai grea : mărturisirea. Să știi, fata mea, că eliberarea unui cuget nu vine decît odată cu mărturisirea greșelii...

— Cui ?

— Ție ! Ție însuți !

Fata veni în spatele lui și spuse cîteva vorbe pe care el abia le auzi. Apoi continuă pe un ton ceva mai ridicat :

— Pentru asta, trebuie să crezi... să crezi în ceva... ori eu nu cred în nimic ; în nimeni și în nimic.

Urmă o pauză lungă.

Liniștea care domnea în cameră amenința să se prelungească, fără ca cei doi să-și mai dea seama de scurgerea timpului ; fiecare părea absorbit de propriile lui gânduri, cînd deodată Zina șopti :

— Domnule Noaptes !

El tresări și se întoarse spre laborantă care acum se afla lîngă sobă, ghemuită pe un taburet.

— Da, domnișoară Zina... Te ascult ! murmură el, fără să se clintească totuși din loc.

— Vă rog să veniți lîngă mine...

Mihai făcu cîteva pași spre ea, ținînd-o cu privirea.

— Mai aproape. îl îndemnă fata. Mă simt foarte singură.

— Și știi de ce ?

— Poate pentru că sînt cu adevărat singură...

— Nu te-am întrebat dacă ești sau nu ; asta are mai puțină importanță.

— Atunci... nu știu.

— Ei bine, continuă Mihai, ridicîndu-i capul pentru a-i putea subjugă privirea, *te simți* singură pentru că îți lipsește credința.

Zina păru că se cutremură și, agățîndu-se de el, spuse :

— Poate, știu și eu... Și ce trebuie să fac ?

— Nimic mai simplu decît să vrei. Dar să vrei cu adevărat.

Fata se ridică și-l privi lung.

— Domnule Noaptes, mai înainte mi-ați vorbit despre o stare asemănătoare cu asta în care mă aflu eu acum, spunîndu-mi că și dumneavoastră i-ați căzut pradă cîndva. Apoi, dacă am reținut exact, v-ați autoexaminat, ca să aflați cauza. Pe vremea aceea nu erăți tot atît de credincios ca și astăzi ?

Mihai socoti că întrebarea ei se datora zbuciumului pe care i-l pricinuisse starea ei de neliniște și-i răspunse, fără să-și dea seama de adevărata origine a întrebării.

— Ba da ; și-atunci eram tot atît de credincios.

Fata chicoti veselă, așa cum fac copiii cînd îi prind pe cei mari în defect.

— Așadar, ați cercetat pricina răului, repetă Zina, vrînd parcă să se asigure că a priceput exact.

— Da, confirmă Noaptes, oarecum descumpănit.

Și din nou fata chicoti.

— Dacă nu greșesc, principiul de căpătîi al religiei este „crede și nu cerceta“ ! Atunci, la ce bun acea cercetare sau autocercetare despre care mi-ați vorbit ? Nu vă era suficient faptul că dumneavoastră credeăți ?

Mihai zîmbi la gîndul că ea se agătase de o interpretare, inteligentă, ce-i drept dar nu capabilă să-l pună în încurcătură. Ori poate că în spusele și în exaltarea ei neașteptată dăinuiau ultimele rămășițe ale rezistenței pe care mai avea de gînd să le opună readucerii la echilibrul dorit de el ? În cazul acesta lucrurile căpătau un aspect puțin mai îngrijorător decît pînă atunci ; poate chiar mai grav, și prin urmare prudența lui trebuia să crească.

— Domnișoară, eu am fost și sînt un adevărat credincios ; mai mult, te pot asigura că în acest domeniu sînt chiar un erudit.

Tînăra păru că face un efort disperat să nu izbucnească într-un hohot de rîs.

— Cum vine asta ? Acum chiar că nu mai înțeleg nimic.

— De ce ? Întrebă Mihai pe un ton sigur.

— Erudiția presupune cunoaștere, ori tocmai în asta constă originea păcatului. Și „geneza“, acea istorie naivă a originii omenirii, spune că Dumnezeu a prevenit pe primul om să nu mănînce fructe din arborele cunoașterii, numindu-l „arborele morții“.

— Adevărat, dar curiozitatea a acționat împotriva poruncii divine și omul a mers pînă acolo, încît a renunțat la o veșnicie paradisiacă, numai de dragul de a ști. Vezi dumneata, starea asta de ne-

cesitate, pe care noi o numim cunoaștere, s-a dovedit în decursul veacurilor a fi o evidență absolută, chiar și în domeniul religiei. Bunăoară, la vechii greci, păcatul cunoașterii ocupa cel mai de frunte loc ; pînă și credința în zei era măsurată cu etalonul „erudiției“. Și ce altceva este erudiția, dacă nu chiar treapta cea mai înaltă a cunoașterii. Și cine, cine s-ar încumeta să lupte împotriva evidenței, în afară de nebuni...

— Sau de disperării incurabili, gemu ea.

— Care s-au zbatut zadarnic în suferința propriului lor refuz de a cunoaște, de a ști cum se poate cîștiga totul...

— Și au ajuns la concluzia că totul este pierdut, așa cum am ajuns eu.

Mihai păru să nu-i fi auzit ultimele cuvinte și continuă pe un ton care nu vădea nimic altceva decît disprețul.

— Acestor nenorociți, care se lasă înfrinți, nu le rămîne decît s-alcagă ori credința succesului, ori să trăiască într-o lume închipuită de ei, o lume în care rațiunea de a trăi bine este dată la o parte, iar lupta este înlocuită de un presupus și fals destin.

Rostind aceste ultime cuvinte, brațele lui puternice se ridicară, de parcă voiau să cuprindă între ele întregul univers, iar după ce rosti cel din urmă cuvînt, le coborî brusc, aidoma celui care aruncă un cutremurător blestem asupra unei mulțimi.

În clipele lungi de tăcere care urma, fata păru înfricoșată. Pe un ton de tînguire, el își reluă apoi firul gîndurilor :

— Dar cine, cine poate să cunoască din vreme gîndurile acestor nefericiți ?

— Suferințele lor, nu gîndurile.

— Ba gîndurile ! se încăpățîna el, pentru că gîndurile sînt pricina oricărei stări de suferință. Și cum să vindecî suferința, dacă nu-i cunoști din vreme pricina ? Vezi dumneata, savanții se lasă absorbiți de cine știe ce idei care li se par majore, fac fel de fel de descoperiri și cînd izbutesc le subordonează unor scopuri neînsemnate.

Zina se ridică de pe taburet. El aștepta cu înfrigurare... Fata părea să se decidă greu la drumul pe care el o angajase. Își spuse, din nou, că nu trebuie să grăbească lucrurile și se strădui s-aștepte răbdător.

În cele din urmă ea începu să vorbească.

— Nu pot împărtăși în întregime părerea dumneavoastră. De pildă, la institutul nostru, ați aflat probabil, s-a realizat un aparat care se numește *telepsihofon* și care este destinat tocmai... descoperirii bolilor psihice... și chiar vindecării lor.

— Iată, iată pentru ce stadiu târziu a fost destinată această misiune a tehnicii medicale, se revoltă Noaptea.

— Stadiu târziu ? întrebă fata, uluită.

— Bincînteles. De ce să fie folosit acest aparat numai cînd suferința ajunge la stadiul de boală ? Pentru satisfacerea unei simple vanități, să lași acele gânduri, care tulbură, să se înmulțească și să roadă sufletul omului, pînă cînd rezultatul eroziunii înseamnă boală ? Pentru ca, după aceea, să prezinți lumii cangrena sufletească și să cauți să convingi ce mînuni faci cu jucăria pe care ai născocit-o ? Pe dumneata nu te revoltă ? Pe mine mă cutremură astfel de demonstrații cu sufletele unor nenorociți a căror suferință ar trebui tămăduită cu discreție și nu cu o trimbițată și indecentă publicitate.

— Poate, poate... murmură fata. Și cum ați crede că s-ar putea altfel ?

Mihai o scrută atent, vrînd să se asigure că întrebarea era sinceră și nu de circumstanță.

— Nimic mai simplu : în primul rînd, depistarea preventivă a gândurilor oricărui om, pentru ca orice neregulă, cît de mică să poată fi depistată în faza ei incipientă ; apoi, discreție. Discreție absolută. Dar asta nu stă în puterile mele, pentru că nu eu sînt inventatorul și totuși...

Aici, Mihai își curmă fraza, jucînd spaima pe care i-o strecurase propria sa idee și-i aruncă interlocutoarei sale o privire care exprima tulburare.

— Și totuși ? insistă fata, părăind avidă să afle fie măcar și o soluție ipotetică.

Mihai refuză să-i mai susțină privirea și continuă să tacă.

— Poate că este de datoria omenirii să ceară ori chiar să impună savanților cum anume să-și folosească invențiile.

— Și dacă ei nu consimt ?

— Atunci li se impune, ori...

— Ori... ?

— Li se ia invenția din mîna, pentru a fi folosită cît mai bine, spre fericirea omenirii.

Jocul reușise de minune. Mihai era covîrșit de captura pe care o făcuse. Știa că mai avea să-și supună prada unei singure încercări ; va arunca în joc ultima carte și va ști pînă unde se putea încrede în această victimă a lui. O ultimă întrebare, o ultimă zvîrcolire a vînatului în capcana pe care i-o întinsese și va afla dacă prada e absolut sigură. Nu era la prima încercare de acest fel. Mi-

avusese el de-aface cu prăzi mai dificile... Savura dinainte victoria și, cu un soi de perversitate, tot amîna să pună capăt zbaterilor prăzii. Simțea că și fetișcana era obosită și că dorea o limpezire a situației, poate mai mult ca să-și odihnească nervii, dar el tocmai asta nu dorea încă. Prada trebuia istovită lent. Aceasta era etapa finală a zbaterii și dacă el i-ar fi biciuit nervii cu aceeași intensitate ca pînă atunci, n-ar fi putut desluși cu claritate eficiența ultimei lovituri. O privi lung, jucînd o gravă nehotărîre și o întrebă pe un ton cît mai firesc :

— Dar cine, cine s-ar încumeta să ia din mîna savanților invențiile pe care ei nu se pricep să le folosească ?

Fata zîmbi trist.

— Oricine, șopti ea grav ; orice om care își dă seama că, prin asta, face un bine omenirii.

Se priviră în tăcere vreme îndelungată ; într-un tîrziu fata trecu în vestibul.

— Trebuie să plec.

— Dacă ai ceva urgent să-mi comunic, telefonează-mi.

— Bine...

— Îți poți schimba vocea ?

— Da...

— Atunci, prezintă-te drept doamna...

— Lia Lohan !

CAPITOLUL IV

Complicii

Mihai Noaptes se dovedea un om recunoscător față de casa care-l adăpostise. Nu pregeta, când era vorba de unele treburi gospodărești, de târguieli, de mici reparații și cîte altele... Toate astea păreau să nu treacă neobservate de Ela.

De cîteva zile casa devenise mai îngrijită și chiar mai veselă; Mihai adusese o „fată-n casă“, de o destoinicie și un simț gospodăresc rar întîlnite, iar Ela nu contenea să-și manifeste recunoștința față de el. De fapt nu el, ci Zina o „procurase“, la rugămintea lui. Îi explicase laborantei că, într-un fel, trebuie să-și plătească bucata de pîine și adăpostul căpătate, iar pe de altă parte îi sugerase că poate n-ar fi rău ca, după plecarea lui de-acolo, să rămînă cineva „de-al lor“ în casa Tripșa. Zina „făcu rost“ de o nouă menajeră în numai două zile, iar Mihai avu răgazul, într-o după-amiază cînd se afla doar cu ea, s-o descoasă cu de-amănuntul.

Aflase că Anița Toader avea douăzeci și șase de ani și că se trăgea dintr-o familie de buni gospodari, de prin Bistrița-Năsăud. Plecase de acasă cu un flăcău dintr-un sat vecin, dar acela nu-și ținuse vorba, iar cînd s-a despărțit de el, nu s-a mai întors în sat, de rușine.

— De mult ai plecat de-acasă ? a întreat-o Mihai.

— Eram în clasa a opta elementară. El era cu vreo zece ani mai bătrîn decît mine. Frumos, domnule dragă, și om cu carte. Lumea-i spunea „inginerul“ și toate fetele se dădeau în vînt după el. Suspină adînc și, după o scurtă pauză continuă : Dar el pe mine m-a ales...

El o privi atent, vrînd parcă să afle dacă rana aceea se vindecase ori dacă fata avea tăria să nu ia în tragic nici măcar lucrurile foarte grave.

— Dacă am priceput bine, asta ți s-a întâmplat pe la cincisprezece ani...

— Șaisprezece, preciză fata, că m-au dat la școală cu un an mai târziu decât trebuia. Ba poate că tata nu m-ar fi dat niciodată la școală, dar s-a speriat când au început să-l amendeze.

Mihai arboră o mină de compasiune și o întreabă pe un ton grav :

— A murit ?

— Ba, cum să moară ? Că-i sănătos tun, de te-ngroapă și pe dumneata.

El se sili să rîdă, ca să-i arate că participă la bucuria ei pentru sănătatea tatălui său, dar ceva i se părea ciudat în atitudinea și-n vorba tinerei menajere. Nu știa dacă toate spusele ei trebuia să le pună pe seama unei sincerități naive, ori să le atribuie obrazniciei. Zina i-o recomandase ca pe un om de încredere, asigurîndu-l că o cunoaște de aproape patru ani, timp în care condusese gospodăria unei mătuși.

— Și pe unde ai mai lucrat ? întreabă Mihai, cu aerul că răspunsul nu-l interesa în mod deosebit.

— La început.. cînd m-a lăsat „inginerul“, am fost la copiii șefului de gară, unde m-au dat jos din tren, că m-au găsit fără bilet.

— Unde voiai să te duci ?

— În lume ! În lumea largă ! Și uite că n-am pierit. După aceea am intrat la un profesor, cred că era macedonean, dar el se ținea că-i grec. Dacă nu era nevastă-sa, n-ajungeam eu la București. Femeie deșteaptă, domnule dragă. Cum și-a dat seama că se poate bizui pe mine...

— Cum și-a dat seama ? întreabă Noaptea, vrînd să-i arate cît de mult îl interesa povestea ei, dar și să-i verifice, totodată, discreția.

Menajera nu-i răspunse imediat. Il privi lung, ca și cum ar fi vrut să-i pătrundă în tainițele celor mai ascunse gînduri, iar el își dădu seama că greșise, nelăsînd-o să-și depene liniștită amintirile. Mihai îi înfruntă privirea și chiar izbuti să-i zîmbească mirat. Nedumerirea lui păru s-o liniștească.

— Domnule dragă, eu spun vrute și nevrute despre mine, dar despre alții îmi vine mai greu.

El o încurajă, dar ea păru să nu-l fi înțeles și se grăbi să-l asigure că discreția ei nu va avea să influențeze asupra celor ce domnișoara Zina o rugase să facă. Mai mult, se strădui să-l asigure de devotamentul și, precum că nimic nu se va mișca în casa aceea fără ca ea să-i informeze la timp, fie pe el, fie pe domnișoara Zina. Noaptea nu reacționează în nici un fel. Ascultase „jurămîntul de cre-

dință" al menajerei, căutînd să descifreze pînă și cea mai delicată nuanță care i-ar fi putut trăda o cît de mică neîncredere, dar nu putu sesiza nimic. Anița părea foarte hotărîtă să-și îndeplinească îndatoririle pe care i le încredințase Zina, iar seriozitatea acestei atitudini produsese asupra lui o impresie bună. Nu știa, însă, cît de mult se putea încrede în spiritul ei de observație și, mai ales, în capacitatea ei de selecție. Apoi îi veni să rîdă de propriile lui gînduri, spunîndu-și că a ajuns să-și depășească chiar și închipuirea. Ce pretenții putea avea de la o slujnicuță oarecare ? Da, era suficient că ea manifestase discreție și că era devotată Zinei. Hotărît lucru, nu-i putea cere mai mult decît să-l informeze asupra persoanelor care aveau să viziteze casa Tripșa și, poate, chiar și în legătură cu unele discuții. Din nou îi veni să rîdă, gîndindu-se cam în ce mod i-ar relata Anița o discuție a savantei cu unul dintre colaboratorii ei. Apoi, mai era Zina și, încă, da... încă și el se mai afla acolo, în casa aceea. Deodată, privirile îi alunecară pe mîinile menajerei și se încruntă.

Femeia observă asta și, cu timiditatea izvorîtă din excesul de pudoare a omului simplu, ea își ascunse mîinile sub șorț.

Mihai se strădui să-i zîmbească ; așa făcea ori de cîte ori avea de gînd să pună o întrebare importantă, pentru că întotdeauna dorea să-și găsească interlocutorul nu numai neprevenit, dar mai ales derutat. De data asta își confecționează un zîmbet de sfială pentru situația lui penibilă de om trecut de cincizeci de ani, surprins de o tînră față. În timp ce-i privea cu interes mîinile.

— Ai mîini frumoase, spuse el, cu o notă de stinghereală în glas. Vreau să spun că... pentru cît muncești... mîinile puteau arăta... mai altfel... se precipită el să-și pună în evidență încurcătura în care se afla și, la adăpostul acestui joc, să-i ceară răspunsul la întrebarea sugerată.

Anița zîmbi cochet și, cu prefăcută stinghereală, își întinse mîinile spre el.

— Port mănuși, cînd fac treabă. Asta am învățat de la mătușa domnișoarei Zina. Femeie de ispravă ! Cînd m-a văzut prima dată cu mîinile în apa în care spălam vasele, mi-a spus : „Să știi că și eu spăl și vase, și rufe, și tot ce se poate spăla, dar pun mănuși“. Dacă o babă ca mine își îngrijește mîinile, o fată tînră trebuie să facă asta cu sfințenie“. Și zău, domnule dragă, dacă era chiar așa de bătrînă cum ținea ea s-o creadă lumea.

— Bine, bine, acum vezi-ți de treabă, îi spuse Mihai, cu inima încolțită de îndoieli. Ar mai fi întreat-o el și cîte ceva despre familia

Zinei, poate chiar despre Zina, dar un sentiment de teamă îl făcu să renunțe la această intenție. Se gândi că Anița ar putea-o informa pe Zina, și-apoi fata asta n-avea voie să intuiască nici măcar cea mai mică nuanță de neîncredere în relațiile dintre el și Zina. Dar dacă Zina, prevăzătoare, o instruisă în mod deosebit asupra discreției pe care trebuia s-o manifeste la eventualele lui întrebări privind-o pe ea ? Nu, nu va face imprudența asta ; n-o va întreba nimic despre Zina. După aceea, un alt gând păru să-l tulbure și mai mult. Nu cumva Zina o instruisă pe menajeră să-l supravegheze chiar și pe el ? Sau, poate *numai* pe el... Cum de nici măcar nu-i trecuse prin minte posibilitatea asta ? Iși derulă, în sens invers, filmul aducerii în casa Tripsa a Aniței Toader, iar gândurile i se opriră, ca într-un „stop-cadru“, la momentul în care Zina se oferise, cu o dezinvoltură oarecum deplasată, să-l pună bine cu gazdele lui, asigurându-l că-i va procura o menajeră foarte bună. Oare Zina nu cunoscuse și pînă atunci acea nevoie a protectoarei sale ? De ce nu le sărise în ajutor pînă atunci ? Iși frînă șirul de întrebări care amenințau să-l tîrască pe panta unor raționamente înfricoșătoare și căută să se liniștească, agățîndu-se de ideea că Zina le ura pe cele două femei și că prin urmare n-ar fi făcut niciodată asta pentru ele. Nu ; Zina le făcuse acest mare serviciu numai datorită lui și... și, desigur, implicit, ei. Hotărît lucru : venirea Aniței în casa Tripsa nu se datora decît interesului pe care el, Mihai Noaptes, îl sugerase Zinei. Apoi, cînd totul părea să se fi liniștit, teama în care trăia de multă vreme generă, într-un alt unghier al minții lui, aflate într-un zbucium neîncetat, întrebări și mai sumbre și mai amenințătoare : De unde atîta siguranță din partea Zinei, cu privire la posibilitatea de a aduce o menajeră ? O avea pregătită ? O avea într-o rezervă și știa cu certitudine că o poate aduce oricînd în jocul lor ? Dacă așa ar fi stat lucrurile, atunci Zina ar fi putut reprezenta o mare primejdie pentru el... O mare primejdie ! Și-apoi, cum o adusesese Zina pe menajeră, lipsindu-și mătușa — bătrîna, desigur — de un asemenea ajutor ? Dar... mai ales... cîm renunțase fosta ei stăpîină la serviciile femeii ? Făcu un mare efort ca să-și stăpînească mînia, spunîndu-și că nu trebuie să dispere încă. Nu încă ! Nu încă ! Iși striga în gînd, vrînd să se sugestioneze că mai putea exista o șansă, că dezastrul pe care credea că l-a intuit nu era decît rodul imaginației sale surescitate. Într-un tîrziu se hotărî s-o întrebe pe menajeră din ce pricină plecase de la mătușa Zinei și privi spre locul în care știa că ea ar fi trebuit să se afle, dar fata nu mai era acolo. Ascultă atent și o auzi trebăluind în camera doamnei Tripsa.

Ușa era întredeschisă și în sufragerie răzbătea un cîntec bihorean pe care fata îl fredona veselă.

— Aniță ! o strigă el, prietenos.

Menajera apăru îndată în pragul ușii.

— Credeam că ați adormit și am plecat să-mi termin treaba. Stăteți cu ochii pe jumătate închiși, și mi-am zis că așa v-o fi obiceiul. Ca iepurii ! exclamă ea și își duse o palmă la gură, speriată de vorbele scăpate.

— Chiar ca iepurii ?

— Iertați, domnule dragă, așa am văzut eu, la noi acasă, iepurii.

— Ei, să știi că așa dorm și unii oameni bătrîni, spuse el cu o tristețe resemnată.

— Oare ?

— Da, da... N-ai observat asta și la doamna pe care ai servit-o pînă să vii aici ?

— Nu... răspunse fata, cu oarecare nesiguranță. Drept să vă spun, n-am prea văzut-o dormind, că pe mine mă trimitea la culcare mai înainte ca s-o prindă pe dumneaei somnul, și mă chema numai după ce se deștepta ; niciodată cînd dormea.

Mihai zîmbi.

— Te împăcai bine cu ea ?

— De minune !

— Și... cum de te-ai îndurat s-o părăsești ?

— Eu ? Dumneaei a trebuit să se interneze... Mi-a spus că o să rămîină în spital vreo două luni, poate chiar mai bine și...

— Și ți-a spus să pleci.

Menajera îl fulgeră cu o privire aproape dușmănoasă.

— Iertați, dar de doamna Gogan să nu vorbiți așa...

Buzele i se strînseseră, nările îi fremătau, iar revolta din ochii ei amenința să se transforme într-un șuvoi de lacrimi.

— Cum să-mi spună, „pleacă “ ! Mi-a spus să stau acolo, că lea-fa-mi merge... și că, chiar de nu-i dumneaei acasă, tot treaba aia este de făcut. Dacă nu-mi găsea domnișoara Zina de lucru, eu mă duceam să muncesc cu ziua, și tot nu primeam leafa de la doamna Gogan.

Așadar, fosta ei stăpînă se numea tot Gogan ; ca și Zina. Și asta o spusese ea, Anița, fără ca el s-o fi întrebat măcar. Ii mai rămîinea să verifice povestea cu spitalul și, dacă rezultatul era bun, atunci putea fi cu adevărat liniștit.

— Așa de mult o să stea în spital doamna Gogan ? De ce ?

— Boală grea, domnule dragă. Zice că musai să-i spargă niște coaste. Eu i-am zis că să merg cu dumneaei, dar mi-a răspuns că doctorii nu îngăduie o treabă ca asta ! O să mă duc joia și duminică ; zice c-atunci se poate, dar numai cu ceasul, și eu ceas n-am.

Din nou Noaptea rîse cu poftă.

Soneria de la intrare îl făcu să tresară. Se ridică de pe scaun și prin fereastră. Era Ela ; își uitase cheile acasă. La cîteva minute după ea, sosi și Titus. Lui Mihai i se păru ciudată vizita băiatului, înainte de amiază și evită să-l vadă, furișîndu-se în camera lui. După o vreme, auzi o discuție între Titus și Ela pe un ton foarte ridicat. Mai exact, Titus era cel care o certa, parcă strigînd. Își încordă auzul, dar îi fu cu neputință să înțeleagă ceva din avalanșa de cuvinte pe care băiatul le prăvălea asupra iubitei sale.

Dar ce se întîmpla oare în camera de care-l despărțea sufrageria aceea blestemată ?

Cele două convorbiri telefonice pe care le avusese cu necunoscutul calomniator produsese asupra Elei o tulburare serioasă. Titus observă că atît buna dispoziție cît și comportarea ei degajată dispăruseră. Altădată, ea îi sorbea vorbele și-l asculta ore în șir, cu un soi de extaz care, de cîteva zile părea să fi dispărut. Mai mult, o surprinsese chiar că nici nu asculta întotdeauna ceea ce-i spunea și cu o seară mai înainte o întrebuse, discret, ce anume se întîmpla cu ea. Fata tresărise, apoi izbucnise în lacrimi, rugîndu-l s-o ierte, fiindcă îi era cu neputință să-i urmărească șirul vorbelor. El atribui starea ei unei serioase oboseli și-i propuse o mică vacanță, dar ea reacționează într-un chip atît de ciudat, încît Titus păru înspăimîntat. Pur și simplu, Ela îi răspunse cît se poate de răstit :

— Ce vrei ? Unde vrei să mă duci ?

— Ela ! o chemă el în șoaptă și făcu un pas spre ea, vrînd s-o mîngîie.

Fata se retrase spre fereastră, părăind și mai speriată.

— Dacă mai faci un pas, sparg geamul.

Titus rămase locului, năucit. Abia după o vreme fu în stare să biiguie :

— De ce ? De ce să spargi geamul ?

— Nu-ți spun, fu răspunsul. Acuma pleacă !

— Dar nu te pot lăsa în starea asta...

— Crezi ? Crezi că din cauza mea nu pleci ? Nuuu... Nu pentru că eu te îngrijorez, ci propria-ți teamă te împiedică să mă lași nesupravegheată.

Apoi ridică pumnul spre geam și spuse cu un aer sfidător :

— Acum, pentru că mă simt apărută, vreau să te întreb ceva ; și te întreb, pentru că știu că pot s-o fac fără consecințe. Spune-mi, de ce vrei să-mi faci rău ?

De data asta, Titus fu cel care se dădu cu un pas înapoi. Nu știa ce să creadă și imediat regretă gestul, gândindu-se că ea l-ar putea interpreta drept teamă.

— Apropie-te ! îl îndemnă ea, provocator. Probabil că apropierea de mine vrei s-o consideri drept răspuns.

Ela își depărtă cu câțiva centimetri pumnul de fereastră și-l somă :

— Răspunzi sau... ?

Ce știa ? Ce aflate ea despre el ? Cum ? De unde ? Prin ce mijloace. Și mai ales, de la cine ? Întrebările năvăleau în mintea lui Titus, punându-i la grea încercare nervii a căror rezistență, o știa de mult, ajunsese la capăt. Păcat ! Cu adevărat păcat, pentru că din jocul în care fusese aruncat, el se îndrăgostise de „jucărie“. Își strânse pumnii, înfigându-și adânc unghiile în carne ; voia să se convingă de faptul că „păpușa“ nu glumea și că el nu trăia aievea această clipă de iremediabilă dar, mai ales, de groaznică prăbușire. Toată viața lui zbuciumată i se derulă fulgerător pe dinaintea ochilor minții, iar când ajunse la imaginea Elei privirea lui se agăță cu disperare de ea. Și fata râdea tare, demential de tare, și râsul acesta, pe care înainte îl asemănase cu rostogolirea unor mărgăritare într-o cupă de argint, i se părea acum îngrozitor, dureros... O iubise pe fata asta ; poate că era singura ființă pe care o iubise cu adevărat. Puritatea ei fusese ca o rază de speranță că se va putea elibera de imensa povară a nefirescului în care trăia și care îl obosea tot mai mult. Când îi privea ochii, se cufunda în seninul lor și redevenea ceea ce fusese odinioară, și în sufletul lui hăituit de zbucium și de spaime, își făcea loc nădejdea unei vieți tihnite. Își dădea seama cât de disperat era și știa, tot atât de bine, că ridicolul disperării este cel mai cumplit. Și nu vroia să se depersonifice pînă-ntr-atît, tocmai în fața acelei mărturii a purității. Orice altă umilință în afară de asta.

— Răspunzi, sau... ? răsună iar glasul Elei.

Strigătul ei păru să-l dezmeticească oarecum. Ceva mai lucid decît fusese cu cîteva clipe mai înainte, încercă un efort supra-omenesc. Dar glasul nu mai voia să-l asculte. Ridică o mină, ca pentru a-i cere o îngăduință de cîteva clipe și totodată pentru a o asigura că e gata să mărturisească, dar ea îi spuse doar atît :

— Mulțumesc ! Nu mai am nevoie.

După aceea renunță să mai țină pumnul ridicat spre geam, și-l coborî cu un aer mai mult plictisit decît obosit, șoptindu-i însinuant :

— Uite, am renunțat la apărare. Acuma îmi poți face orice rău, dar să știi că te iubesc încă.

Era prea mult, chiar și pentru ultimul ticălos de pe lume. Simți cum puterile îl părăseau, strop cu strop, scurgîndu-se parcă în afara ființei lui. O căldură leneșă îi toropi genunchii, apoi trupul ; un val cald îi ajunse la tîmple și Titus se prăbuși. Cînd se trezi era tot în camera ei, întins pe pat, cu gulerul cămășii desfăcut. Se pipăi atent și descoperi că în jurul capului avea un prosop ud, rece. Ela stătea îngenuncheată lîngă el, și ochii îi jucau în lacrimi.

— Cine m-a urcat pe pat ? întrebă el, în șoaptă.

— Eu, dragostea mea.

— Singură ?

— Singură, dragostea mea.

„Dragostea mea... dragostea mea“ îi răsunară în urechi, cîteva secunde, vorbele ei. Apoi adormi.

Dimineța, o mîină îl mîngîia pe păr. Deschise ochii și o văzu pe Ela, tot îngenuncheată lîngă pat. Își aminti că tot așa o văzuse și cînd se trezise prima oară, dar nu-și putu da seama, imediat, cît timp se scursese de atunci.

— Am dormit mult ?

Fata zîmbi, iar el repetă întrebarea.

— Toată noaptea.

— Și tu... tu ai stat aici tot timpul ?

— Da, tot timpul.

— Tata știe că am rămas aici ?

— Nu.

— Nici fata aia... ?

— Nici.

— Cît o fi ceasul ?

— Aproape opt.

— Doamne ! La nouă trebuie să predau un proiect...

Se ridică grăbit, dar se opri deodată, cuprins de o amețală care nu dură însă decît cîteva secunde.

— După ce predai proiectul, te poți învoi ?

— Da.

— Perfect. Am să trec și eu pe la facultate și în două-trei ore mă întorc. Vii ?

— Da ; pe la douăsprezece.

Ieșiră împreună, tocmai cînd Anița era la piață, iar Noaptes se afla la poștă, unde zilnic, la prima oră de serviciu, își ridică scrisorile de la post-restant.

În jurul orei nouă. Titus terminase operațiunea de predare a proiectului despre care-i vorbise Elei. Vru să plece. Simțea nevoia să se ducă undeva, în afara orașului, și să-și odihnească privirile pe albul zăpezii. Da, simțea nevoia să se afle într-un loc unde să fie multă, foarte multă zăpadă, dar nu îndrăzni să-și părăsească biroul, de teamă ca nu cumva să nu-l găsească Ela. Știa că ea are obiceiul să-i telefoneze la ore fixe și preferă să aștepte. Dar în dimineața aceea fata nu se gîndise cîtă nevoie avea el s-o audă, și nu-l sunase deloc. Se scurseseră aproape două ore de cînd se așezase pe un fotoliu, ceva mai departe de masa lui de lucru, iar în timpul acesta o liniște ciudată pusese stăpînire pe toată ființa lui. Era clipa în care nervii săi începeau cu adevărat să se destindă și mintea să i se limpezească. Nu se gîndea la nimic, nu mai vedea și nu mai auzea nimic. Închise ochii ; se lăsă în voia unei stări de incertă legătură cu mediul înconjurător, de parcă se simțea detașat ; nici o senzație și nici un efect. Doar la capătul acestei odihne, relativ scurte, se simți cu adevărat reconfortat și începu să reconstituie mintal întîmplarea din seara care se consumase cu atîta zbucium. Apoi își doză efortul de rememorare în așa fel, încît să-și amintească, treptat, amănuntele întîmplării care-l zdruncinase atît de mult. Lăsa ca faptele ce și le amintea să se scurgă lent, pe dinaintea ochilor minții sale și oprea — fără să bruscheze — filmul imaginar, acolo și numai acolo unde simțea o absolută nevoie de precizie. Astfel putu să-și dea seama de fapțul că Ela nu știa nimic despre el, despre îndeletnicirile sale. „Dar ceva... ceva, tot a aflat ea“, își spuse Titus. Și gîndul acesta fu de-ajuns pentru ca aceeași avalanșă a întrebărilor ce-l năuciseră cu douăsprezece ore mai devreme să reînceapă. „De unde ? Cine vorbise ? Cît anume știa ?“. Sări de pe fotoliu și alergă spre telefon. Formă doar primele patru cifre ale telefonului doamnei Tripsa, apoi se răzgîndi. O să se ducă

acolo și o să atle. O să discute cu Ela și ea o să-i spună. Nu, acum n-o să-l mai chinuiască. Ea și-a dat desigur seama că întrecuse măsura și a regretat... Da, da ; regretele o vor îndemna să-și îndrepte acea atitudine crudă față de el, spunându-i că se pretase la acel „joc“ fără voia ei, ci doar din cutare sau cutare motiv. Și va afla adevărul. O ! Cu siguranță, că ea îi va spune adevărul, pentru că îl iubește. Dar și el o iubește și ~~ca~~ toate acestea nu i-a spus adevărul. Gîndul acesta păru să-i tulbure limpezimea pretinsului său raționament și, ca să scape, își acordă drept circumstanță faptul că ceea ce făcea el avea un caracter foarte grav și că nu o privea pe ea ; cel puțin, direct, nu o privea. Și totuși, aseară ar fi fost dispus să-i mărturisească totul. Aseară, da. Dar astăzi ? Astăzi, de ce n-ar face-o ? Oare nu tot aceeași taină îi desparte ? Ce se schimbase de aseară și pînă astăzi ? Nimic. Survenise ceva nou în relațiile lor ? Da... poate ; adică, sigur : Ela se abandonase în fața primejdiei pe care pretindea că ar ști-o venind din partea lui, spunându-i că-l iubește chiar și dincolo de răul pe care el i l-ar putea face. Și din nou șirul ordonat, în care izbutise să-și așeze gîndurile ca pe niște soldați de plumb, amenința să se frîngă. Dar tulburarea aceasta nu dură prea mult, pentru că setea lui de a afla, întezită de o ultimă întrebare, puse capăt acelor păreri de rău. Cine era cel pe care se biziua Ela ? Să fi fost, oare, adevărat, că cineva îi făgăduise ajutor ? Sau partea acea a „jocului“ era doar un truc al ei ? Nu întîrzia să-și răspundă că Ela nu era capabilă de așa ceva. Așadar, povestea cu apărătorul ei, în caz de primejdie, părea adevărată. Dar pentru ce s-o apere acela ? De ce ? De cine ? Ii veni să ridă, cînd își repetă această ultimă întrebare. Cum, de cine ? Simplu : de el, de Titus Noaptes. De acea primejdie, despre care o auzise vorbind chiar pe Ela. În sfîrșit, despre ce primejdie era vorba ? Nimic mai simplu : Despre aceea pe care apărătorul i-o fi relatat-o, ci. Dar buna dispoziție produsă de succesul raționamentului său n-avea să țină prea mult. Superficialitatea cu care examinase situația privind acea poveste îl înspăimîntă. Dacă tot ce-i spusese Ela se dovedise — logic vorbind — real sau cel puțin posibil, atunci el se afla în mare pericol, pentru că, apărătorul fetei se ținea în imediata ei apropiere ; asta, evident, judecînd după consemnul privind modul în care-l putea chema în ajutor. Trebuia să discute cu Ela, neîntîrziat. Trebuia să afle totul. Apoi, părăsindu-și biroul, se gîndi că putea fi prea tîrziu. Desigur că apărătorul Elei îi supraveghea fiecare pas. Apoi

își aminti că în ultimele două luni nu luase legătura decît cu foarte puțină lume și asta păru să-l mai liniștească.

Ela vorbea tocmai la telefon, cînd Titus intră în camera ei.

Îl întîmpinase Anița. Pe Mihai nu-l văzu : află de la menajeră că se afla în camera lui și faptul că-l știa acolo, în preajma sa, îl nemulțumi.

Convorbirea fetei dură puțin, dar lui i se păru nespus de lungă. Era nervos și abia își putea înfrîna mînia.

— Cine era ? întrebă el, pe un ton care cerea să i se răspundă imediat.

Ea îl privi mirată, continuînd să așeze receptorul cît mai exact pe furcă. Îi tremurau mîinile, iar obrazii îi erau pătați de niște flăcări roșii, prelungi, care urcau spre tîmple.

— Cu cine ai vorbit ? insistă el, strigînd aproape.

Fata se îndreptă spre fereastra care era deschisă, vrînd parcă să respire mai adînc ; avea senzația că se sufocă și scoase capul în afara pervazului, dar el gîndi că ceea ce făcea ea se datora cu totul altui scop. Și, pradă gîndurilor care-l frămîntau, șopti amenințător :

— S-a schimbat consemnul ? Nu mai este nevoie să spargi geamul ? Trebuie, neapărat, să te arăți la fereastră ?

Ea înspiră adînc și, abia după cîteva secunde, se întoarse spre el.

— Titus ! murmură ea, căutînd să-i întîlnească privirea. Era tipul acela...

— Ce mai voia ?

— Nimic deosebit ; m-a luat cam peste picior... Știi, pentru faptul că nu renunț la tine.

Un observator atent ar fi deslușit neadevărul spuselor ei, din tremurul glasului și din toată atitudinea aceea care trăda teamă. Abia îl așteptase pe Titus să vină, dorea foarte mult să-i vindece suferința pe care i-o produsese aseară. Mai exact, dorea să scape ea însăși de suferința pe care i-o pricinuisese rezultatul jocului aceluia stupid, la care nici ea nu-și putea explica pentru ce se pre-tase. La urma urmei, gîndi ea, pînă la revederea cu Titus, cine era acel om „prevenitor“ și mai ales de ce îi acordase ea crezare ? Pentru că, dacă n-ar fi crezut nici o iotă din tot ce-i îndrugase tipul acela la telefon, nu ar fi făcut toată încercarea aceea disperată, ca să-l verifice pe Titus. „Să-l verifice... să-l verifice...”

gîndul continua s-o obsedeze, dureros aproape ; vru să-l alunge, dar o logică firească, izvorîită din adîncul conştiinţei, o făcu să-şi dea seama că scena de aseară nu avusese altă menire decît aceea de a-l verifica pe el. Aşadar ea dăduse crezare spuselor calomniatorului şi ideea păru s-o revolte împotriva ei însăşi. Căută, imediat, o scuză, oricît de firavă, un argument... Dar, pentru că imaginaţia ei se încăpătîna să-i aducă un asemenea paleativ, se agăţă cu disperare de prima idee care-şi făcu loc în mintea ei că tot ceea ce făcuse nu se datora unei deliberări prealabile, ci numai şi numai unei stări de surescitare. Aşadar, totul se întîmplase involuntar, deci în afara unei dorinţe cu un scop precis. Sentimentul neîncrederii i se cuibărise în suflet. Dar oare nu tot datorită neîncrederii îi ascundea ea acum adevărul ? De ce îi răspunsese că necunoscutul „o luase peste picior“ pentru faptul că nu renunţa la el, cînd, în realitate, însul o dojenise ca pe un copil căruia i s-a dat o armă de apărare, pe care trebuia s-o tăinuiască faţă de agresor iar el, tocmai aceluia, i-o arată primul ? Mai mult chiar, necunoscutul îi spusese că datorită dezvăluirii consemnului faţă de Titus, acesta era prevenit şi că astfel posibilităţile de a o mai apăra scăzuseră simţitor. De aceea îi recomandase foarte multă prudenţă.

— Te-am întrebat dacă s-a schimbat consemnul ?

Ela se sili să rîdă.

— Hai, nu te mai preface ! porunci el. S-a schimbat ?

Dacă n-ar fi fost tonul acela, poate că i-ar fi povestit totul. Ea se așteptase la o cu totul altă discuţie, după tot ceea ce se petrecuse între ei. „De ce tonul acela ?“ continua ea să se întrebe. Şi-apoi, de ce ţinea el, neapărat, să afle dacă s-a schimbat consemnul ? Aşadar, el a crezut în povestea aceea ; ba chiar i-a dat o importanţă deosebită. Desigur, dacă şi astăzi, încă, nu-l interesează altceva decît „consemnul“, înseamnă că din toată întîmplarea de aseară aceasta l-a tulburat cel mai mult. Dar de ce ? Căută să-şi rememoreze exact clipa în care Titus se prăbuşise şi îşi aminti că accidentul se produsese tocmai cînd ea insistase asupra acestui punct. Deci, consemnul dintre ea şi cel care o prevenise îl tulbura atît de mult pe Titus. Oare, doar consemnul în sine ? Sau teama generată de această noţiune ? Răspunsul veni imediat : teama ! Şi dacă îi era teamă, atunci necunoscutul acela avea dreptate, poate, şi în restul celor afirmate de el privind pericolul la care ea era expusă din partea lui Titus. Va să zică, descumpănirea de aseară se spulbera şi locul ei îl luase aroganţa care, credea el, putea să-i

ascundă teama. Iar el vroia să afle proporțiile temerilor sale. Și, de aceea, o întrebase pe ea cu atita insistență despre consemn.

— Credeam că totul s-a terminat aseară, spuse Ela, într-un târziu.

Apoi închise fereastra și se așează pe pat, invitându-l să facă și el același lucru. Dar Titus rămase ca încremenit, într-o atitudine care nu prevestea nimic bun.

Faptul că ea nu-i răspunsese nici măcar la insistențele lui, îl infurié și, cu un ultim efort, căută să-i sugereze că interesul lui era situat pe cu totul alt plan.

— Din câte am auzit... discutai cu el, așa ca între prieteni. Ela zîmbi trist, intuindu-i parcă manevra.

— Da, recunosc, i-am vorbit chiar frumos.

— Bineînțeles ! Era doar un binevoitor ! De ce n-ai închis ?

— Pentru că doream să aflu...

— ...cît mai multe „lucruri“ despre mine, o întrerupse el mînios.

— Nuu. Am vrut să aflu cine este calomniatorul tău.

— Minți !

Ela se ridică de pe pat și veni spre el, amenințătoare.

— Nu-ți dau voie să...

— Lașă !

Fata se simțea la capătul puterilor. Nu tănuise niciodată nîmănuî nimic și povara cu care necunoscutul acela îi strivea sufletul o obosea cumplit. Nu-și dădea prea bine seama de ce, dar instinctul de conservare o îndemna să tacă măcar în privința consemnului. Se agăță de umerii lui și-l privi cu disperare, implorîndu-i înțelegere și iertare pentru tăcerea pe care se simțea obligată s-o păstreze. Izbuti să tacă, dar asta o tortura.

— Titus ! strigă ea cu deznădejdea în care sălășluia minciuna, pentru că avea să spună cu totul altceva decît ar fi dorit, tu n-ai fost niciodată laș ?

El îi căută privirea și nu-i răspunse. Se gîndea ce ar fi trebuit să înțeleagă din strigătul ei și mai ales ce se ascundea în spatele întrebării. Nu se hotărî ce să-i răspundă pentru că, mai înainte de orice, trebuia să-și clarifice el gîndurile, ca să poată ști dacă ea dorea un răspuns afirmativ pentru a i se părea mai ușoară mărturisirea ce avea de gînd să i-o facă, sau urmărea să-l determine pe el la o mărturisire.

— Răspunde-mi ! strigă ea din nou, cu și mai multă disperare ; tu n-ai fost niciodată laș ?

— Ba da ; am fost, dar fără să vreau.

— Ei bine, și eu cred, vreau să cred, că tot fără voia mea... Știi, Titus, eu am căutat să-l tentez, în fel și chip. pe calomniatorul tău. să vină aici.

El o privi atent. Apoi, fără să se mai uite la ea, rosti pe un ton grav :

— N-aveai decît să spargi geamul... Nu-ți ceruse un preț prea mare.

Cu o dezinvoltură de care nu s-ar fi crezut capabilă niciodată. Ela îi sări de gît, veselă :

— Vezi ? Vezi ce prost ești ? Da, da. chicoti ea, asta ești : un băiat prostuț.

Titus se trînti pe pat, cu capul în palme, gîndindu-se cît de prost fusese, într-adevăr. Cum de nu-i trecuse prin minte că dacă acel „consemn“ ar fi fost o realitate, curiozitatea ar fi tentat-o pe Ela să spargă geamul. Fără îndoială că toată povestea de aseară nu fusese decît rodul tulburării Elei, de pe urma spuselor vreunui țafandache, invidios că altul și nu el... Dar, la dracu cu toată comedia aia blestemată, pentru că, dacă nu exista „consemnul“, nu exista primejdia și atunci, teama n-avea ce să mai caute în sufletul lui. Își luă palmele din dreptul ochilor, vrînd să citească în ochii fetei care-l chinuse atît, pentru cine știe ce bazaconii. Nu, n-avea rost s-o mai întrebe nimic. Totuși liniștea acea liniște atît de mult rîvnită de el, părea că nu vrea să-i intre în suflet. Căută să deosebească obstacolul, să-i deslușească — fie chiar și vag — forma, dar nu-i fu cu putință. Atunci își aminti că orbii, cînd n-ajung să pipăie, ascultă. Își încordă auzul și, într-un tîrziu, deosebi un strigăt : „Tu n-ai fost niciodată laș ?“ Strigătul acesta îi tulburase liniștea. O privi din nou pe Ela.

Plîngea.

Se apropie de ea și ingenunche.

În sufragerie, cineva făcu cîțiva pași spre ușa camerei în care Titus avea de gînd să-și facă mărturisirea.

— Ela, începu el, vreau să-ți spun că eu... eu am fost cu adevărat laș, cu bună știință. Și mai vreau...

Fraza îi fu curmată de zgomotul ușii care se deschise brusc. În prag apărură Mihai.

— Iertați-mă, iertați-mă ! se scuză el și continuă precipitat : Tocmai treceam prin sufragerie și mi s-a părut că aud strigăte.

Văzînd-o pe Ela plîngînd, i se adresă lui Titus :

— Nu cumva tu ai supărat-o ?

Ela ieși din cameră.

— Te porniseși pe mărturisiri ? scriși ni Mihai.

Titus se ridică și-i înfruntă privirea :

— Nu mai pot !

— Te doare ?

— Ingrozitor.

Mihai îl mîngîie și zîmbi în batjocură :

— Dacă băiețelul este bolnăvior... tătucuțu îl descîntă cu puțin plumb fierbinte... și nu-l mai doare nimic, șuieră Mihai, arătîndu-i pistolul de care nu se despărțea niciodată.

Titus îl privi disprețuitor :

— Atîta știi : șantaj și glonț !

— Dobitocule ! Uîți că de pe urma mea ești astăzi...

— Cine sînt ?

— „Inginer“ ! exclamă Mihai, izbucnînd în rîs și continuă : „Cu diplomă, cu diplomă procurată de mine“.

Apoi tăcu, observîndu-l atent.

Titus tresări ; citise în privirile omului care-l înfruntase o sentință categorică, definitivă. Teama puse din nou stăpînire pe el, dar de data aceasta situația era cu totul alta. Acum își cunoștea bine potrivnicul și prin urmare nu mai trebuia să aștepte, să caute orbecăind, să se frămînte cine știa cîtă vreme, în incertitudinea descoperirii aceluia. Nu ; acum știa și la ce se putea aștepta, și din partea cui. Dar va lupta din răspuțeri, amăgindu-l ; totul, pînă la înlăturarea acestui mare obstacol în calea liniștei fără de care simțea că nu mai poate trăi.

Mihai intui starea lui Titus și căută să amîne primejdia pe care o simțea în apropiere, dură, neiertătoare. Se gîndi că cel mai bun lucru pe care-l avea de făcut era să simuleze o dorință de împăcare, dar își dădu seama că Titus îl cunoștea prea bine și, ca să se facă crezut de el, avea nevoie de un argument simplu și cît mai plauzibil. Îi trecură prin minte fel și fel de pretexte care să justifice schimbarea atitudinii în care se găsea dar, supunîndu-le unui examen atent, renunță la toate. Apoi îi trecu prin minte că singurul motiv care justifica dorința lui de împăcare, ar fi o stare de necesitate. Titus știa că, la nevoie, Mihai Noaptes este capabil de orice. Se apropie de el, îi puse o mîină pe umăr și-i șopti :

— N-ai dreptul ăsta... Cu viața lui, un om poate face tot ce poștește, dar ce vină avem noi care am crezut în tine ?

Băiatul întoarse capul spre el și-l privi atent. Părea atîta de absorbit de propriile lui gânduri, încît Mihai ar fi putut jura că nici nu auzise ce-i spusese.

— Titus, n-ai dreptul ăsta, reluă Mihai. Gîndește-te la ce pericol ai fi expus atîția oameni, prin gestul pe care vroiai să-l faci !

— ăsta e... e singurul motiv ?

Jocul părea să-i fi reușit, dar ca să-și poată atinge scopul acela meschin și odios, care nu era altul decît să-l asigure că nu i se va întîmpla nimic rău, Mihai amîna răspunsul ; așa proceda ori de cîte ori dorea să-și asigure interlocutorul de importanța răspunsului pe care acela îl aștepta. Apoi, arborînd o expresie de îngrijorare, îi spuse :

— Fără tine, totul poate fi pierdut. Și adăugă : Ar fi păcat !... Gîndește-te cît am luptat, cît am riscat și... mai ales, cît de puțin mai avem de făcut. Am nevoie de tine ! Înțelegi ? Și n-ai dreptul să mi te refuzi.

Titus îl crezu ; argumentul era plauzibil și în mintea lui încolți gîndul că, oricum, pînă la terminarea afacerii cu *telepsihofofonul*, nu-l va pîndi nici un pericol din partea lui Mihai. Chiar se bucura că cel puțin o vreme, măcar unul dintre pericolele care-l amenințau fusese amînat.

— Bine, murmură el. Poți conta pe mine, domnule Noaptes, ca și pînă acum.

Dacă i-ar fi surprins privirea în clipa aceea, n-ar mai fi fost liniștit ; în ochii lui Mihai fulgeră o scînteie de ură, care prevestea răzbunare.

După plecarea lui Titus, Mihai se retrase în camera sa. Pericolul prin care trecuse părea să-l fi obosit. Se întinse pe pat și, cu ochii închiși, căută să se gîndească la altceva, cînd Anița îl chemă la telefon.

— Vă caută doamna Lia Lohan !

Se repezi în sufragerie și apucă, zorit, receptorul.

Ela, tocmai trecea pe lîngă el și-i zîmbi complice.

Mihai se prefăcu jenat și fata se retrase în grabă.

— Sărut'mîna !... Poftim ?... nu te mai aud, strigă el și mișcă receptorul, sperînd să înlăture astfel o eventuală atingere a firelor. Apoi continuă în șoaptă : Da, da, desigur — Zina dragă sînt îmbră-

cat, așa că în maximum douăzeci de minute pot ajunge la dumneata.

Anița intră aducînd niște scrumiere pe care le curățase și Mihai închise telefonul. Abia ieși în vestibul, că menajera îl și rechemă. Alexe Vedea îl căuta : avea să-i ceară niște lămuriri, dar Mihai îl amîină, spunîndu-i că-l va suna seara, acasă, și plecă.

Ela părea foarte abătută. Acum, știindu-l pe Mihai plecat, intră în sufragerie, pentru că acolo simțea că va avea mai multă liniște ; cîțiva copii se jucau chiar în dreptul ferestrei camerei sale. Din spatele ei se auzi zgomot ușor de pași care abia atingeau parchetul. Întoarse capul : era Anița.

— De ce umbli atît de încet, de parcă ai fi bolnavă ?

— Păi... tot boală-i și supărarea... Ba, poate că-i chiar cea mai rea...

— Crezi ? întrebă fata cu un aer absent.

— Cum de nu ? Ce altceva poate fi mai rău decît grijile care, cînd vin, sapă în sufletul omului de-l fac neom.

O privi pe Anița cu luare aminte ; spusele ei o tulburaseră de parcă i-ar fi surprins gîndurile.

— Și tu ai avut griji ?

— Dară ! ? Că ce om n-are ?

Apoi își dădu seama că Ela ar fi vrut să afle de unde știe ea toate astea și își explică repede :

— Grijile, domnișoară dragă, vin dintr-un blestem...

— Crezi în prostiile astea ?

— Cum de nu ? Adică, nu știu cît să cred ori să nu cred, dar despre răul grijilor am aflat de la niște evrei la care am fost în serviciu. Aia, domnișoară dragă, cînd aveau un dușman, nu-l blestemau ca noi : „Arză-l-ar, face-s-ar...” Nu ! Atîta îi doreau : Să-l copleșească grijile. Eu, domnișoară dragă, zic că nici nu se poate blestem mai mare ca grijile pe capul omului.

Ela izbucni în rîs.

Sonerie de la intrare îi curmă însă acea clipă de bună dispoziție și, tresărind, întrebă mecanic :

— Cine să fie ?

— Or fi venit de la telefoane, că m-a pus domnul Mihai să reclam.

— Da, da... se poate, murmură Ela, neliniștită.

Anița ieși în vestibul și veni însoțită de un bărbat de vreo treizeci de ani, înalt, îmbrăcat într-o șubă de sub care se vedea o salopetă uzată. Bărbatul purta cu el o geantă de scule, un colac de sîrmă și cîteva aparate telefonice.

— Sărut mîna ! spuse el cu un aer stingherit, cînd o văzu pe Ela.

— Bună ziua ! răspunse fata, rămînînd cu privirea ațintită asupra ochilor lui mari și verzi.

— Unde-i pacientul ? întrebă el, pe un ton ce se voia neapărat degajat. Să vedem ce boală are și să-l lecuim.

Ela tresări ; unde mai văzuse ea ochii ăia mari și verzi ? Dar glasul ? Da, da ! Și glasul i se părea cunoscut.

Anița îi arată locul unde se afla telefonul și el ridică receptorul, ascultă, mișcă discul, iar ascultă și în cele din urmă se hotărî să demonteze aparatul.

— Vreo defecțiune gravă ? întrebă Ela, doar din dorința de a-i mai auzi încă o dată glasul.

— Nu, răspunse el sec și continuă să desfacă și să înșire piesele pe marginea unui bufet. Apoi se adresează Aniței :

— Unde aveți o priză ?

Menajera se fîstîci și făcu niște mișcări neordonate, care avură drept urmare spargerea unei vase de flori.

— Aici, aici, domnule !

Ela se retrase în camera ei.

— Trebuie să încălzesc ciocanul electric ; văd că s-au dezlipit niște fire și din cauza asta aveți întreruperi, rosti el cu glas tare, vrînd parcă să-i comunice și celei care se afla în odaia alăturată ce avea el de făcut și, mai ales, să justifice de ce mai zăbovește.

O vreme lucră în tăcere. Apoi își îndreptă privirea întrebătoare spre menajeră, care-i șopti :

— A fost scandal mare între Titus și Mihai.

— Cînd ?

— Acum, astăzi... Titus părea hotărît să...

Din camera alăturată se auzi un zgomot și după cîteva secunde ușa se deschise.

— Anița ! Spune-mi, te rog, pînă să mă întorc eu acasă, nu m-a căutat cumva la telefon domnișoara Zina ?

— Nu, defel, domnișoară dragă, și iar se fîstîci, scăpînd un clește pe care bărbatul tocmai i-l ceruse.

Și Ela se retrase din nou în odaia ei.

Intr-un târziu bărbatul spuse că a terminat. Verifică felul în care funcționa telefonul, își strînse sculele și o privi, iar întrebător pe menajeră.

Anița scoase din buzunarul șorțului o foaie de hîrtie pe care se aflau cîteva însemnări și i-o dădu.

— Aveți aici, notat, tot ce-am auzit... Și de aseară și de azi-dimineață.

CAPITOLUL V

Instigare la omor

Mihai nu venise în ziua aceea, ca de obicei, la masa de prînz. Îi comunicase Elei că avea să rămînă în oraş. Lua dejunul în tovărăşia Zinei.

Laboranta se arătă foarte bucuroasă de invitaţia lui şi mîncă copios. După-masă se plimbară prin parcul Herăstrău. Vremea se încălzise. Începuse să ningă cu fulgi mici şi repezi, care păreau să se topească înainte chiar de a atinge asfaltul. Aleile erau pustii, fundul lacului, secătuit, iar crengile pomilor, desfrunzite. Din depărtare se auzea gîfîitul unei locomotive care făcea manevră în apropierea gării Băneasa. Totul părea dezolant şi Mihai fu cuprins de o tristeţe amestecată cu nostalgie, aşa cum nu mai simţise din tinereţe. Ar fi vrut să fie singur, ca să-şi poată striga în voie bucuria că sufletul lui mai putea fi atins şi de asemenea stări. Aproape că-i venea să plîngă de fericirea pe care i-o produsese reîntîlnirea cu acea stare de tristă duiosie, care-l făcea să se simtă ar om. De ani de zile, sufletul lui era încercat doar de un singur simţămînt : teama ! Dar atunci, în clipele acelea, ceva nelămurit îi pătrunsese în adîncuri şi-i alina zbaterile, ca un balsam binefăcător. Era o senzaţie de tristeţe liniştitoare şi resemnată care, la un moment dat, începu să-l îngrijoreze. Se uită oarecum speriat la fata de lîngă el, care părea însă că nu observase starea lui aproape euforică. Ea privea cum cădeau fulgii aceia mărunţi, repezi şi albi, peste un maldăr de pietre afundate în mîlul de pe fundul lacului secătuit. Intenţionat îşi îndreptă şi el privirile într-acolo, dar imaginea aceea de secătuire păru să-i absoarbă, în mîlul ei murdar, bruma de tulburare omenească, ce-l fericise pentru cîteva minute.

Acolo, în milul acela vâcos, gândurile lui rele prinseră a se re-deștepta. Zina îi adusese unele informații, dar el nu se arătase mulțumit. Era a doua oară când se întâlneau în afara casei Tripsa, dar și data trecută, și acum, întâlnirea cu ea îl neliniștise. Informațiile erau valoroase, dar incomplete și treburile păreau să meargă din ce în ce mai anevoios. În timpul mesei se abținu să-i facă vreo observație, sperînd că buna dispoziție, pe care el se silise să i-o întrețină, o va face să bea mult. Conta pe faptul acesta și speranțele lui nu se lăsă ră înșelate. Fata se arătase destul de lacomă.

Peste două zile, Baldovin — șeful cel mare, căruia el îi comunicase noua lui „achiziție“ pe nume Zina — avea să-i ceară un raport amănunțit asupra colaborării cu ea. Desigur, putea justifica — cu materialul adus de laborantă — fondurile pe care le pretindea, dar ceea ce-l îngrijora erau perspectivele, nu prea îmbucurătoare. Se uită din nou la față și o surprinse că-l examina cu luare-aminte.

— Mă studiezi ?

— Da, răspunse Zina, simplu.

— Ai terminat ?

— Da.

— Și... la ce rezultat ai ajuns ? o întrebă el, simulînd că abia își mai putea stăpîni rîsul.

— Ia nici un rezultat.

— Ce-ai fi dorit să afli ?

— Dacă mai bem ceva sau mă conduceți acasă ! ?

Mihai zîmbi și o mîngîie pe obraz.

— Ai băut destul...

— Destul ? se arătă ea contrariată. Poate pentru dumneavoastră.

— Bine, dacă vrei, ne putem întoarce la restaurant.

Zina se încăpățîină să tacă o vreme, după aceea, spre surprinderea lui, izbucni :

— Domnule Noaptes ! O să capăt chiar atît de mulți bani, cum mi-ai făgăduit ?

— Poate...

Laboranta se încruntă și-l întrerupse :

— Cum... „poate“ ?

— Voiam să spun, poate chiar mai mulți, dacă, bineînțeles, se grăbi el să precizeze, treburile vor merge ceva mai bine și... mai repede.

Se priviră lung, vrînd parcă să afle fiecare ce gîndea celălalt.

— Pe inginerul Silviu Bora l-ai mai văzut ?

— Da ; mereu aferat, ocupat pînă peste cap cu modificările acelea care o să înnebunească tot institutul.

— Ai mai discutat cu el ?

— E un tip plictisitor. Mereu, același și același reproș la adresa doamnei Tripșa : „De ce nu mi-a lăsat planul de ansamblu al aparatului ? Dacă-l lăsa, nu-mi mai spărgeam capul de toți pereții“.

Vestea asta păru să-l bucure nespus pe Mihai.

O luă de braț și laboranta îl privi puțin descumpănită.

— Iartă-mă ! se scuza Noaptes, dar simt nevoia să mă plimb, la braț, cu o fată tînă și frumoasă.

Zina îl privi atent ; exuberanța lui părea sinceră. Mihai o angajă pe o alee îngustă, care ducea undeva, într-un desiș, căutînd să se depărteze de malul lacului secătuit care îi absorbea orice puțință de concentrare. Ajunseră într-un loc în care desișul crengilor oprea pînă și cel mai mic fulg. Era acolo atîta liniște, încît o senzație de vid începu să-l cuprindă, amețitor. Se așeză pe trunchiul putrezit al unui copac tăiat, probabil, de multă vreme, și își cufundă palmele în zăpada din jur. Apoi duse palmele ude la tîmple și, după cîteva clipe, răceala palmelor păru să-i fi redat echilibrul, își lăsă ochii să rătăcească în voie și se simți ușurat, la gîndul că de acolo, din locul în care se afla, privirile sale nu mai vedeau fundul lacului.

— Domnișoară Zina, murmură el, într-un tîrziu, ai discutat mai amănunțit cu Bora ?

Ea îl privi mirată, apoi se încruntă.

— N-am avut dezlegarea asta din partea dumneavoastră.

Mihai zîmbi ; știa că nu-i interzisese asta, ba dimpotrivă se arătase chiar dornic să afle cît mai mult despre intențiile lui Silviu Bora. Se prefăcu prins în defect și spuse pe un ton care dorea să sugereze o scuză.

— A ! Nu m-am referit la niște lucruri foarte grave... Mă gîndeam doar la felul în care el ar fi reacționat, dacă dumneata l-ai fi încurajat pe linia nemulțumirilor sale...

— V-ați bucura, dacă aș fi făcut asta ?

— De bună seamă, răspunse el, străduindu-se să nu-și mărturisească tulburarea pe care i-o producea așteptarea răspunsului ei.

— L-am încurajat, spuse ea și-l privi cu oarecare teamă.

Mihai își dădu seama de asta și căută să-i înlătore orice rezervă.

— Foarte bine ! Foarte bine ! Și el ?

Laboranta vru să răspundă, dar primul cuvînt se lăsa greu rostit.

Noaptea era atât de nerăbdător, încît îi veni s-o certe pentru chinul la care-l supunea dar, o dată învins acel nefericit imbold, se gîndi că ea nu ezitase deliberat, ci dintr-un sentiment incert de teamă sau cine ştie din ce altă pricină. Se hotărî s-aştepte cu răbdare.

— I-am spus, murmură Zina, „ce-mi daţi ca să vă arăt planul de ansamblu“? El m-a privit surprins şi, imediat, mi-a pus întrebarea : „Vorbeşti serios“? Atunci, eu m-am silit să rîd, iar Bora a plecat enervat de lîngă mine.

— Cînd s-a întîmplat asta ?

— Ieri după-amiază.

— Astăzi... l-ai întîlnit ?

— Da ; chiar la prima oră.

— Care a fost atitudinea lui ?

Laboranta privea în gol, zîmbind ca unei plăcute aduceri aminte.

— S-a prefăcut supărat şi mi-a strigat : „Să nu crezi că uit promisiunea dumitale“. Asta a fost tot. Mă conduceţi acasă, domnule Noaptea ?

După ce se despărţi de Zina, ceru taximetrului să-l ducă la Piaţa Obor. Vroia să se plimbe : pînă la întîlnirea cu Alexe Vedeau. mai avea o jumătate de oră. Străbătu toată Calea Griviţei, şi cînd ajunse la intersecţia cu Calea Victoriei, ceru şoferului să oprească. Plăti şi coborî grăbit. În spatele lui, un „Dodge“ tip 38, se ţinuse după taximetrul angajat de el, o bună bucată de drum. Crezîndu-se urmărit, coborîse şi însoţise cu privirea „Dodge“-ul în care se afla doar o femeie în vîrstă care-l conducea, şi-i veni să rîdă. Porni pe jos, spre braseria restaurantului „Cina“ unde avea întîlnire cu Alexe. renunţînd la ocolul pe care dorise, iniţial, să-l facă şi mai ales la schimbarea taximetrului, pe drum.

Cînd deschise uşa braseriei, larma păru să-l năuccască. Lume multă şi fum gros. Îşi privi ceasul şi văzu că mai putea dispune de zece minute, ca să amîne suportarea acelei atmosfere pe care, cine ştie cîtă vreme, va fi nevoit s-o îndure. Se hotărî să iasă, cînd, de la o masă, ascunsă parcă anume după un cuier doldora de paltoane, se auzi strigat. Era Alexe. Se îndreptă spre el, croindu-şi cu greu drum printre mesele foarte aglomerate. Îşi scoase paltonul şi se aşeză cu spatele spre restul consumatorilor.

— Ce-ai mai aflat în legătură cu Bora ? întrebă Mihai, intrînd direct în discuție. N-avea de gînd să rămînă prea mult acolo.

— Am oameni buni la institut, începu Alexe, colaboratori de nădejde... Unii, chiar foarte apropiați de el...

Mihai înțelese că ocolișurile introducerii prudente pe care începuse să i-o facă Vedea însemnau insucces și-l întrebă, ca și cum acesta i-ar fi răspuns „nimic“ :

— De ce ?

— Domnule Noaptes, ori este foarte prudent, ori eu m-am înșelat în privința acestui om.

Lui Mihai îi veni să-i spună o ironie, dar se stăpîni și continuă să-l asculte.

— Nu leagă prietenii, nu este căutat și nu caută pe nimeni, iar în afară de casa Tripșa, nu face nici o altă vizită.

— Și, totuși, Bora și-a manifestat nemulțumirea că „Bătrîna“ nu i-a arătat planul de ansamblu.

— Într-adevăr...

— Presupun că persoana care ți-a relatat întîmplarea asta merită încredere...

— Cred...

— Vezi, eu asociez această informație care ți-a parvenit dumitale cu una identică pe care am captat-o și eu, acum cîteva ore. Și, știi care este părerea mea ? Ei bine, ar trebui să încercăm prin oamenii noștri, să-i stimulăm interesul acestui domn... pentru un schimb. Ei bine, să ne gîndim la cineva cu tact... cu mult tact, ca să nu-l sperie și în același timp să-l lămurească asupra faptului că cine vrea să mănînce singur toate bucatele lumii... pînă la urmă, mănîncă... altceva. La urma, urmei, dobitocul ăsta trebuie să înțeleagă că cea mai bună soluție și pentru ei și pentru noi, ar fi un schimb de planuri ; noi îi putem da ceea ce lui îi lipsește, iar el, nouă...

Vedea surîse insinuant.

— Ce-ar fi să încercați chiar dumneavoastră tîrgul ăsta ? Doar vine destul de des pe la doamna Tripșa, chiar și în lipsa ei.

— Domnule Vedea, zău că aș face-o... dar... mă tem...

— De un refuz, încercă Alexe să-i continue gîndurile.

— Nu ; de un răspuns ipocrit. Și, într-o asemenea situație, îți închipui ce complicații s-ar ivi, pentru că... nu l-aș mai putea lăsa să plece. Nu ?

— Într-adevăr... pe cît posibil... lucrurile astea trebuie evitate.

Mihai fremăta de mulțumire. Il adusese pe Vedea acolo de unde trebuia să înceapă discuția privind adevăratul scop al întâlnirii lor.

— Da, confirmă el, spusele lui Alexe și în continuare accentuă pe acel „pe cât posibil“. Dar, vezi, domnule Vedea, sînt și situații în care nu mai poți evita nimic, oricît de grav ori dureros ți s-ar părea...

Își privi interlocutorul cu atîta insistență, încît acesta se simți parcă obligat să-l întrebe :

— Dureros ?

— Da, se prefăcu Noaptes încurcat, mai ales cînd e vorba de propriul tău fiu.

Alexe tresări, iar Mihai își dădu seama că izbutise din plin să-i cîștige interesul. Așadar, prima treaptă a tensiunii pe care intenționa să i-o creeze părea cucerită. Apoi continuă pe un ton trist.

— L-am surprins că te urăște.

— Pe mine ? întrebă Vedea, uimit.

— Da, da... și încă foarte mult.

— De ce ? De ce ? întrebă el, mecanic.

— Asta ar putea avea cea mai mică importanță.

Alexe apucă tăblia mesei, cu amîndouă mîinile și întrebă amenințător :

— Dar ce anume ar avea cea mai mare importanță ?

Mihai jubila : trăsesese în plin și victima jocului său începuse să se zbată în incertitudine. Încă puțin și va face tot ce dorea el. Il privi lung și se prefăcu neliniștit la gîndul că, prin ceea ce avea să spună, i-ar fi putut declanșa o reacție nedorită.

— Îmi pare rău... acum îmi pare rău că ți-am spus.

Alexe își descleștă mîinile de pe tăblia mesei, vrînd să pară cît mai calm.

— De altfel nu știu dacă pe dumneata te urăște mai mult decît pe mine, reluă Mihai și, drept să-ți spun, părerea mea este că cel mai mult se urăște pe el.

— Acum, chiar că nu mai înțeleg nimic.

— Cînd ai să afli totul, vei fi îndreptățit să spui asta.

Alexe aștepta nerăbdător, dar răspunsul lui Mihai întîrzie, pentru că în braserie năvăliseră niște cheflii care făceau o larmă de nedescris.

Intr-un târziu, Noaptes își trase scaunul lîngă el și-i spuse șoptit :

— Imaginează-ți, domnule Vede, că instinctul m-a mînat, fără să fi avut nici o treabă, dar absolut nici o treabă, pe lângă ușa care desparte camera Elei de sufragerie. Ei bine, băiatul meu, singurul meu copil, începuse — precizez, începuse, doar — să facă mărturisiri.

Alexe se agăță de brațul lui, strigînd aproape :

— Cui ?

— Logodnicei sale !

Și după ce-i răspunse, îl făcu atent să se controleze mai mult, rugîndu-l să se stăpînească, pentru că altminteri riscau să atragă atenția celor din jur.

Alexe se trase ceva mai departe de Mihai și-l întrebă, gîtit de furia care pusesese stăpînire pe el :

— Ce ? Ce i-a spus ?

Mihai zîmbi mîndru, arborînd un aer de suficiență.

— Începuse doar, avea de gînd...

— Adică ?

— „Și domnul Vede... și tata... și chiar eu...

— Continuă ! Continuă ! șopti Alexe.

Mihai îl bătu peste mînă, în semn că poate fi liniștit.

— Atît ! Atît a apucat să rostească, pentru că, în secunda următoare, am intrat eu. M-am scuzat, am spus că nu-mi era bine și că doream ca Titus să-mi facă un mic serviciu. După aceea... l-am luat în camera mea și l-am obligat să-mi spună de ce era gata să ne divulge.

— Ce ți-a răspuns ?

— Nimic, se prefăcu Noaptes, că bîiguie în neștire dar, de fapt, el căuta un răspuns potrivit.

Alexe păru și mai tulburat, crezînd că omul din fața lui îi ascundea ceva, fie în mod deliberat, fie de teamă. Oricare ar fi fost modalitatea, îl neliniștea motivul tăcerii lui Mihai.

— Domnule Noaptes, poate că îți este greu să-mi spui chiar totul... Înțeleg, vreau să te înțeleg în privința asta, pentru că este vorba de fiul dumitale... dar gîndește-te... gîndește-te la faptul că, dacă același pericol ne pîndește pe amîndoi deopotrivă, amîndoi trebuie să-l cunoaștem deopotrivă.

Mihai îi făcu semn să tacă și, după cîteva clipe de efort simulat, spuse, pe un ton de adîncă deprimare :

— Titus... este bolnav de nervi.

— Grav ?

- Foarte grav.
- Ce putem face ?
- Nu știu.

Apoi se prefăcu atîta de îndurerat încît, chipurile, simțind nevoia să schimbe subiectul conversației lor de pînă atunci, îi vorbi despre Necunoscut, dar într-un cu totul alt context de împrejurări decît acela în care-l cunoscuse. După ce-i spuse despre comportamentul atît de straniu al celui Necunoscut, arboră o mină de adîncă tristețe, exprimîndu-și îngrijorarea pentru faptul că și fiul său avea unele manifestări asemănătoare. Și peroră, astfel, multă vreme... Necunoscutul, zicea el, avea o motivare serioasă, dar în privința lui Titus nu-și putea da seama.

— Da, da, bîigui Noaptes, omul acela a avut un mare ghinion, treburile i-au mers foarte prost și asta l-a adus în pragul nebuniei, dar Titus... O ! lui i-au mers toate din plin...

— Și totuși ?

— Adevărat, adevărat, se grăbi Noaptes să recunoască.

Alexe îi ceru amănunte asupra comportării Necunoscutului și după ce află despre valabilitatea comportamentului său, vru să cunoască și cauzele...

Atunci, pe un ton firesc de poveste, Mihai îi înșiră niște grave și imaginare eșecuri, pe care acela le avusese în cariera lui de actor.

— Acum, în tot ce face și în tot ce spune, i se pare că este vorba de interpretarea unui rol. Este gata să facă și să spună orice, dacă cineva îl asigură că este vorba de o interpretare pe care nimeni altcineva, în afară de el, n-ar putea-o realiza. Și ceea ce dorește foarte mult, este să interpreteze rolul unui personaj important... foarte important.

— Dumneata cunoști, cumva, de pe urma cărui eșec anume, comportamentul lui s-a dereglat cu adevărat ?

— Nu... Drept să-ți spun, niciodată nu m-am gîndit...

Noaptes își juca naivitatea în continuare pentru ca, astfel, interlocutorul său să aibă bucuria revelației. Doar așa îl va aduce acolo unde dorea el ; doar așa, propunerea aceea hotărîtoare va veni din partea lui. Își drămuia fiecare cuvînt și fiecare gest. Acum știa că trebuie să se arate dezorientat și că, mai ales, nici prin minte nu-i trece ceea ce urmărea Alexe.

— Vreun incident mai deosebit...

— Nu, nu, răspunse Noaptes în șoaptă, avînd grijă să strecoare o nuanță de chinuitor efort de rememorare.

Alexe observă cît se chinuia Noaptes, dar continuă să-l chestioneze, pentru că dorea să afle acea cauză care-l descumpănise pe actorul ratat.

— Și totuși, ai discutat cu el, i-ai ascultat necazurile....

— Da, răspunse Mihai. Am ascultat tot ceea ce a vrut să-mi spună și tot timpul i-am lăsat impresia că mă interesau lucrurile acelea triste.

— Domnule Noaptes, hai să încercăm și altfel ; poate că ai să-ți amintești originea suferințelor lui, dacă ai să te gîndești la ce fapt anume l-a determinat pe refulatul acela să-ți faci mărturisiri.

Mihai simulă că se cufundă într-o anevoioasă aducere-aminte și, într-un tîrziu, răspunse pe un ton șters, vrînd parcă anume să sublinieze lipsa de importanță a spuselor sale.

— Cred... cred că nenorocitul ăla s-a pornit pe mărturisiri... cînd eu i-am spus că aș fi dramaturg. A ! se precipită el, în continuare, desigur că primul pas tot el l-a făcut, dar după ce a aflat că eu puteam să-i scriu un rol pe măsura pretinsului său talent...

— O clipă ! domnule Noaptes, îl întrerupse Vede, în pragul unei vădite emoții.

Mihai îl privi cu prefăcută nedumerire. Vede alunecase din plin pe fîgașul pe care el îl angajase și Mihai ar fi putut jura că întrebarea care avea să urmeze se va referi la unele roluri sau la un singur rol.

Ascultă, domnule Noaptes, nu cumva cauza ajungerii lui la stadiul de descumpănire, așa cum l-ai cunoscut dumneata, se datorează unui rol ? Unui rol anume ?

Noaptes tăcu vreme îndelungată, frămîntîndu-și tîmplele cu pumnii strînși. Apoi, pe același ton care voia să sugereze lipsa lui de interes, oboseala la care se supunea cu amabilitate și dezorientare în ceea ce privea scopul urmărit de interlocutorul său, prin această nouă întrebare, răspunse :

— Ba da... cred că da... Un rol de...

— Ce fel de rol ?

Ajuns parcă la capătul unei răbdări, perfect jucate, Mihai răspunse aproape strigînd :

— Dar ce importanță poate avea asta ? Ce vrei de la mine ? Ce mă tot iscodești ?

De data aceasta fu rîndul lui Alexe să-l facă atent :

— Vorbește încet, te rog.

— Bine, iartă-mă. Sînt, poate, covîrșit de propriul meu necaz. Ce vrei să știi ? Întreabă-mă ! Întreabă-mă !

— Vorbeam despre rolul care l-ar fi putut zdruncina pe necunoscutul dumitale, pe actor ; îți amintești ?

— Foarte precis, nu... E și greu să-ți amintești ceva precis, din noianul de întîmplări pe care cineva ți-l rostogolește în creier, de-a valma... Ba... parcă spunea ceva despre un rol pe care-l realizase magistral, dar cu o zi doar înaintea premierei, regizorul i l-a luat.

— Despre ce fel de rol era vorba ?

— Despre un personaj care omora... sau care trebuia să omoare pe cineva anume... sau pe mai mulți, fie deodată, fie pe rînd... Uite, drept să-ți spun, prea clar nu mi-a fost nici atunci...

Alexe îl privi atent. Apoi îi cuprinse o mîină într-ale lui și, pe un ton gîtuît de emoție, îl rugă :

— Pune-mă în legătură cu actorul.

Mihai își retrase mîna și se uită la el, îngrozit.

— N-avem ce face, mai spuse Alexe și interlocutorul său îl bătă pe umăr, încercînd astfel să-l încurajeze.

Mihai juca impecabil zbuciumul său de „părinte“, dar mai ales remușcărilor care păreau să fi și început a-l chinui.

Văzîndu-l, Alexe începu să se teamă de faptul că Mihai s-ar fi putut răzgîndi din clipă în clipă și încercă să-i grăbească divulgarea numelui și adresa actorului.

— Nu-i cunosc încă numele și nici adresa.

Celălalt îl privi neîncrezător.

— Nu mi-a spus nimic în legătură cu identitatea lui, continuă Noaptea, dar te asigur că ai să-l cunoști.

— Cum ?

— O să ți-l prezinte o prietenă a mea... doamna Lia Lohan.

— Cînd ?

— Mîine, la ora patru după-amiază.

— Unde ?

— La restaurantul aeroportului Băneasa. Ascultă, continuă Mihai, apucîndu-i strîns brațul. Necunoscutul este foarte susceptibil ; trebuie să-i perii, tot timpul, vanitatea. El o să știe că dumneata ești regizorul care a pus în scenă cele mai multe dintre piesele mele și că, vorbindu-ți despre el, dumneata ai hotărît să-l încerci pentru rolul unui mare și cinic asasin, mai întîi, în viață... Nu de alta, dar ăsta-i felul dumitale de lucru cu actorii.

— Domnule Noaptes, cum o s-o recunosc pe doamna Lia Lohan ?

Mihai părea că nu-l mai ascultă. Privea în jos, ținându-și capul sprijinit de o mână, dînd impresia că trăiește, poate, cea mai mare suferință hărăzită unui om.

Alexe îl privi îngrijorat. Se gîdea că fiecare clipă, pînă la lichidarea lui Titus, poate să aducă o răsturnare a hotărîrii bătrînului său complice, pentru că, oricum, era vorba de o legătură foarte puternică între ei. Se temea că toată truda lui pentru a-l cîștiga pe Noaptes la asasinarea lui Titus putea fi năruită de o singură vorbă sau de cel mai inofensiv gest. Așa își închipuia el și, din cauza aceasta, nici nu mai îndrăzni să facă ori să spună ceva.

Într-un tîrziu, Noaptes se plesni peste frunte cu palma. Făcuse gestul cu atîta zgomot, încît oamenii de pe la mesele din jur întoarseră privirile spre ei. Cineva puse gestul lui Noaptes pe seama îmbătării și nimeni nu mai fu atent la el.

Dar Alexe se îngrijoră și mai mult ; după cîteva clipe însă avea să se liniștească. Mihai îl întrebă :

— Ce anume ai vrut să știi ?... Parcă m-ai întrebat ceva adineauri...

— Da ! Cum o s-o recunosc pe doamna Lia Lohan ?

Spre surprinderea lui Vede, interlocutorul său zîmbi :

— Mi-am îngăduit să-i dau numărul telefonului dumitale.

Așadar, Noaptes premeditase toată povestea asta. Atunci ce rost avuseseră acele stranii manifestări de nehotărîre, alternate cu spaimă și remușcare ? se întrebă Alexe. Își privi complicele cu atîta indignare, încît lui Mihai nu-i fu greu să înțeleagă ce greșală făcuse și, cu o detașare perfect simulată, întrebă :

— Pot să-i comunic doamnei Lohan telefonul dumitale ?

Alexe rămase cu adevărat năucit, iar Mihai, văzîndu-i expresia feței, își spuse că îndoiala de mai înainte avea să se spulbere curînd.

A doua zi dimineța, Anița bătu la ușa camerei lui Mihai.

— A sosit o telegramă, îi vesti ea.

Noaptes o citi înfrigurat ; doamna Tripșa își anunța sosirea cu cîteva zile mai devreme decît termenul pe care-l hotărîse inițial și asta părea să-l îngrijoreze. Trebuia să comunice, neîntîrziat, această schimbare, lui Baldovin. Intră în camera lui și se așază la masă, pre-

gălindu-se să compună mesajul către șef. Când termină, se ridică de pe scaun și își luă biblia de pe marginea ferestrei ; avea nevoie de ea, pentru a-și cifra mesajul. Odată cifrat, distruse foaia pe care-l concepușe și se grăbi să se îmbrace, vrînd s-ajungă la poștă cît mai repede, dar în timpul acesta soneria anunță vizita cuiva. Privi pe fereastră și văzu mașina inginerului Silviu Bora. Își trecu, zorît, pieptenul prin păr și ieși în întîmpinarea vizitatorului, întrebîndu-se cu ce gînduri o fi venit, la o oră la care știa că nici măcar Ela nu se afla acasă. Este adevărat că mai venise el într-o după-amiază cînd, negăsind-o pe fiica profesoarei, nu-și manifestase nemulțumirea și spusese că vizita aceea o făcuse pentru fostul său vecin de la hotel. Mihai nu-l crezuse, atribuind spusele lui unui exces de politețe. Dar acum ? În dimineața asta și mai ales la o oră atît de nepotrivită...

— Ieși din cameră și trecu în sufragerie, unde Anița îl anunță că-l caută doi domni.

— Cum, doi ? N-am văzut decît pe domnul Bora.

— Ba, doi !

— În secunda următoare, Bora intră urmat de necunoscut.

— Ei ! făcu Noaptes, surprins. Dar cum de ați devenit atît de prieteni ?

Bora se grăbi să-i explice că „tovarășul comisionar” de la florăria hotelului îi mai făcea unele mici servicii și că datorită amabilității lui nu-l putuse refuza... Comisionarul îl rugase să-l conducă cu mașina lui la domnul Noaptes, iar el, Bora, făcuse aceasta cu multă bucurie, mai ales că în dimineața aceea n-avea cine știe ce de făcut și spera că domnul Noaptes o să-i ofere o cafea.

— Aniță ! o strigă Mihai pe menajeră, fă-ne, te rog, niște cafele !

— Îndată, îndată, domnule dragă, îl asigură ea și dispăru în bucătărie.

Mihai nu-și putu explica imediat ce anume stîrnise un zîmbet pe buzele menajerei ; era preocupat de prezența lui Bora și de relațiile lui cu Necunoscutul. Abia după o vreme destul de îndelungată observă că părul actorului avea culoarea morcovului putred.

— Dar ce-i cu dumneata ? se adresă el actorului. Ți-ai vopsit părul ?

Acesta îl privi mîndru.

— Nu, domnule ; este una dintre perucile mele cele mai favorite. Am pus-o în cinstea dumneavoastră și țin să vă spun că am purtat-o pentru prima dată într-o cafenea unde am declamat niște versuri scrise de mine. Am avut atîta succes, încît un medic mi-a luat numele și adresa, dar a doua zi, doi domni, îmbrăcați în niște halate impecabile, m-au vizitat și m-au implorat să le recit și lor versurile mele. Ei bine, au fost atît de impresionați, încît crezîndu-mă un adevărat rege al poeziei mi s-au adresat : „Sire ! Căleașca vă așteaptă !“ Dar... ce n-am înțeles nici pînă astăzi este că, odată ajuns la castelul lor... unde erau foarte multe paturi — unul lingă altul — mi-au făcut o injecție de pe urma căreia am dormit, cred, cîteva zile...

Mihai și Bora rîseră cu poftă.

— O vreme, după ce am izbutit să fug din captivitatea la care mă osîndiseră, n-am mai avut chef să spun poezii ; da, da, nici măcar să scriu și asta începuse să mă îngrijoreze. Dar după cîteva săptămîni m-am regăsit. Peruca asta, reluă el...

Anița aduse cafelele.

— Pentru că mă consider de-al casei, mărturisesc că aș bea și ceva tare... În general, nu sînt friguros, dar dimineața asta mi s-a părut foarte geroasă, spuse Bora.

Mihai îl privi atent și zîmbi într-un fel care-l obligă pe Bora să-l întrebe :

— Vă surprinde ?

— Poate, murmură el, și după ce-i făcu semn menajerei s-aducă de băut, continuă pe un ton care voia să sugereze o scuză : v-am auzit, acum cîteva zile, spunînd : „Pentru un om care calculează, alcoolul înseamnă moarte“.

— În general, da.

Noapteaș păru să nu-l fi auzit și vorbe mai departe, urmărindu-și propriul gînd.

— Dacă atunci n-am făcut-o, acum simt că n-o să mă pot înfrîna și o să vă întreb : V-ați referit la un om care calculează totul ? Absolut totul ?

Silvia avu o ușoară tresărire.

— Chiar și atunci cînd crede că poate calcula totul, alcoolul...

— Cînd crede ?

— Da, răspunse musafirul și accentuă : Mai ales atunci cînd crede că poate calcula totul.

Apoi Bora se sili să zîmbească, își privi ceasul și spuse :

— În curînd voi intra în criză de timp.

— Așteptam să faceți mutarea.

— Prefer criza de timp... Pentru mine, o mișcare amînată înseamnă mult mai puțin decît una greșită... Sînt un vechi jucător de șah, domnule Noapteș. Și-apoi... eu risc foarte rar.

— Și eu, spuse Mihai pe un ton grav. Apoi, silindu-se să zîmbească, adăugă cu un aer firesc : Nu știu prea bine de ce, dar... ceva îmi spune că astăzi aș putea risca într-o partidă cu dumneavoastră.

— Poate... Drept să vă spun, n-am mai jucat de mult...

Silviu se ridică, iar Mihai îl conduse fără prea mare grabă.

— Dacă aveți vreme, telefonați-mi ; poate ne punem de acord, spuse musafirul și plecă.

Întorcîndu-se în sufragerie, Mihai se scuză celui alt oaspete al său, pentru că-l neglijașe pînă atunci. Îi mai turnă o ceașcă de cafea și îi oferî o țigară bună. Necunoscutul părea aproape stingherit de modul exagerat de prevenitor al gazdei, dar Mihai perseveră în această atitudine. Știa că omul din fața lui trebuie cîștigat cu totul, pentru ca să-i servească scopului la care avea de gînd să-l utilizeze. Va căuta să-l asigure, prin tot ce va face ori va spune, de importanța pe care i-o acordă și asta, desigur, avea să suscite vanitatea și mai ales ambiția actorului ratat. Deocamdată se gîndi să-l descoase cu privire la Bora și-l întrebă dacă aveau relații cu adevărat prietenești, dar oaspetele se arătă puțin nemulțumit de întrebare și-i răspunse sec :

— Prietenie ? Atîta cît poate fi între un om de valoarea lui și... un comisionar.

— De ce spui asta ? căută Noapteș să-i astîmpere supărarea. Se vede limpede că are multă simpatie pentru dumneata.

— Milă ! preciză Necunoscutul, cu tristețe. I-am povestit că mi-am ratat cariera și de atunci caută să mă ajute... Nu este zi să nu-mi găsească ceva de făcut și după ce mă plătește neînchipuit de bine, îmi mai și mulțumește atît de mult, încît uneori am impresia că eu sînt binefăcătorul lui.

— Sper că serviciile pe care ți le cere nu sînt de natură să te umilească...

Necunoscutul îl privi încruntat.

— Vrei să afli, plătești ! Rolul de iscoadă e foarte pretențios.

— Plătesc.

— Ei bine... mă trimite să-i duc corespondența la poștă. Lame și săpun de bărbierit, ori mine colorate pentru pix, cred că nu te interesează.

Mihai se sili să continue pe un ton degajat :

— Nu... Aș fi vrut să știu cui scrie și unde trimite scrisorile ?

— La Cluj ; cui, n-am aflat, pentru că toate sînt trimise la căsuța poștală numărul 82.

Noaptea reținu amănuntul, gîndind că s-ar putea să-i fie de mare folos într-o eventuală „partidă“ cu Bora.

— Zi, mai bine, de ce m-ai chemat ?

— Sper că putem colabora.

— Rolul ?

Mihai nu-i răspunse direct la întrebare. Incepu prin a-i explica în ce măsură îl impresionase personalitatea lui stranie și mai ales talentul și abilitatea de care dăduse dovadă în timpul acelei scene, de neuitat, cu ocazia primei lor întîlniri.

— Un om cu vocația dumitale pentru teatru nu se poate rata ; viața infirmă acest lucru, pentru că ce altceva mi-ai dovedit dumneata atunci ? Maestre ! continuă Noaptea, întîlnirea cu dumneata a însemnat pentru mine nu o înrîurire oarecare, ci pur și simplu o răsturnare totală a concepției mele despre teatru și, mai ales, despre actor. Consecința ? Iat-o ! Un rol pe care cred că am izbutit să-l scriu mai bine decît pe oricare altul și desfid pe oricine ar avea pretenția că și-ar fi imaginat măcar o situație asemănătoare.

Necunoscutul păru nespus de impresionat de relatarea lui Noaptea, mai ales cînd acesta îi spuse că a ajuns la o concluzie ce ar putea părea bizară oamenilor de teatru, pentru că, după părerea lui, nici un rol n-ar trebui acceptat pe scenă mai înainte de a fi fost verificat în viață.

— Da, da, strigă actorul.

Era foarte tulburat, iar lui Noaptea nu-i scăpă faptul că izbutise să-i atîțe destul de mult refularea. Spre surpriza lui însă, actorul se urcă pe scaun și-i strigă amenințător :

— Ia ascultă ! Nu cumva vrei să-mi întinzi o pomană ? Nu cumva, teoria asta despre care-mi vorbești n-are alt scop decît să mă consoleze, pentru că sînt un ratat ? Un ratat, un obsedat de un rol mare ?

Mihai era descumpănit de izbucnirea aceea neașteptată, care amenința să-i răstoarne tot țășafodajul construit cu atîta migală. Nu știa ce atitudine să adopte în fața acestei noi situații-surpriză. Ratatul trebuia readus la ordine, dar pentru asta... Se hotărî să adopte calea durității. Ridică spre el amenințător amîndoi pumnii :

— Mă, nenorocitele ! Te crezi oare altceva decît un actor ratat, decît un obsedat ?

Necunoscutul își plecă capul și scoase un geamăt.

— Nu, domnule Noaptes... Ai dreptate... Asta sînt... ce-ai spus dumneata...

Mihai nu știa dacă noua stare a actorului avea să-l facă docil față de el și de scopul lui, ori însemna sfîrșitul. Îngrijorarea lui creștea cu ficcare clipă de tăcere a omului din fața sa, dar nu îndrăznea să mai rostească nici o vorbă, de teamă că poate și așa împinsese prea departe lucrurile.

Intr-un tîrziu, Necunoscutul murmură :

— Poate că teoria dumitale este mai adevărată decît prăbușirea în care am căzut. Te rog să mă ierți pentru că te-am judecat greșit... Știi, oarecum... eu sînt un om pierdut și dacă dumneata poți face o minune, să-mi redai încrederea în mine, atunci fă-o, chiar de-ar fi să mă calci în picioare.

Noaptes părea de-a dreptul uluit. Atîta sinceritate străbătea în strigătul acela, încît se simți asigurat pe deplin de reușita jocului în care avea să-și tîrască noua victimă. Doar ochii aceia mari și verzi, ai Necunoscutului, păreau să nu poată mărturisi aceeași supunere pe care o rostise glasul, dar Noaptes trecu peste asta, considerînd că nu putca fi decît o impresie greșită, datorată neîncrederii sale obișnuite.

Ești deci convins că trebuie să joci mai întîi în viață și că numai după această verificare poți trece pe scenă ?

— Da, domnule Noaptes.

— Bine...

— Pot să vă întreb ce rol mi-ați hărăzit ?

Mihai păru impresionat de tonul întrebării ; i se păru că în tonul acela răzbătea un soi de teamă pioasă, aidoma emoției ce și-o poate da numai clipa în care te adresezi propriului tău destin. Așa dar, omul din fața lui credea cu adevărat în puterea sa miraculoasă și asta-l bucură nespus.

— Un rol complex, foarte greu... Un rol dublu.

Răspunsul lui Mihai produse o înviorare a Necunoscutului, făcându-l să strige :

— Îți mulțumesc ! Îți mulțumesc !

Mihai se grăbi să profite de buna dispoziție a viitorului său complice și continuă :

— În primul rînd va trebui să-ți joci propriul dumental personaj.

Asta păru să-l nemulțumească pe actor, pentru că imediat întrebă pe un ton de revoltă :

— Și, mă rog, cui trebuie să-i pozez în actor ratat și obsedat de un rol mare ?

— Celui mai apropiat colaborator al meu ; regizorului care a pus în scenă cele mai multe dintre piesele mele.

— Și partea a doua a rolului ?

— Un asasin !

De data aceasta Necunoscutul se arătă bucuros și, făcînd pe vedeta, crezu că e de datoria lui să spună că a mai interpretat asemenea roluri. Mihai se pretă la jocul interlocutorului său, întrebîndu-l ca între profesioniști :

— Ce profil moral aveau asasinii pe care i-ai mai jucat dumneata ?

— Am omorît, de exemplu, o ducesă pentru că m-a înșelat...

— Gelozie ! exclamă Noaptea, disprețuitor. E un sentiment josnic.

— Altădată, în calitate de valet, îmi omoram stăpînii, ca să-i jefuiesc...

— Psihologie simplă, de slugă ticăloasă... Pe cînd acum...

— Acum ? întrebă Necunoscutul, dornic să afle cît mai repede care era linia rolului promis.

Mihai îi spuse că, de data aceasta, asasinul nici nu-și cunoaște victima ; actorul se arătă total nelămurit.

— Cum vine asta ? izbucni el. Nici în teatrul absurd nu întîlnești așa ceva... Pînă și acolo există motive...

— Absurde ! preciză celălalt.

— Absurde, dar există.

Mihai suspină, marcînd prin aceasta suferința pe care o încerca pentru faptul că nu se putea face înțeles. Apoi îi arătă că insul ce trebuia ucis reprezenta un mare pericol pentru cei din jurul lui, datorită unei psihologii răsturnate care îi alterase pînă și cel mai elementar simț logic. După aceea, adăugă că victima judecă ten-

deușios orice fapt și că prin aceasta deformează purul adevăr, pînă-ntr-acolo, încît instigă la crimă.

— Dar asta înseamnă că este un dement !

— Mai rău, întări Noaptes, pentru că datorită pojghiței de luciditate care i-a mai rămas, ascultîndu-l, poți ajunge chiar să-i dai dreptate.

— Domnule Noaptes, victima va dormi în clipa aceea ?

Mihai șovăi, nu-i răspunse imediat. Il cercetă mai întîi atent și se gîndi ca nu cumva viitorul său complice să fie îngrijorat de ideea comiterii unui act de lașitate. Apoi îi veni să rîdă, crezînd că actorul dorea să-și răpună victima în urma unei lupte sau... poate chiar într-un duel. După cîteva clipe, hotărî să-i răspundă :

— Nu ; nu va dormi.

Actorul păru fericit de răspunsul primit și atunci, încurajat de reacția complicelui său, Mihai adaugă :

— Mai mult, aș dori ca înainte de a-l omorî să-i explici pentru ce faci o asemenea treabă ; nu din alt motiv, dar din acela de a-l informa exact.

Entuziasmat, actorul se arătă convins de logica lui Mihai.

— Evident ! Evident ! E o problemă de conștiință.

Noaptes se sili să-și ascundă zîmbetul batjocoritor care îi flutura pe buze, dar Necunoscutul păru să nu fi observat nimic și continuă cu același entuziasm :

— O problemă de etică... ! De estetică, dacă vrei !...

Celălalt căută să-l tempereze, rugîndu-l să vorbească în șoaptă :

— Într-un cuvînt, e o problemă de omenie.

— Da, da, preluă Necunoscutul ideea și repetă mecanic : „Omenie... omenie... omenie...”

Mihai îl privi din nou îngrijorat. Observînd aceasta actorul rîse strident, apoi îl ironiză :

— Aha ! Ți-a fost frică ! Ți-a fost frică de mine ! Vezi, domnule Noaptes ? Cu talentul nu-i de glumîț. Îmi poți da adresa. Și mai spune-mi cum îți pot comunica rezultatul...

— Dragul meu, vezi dumneata... tocmai în asta constă utilitatea regizorului — colaboratorul meu cel mai apropiat.. El te va conduce acolo... Știi, vrea să vadă cum ai să te descurci, într-un „decor“ la prima vedere. Cît privește rezultatul... tot el o să mi-l comunice, pentru că va fi foarte aproape de dumneata.

— Înțeleg, făcu trist actorul. N-ai destulă încredere în mine și-ți trebuie cineva care să verifice dac-am făcut treabă bună,

Mihai se mulțumi să tacă.

— Înțeleg, înțeleg, continuă actorul ; la urma urmei, banii dumitale sînt în joc și, pentru că plătești, vrei să fii sigur. Foarte bine.. foarte bine... Plătește-mă și să n-ai nici o grijă...

Noaptea îi înmînă un teanc de bancnote pe care Necunoscutul se grăbi să le ascundă în buzunar.

— Și... recuzita ? întrebă el, făcînd un gest, De parcă ar fi mînuit un pistol.

— Regizorul... El o să-ți dea tot ce-ți trebuie. Numai să...

— Nici o grijă, o să fie un mort frumos !

CAPITOLUL VI

Verificări

Un vînt aprig începuse chiar de dimineată să spulbere zăpada de pe acoperișurile caselor și de pe străzi. Cerul nu mai putea fi văzut din pricina acelor imense și albe vârtejuri, iar turnul de observare al aeroportului Băneasa interzisese orice decolare sau aterizare. Așadar, aeroportul era închis ; în sala de așteptare, un vameș făcea eforturi disperate să pară spiritual în fața unei tinere însoțitoare, iar ceva mai departe cîțiva bărbați în uniforme „Tarom“, alcătuiind echipajul ultimului avion care ar fi trebuit să plece la acea oră, făceau pronosticuri asupra vremii. Priveau afară prin imensa fereastră a rotondei, la vifornița stîrnită deasupra pistelor și, după o vreme, întristați de perspectiva unei îndelungate rămîineri la sol, se îndreptară spre restaurant. Acolo, de îndată ce deschiseră ușa, proasta lor dispoziție dispăru ca prin farmec ; la o masă, de altfel singura ocupată, o femeie tînă, frumoasă și îmbrăcată cu gust, își sorbea ceaiul alături de un bărbat costumat straniu și totodată caraghios. De fapt, bărbatul acela nici nu avea o îmbrăcăminte adecvată unei vremi atît de geroase ; purta o haină în carouri foarte mari, de un maron-roșcat, peste o flanelă roșie de sub care ieșea la iveală, cu oarecare ostentație, gulerul foarte mare al unei cămăși violete. Lavaliera neagră și batista verde pe care o purta la butonieră întregeau ciudata-i vestimentație.

Cel mai tînăr din grupul navigatorilor aerieni, care părea să fie radiotelegrafist, izbucni primul într-un puternic hohot de rîs, neizbutind să articuleze nici măcar un cuvînt ; singurul lucru pe care îl mai putu face, fu doar gestul de a arăta cu capul spre acel straniu personaj. Ceilalți, a căror atenție le era captată mai ales de cu-

lorile țipătoare ale straielor necunoscutului, descoperiră mai târziu decât radiotelegrafistul că însoțitorul tinerei femei purta și o perucă multicoloră. „Bătrînul“ echipajului, un tip uscățiv, înalt și cu trăsături energice, care după numeroasele trese de pe mîneacă părea să fie căpitanul, privi cu luare-aminte ochii mari și verzi ai straniului personaj și, în timp ce toți ceilalți colegi ai săi căzuseră pradă unui adevărat delir de ilaritate, el se desprinsese încet de grup.

După aceea, își privi lung fostul coleg și, cu un glas care trăda și sfîciunea, dar și neputința de a-și înfrîna curiozitatea, îl întrebă :

— Sper că n-ai să te superi dacă te-ntreb ce-i cu hainele astea pe tine ?

Bărbatul caraghios îmbrăcat suspină, apoi se prefăcu că abia își mai poate stăpîni rîsul.

— Joc rolul unui clown ; am plecat, așa cum mă vezi, de la repetiție, ca să întîmpin niște colegi ce urmau să se înapoieze din străinătate.

— Dacă ai fi întrebat la telefon...

— Bine-nțeles, bine-nțeles, acceptă el observația căpitanului.

— Uite, cînd plecăm spre casă, te putem lua cu microbuzul nostru. Și pe doamna, desigur, adăugă el repede.

— Nu... nu-i nevoie ; mulțumesc ! Așteptăm un prieten... Știi... cel care ne-a dus. Tot cu el o să ne înapoiem.

În pragul ușii apăruse, de cîteva secunde, Alexe Vedeu ; observînd scena, el se retrase, făcînd întîi un semn unui tînăr de la bar.

Tînărul se grăbi să iasă după el și, cînd se întîlniră, îl salută ca pe o veche cunoștință.

Vedeu îl întrebă ce anume se întîmplase în restaurant și cînd află ce răspuns dăduse omul îmbrăcat caraghios, avu grijă să-i confirme băiatului că acela era într-adevăr actor.

În timpul acesta căpitanul și colegii săi se așezară la o masă desul de îndepărtată de a cuplului.

Femeia privea cu oarecare neliniște la vifornița de afară, iar cel care pretindea că era actor îi urmărea cu mare atenție fiecare gest, căutînd parcă să-i pătrundă gîndurile ce păreau s-o fi neliniștit.

Într-un tîrziu, bărbatul spuse :

— Crezi că s-ar putea ca, din pricina vremii, el să nu vină ?

Ea tresări.

— Da ; la asta mă gîndeam. Și continuă să privească afară ; căuta să-și uite îngrijorarea, urmărind un soi ciudat de tractor care tocmai remorcase unul dintre puținele avioane rămase încă pe pistă.

— Il duce la hangar, îi explică bărbatul și din nou ea tresări, privindu-l mirată.

Femeia își aprinse o țigară și se încăpățină să tacă. Știa la ce primejdie urma să se expună el și gândul acesta o tulbura tot mai mult. Și mai știa că el este gata, oricând, să se sacrifice orbește, ceea ce sporea neliniștea femeii. De multe ori, ea îi atrăsese atenția că într-o meserie ca a lor neînțelegerea noțiunii de primejdie putea aduce după sine nenorociri. El se arătase întotdeauna dispus să dea spuselor ei importanța pe care ea o dorea, dar de fiecare dată faptele lui dovedeau contrariul. Odată, când ea nu s-a mai putut abține și i-a strigat în față cât este de nechibzuit, el a vrut să pară, ca de obicei, pătruns de gravitatea momentului, dar imediat după aceea a izbucnit în ris și a încercat să se scuze, spunându-i : „Dacă nu mă lași să mor așa, atunci să știi că o să mor de plictiseală“. De atunci, ea renunțase fie și numai să-i atragă atenția, dar el simțea de fiecare dată, când se întâmpla să lucreze împreună, că tînăra femeie era îngrijorată pentru el.

— Parcă ți-ar conveni să nu vină, o tachină el, evitîndu-i privirea.

— Parcă, răspunse ea, silindu-se să zîmbească.

— Ba, drept să-ți spun, între un denunț și înfruntarea viscolului, tot mai de preferat este a doua alternativă. Vine, vine... n-ai nici o grijă.

Tînăra femeie îl privi cu oarecare neîncredere și el o asigură din nou că domnul Alexe Vedeu va veni.

— Sînt foarte curios să văd ce mutră o să facă în clipa în care o să-și dea seama că lucrezi și pentru Noaptea.

— Nu știu... Asta o să aflăm din comportarea lui.

— Adică ?

— Așaaa... pur și simplu dacă este într-adevăr hotărît să-l știe mort pe Titus.

— Mai ai vreo îndoială ?

— Evident ! Calitatea lui de ofițer de securitate...

Bărbatul o privi surprins, de parc-ar fi auzit pentru prima dată acea relație în legătură cu Vedeu, apoi chicoti vesel :

— Imaginează-ți, cîte o fi făcut el pentru Mihai, dacă nu poate da înapoi chiar în fața unui asasinat. Aaa ! Trebuie că e băgat pînă peste cap în afacerea asta !

— Probabil...

— Cu siguranță ! Cu siguranță ! se înflăcăra bărbatul. Orice-ai spune, Vede se află cu totul în mîna lui Mihai Noaptes. Și asta e foarte bine... Cel puțin, pentru noi... Da, da ; nouă ne convine de minune situația lui. Și-apoi, din cîte mi-ai spus, amenințarea lui Titus a picat într-un moment foarte important pentru Mihai.

Femeia îl privea, părăind că nu ascultă nici una din vorbele care pentru ea nu aduceau nimic nou.

— Zina, vrei să-mi spui cum a reacționat Mihai la primirea telegramei ?

— O ! De ieri, pare foarte agitat. Desigur, vestea sosirii profesoarei, cu cîteva zile mai devreme decît scontase el, i-a încurcat unele treburi.

— Va trebui să se grăbească.

Ea îl privi lung, întrebător, vrînd să înțeleagă cît mai exact ce trebuia să însemne „graba“ la care se referea el.

— Credeți că o să-și anunțe șeful ?

— Evident ; îl va chema de urgență pe Baldovin. Și asta-i bine, Zina. Da, da ; pentru noi e foarte bine... Altfel putem trata chiar cu Baldovin, direct. Nu, nu vreau să spun că Mihai Noaptes ar fi de disprețuit, dar o discuție purtată chiar cu șeful lui ne-ar putea aduce o mare economie de timp. Dumneata ce crezi ?

— Că iar jucați pe un teren primejdios.

Ochii mari și verzi ai Necunoscutului licăriră într-un anume fel iar Zina înțelese că îngrijorarea manifestată de ea devenise pentru el obositoare, așa că nu-i mai rămînea altceva de făcut decît să pună frîu prudenței sale de începătoare.

— Ce-i mai lipsește lui Mihai ?

Întrebarea lui cerea un răspuns imediat, și ea tocmai pe amînarea aceluia răspuns conta, ca să-i mai smulgă o fărîmă de răbdare și odată cu asta ceva mai multă prudență. Își dădu însă seama că și asemenea intenție ar fi fost inutilă ; mai întîi, tonul acela de poruncă față de care și ea, și ceilalți colaboratori ai lui, deveneau mici și ascultători ; apoi, telegrama, telegrama aceea care grăbise deznodămîntul afacerii, acel deznodămînt pe care el îl dorea cît mai grabnic și despre care doar el știa, ori, numai credea că știe, cum se va înfăptui. Nu, nu mai putea face nimic în fața acelei forțe care hotărîse, de-atîtea ori, și pentru ea și pentru alții.

— Lui Mihai îi mai lipsesc doar planurile mecanismelor lui Bora.

— Dar lui Bora ?

— Mihai e convins că n-are decît schițele acelei porțiuni a telepsihofonului ce indica locul unde trebuia montată aparatura pentru măsurători. Restul...

— Restul ? Dar pentru asta îți propusese dumitale să încerci o apropiere de Bora...

— Știe... știe că n-am prea izbutit, dar...

— Dar ?

Zina nu-i răspunse imediat. În mintea ei încolțise un gînd disperat, care o îndemna spre o ultimă încercare, menită să amîne pericolul.

— Știți... ce-ar fi să-i spun lui Mihai Noaptes vă Bora mi-a dat să înțeleg o eventuală posibilitate de a trata ?

El surîse amuzat, așa cum ar face un matur în fața raționamentului că „ciocolata e dulce“, făcut de un copil care dorește, prin asta, să capete și el o bucată.

— E tîrziu, draga mea... Oricum, el o să încerce o apropiere, o înțelegere cu Bora...

— Da, desigur, se agăță ea de spusele lui ; eu, eu mă gîndeam să fi făcut asta, ca să-l amîn pe Noaptes pînă la sosirea lui Baldovin.

— Zina ! Dacă Noaptes ar crede, fie chiar și numai o secundă, ceea ce vrei tu să spui, atunci totul s-ar duce de rîpă și nu ți-aș ierta asta niciodată.

— De ce vorbești așa ?

— Pentru că, în clipa în care Noaptes consideră că Bora este dispus să trateze cu el un schimb de planuri, nu-l mai cheamă pe Baldovin, ori noi, noi nu avem nevoie să amînăm și, mai ales, să înșelăm așteptările domnului Baldovin.

— Atunci, Mihai o să discute direct cu Bora.

— Asta și vreau.

— Și... dacă Bora consimte ?

Necunoscutul rîse întîi din toată inima, apoi răspunse :

— M-ar amuza teribil.

— Vă dați seama că în situația asta noi am ieși din competiție ? El izbucni din nou în rîs.

— Ce știi tu ? Tot Baldovin e baza noastră !

O tînără debarsoare se apropie de masa lor, adresîndu-se Zinci în șoaptă :

— Doamna Lia Lohan ?

Femeia nu-și ridică privirea ; ochii ei rămaseră ațintiți asupra tăviței pe care fata o ținea în mâini. Pe tăviță se afla un plic ca acela pentru cărțile de vizită.

— Da, eu sînt, murmură Zina.

Debarasoarea îi dădu plicul, dar nu se îndepărtă de masă, iar cînd surprinse privirea mirată a destinatarei, preciză :

— Domnul așteaptă răspuns.

Zina parcurse în grabă cele cîteva rînduri :

„Accidentarea unui prieten vechi m-a reținut la catafalcul său, înhumarea va avea loc la ora 16. Nu mi-aș fi îngăduit o nepunctualitate, mai ales pe o astfel de vreme, dacă neplăcuta veste nu mi-ar fi parvenit chiar în drum spre dumneavoastră. Sper să primiți rîndurile mele în timp util, așa încît să ne mai putem întîlni. Taximetrul angajat de mine, vă va conduce la locul în care eu vă aștept.“

Apoi, ea întinse peticul de hîrtie. nesemnat, bărbatului care, fără să-l citească, o întrebă în șoaptă :

— Unde ?

Zina ridică din umeri și murmură :

— Ne așteaptă cineva care o să ne ducă la el.

După aceea, îi spuse debarasoarei :

— Comunică domnului care mi-a trimis biletul că plecăm imediat.

Se însera. Viforița părea să se fi întetit, iar vizibilitatea care se reducea simțitor îl făcea pe bătrînul taximetrist să bombăne tot timpul : „Vai, vai ! De șaij de ani n-am mai văzut așa blestem“...

— Dar, cîți ani ai ? întrebă Necunoscutul.

— Păi... șaizeci, răspunse șoferul.

Necunoscutul rîse nestăpînit.

— Rîzi ? se arată supărat bătrînul.

— Cum să nu rîd ? Păi așa cum spuneai la început, credeam că ai peste optzeci.

— De ! Ce să-i faci ? Așa-i oamenii ; unii caraghioși la vorbă, alții la port...

— Văd că te-am cam supărat... Știi ce ? Dacă te-am supărat, las'că luăm taximetrul care vine în urma noastră.

Bătrînul chicoti.

— Păi e tot ocupat.

— Păi nu se vede.

— Eee ! Nu s-o fi văzînd, dar s-o fi ştiînd.

Pasagerii se priviră întrebător, gîndind la ceea ce ar fi putut şti bătrînul care se distra, făcînd-o pe misteriosul cu ei. Erau oare urmăriţi ? Şi bătrînul ştia ? Sau vorbise la întîmplare. Dacă era adevărat ceea ce spusese, atunci el trebuia să ştie şi cine anume sînt următorii. Mai ales dacă era vreun complice de-al lor. Şi-apoi ei nici nu-l întrebaseră măcar, unde avea să-i ducă. Da, da, gîndi Necunoscutul, ce-ar fi să-l întrebe, direct, fără ocolişuri, unde a primit dispoziţie să-l ducă. Apoi se răzgîndi, hotărîndu-se să mai amîne întrebarea, pentru că mult mai important era să afle cine îi urmărea, în ce scop şi, mai ales, dacă erau, cu adevărat, urmăriţi.

— Desigur, cei care ne urmăresc te-au angajat şi pe dumneata, ca şi pe colegul dumitale, care-i conduce.

— Nu, pe mine m-a angajat altul.

— Ei, asta-i bună ! Dar cum să te angajeze altul, cînd este vorba de una şi aceeaşi treabă !

Bătrînul tăcu o vreme, preocupat de unul dintre ştergătoarele parbrizului care se înţepenise.

— Mortul, vreţi să spuneţi.

— Da, mortul, încuviinţă Zina.

Şoferul opri maşina şi coborî să remedieze defecţiunea ştergătoarelor şi, timp de un minut, cei doi pasageri iscodiră şoseaua, fără să scoată o vorbă.

Taximetrul din urma lor îi depăşi. Avea geamurile tare aburite, astfel că ei nu putură desluşi chipul singurului călător de pe banca din spate : nu ştiau nici măcar dacă era femeie ori bărbat. Cînd şoferul reveni, Zina încercă să-l incite la mărturisirea adevărului ;

— Ai văzut ? Cel despre care credeai dumneata că ne urmăreşte ne-a depăşit şi chiar a dispărut.

— N-a dispărut ; ne-aşteaptă, şi iar o să se ţină după noi.

Femeia se sili să rîdă. Necunoscutul făcu la fel, considerînd că începutul fusese bun şi că neîncrederea era singura modalitate de a-l incita la vorbă.

— Cum vine asta, „ne aşteaptă“ ? se arată el, nedumerit. Ca să ne aştepte, ar trebui să se lase văzut de noi...

— O să-l vedeţi, o să-l vedeţi, chicoti bătrînul şofer. Uite, acuşica, de îndată ce trecem de Piaţa Scînteii, că aşa ne-am înţeles.

Aşadar, şoferul ştia nu numai locul unde trebuiau s-ajungă ei şi traseul pe care-l aveau de urmat. Lucrurile căpătau un aspect

din ce în ce mai nebulos, dar dovedea în același timp și o minuțioasă organizare. Dar încă nu puteau înțelege în ce scop.

Taximetrul în care se aflau cei doi pasageri ocoli Expoziția Economiei R.S.R., mergând paralel cu o linie de tramvai către Calea Griviței, când, de pe o stradă laterală, dinspre stînga direcției lor, apărură un turism.

— Vedeți ? Vedeți ? izbucni bătrînul, ăsta e taximetrul care ne urmărește.

Pasagerii se priviră lung. Apoi Zina îl întrebă pe șofer :

— Ne urmărește de mult ?

Omul nu se grăbi să răspundă decît destul de tîrziu.

— Mda...

— De unde ? De cînd ?

— Nu știu... adică, nu știu dacă am voie să spun.

Necunoscutul tresări și strînse semnificativ mîna Zinei. Fata îl privi cu îngrijorare. Amîndoi aveau impresia că ori bătrînul nu era în toate mințile, ori își bătea joc de ei.

— Ascultă ! strigă bărbatul, de ce nu vrei să ne răspunzi ? Ce prostii sînt astea ? Cine-ți poate interzice să spui ce vrei ?

— Ei, domnule, dacă te-ai vîndut diavolului, răspunse bătrînul cu tristețe, apoi îi musai să faci cum ți-a fost învoiala.

— Dar dumneata te-ai și vîndut, ori mai poți ieși din tîrgul ăsta ? întrebă Zina cu ostentativă înclaudare.

— Cine plătește, trebuie servit, preciză șoferul și, întorcîndu-se spre ei, le făcu un semn complice cu ochiul.

Zina se apropie de bărbatul îmbrăcat în straie ciudate și-i șopti :

— E nebun.

Necunoscutul îi făcu semn că nu-i împărtășea părerea și, după cîteva clipe, îl întrebă pe bătrîn unde anume avea de gînd să-i ducă.

— O ! La asta vă pot răspunde : în fața unei case de pe Calea Griviței... Oricum, domnul care m-a angajat pe mine a plecat de mult acolo ; chiar eu l-am dus. Pe urmă m-a trimis să vă iau pe dumneavoastră... De ce nu v-o fi luat cînd a plecat de la aeroport ? Că, eu, tot de-acolo l-am luat și pe el. D-aia zic : „Cine plătește, trebuie servit“. La urma urmei, banii lui — treaba lui.

Din cauza viscolului, mașina care-i urmărea nu se putea ține la prea mare distanță de ei, ceea ce făcu să răsară în mintea Necunoscutului o idee năstrușnică. De îndată, nevoia unei verificări imediate a bănuielii care începuse să-l roadă îl determină, mai înainte

de orice, să-și prevină partenera că va face ceva neobișnuit, iar ea trebuia nu numai să nu se arate mirată, dar să-i urmeze cu supunere oarbă jocul.

Zina îi pricepu intenția și-l asigură de aceasta, printr-un semn al mâinilor, mișcate la adăpostul spătarului banchetei din față.

Odată încredințat de complicitatea femeii de lângă el, bărbatul strigă cât putu de tare :

— Hei ! Oprește ! N-auzi ?

O trase pe Zina cu capul pe umărul lui și continuă cu și mai multă disperare :

— Oprește ! Oprește !

Bătrînul reduse viteza mașinii și întoarse capul spre el, pentru a-i explica că o frână bruscă ar fi fost riscantă, dar atunci văzu că pasagerul straniu costumat privea înapoi, în timp ce cu o mîină îi făcea semn să continue drumul. Asta păru să-l contrarieze și vru să-l întrebe pe tipul acela straniu ce însemna jocul lui ciudat, dar un gest energic îl împiedică să mai scoată un cuvînt. Privind în oglinda retrovizoare, constată că următorul se opri. Atunci păru să înțeleagă jocul clientului său, pentru că se porni pe o cămpătimire de-a dreptul exagerată :

— Doamne, Dumnezeu ! Frînele astea blestamate ! Și doamnei îi este atît de rău ! Atît de rău !

Dar nici măcar nu se mai uita la Zina, ci sporovăi mai departe, jelind-o cum se pricepea mai bine. Apoi opri.

— Trebuia, murmură el, scuzîndu-se.

Taximetrul din spatele lor își reluase cursa și, neprevenit de intenția bătrînului, fu nevoit să-i depășească din nou. După ce se depărtă destul de mult, afundîndu-se în vârtejul de zăpadă, necunoscutul strigă șoferului să întoarcă la aeroport, pentru că-și uitase acolo, pe masă, port-vizitul cu toate actele de identitate.

Bătrînul îl privi atent, vrînd să afle dacă într-adevăr aceea îi era dorința, dar pasagerul îi făcu un semn să stea locului, iar omul de la volan se supuse zîmbind. Nu trecură nici două minute, că taximetrul următor se și îndrepta spre ei, destul de repede, depășindu-i. Pentru Zina și însoțitorul ei devenise cît se poate de limpede faptul că persoana care-i urmărea avea o permanentă legătură radio cu mașina în care se aflau ei doi. Acum, singura întrebare care se mai punea, era aceea privind modul în care trebuiau să acționeze, iar din punctul acesta de vedere li se ofereau două alternative : prima era depistarea interceptorului, iar a doua continua-

rea vechiului său rol. Lui, îi fură de-ajuns cîteva secunde ca să-și dea seama că pentru realizarea primei alternative avea nevoie de timp mult mai îndelungat, aici punîndu-se mai ales problema bunăvoinței șoferului. Hotărît lucru, șoferul părea binevoitor, ba chiar prevenitor, pentru că ce altceva însemnase toată aiureala aceea, privind relația lui cu diavolul ? Ce altceva, decît „fiți prudenți ! Și eu, și voi, am dat de dracu împreună !“.

După aceea, bărbatul în haine fistichii, rosti la fel de tare ca înainte :

— Domnule, te rog să mă ierți... Mi-am găsit port-vizitul în alt buzunar, în altul decît acela în care-l păstrez de obicei. Așa că... ne putem continua drumul.

Mașina înainta încet, de parcă ar fi împrumutat din prudența bătrînului ei conducător. Din spate, respectîndu-i ritmul, o urmărea celălalt taximetru.

Se întunecase, cînd șoferul auzi pe ciudatul său pasager vătîndu-se tinerei femei :

— Vă mărturisesc... O ! desigur... ceea ce simt nevoia să vă spun nu-mi poate face nici o cinste... dar sînt foarte emoționat la gîndul că trebuie să interpretez un rol atîta de important.

Șoferul întoarse din nou privirea spre el, îl examinează atent o clipă, apoi spuse :

— Va să zică... a avut dreptate cel care m-a trimis după dumneavoastră. „Vezi... că nu-i om rău, dar e artist ; și de la ăștia te poți aștepta la orice“.

Actorul scoase un răcnet de durere :

— Cum ? Cum de-a putut vorbi astfel un om care mă cunoaște ? După o vreme se adresă bătrînului șofer, implorîndu-l :

— Domnule ! Spune-mi, te rog, nu-i așa că persoana care mă urmărește din celălalt taximetru ți-a spus că este un admirator sau... o admiratoare de-a mea ? Hai, hai, spune-mi te rog că și de data asta sînt victima unei ființe dornice să capete celebrul meu autograf.

— Nu... Domnul care a angajat pe colegul meu părea un om serios și nu avea aerul că umblă după prostii d-astea.

Deci, se gîndiră pasagerii, urmăritorul era un bărbat, și nu o femeie. Dar cine era ? Cum arăta ? Poate, dacă ar fi căpătat unul dintre răspunsurile dorite, s-ar fi rezolvat și misterul urmăririi, dar cînd să-l mai întrebe pe șofer, dacă el tocmai oprise mașina în fața unei case vechi.

Cei doi coborîră. Drumul pînă la casă se dovedi anevoios din pricina viscolului care le sufla din faţă.

Necunoscutul se întoarse brusc şi privi atent spre poartă. Acolo staţiona o maşină.

— Să ne grăbim, îl îndemnă Zina, dar n-apucară să se desprindă din locul în care se opriseră, că silueta unui bărbat înalt şi solid se apropie de maşina care staţiona, venind din fundul curţii.

— Namila aia nu poate fi decît Mihai Noaptes, spuse el.

Ea confirmă şi-l trase spre uşa principală, unde îi aştepta pe trepte Alexe Vedea. Intrară. Înăuntru, nu se mai afla nimeni.

— V-am aşteptat la aeroport, domnule ma...

Privirea severă a lui Vedea opri la timp rostirea în întregime a cuvîntului „maior“ de către Zina.

— Da, ştiu, doamnă Lohan, dar tocmai eraţi salutaţi de nişte prieteni şi m-am temut să nu deranjez.

— Aaa ! Nişte admiratori ai mei de la teatru...

Vedea îl privi atent pe Necunoscut.

— Domnule ! se adresa Zina acestuia, dumnealui este regizorul cu care vei lucra.

Alexe îl luă de braţ şi, atrăgîndu-l mai aproape de fereastră, îl rugă să rămînă acolo şi să privească strada.

Necunoscutul îl privi oarecum derutat şi, după cîteva clipe, spuse, vrînd să pară cît mai convingător :

— Vă cer iertare, domnule regizor, dar eu... eu, aşa înţelesesem linia rolului. Probabil că dumneavoastră doriţi numai şi numai trăire interioară. Bine, vă asigur, că am să fac toate eforturile să nu mă mai exteriorizez. Să încerc... şi rămase ca împietrit.

Vedea şopti Zinei că nu se aştepta ca ea să-i tăinuiască relaţiile pe care le avea cu Noaptes, iar fata îi răspunse :

— Nu trebuie să vă supăraţi, domnule maior ; slujim acelaşi stăpîn ; pe domnul Mihai Noaptes.

Alexe zîmbi într-un chip ciudat, vrînd parcă să sugereze interlocutoarei sale că nu trebuia să fie chiar atît de sigură pe presupunerile ei. Fata păru să-i priceapă gîndul, pentru că, imediat, reacţionează :

— Poate că nu acesta este adevărul, poate că dumneavoastră urmăriţi cu totul altceva, dar cîtă vreme nu ştiu ce vreţi să faceţi cu nenorocitul ăsta, ce pot crede despre dumneavoastră ?

— Cum ? Noaptes nu ţi-a spus ?

l'ata negă printr-un gest al capului, continuînd să-l privească atent.

Vedea păru extrem de mulțumit de răspuns. Desigur, lui nici prin minte nu-i trecea că Mihai i-ar fi comunicat Zinei despre ce era vorba, dar se temea ca refumatul acela să nu fi sporovăit ceva pe drum. Apoi se gîndi că Noaptes luase și această măsură de precauție, instalînd un microinterceptor la plafoniera taximetruului care îi adusese pe ei și deci, la cel mai mic semn că ceva ar fi fost în ne-regulă, el l-ar fi prevenit. Nu, nu se întîmplase nimic care să stînjenească ceea ce avea să urmeze ; cel puțin, pînă atunci. Dar, deodată îi veni să rîdă de propria sa teamă ; cum de nu se gîndise că Zina n-avea de unde să afle, mai ales, despre cine era vorba, pentru că nici ratatul acela nu știa unde avea să meargă și pe cine urma să suprima. Se hotărî să facă un joc de elementară incertitudine, șoptindu-i :

— Dacă domnul Noaptes n-a avut încredere să-ți spună, eu, în urma surprizei pe care mi-ai făcut-o în după-amiaza asta, apărînd ca o apropiată colaboratoare a lui, cu-atît mai puțin am dreptul s-o fac. Uite, acum ar trebui să te duci acasă și să mă lași singur cu idiotul ăsta.

Zina merse spre actor și-l bătu tare pe umăr :

— Bună seara, domnule !...

Necunoscutul tresări.

— Plecați ?

— Da. Domnul regizor mi-a spus că prezența mea ar deranja discuția pe care vrea s-o aibă cu dumneavoastră.

Cînd ajunseră în stradă, cei trei putură vedea staționînd două taximetre.

Alexe o conduse pe Zina la primul taximetru, iar pe actor îl luă ca el, în cel de-al doilea, indicînd șoferului, drept adresă, un spital de boli nervoase.

— Va fi nevoie de un aviz medical, ca să putem fi siguri că nervii și inima dumitale vor putea rezista la un asemenea rol.

Actorul să nu-l audă ; fluiera liniștit „aria ducelui“ din Rigoletto. Alexe începu să fie atent la corectitudinea liniei melodice, la gesturile și mai ales la privirea actorului, pentru că ochii aceia mari și verzi păreau să se uite la cu totul altceva decît la imaginea reală a străzilor înzăpezite ori chiar la una închipuită, sugerată de ceea ce cînta. Își spuse că nu trebuie să se neliniștească și se hotărî să-l soadceze printr-un șoc. Asta, ca să verifice dacă actorul era cu ade-

vărat absent la tot ce se întâmpla cu el în momentul acela, ori simula asta ca să-și ascundă adevăratele gânduri. După o vreme, când socoti că a sosit clipa potrivită, îl întreabă :

— O iubești ?

Actorul continuă să fluiera, apoi se porni să cînte aria în cuvinte italienești. Cîntă încet, melodos și jalnic, pînă cînd ochii i se umeziră și tăcu.

— O iubești ? repetă celălalt întrebarea, strigînd.

Cel care cîntase îl privi lung, printre lacrimile care-i mai jucau în ochi și-i făcu semn să tacă.

— Domnule regizor, nu-i așa că este o mare, foarte mare eroare că, de la apariția operei *Rigoletto* și pînă în zilele noastre, aria aceasta este cîntată de un tip ales întotdeauna frumos, iar linia de interpretare care i se recomandă este aceea a unei bravade sfidătoare și josnice ? Și-apoi, de ce, de ce, domnule regizor, prin ceea ce spune sau face, personajul acesta să aibă dreptul la răzbunare ? Pe cine și pentru ce să se răzbune ? Pe femeile care-i cad, ca muștele, la picioare ? Pe soarta care l-a favorizat cu avere și farmec ? Nu vă dați seama ce stupid este un asemenea punct de vedere ?

— Poate că o să mai cîntați, domnule, dacă, dacă v-o trece minia, interveni șoferul taximetrului. Cînd eram copil, locuiam alături de un mare, foarte mare cîntăreț de operă. Nu știu dacă a cîntat vreodată ce-ați cîntat dumneavoastră acum, dar atîta dulceață în glas numai la el am mai auzit.

— Și cum se numea cîntărețul acela ? întreabă Vede.

— Viorel Chicideanu ! domnule. Mare cîntăreț, mai spus șoferul, pe un ton trist și gîuit de o emoție amestecată cu venerație și regret. După o lungă pauză, șoferul continuă :

— Domnule ! Să nu mă socotiți necuviincios, dar... dacă puteți să mă înțelegeți exact, atunci să știți că mie doar mi s-a părut. Nu, nimeni nu poate cînta cum a cîntat el. Ceva, în glasul dumneavoastră, mi-a amintit însă de el.

Alexe observă că Necunoscutul începuse să devină agitat și se temu să nu izbucnească într-un acces de revoltă, dar spre surprinderea lui actorul reacționează cu totul neașteptat, explicînd șoferului că el nu numai că n-avea de gînd să împietzeze memoria marelui dispărut, dar nici prin minte nu-i trecuse vreodată să se considere cîntăreț. Și, după ce-i preciză că el era actor de teatru, iar domnul de lîngă el un vestit regizor care avea să-l distribuie într-un rol mare, chiar în seara aceea, continuă să i se adreseze lui Alexe :

— Nu mi-ați răspuns, domnule regizor.

Vedea îl privi lung și căută să se agațe de vreun element enunțat chiar de actor dar, ca un făcut, nu-și amintea nici unul care s-ar fi putut preta la vreo divagație oarecare.

— Anomalii, domnule dragă, exclamă el, cu un aer important, de parcă ar fi anunțat o axiomă. Apoi, ca și când ar fi prezentat un sumum de experiență, mai spuse, cu și mai multă gravitate : Viața ! Asta e viața !

— Greșiți ! strigă actorul. Greșiți fundamental ! Ori se schimbă linia rolului, ori se schimbă tipul, genul interpretului. Uitați ! De pildă, eu văd că aria asta a dezamăgirii bărbatului, tributar iubirii, reprezintă cea mai cruntă expresie a durerii omului care, de fapt, n-a rămas niciodată lângă o adevărată dragoste. Pricepeți ? Bă mai mult, interpretul trebuie să înfățișeze un nenorocit, un naufragiat, pe care valurile vieții l-au azvîrlit la întâmplare pe un țărm de gunoaie...

Cînd Necunoscutul își dădu seama că interlocutorul său îl privea oarecum descumpănit, se grăbi să adauge :

— Păcat, păcat că n-am un glas mai bun ; ce rol magnific aș fi creat eu din porcul ăsta de duce !

Taximetrul se opri în fața unui spital.

Alexe Vedea spuse portarului că erau așteptați la clinica neuro-psihiatrică de către doctorul Zamotei. Omul în uniformă verifică mai întîi o listă, apoi le spuse că puteau intra.

La început, străbătura o alee largă, o luară apoi la stînga, trecură pe lângă o clinică de ortopedie și ajunseră în fața unui pavilion mare.

Alexe părea să cunoască foarte bine drumul și, curînd, actorul avea să-și dea seama că omul de lângă el poseda acolo o sumedenie de bune relații ; el atribui acest lucru legăturilor pe care institutul condus de savanta Tripșa le întreținea cu un astfel de spital.

O asistentă care se plimba de-a lungul coridorului de la parter, crezîndu-se nesupravegheată, își număra cu glas tare pașii. Era tînră, slabă, urîtă dar cu niște ochi mici și neastîmpărați care dădeau chipului său pistruiat un farmec deosebit.

— Psihologie grea ! exclamă Necunoscutul, agățîndu-se speriat de brațul lui Vedea, care nu mai apucă să răspundă pentru că de îndată ce-l văzu, asistenta se și repezi în întîmpinarea lui.

— Vai ! Bine că ați venit... Eu i-am spus domnului doctor că de venit, veniți sigur, dar că o să întîrziati din cauza vremii. Bine că

nu mă duc acasă, se precipită ea, vrînd să pară o gazdă comunicativă. Domnul e fratele dumneavoastră ? Dar nu semănați de loc, continuă ea, fără să mai aștepte răspunsul. Apoi, adresîndu-se actorului, îl încurajă spunîndu-i că tratamentul e bun, că medicii sînt pricepuți, iar bolnavii foarte comunicativi și ei, așa că n-o să aibă timp să se plictisească.

Ajunseră la primul etaj, unde doi bolnavi veneau spre ei, ținîndu-se de umăr și cîntînd : „Istanbul ! Constantinopole ; Istanbul ! Constantinopole !“ Bolnavii mergeau la pas de „Cia-Cia“ și cîntau în același ritm. Cînd trecură pe lîngă ei, nici nu-i luară în seamă dar, în atitudinea lor de nepăsare, nu desluși nici cea mai mică urmă de ostentație. În afară de preocupările lor, totul părea să fi dispărut pentru ei.

Alexe urmări cu atenție reacția Necunoscutului. La capătul aceluia culoar mai era însă cineva care-l supraveghea atent și actorul își dădu seama. Acolo, la mare distanță de ei, se afla un bărbat mic de statură, rotofei, îmbrăcat în alb și cu un fel de halat de culoare roșcată pe deasupra.

— Ce zici de ăia ? întrebă Alexe, cînd se apropiară la numai cîteva pași de rotofeiul îmbrăcat în alb.

Actorul îl privi mirat dar, părăind că i-a ghicit gîndurile, răspunse îndată precipitat :

— Aaa ! Credeți că nu înțeleg pentru ce zîmbiți ? Normal, se grăbi el să-și continue constatarea. Normal ! Cei doi spuneau de două ori, în două feluri, același lucru. Știm doar de pe băncile școlii că Istanbul și Constantinopole înseamnă unul și același oraș. Nu-i așa că din cauza asta ați zîmbit ?

Vedea privi spre medic, iar acesta încuviință printr-o ușoară înclinare a capului, arătînd că Necunoscutul trebuie aprobat. Mai mult, medicul păru atît de lămurit în urma răspunsului dat de cel adus pentru consultație, încît îi șopti lui Vedea : „Are, cu adevărat, nevoie de îngrijire“.

La un semn al medicului, asistenta îl conduse pe Necunoscut într-un salon în care nu se mai afla absolut nimic în afară de o masă rotundă și joasă, unde-l părăsi, scuzîndu-se că-l va lăsa acolo singur, doar pentru cîteva minute.

În cabinetul său, doctorul Zamotei se străduia să-l convingă pe Vedea că „fratele“ său se va însănătoși, dar pentru asta era nevoie ca pacientul să consimtă la o internare de minimum o lună și jumătate.

— Știți, uneori am impresia că se prefacă a nu fi în toate mințile, doar ca să ne chinuie pe toți ai casei. Alteori...

— Nu, nu... să nu-l judecați greșit. Ați văzut cu ochii dumneavoastră reacția lui față de comportamentul ciudat și hilar al celor doi bolnavi. Ori... există o limită a înțelegerii unor întâmplări și, mai ales, o limită a posibilității de depășire a unei astfel de întâmplări. Ei bine, nici aspectul grav al stării și nici cel hilar, al situației, nu l-au impresionat în vreun fel; și știți de ce? Pentru că perceperea lui, limitată în unele privințe, a făcut ca manifestarea celor doi bolnavi să-i pară firească. Normal, cine poate socoti firească o situație neobișnuită? Doar un anormal. Iertați-mă, dar cred că este de datoria mea să răspund cinstit încrederii pe care mi-ați acordat-o.

— Da, și chiar vă mulțumesc... Foarte bine, foarte bine că-mi spuneți adevărul... Am să-l conving... nădăjduiesc să-l conving... să se interneze. Dar, pentru asta, vai o să fie nevoie de atâta zăbăvire și timp; mai ales de timp.

După aceea trecură în camera alăturată, unde Necunoscutul examina cu mare atenție unul din pereții văruiți într-un alb inacuat; la intrarea lor nu reacționează în nici un fel.

— Ce vedeți acolo? Întrebă medicul.

Necunoscutul răspunse fără să se întoarcă.

— Nimic! Dar, se precipită el s-adauge, asta mi se pare extraordinar!

— Ce anume! insistă Zamotei.

Atunci, cel întrebat se răsuca brusc spre el și descrie, cu un gest larg, în aer, un arc prin care dorea să sugereze „totul“.

— Cred că încăperea asta a fost văruiată de un mare specialist în acupunctură, pentru că dacă-i privești pereții, un timp mai îndelungat, simți că te-nțeapă mii și mii de ace în tot corpul...

Medicul se apropie de el și-i spuse cu blîndețe.

— Noi ne-am străduit să sugerăm liniștea.

— Dar oamenii răi nu o doresc și atunci strădania voastră e inutilă. Trebuia să mîzgăliți pereții ăștia cu chipuri monstruoase, cu capete de balauri, cu guri de tunuri și flăcări, cu tot iadul cate mistuie sufletele rele și invidioase, ca să vadă ce urît apare fapta de a frîna talentul.

Doctorul Zamotei plecă spre Veda, care rămase în prag și i șopti îngrijorat:

— Cred că nu mai are mult și va ajunge într-o fază gravă ; mă îngrijorează foarte mult tendința lui de a se răfui cu toată omenirea. Ar trebui internat cât mai de grabă.

Apoi, medicul ieși pentru câteva minute și reveni cu un album voluminos.

— Vreți să vă apropiați puțin ?

Actorul făcu câțiva pași spre măsuta rotundă și joasă, pe care medicul așezase albumul, închis.

— Vă rog să-l deschideți și să-mi spuneți ce vedeți.

Pacientul se supuse docil și întoarse prima filă : i se înfățișă un copil cu capul spart. Privi atent, apoi se uită atît la medic cît și la Alexe, exclamînd :

— Formidabil ! Ce lipsă de imaginație ! ? De ce dracu n-ați făcut poza asta în culori ?

Cei doi se priviră cu înțeles ; așa dar, nici urmă de milă pentru un copil aflat în suferință.

— Continuați ! îl îndemnă doctorul.

Necunoscutul întoarse încă o filă și descoperi imaginea unui răufăcător care ținea sub amenințarea pistolului o bătrînă ce împingea un cărucior de copil ; în jurul lor, mai mulți trecători priveau scena, fie contrariați, fie amuzați.

— Asta, da ! strigă pacientul. Chiar așa ! Foarte bine fac că nu se amestecă !

— Grav ! Foarte grav ! spuse medicul. Iată, un nou aspect îngrijorător : pe lângă predispoziția la violență și lipsa de milă, simțul civic și mai ales onestitatea amenință să-l părăsească cu totul. Dacă nu-i grăbiți consimțămîntul la internare va fi poate prea tîrziu.

— Doamne ! exclamă Necunoscutul, ce lipsită de poezie mai e și natura asta ! Nu vede și ea că lipsa de contrast aduce monotonia ? Alb afară, alb înăuntru.

Apoi se întoarse spre medic și pufni în rîs.

— Uite, uite lipsa de imaginație ; pînă și costumul duminical e tot alb. Știi, mie unul, culoarea asta nu-mi spune nimic. Aș folosi-o numai în combinație cu alte culori. Altminteri, totul pare șters, neinteresant. De pildă, eu nu m-aș îmbrăca niciodată în alb dar, nici foarte asortat, cum pretind unii că ar fi de bun gust. Nu, domnilor ! Vreau ca atunci cînd mă privesc, să devin vesel și starea asta nu se poate dobîndi decît prin izbirea violentă a retinei de către un contrast violent de culori ; și, mă rog, unde poți avea, în per-

manență, acel contrast, decît îmbrăcîndu-te într-o combinație fericită de culori.

— Dacă-mi îngăduiți, interveni medicul, am aflat, din spusele fratelui dumneavoastră, că sînteți actor.

— Ei și ?

— Asta are mare importanță pentru mine ; vedeți, dumneavoastră, pînă astăzi, pînă în clipa asta, credeam că un actor este mai sensibil la cuvînt, după cum... un pictor, ar trebui să fie în fața unei imagini.

— Da, și ? strigă pacientul, enervat.

— O ! Nimic, nimic deosebit ; vroiam doar să-mi satisfac o curiozitate personală...

— Ei bine, aflați că, pe lîngă teatru, mă mai ocup și de pictură, îl întrerupse actorul, pe un ton care trăda indignarea.

Medicul privi întrebător pe Alexe, dar acesta ridică din umeri nehotărît, pentru că nu știa ce să-i răspundă. Atunci, Necunoscutul îl scuză în fața medicului.

— El nu are de unde să știe, pentru că este tîmpit. Cînd eram copii, ne jucam cu tata de-a mașina. Tata abia ieșise din balamuc și se vede treaba că învățase acolo foarte bine cum să imite zgomotul unui motor în patru timpi.

Alexe asculta consternat. Văzîndu-l ce mutră face, actorul continuă cu și mai mare plăcere parcă, adresîndu-i-se chiar lui :

— Ce, mă ? Nu-ți mai aduci aminte ? Tata era mașina, eu șoferul iar tîe, cînd îl întrebai ce trebuie să faci, îți răspundea întotdeauna la fel : „Tu ești tîmpit ; stai la urmă și faci fum“. Apoi explică medicului : Știți, tata nu cunoștea termenul de eșapament, dar bunul simț îi sugerase ideea că gazele trebuiau să fie evacuate într-un fel.

După aceea aruncă albumul de pe măsuță și se îndreptă din nou spre fereastră, fredonînd aceeași arie a ducelui, în timp ce medicul, oarecum stingherit, îi reproșa lui Alexe, în șoaptă, că nu-i amintise nimic despre maladia nervoasă a tatălui său.

— Nici vorbă de așa ceva, ripostă el. Nimeni din familia noastră n-a avut asemenea întunecare a minții ca nenorocitul ăsta.

— Va să zică, minte ! Dar cred că ar trebui să vedem dacă face asta dintr-o dereglare gravă, care afectează comportamentul său pe mai multe planuri sau...

— Nu !... În privința asta, vă asigur : o face numai ca să-i discrediteze pe ceilalți.

Doctorul Zamotei îl încredință pe Alexe că avea să se bizuie pe această precizare și-l chemă pe pacient de la fereastră.

— Când o să simțiți cu adevărat nevoia unui repaos, vă stau la dispoziție.

— În nici un caz astă-seară.

— De ce ?

— E taina mea ; marea mea taină.

Se îndreaptă spre ușă, apoi se răsuci brusc, revenind spre Zamotei, dar adresându-se lui Alexe.

— De fapt, domnului doctor n-ar trebui să-i ascund nimic, nu ?

Vedea înlemnise, iar Necunoscutul, părînd bucuros de starea pe care i-o produsese, continuă :

— Doar pentru asta m-ai adus aici ; ca să spun ce mă doare. Ei, bine preciză el medicului, mă doare sufletul ori de cîte ori am de-a face cu cei care pun piedici talentului !

Alexe respiră ușurat și în clipa următoare își luă rămas bun de la medic.

Ajunși în curtea spitalului, Vedea îl trase pe actor la adăpostul unei peluze înalte și, după ce scrută atent în jur, scoase din buzunarul interior al paltonului un pistol.

— Luați-l ! E singura dumneavoastră recuzită.

— E încărcat ?

— Da.

— Face zgomot ?

— Are surdină.

Necunoscutul examinează arma cu multă luare-aminte. Apoi, cu un glas temător, întreabă :

— Domnule regizor, nu credeți că aş avea nevoie măcar de două repetiții ?

Interlocutorul îl privi încruntat.

— Eu sînt împotriva repetițiilor. Dacă actorul și-a învățat bine rolul și, pe deasupra, mai are și talent, atunci trebuie să reușească de la prima încercare. Aici ne găsim în plină viață, nu într-un decor improvizat din cartoane, scînduri și gloanțe oarbe. Aici, pe scena asta, unde eu regizez, trăiește cu adevărat pînă și moartea.

— Magnific ! exclamă actorul.

Celălalt îi aruncă o privire circumspectă.

— Să nu te joci cu vorbele !

Necunoscutul păru speriat de tonul lui Vedea.

— De ce spuneți asta ?

— Pentru că am mai avut de-a face, în lunga mea carieră, și cu alți asemenea entuziaști care, cînd au dat de greu, au renunțat.

— Eu n-am să fac așa, gemu Necunoscutul, cu deznădejde.

— Și, încă ceva...

— Orice, orice, domnule regizor.

— Doresc să mi se respecte principiile estetice.

— Adică ?

— Să nu tragi prea de aproape ; s-ar putea să-i producă arsuri și asta dă un aspect de ticăloșie, de sadism. În rest, știi ce ai de făcut...

— Da, domnule regizor ; după ce, partenerul meu își va face jocul, adică... se va prăbuși, eu voi asculta atent la ușa și, dacă nu se vor auzi zgomote care să trădeze prezența cuiva prin apropiere, voi părăsi casa cu aerul cel mai calm.

CAPITOLUL VII

Asasinatul

Cînd Mihai ajunsese acasă la familia Tripșa, era aproape șapte. Afară, un întuneric tulburat de sclipiri albe care roiau în lumina felinarului de peste drum. În rest, aceleași strigăte de copii întîrziați la joacă, aceleași chemări îngrijorate ale mamelor și, din cînd în cînd, zgomotul vreunei mașini care răzbătea cu greu prin stratul gros de zăpadă ce acoperea străduța aceea retrasă. Își dezbracă paltonul și, cu o figură tristă dar pe care nu avea să i-o vadă nimeni deocamdată, intră în sufragerie. Anița se afla în camera Elei, iar glasurile lor răzbăteau, cu oarecare claritate, pînă la el. Cele două fete știau că el fusese la înmormîntarea unui vechi prieten și renunțară, în seara aceea, să asculte muzică și chiar să privească la televizor, hotărîte să-i respecte marca durere pe care domnul Noapteș le-o împărtășise încă din seara trecută.

Anița fu prima care auzi pașii, vestind-o și pe Ela că domnul Mihai sosise. Neștiind ce să-i spună și cum să se poarte cu un om în asemenea împrejurări, Ela tot căuta pretexte, față de ea însăși, să amîne întîlnirea cu el. Într-un tîrziu, Anița îi spuse că nu era frumos să-l lase prea multă vreme singur, iar Ela trecu în sufragerie, unde tatăl iubitului ei părea cufundat în citirea unui pasaj din biblie.

— Bună seara ! Îmi pare foarte rău...

Mihai tresări ; se ridică de pe scaun, îi sărută fruntea și, după ce o privi lung și trist, o întrebă cu sfială :

— Fată dragă, aș putea să aprind o lumîinare... acolo... în odaia în care mă găzduiți ?

Ela îl privi surprinsă, iar el se simți dator să-i explice :

— O să se facă fum... și voi, din câte știu, nu credeți...

Ochii fetei jucau în lacrimi.

— Dar, cum vă trece prin minte că fumul sau ce credem ori ce nu credem noi v-ar putea împiedica să vă îndepliniți în casa noastră o dorință ?

Mihai o mîngîie pe păr, ca pe un copil. Rușinat de propria-i slăbiciune, el invocă faptul că, dacă el ar fi pus o asemenea întrebare mamei ei, aceea s-ar fi supărat și mai tare.

Anița pregătise între timp un ceai tare și cîteva tartine cu unt și cașcaval.

— Domnule dragă, acu să mîncăți ceva, că... vorba tatei : „Morții cu morții, vii cu vii“.

Noaptea o privi indulgent și se sili chiar să-i zîmbească.

— Poate că ai dreptate, Aniță...

Se așezară, toți trei, în jurul mesei. Mihai le povesti, cu lux de amănunte, cît de multă lume fusese la înmormîntarea aceea, în ciuda viscolului, ce personalități, și, mai ales, cum s-a trezit el, la un moment dat, cîntînd laolaltă cu corul „Aleluia“.

— Cînd mi-am dat seama cui începusem să-i cînt asta, m-a podidit un plîns disperat. Nu puteam... Nu vroiam să înțeleg că bărbatul din sicriu se întîlnea cu mine de atîtea ori, că am stat împreună la masă cel puțin o dată la două luni, iar asta de pe cînd eram flăcăi. O ! Dar cît îl iubea pe Titus !

— Domnul Titus n-a fost ?

— Nici nu i-am spus măcar. Apoi, privindu-le cu îngrijorare, le întrebă dacă nu cumva vreuna dintre ele făcuse imprudența să-i fi comunicat vestea.

Fetele îl asigurară că nu rostiseră o vorbă, iar Ela îl rugă să-i spună cum îl găsisese pe Titus, pentru că Mihai îi promisese că după înmormîntarea bunului său prieten avea să treacă pe la el.

— N-am fost, biigui Mihai stingherit. Și-apoi, drept să-ți spun, dacă m-ar fi văzut, Titus și-ar fi dat seama că mi s-a întîmplat ceva, iar eu nu prea pot păstra taine.

De două zile, Titus stătea în casă ; era o hotărîre a lui Mihai. Dar Ela îl știa bolnav de gripă virotică. Vorbeau la telefon numai cînd o chema el și asta se întîmpla doar de două ori pe zi : dimineața, înainte ca ea să plece la facultate și seara între orele 7 și 8. Așa hotărîse Mihai, iar „fiul“ său, odată eliberat de acel „chin al curajului de-o clipă“, devenise foarte ascultător.

În seara aceea, singur în odaia lui tristă, Titus se abandona unei stări de disperare cumplită, pe care i-o întrețineau regretele față de nehotărîrea aceea, privind mărturisirea adevăratei lui existențe. Stătea întins pe pat, îmbrăcat, așa cum venise acasă, cu două zile în urmă. De atunci stătea așa, fără să doarmă și fără să mănînce. Respira greu, din pricina aerului îmbîcsit de tutun. La un moment dat, vru să se ridice, să bea apă, dar renunță. Nu știa dacă puterile îl părăsiseră cu adevărat, ori dacă pur și simplu nu dorea nimic, deși cerul gurii i se uscaseră, iar cînd încerca să-și înmoaie buzele cu puțină salivă, își simțea limba parcă umflată. În cameră ardeau toate luminile ; arseseră tot timpul, dar el părea să nu mai aibă alt simț de orientare, decît pipăitul. Bîjbii cu mîna întinsă spre masa de noapte și, într-un tîrziu, dibui pachetul de țigări. Mai avusese el asemenea osînde din partea lui Mihai ; de aceea, cînd i se comunică aceasta din urmă, știa că trebuia să-și facă o provizie serioasă de țigări, de chibrituri și de cîteva cutii de conserve. De data asta însă era cu totul altceva și, știind că nu va putea mîncă, își cumpără doar țigări și chibrituri, mai multe poate ca de obicei. Întotdeauna se temuse de Mihai dar, de data aceasta, scîrba de propria lui existență părea să-i fi anulat, în mare parte, frica. Dar nu de tot. Iar el, fie că nu voia să-și mărturisească teama, fie că teama aceea îl obosise într-atît încît nu se mai putea gîndi la ea, cu bruma de luciditate care-i mai rămăsese, căuta să se convingă că tot răul existenței sale se datora acelui moment de neputință, de lașitate, moment dincolo de care se produsese ireparabilul. Nu, nu se putea minți chiar pînă la treapta eliberării de adevărata lui tortură, pe care căuta din răspuțeri s-o arunce în groapa subconștientului său, laolaltă cu toate aducerile aminte atît de murdare. Cînd și cînd întorcea capul spre geamurile aburite, iar opacitatea lor îi dădeau o oarecare senzație de liniște, asigurîndu-l parcă : „N-ai teamă ! Nimeni nu te poate vedea“. Iar el nu dorea, cu nici un preț, să fie văzut de cineva ; lipsa de curaj care-l dusesese la acea stare i se părea tot atît de evidentă, ca și lipsa veșmintelor. Îi era rușine și teamă. Avea remușcări și revolte. Nădejde însă nu mai avea. Și, pe bună dreptate, gîndul acesta păru să-l înspăimînte cel mai mult. Vîntul începu să sufle mai tare și fereastra se întredeschise puțin. O adiere rece trecu peste el, ca o prezență. Gîndul că cineva ar putea veni lîngă el nu-l nemulțumi ; ba, dimpotrivă, îl bucură chiar. Trep-tat, o speranță oarbă începu să bîjbeie prin coridoarele întunecate

și întortocheate ale conștiinței lui ; începea să-și dea seama că mai avea o șansă și anume aceea ca cineva, fie chiar și din întâmplare, să vină lângă el. Apoi căută să insiste asupra cauzei care generase această nouă nevoie și își redescoperi vechea lui dorință de eliberare. Pentru ca să o realizeze, știa că singura cale era destăinuirea, iar primul om, căruia ar fi vrut să-și arate, odată pentru totdeauna, sufletul, era Ela. O ! dacă fereastra aceea s-ar fi deschis mai mult și ar fi lăsat-o să pătrundă în cameră, el ar fi folosit din plin cea ultimă șansă de eliberare dar fereastra rămînea deschisă, doar atît încît să se poată prefira puțină zăpadă. Singurătatea — al cărei captiv devenise — părea să nu se poarte prea îngăduitor cu el. Doar două telefoane pe zi. În rest... Dar, din dimineața-aceasta și vizite : zăpada și vîntul care aveau voie să vină la el ; Poate că s-ar fi destăinuit și altcuiva decît Elei, dar nimeni nu venea. Un ultim efort făcut cu ultimele puteri, și se ridică de pe pat. O clipă, două, trei, patru... Amețeala părea de lungă durată. Se așeză pe marginea patului, conștient că organismul trebuia să se readapteze, treptat, la poziția verticală. Închise ochii și așteptă ca, mai înainte de orice, să-și simtă inima pulsînd regulat. Trecură minute lungi, chinuitoare. După un timp se gîndi că — pentru ceea ce dorea să facă — îi trebuiau oarecari forțe și el se simțea fără de putere. Își aminti că nu mîncase de aproape patruzeci și opt de ore. În cămară avea zahăr, cafea, ceai și orez... Dar el nu se putea ține pe picioare. Se tirî pînă la cutia cu zahăr. Apucă cinci bucăți, apoi, sprijinindu-se de pereți, ajunse la bucătărie. Își umplu un pahar cu apă. Sorbi cu greu de cîteva ori, puse bucățile de zahăr în apa din pahar și începu să mestece cu o linguriță. Făcea asta ca să dobîndească un dram de putere, cînd o fi să i se destăinuie Elei. Fie chiar și la telefon. Bău apa îndulcită și se reaseză pe marginea patului. Telefonul era acolo. Intinse mîna, hotărît să formeze numărul Elei și s-o cheme, dar în clipa aceea soneria aparatului se făcu auzită. Titus tresări. După cel de al patrulea apel, ridică receptorul, încăpățînîndu-se să creadă că nimeni, în afară de Ela, nu-l căuta la ora aceea.

De la capătul celălalt al firului se auzi glasul lui Mihai :

— Bună scara, băiatul tăii !

Titus încremeni, incapabil să articuleze măcar o silabă.

— Da ! ? Nu mă minți ? Îți este cu adevărat mai bine ? continuă Mihai să simuleze că întreține o conversație cu pretinsul lui fiu.
Ela îl asista, dorind să afle starea „bolnavului“.

Un rîs puternic răsună în receptorul lipit de urechea lui Titus, și, imediat după aceea, tînărul nemaiputîndu-se stăpîni, strigă disperat :

— Ce mai vrei ? De ce nu mă lași în pace ? Vreau să uit tot, tot ! N-auzi ? Lasă-mă în pace !

Spre hazul celor două fete, Mihai continuă :

— Dacă băiețelul e nervos, vine tăticu și-l descîntă cu plumb cald... Da, da ; băiețelul nu-i cuminte și tăticu se supără...

Cuvintele acelea, aparent tandre, avură darul să-l înspăimînte din nou pe Titus. Bruma de curaj care părăsise să se fi renăscut cu cîteva minute mai înainte, se risipi ca un val de fum în bătaia vîntului. Redevenise mic, josnic, bîntuit de frică.

— Nu... n-am vrut să te supăr... Ai dreptate. Îți datorcz multe... Da, da, mai ales ascultare...

Mihai izbucni din nou în rîs, și cele două fete se lăsară antrenate de veselie pe care el o simula perfect. Doar Titus știa să descifreze nuanțele aceluia rîs care acum îi sugera amenințare, neînduplecare, spaimă...

— Să nu ieși din casă, dragul tatii...

— Nu, sigur că nu ; nici n-am unde să mă duc, nici nu aștept pe nimeni.

— Uite, dacă ești cuminte, mîine o să trec pe la tine... Apoi făcu, dînd impresia celor de lîngă el că se află într-o stare de emoție și că prezența lor îl jenează. Ela îi făcu semn Aniței și se retraseră în camera ei. Dar, pentru și mai multă siguranță că Ela nu-l va suna în seara aceea, continuă pe un ton a cărui intensitate putea răzbate în cealaltă încăpere.

— Bine, bine, dragul tatii... Fii fără grijă... Ela o să te înțeleagă... Dacă-ți este somn, culcă-te liniștit, puiul meu. Tăticu îți spune noapte bună...

— Hei ! urlă Titus. Vreau să mai vorbim... Hei !

Dar, la celălalt capăt al firului, nu-l mai asculta nimeni. Puse receptorul în furcă, se ridică de pe pat și merse în fața unei oglinzi montate pe partea interioară a șifonierului. Se cercetă vreme îndelungată și, cînd simți că puterile începeau să-l părăsească, scuipă imaginea pe care o vedea. Își dădu seama că ratase pînă și ultima șansă, datorită fricii. La un moment dat, ajunsese să se întrebe prin ce minune mai putea să simtă, în afară de acest sentiment, fie și disprețul pentru propria lui existență și asta păru să-l tulbure foarte mult. Apoi, din nou, în fundul sufletului său, un mugure firav de

speranță încerca să răzbată la lumina conștiinței. Cu fiecare clipă care trecea, își dădea și mai bine seama că dacă cineva, oricine ar fi fost, i-ar fi bătut la ușă, ar fi alungat, măcar și pentru o secundă, singurătatea. Iar lui îi trebuia acea secundă de despovărare pentru ca speranța să răzbată la lumina conștiinței. Dacă s-ar fi întâmplat minunea asta, atunci ceva din el ar mai fi putut fi salvat. Iar minunea în care el dorea să mai poată crede depindea numai de câteva bătăi în ușă ; doar de câteva, care să sperie singurătatea ce-l ținea captiv. Totul i se părea însă cu neputință, în afară de josnicul sentiment al lașității care se străduia să-și pună pecetea, definitiv, pe conștiința lui. Se trânti pe pat, neputincios, simțind cu luciditate cum se afundă din ce în ce mai adânc în abisul deznădejzii, fără să mai poată face nimic, absolut nimic, pentru că nu mai simțea nimic ; nici măcar durerea aceea pe care i-o producea licărul de speranță. Închise ochii și își ținu respirația, vrînd să încerce poate o stare superioară inerției căreia se abandonase. În acea clipă ar fi dorit să moară cu adevărat.

Deodată se auziră lovituri în tăblia ușii, însoțite de țîrîitul insistent al soneriei. Titus percepuse probabil destul de tîrziu apelul, pentru că persoana care se afla de partea cealaltă a ușii începuse să bată cu pumnul. Încercă să se ridice, dar nu izbuti. Cu un efort ce părea să-i fi solicitat și puținul de putere care-l mai ajuta să respire, strigă : „Intră !“ Dar nu apărură nimeni. Poate că vizitatorul nu-i auzise strigătul prea slab ? Urmară câteva clipe de egală încredare și pentru cel de afară și pentru cel dinăuntru. Apoi, clanța coborî sub o apăsare, iar ușa, care nu fusese încuiată, se deschise. În prag, apărură Necunoscutul, în straietele lui caraghioase și ciudate.

— Intră ! murmură Titus, văzînd că Necunoscutul rămăsese pe pragul ușii, încremenit. Intră odată ! Oricine-ai fi, intră :

Observînd că vizitatorul îl examina insistent, îi strigă dojenitor :

— Ce te uiți așa ?

Necunoscutul se aplecă spre Titus, făcîndu-și mîna pîlnie, la ureche :

— Nu te-aud...

— Am spus... te-am întrebat, de ce mă privești cu atîta insistentă ? N-ai mai văzut oameni terminați ?

Vizitatorul părea insensibil la strigătul lui, pentru că rămăsese în aceeași atitudine.

Imaginea aceea a mizeriei umane impresionează nespuse pe omul îmbrăcat caraghios. Așadar, ăsta era omul sortit morții după toate

socotelile lui Mihai Noaptes ! Dar ce să mai omoare din zdreanța asta vlăguită ? Ce mai era viu în omul acela ? Nu, nu se afla în fața unui căbotin ; cu siguranță că avea de-a face cu unul dintre acei naufragiați care, deși ar mai putea înota, și-au pierdut curajul și, în drumul lor spre adâncuri trag după ei și pe alții. Gîndi apoi că Noaptes avea de ce se teme.

— Cine ești și ce vrei de la mine ?

Vizitorul nu sesiză în glasul tînarului nici cea mai infimă nuanță de interes, iar tonul cu care gazda lui îi pusese aceea întrebare îl făcu să se înțeleagă că acelui nenorocit îi dispăruse pînă și orice urmă de curiozitate. Totuși îi răspunse :

— Cine sînt interesează mai puțin... Ce vreau ? Hm ! Asta-i mai complicat... În sfîrșit, ceea ce vor alții... Asta e foarte important ! Și pentru dumneata și pentru mine, se grăbi el să precizeze.

Titus îl privi cu un aer tîmp, pîrînd că nu pricepe o iotă din ceea ce îi spusese străinul și, după o vreme de zbucium, îi spuse :

— Nu te cunosc...

— Nici eu, îi dădu celălalt replica, izbucnind în rîs. Dar, uite că neprevăzutul ne-a adus pe unul în fața celuiilalt și o să fim siliți să ne suportăm.

Vizitorul se hotărî să aștepte. O tăcere, care amenința să se prelungească la infinit, se așternu în încăpere.

Titus era absorbit de ideea că minunea la care sperase vag, pînă atunci, căpăta acuma un sens. Cel mai important lucru, pentru el era faptul că aceea prezență umană, cît timp se mai afla lîngă el, avea să-i înlătore singurătatea. Nu știa dacă se autosugestionase numai, ori se simțea cu adevărat despovărat. Nici nu-l mai interesa asta, pentru că își simțea puterile renăscînd. Izbuti să se ridice în picioare și chiar să se mențină drept, fără să lase impresia că făcuse vreun efort neobișnuit. Faptul ăsta păru să-l tulbure oarecum pe vizitator. Titus făcu cîțiva pași, își aprinse o țigară și, cu vădită ostentație, își întrebă musafirul :

— Te-am invitat să șezi ?

Acela îl privi batjocoritor :

— Nici nu era nevoie.

— Dar ești în casa mea ! se arătă Titus contrariat.

Își juca indignarea, mai mult ca să-și incite vizitatorul atît de zgîrcit la vorbă.

— Casa dumitale ? Poate... Încă...

Titus tresări. Insinuarca Necunoscutului părea o amenințare directă. Simți vechea spaimă revenind și mai aprigă, amenințînd să-l robească poate pentru totdeauna. De ce ? De ce să cedeze și să se lase învins de ea ? Acum, cînd se vedea eliberat de acel paznic monstruos — singurătatea — se simțea dator să lupte. Se hotărî să se împotrivească acelei spaime, mai ales că acum ea nu-l mai ataca din umbră, nu-i mai ocupa imaginația. De data asta, primejdia se încarnase în persoana aceluia straniu vizitator ; o putea vedea, putea sesiza de unde și cum va ataca și asta însemna mare lucru. Acea ultimă șansă pe care și-o dorea, imaginîndu-și-o în fel și chip, îi apăruse, iar minunea în care aproape încetase să mai creadă se împlinise. Situația, chiar și așa tulbure cum i se prezenta, îl incita la luptă, iar faptul acesta părea să-l încredințeze că nu era chiar atît de laș, pe cît ajunsese să se considere, din clipa în care n-a mai fost capabil să mărturisească Elei marea lui taină. Incepu chiar să creadă că atunci nu fusese laș și că, datorită tulburării pe care i-o pricinuiseră incidentul acela blestemat, avusese un moment de slăbiciune. Jurîndu-și să nu mai fie nici măcar slab. Își atacă fătîș potrivnicul și îl întrebă :

— Ce-ai vrut să spui cu acel „încă“ ?

— Exact ce-am spus, se arată plictisit Necunoscutul.

Răspunsul acela sec, rostit pe un ton sigur, îl descumpăni pe Titus. El se aștepta la o cu toțel altă reacție ; dacă nu la un început de conflict, măcar la o insolență care să-i ofere posibilitatea de a-și continua investigarea cu privire la scopul vizitei ce ascundea, probabil, primejdia de care el credea că nu se mai teme. Era decis să lupte, dar se simțea stingherit de eșecul pe care-l suferise uzînd de un atac direct.

Își dădu seama că trebuie să găsească ceva, un cuvînt, un gest, o idee privind angajarea vizitatorului pe drumul mărturisirii și, în timp ce se tot întreba ce anume l-ar putea face pe acela să „iasă la cîmp deschis“, îi trecu prin minte o nouă stare de primejdie, care îl impresionă atît de puternic, încît simți nevoia să strige :

— Pentru ce ai venit ?

— Inițial, trebuia să te omor.

Titus nu mai fu în stare să discearnă sensurile vorbelor Necunoscutului, fiindcă pentru asta, ar fi fost nevoie ca, mai întîi, să le fi perceput. În mintea lui răsuna însă numai ultimul cuvînt, și gîndul că ar fi putut muri dintr-o clipă într-alta păru să-l înfricoșeze. Va să zică, Noaptea era decis să-l lichideze, iar acesta nu putea fi

decît omul lui Noaptea. Apoi, se gîndi cine anume ar putea fi individul şi îşi răspunse că acesta trebuia să fie ultimul lucru care să-l intereseze în clipa aceea. Poate că era un vagabond oarecare, sau un infracator înrăit, ori poate chiar şeful cel mare — domnul Baldovin — pe care nu-l văzuse niciodată, dar despre care auzise vorbindu-se de atîtea ori. Făcu un efort disperat, ca să-şi menţină măcar în aparenţă calmul unui om experimentat. Căută să-şi reamintească întocmai răspunsul straniului personaj şi, ca să mai cîştige timp pînă cînd gîndurile aveau să i se limpezească, se prefăcu a repeta într-o doară :

— Inițial... inițial...

— Da, confirmă vizitatorul, fără să-l privească. Inițial, trebuia să te omor.

— Trebuia ! se arătă nedumerit Titus, izbutind chiar să zîmbească.

— Exact, trebuia.

— Și acum ?

— Nu știu.

— Depinde de dumneata, sau aștepți vreun răspuns de la mine și pe urmă, în funcție de răspuns... Vreau să spun, dacă va conveni sau nu, ai să-mi hotărâști soarta.

— Așa cum ai formulat întrebarea, te-ai dat de gol și asta înseamnă că, ori îți este frică, ori ești prost. Iată singurele situații în care omul nu-și poate ascunde gîndurile.

Titus îl privi mirat, apoi făcu un gest de capitulare.

— Poate, poate, bîgui el, intimidat de tupeul interlocutorului. Oricum, trebuie să-ți mărturisesc că dilema dumitale m-a pus pe gînduri.

Musafirul se așeză picior peste picior și, după ce își găsi o poziție care părea să-i convină cel mai mult, îl fixă cu insistență, vrînd să fie sigur că Titus îi va urmări, atent, spusele.

— Uite, dumneata ai pus două alternative și pe amîndouă le-ai legat de voința mea. Ori, nu asta gîndeai.

— Trebuie să înțeleg că viața mea depinde de hotărîrea altcuiva ?

— Să zicem.

Titus se repezi la fereastră și-l parafrază cu ironie :

— „Să zicem ; să zicem“. Apoi continuă pe un ton care trebuia să sugereze superioritate și calm. Dar, ce-ai zice dumneata, dacă eu aș striga după ajutor ? Uite, fereastra e deschisă.

Necunoscutul se întoarce cu spatele la el.

— Strigă...

El trata cu un dispreț care putea egala scîrba cu care se privea, el însuși, în oglindă, cu o jumătate de oră mai înainte. Titus simți un soi de tristețe nemărginită pentru propria-i ființă, gîndindu-se cu ce imagine va părăsi lumea aceasta ; cu imaginea propriului său călău. După aceea, tristeței i se suprapuse o altă stare și anume nevoia de a „pleca demn“. Atunci spuse :

— Nu... n-am să strig.

Apoi, începînd să-și dea seama că putea fi ucis chiar în secunda aceea, își pierdu cumpătul și urlă cît putu de tare :

— N-am să strig, n-am să strig. Oricum, țin să afli că m-am săturat și că poate e mai bine așa. Uite, îți mai spun, încă o dată că m-am săturat !

— Te privește. Te privește și ce-mi spui și de cîte ori mi-o spui ; treaba dumitale. Dar n-ai dreptul să faci prostii.

— O, dacă despre asta e vorba, atunci trebuia să fi murit de mult ! Am făcut atîtea prostii... Dar, fără îndoială că ultima e cea mai gravă.

— Eu nu-ți vorbesc despre ultima, ci despre cea mai gravă.

Lui Titus îi plăcu jocul de cuvinte al Necunoscutului și zîmbi :

— După părerea dumitale, ca și după aceea a omului care te-a trimis aici, lucrul cel mai grav este așadar mărturisirea... destăinuirea unui adevăr urît, care te sufocă.

Musafirul păru enervat de răspunsul lui Titus, pentru că se întoarse brusc spre el și-i strigă pe un ton care nu prevestea nimic bun :

— Mărturisește ce vrei și cui vrei, dar nu amenința cu moartea și, mai ales, nu omori.

Titus era nespus de contrariat de atitudinea moralizatoare a vizitatorului. Ba chiar îi trecu prin minte gîndul că acela dorea cu orice preț să-și bată joc de el, înainte de a-l omori, pentru că ce altceva putea să însemne lecția aceea de etică, rostită de un asasin ? Ce altceva, decît batjocură, puteau fi cuvintele acelea care pledau pentru apărarea vieții, dar care ieșeau din gura unui ucigaș ? Oare Mihai dorea cu adevărat să-l ucidă sau doar să-l sperie ? Treptat, își dădu seama că straniul său interlocutor nu părea chiar un tip căruia să-i bagi în cap un rol, pentru că — cel puțin pînă în clipa aceea, — el dăduse dovadă de spontaneitate. Își spuse că dacă timpul o să-i îngăduie, va putea afla tot adevărul, atît despre intențiile lui Mihai, cît și despre cele ale omului din fața sa. Deci, mai avea o

șansă, și gândul că ar putea scăpa cu viață îl învioră. Trebuia să afle care erau adevăratele intenții ale lui Mihai și se hotărî din nou să-l incite pe viitorul său ucigaș.

— Domnule... nu mi-o lua în nume de rău... dar pledoaria dumitale pentru viață, în contextul împrejurării pe care o trăim amîndoi, mi se pare cu totul nepotrivită... Dacă am înțeles exact, dumneata ai venit aici ca să mă omori...

— Inițial, da ! Amintește-ți că așa am spus : inițial.

Același răspuns incert. Bine, își spuse Titus „inițial“, dar acum oare hotărîrea lui se schimbase ? Întrebarea îi scăpă :

— Dar acum, acum, ți-ai schimbat hotărîrea ? Vreau să spun, nu mai ai de gând să mă omori ?

— Nu știu... dar te rog să mă crezi că dacă nu te-aș mai lichida, asta nu s-ar datora acelei rațiuni etice care te-a contrariat adineauri, ci pur și simplu faptului că într-o meserie ca a noastră e bine să fie cît mai puțini morți și, dacă se poate, chiar de loc. Dar, numai dacă se poate ! preciză el.

— Domnul Noaptes, împărtășește probabil același punct de vedere, nu-i așa ?

Necunoscutul izbucni în rîs.

— Cum dracu s-o fi încurcat Mihai cu unul ca dumneata ?

Titus tresări la gândul că ar fi putut apare drept un pericol ori un obstacol în calea celui trimis să-l asasineze. Dar avea să se liniștească numaidecît.

— Ești de o naivitate care mă înduioșează. Ori te crezi foarte abil, ori mă crezi pe mine naiv. Despre inteligență, n-am curajul să discut cu un individ care-și închipuie că poate afla totul, punînd o asemenea întrebare. Și, după ce rîse vreme de aproape un minut, continuă : Uite, dacă asta te liniștește, pot să-ți spun ce ai vrut să afli cu adevărat : dacă Mihai ține cu orice preț să te lichideze, iar eu trebuie să-l ascult orbește, ori pot face și după capul meu... Nu-i așa ? Hai, fii cinstit !

— Adevărat, răspunse Titus, uimit de perspicacitatea vizitatorului.

— Vezi ? Mutra pe care o faci acumă mă pune pe gînduri. N-am spus nimic extraordinar, încît să merit admirația dumitale...

Singurul lucru de care se temea Titus era ca acel straniu personaj să nu-l suspecteze în așa măsură încît să-l lichideze. Și, poate că dacă acela i-ar fi răspuns la întrebarea pe care o întuise perfect, teama lui ar fi fost mult diminuată. Dar, acum, dacă acela știa ce-l

frământă pe el, de ce nu-i răspundea ? Il va întreba direct, fără ocolișuri.

— Domnule... nu-ți cunosc numele...

— N-are nici o importanță.

— ...Domnul Noaptes ține neapărat ca eu să mor ?

— Da.

— Dar dumneata ?

— Nu știu.

— Ți este frică de el ?

— Nu.

— Mie, da.

— Te privește.

— Dacă nu-ți este frică, atunci de ce lucrezi pentru el ?

O disperare cruntă puse deodată stăpânire pe Titus. Strigă ca scos din minți :

— Dacă nu te are la mână, de ce lucrezi pentru el ?

Străinul își dădu seama că, de fapt, strigătul acela nu-i era adresat lui. Deznădăjduitul din fața sa își striga propria-i neputință, și strigătul acela se repetă dar, de astă dată, mult mai slab :

— Dacă nu te are la mână, de ce lucrezi pentru el ? Poate că dumneata ai o calificare adevărată, nu te folosești de o diplomă falsă, poate n-ai alunecat încă pe panta minciunii, a înșelătoriei... cum am făcut eu... Dacă ești cinstit, el nu te poate sili...

— Nu el mă silește, ci propriile mele interese.

Răspunsul Necunoscutului sunase sincer. Titus îl privi uluit.

— Dar dumitale, pe care nici nu te cunosc, și nici măcar nu te-am văzut pînă în seara asta, ce rău ți-am făcut ?

Vizitatorul își reluă locul pe același fotoliu. Privea în gol, căutînd parcă un răspuns. Abia într-un târziu, îi făcu semn să se apropie de el. Apoi îl îndemnă să se așeze în fața lui și începu să-i explice că el se „întîlnise“ cu Mihai Noaptes în afacerea *telepsihofonului*, fiecare urmărind scopuri diferite în ceea ce privea viitoarea destinație a aparatului, dar Mihai se plînsese că fiul său Titus pune în primejdie toată treaba.

— Am aflat că dumneata ne încurci și de aceea el vrea să te suprimă. La rîndul meu, m-am simțit încurcat în ceea ce urmăresc și m-am hotărît să vă „liniștesc“ pe amîndoi.

— Dar nu e tatăl meu.

— Știu. Și apoi, nu asta-i important. Ingrijorarea mea s-a produs din clipa în care am aflat că dumneata l-ai amenințat că-l vei ucide.

— L-am amenințat prosteste.

— Cum așa ?

— Pur și simplu prosteste, iar el știa asta, pentru că înă cunoaște drept un laș.

— Poate că tocmai asta l-a făcut să se teamă și mai mult.

Privindu-l, văzu că Titus se întristase, și Necunoscutul păru să regrete ironia scăpată.

— Domnule Titus, se grăbi el să dea alt sens spuselor sale de mai înainte, cînd Mihai mi-a vorbit despre amenințarea dumitale, părea convins că ai să-l ucizi.

— Nu, nu asta l-a îngrijorat, ci faptul că atunci cînd am avut o clipă de curaj... Pricepi dumneata ? O singură clipă ! Cînd am vrut să-i spun Elei...

Se opri la gîndul că trebuia să-i explice cine este Ela, dar musafirul îl rugă să continue, asigurîndu-l că o cunoscuse. Surprins, Titus se hotărî să-i motiveze în continuare temerea lui Mihai față de el.

— Nu mai puteam suporta să merg mai departe cu acest joc dublu, pentru că de fapt eu ieșisem din joc. Fiecare clipă trăită lîngă fata aia bună și pură îmi era întunecată de coșmarul propriei mele existențe și starea aceasta avea să se întindă și asupra clipelor cînd mă găseam în preajma altor oameni, dar mai ales cînd eram singur.

— Și Mihai te-a surprins tocmai cînd voiai să-i spui logodnicei dumitale totul ?

— Da. Trebuia să mă eliberez și altă cale nu găseam. Să-ți spun drept, încercasem de multe ori să fac pasul ăsta, dar numai atunci am avut curajul care-mi trebuia.

— Dacă ții seama de risc...

— Evident... Ela s-ar fi putut despărți de mine, azvîrlindu-mă ca pe o otreapă ; de altfel, nici nu sînt altceva. Dar aș fi privit asta ca pe o răsplată prea mică pentru răul pe care eu ar fi trebuit să i-l fac. Nu, n-apucasem să-i fac nici un rău. Pînă în seara aceea, nici unul. Pe urmă, cînd Mihai m-a surprins, nu știu cum s-a întîmplat că tot elanul mi s-a risipit ca un fum. Tot curajul de care m-am putut simți mîndru numai o clipă se spulberase și de atunci mă simt tot atît de netrebnic. Nu este așa, domnule, că starea asta se cheamă lașitate ?

— Da, răspunse Necunoscutul pe un ton firesc.

— Îți mulțumesc pentru sinceritate și m-aș bucura mult dac-ai fi încredințat că și eu sînt sincer cu dumneata.

— Acum te cred ; adică, încep să te cred.

Titus se ridică și făcu cîteva pași prin odaie. După aceea se re-așează pe fotoliu ; Necunoscutul părea să fi adormit cu ochii deschiși.

— O ! Nu știu cui să mulțumesc pentru clipa în care eram decis să fac ceea ce trebuia ; în schimb știu pe cine trebuie să blestem pentru că mi-a luat tot.

— Pe Noaptea, desigur.

— Nu. Frica ! Înțelegi dumneata ? Propria mea frică. Știi, e îngrozitor să-ți dai seama cît ești de laș și să nu poți face nimic, dar absolut nimic, să scapi...

— Clipa, clipa aceea despre care mi-ai vorbit nu-ți spune nimic ?

Titus îl privi derutat. După cîteva secunde ridică umerii a nedumerire.

— Mie îmi spune, continuă Necunoscutul. Tata, care era marinar, povestea că în timpul celor mai puternice furtuni se întimpla să apară, pe cel mai întunecat cer, o mică, foarte mică pată de lumină. Ei bine, pata aceea le dădea atîta curaj, încît înfruntau furtuna zile de-a rîndul ; în semnul acela ei citeau speranță...

Necunoscutul se ridică în picioare și se duse la fereastră. Viscolul încetase, ninsoarea cădea molcomă peste oraș. Bulevardul era înțesat de lume, iar oamenii păreau să se bucure de feeria din jurul lor. Vitrinele mai rămăseseră gătite, ca în timpul sărbătorilor de iarnă, deși trecuseră de atunci mai bine de două săptămîni. Privirile sale deslușiră silueta lui Alexe Vedeza așteptînd, în umbră, făptuirea omorului. Inchise fereastra și vru să revină lîngă Titus, dar, spre surprinderea lui, acesta se afla la mai puțin de un metru și îl privea scrutător. Titus nu reacționează în nici un fel cînd Necunoscutul său vizitator îl surprinse.

— Ascultă ! strigă el cu disperare, fă-mă să pricep ce fel de om ești ? Ori poate nu ești om ? Ce trebuie să cred despre cineva care vine să mă omoare și care cu cîteva clipe înainte de a mă trimite pe lumea cealaltă, cu o tenacitate abil mascată de cea mai firească atitudine, îmi sapă în suflet o arzătoare dorință de viață ? Ești odios ! Ești poate mai odios decît mine !

Era atîta durere în strigătul acela disperat, încît Necunoscutul se cutremură pentru moment ; dar apoi o bucurie tainică îi inundă sufletul. Ii părea nespus de bine că găsise drumul, singurul poate pe care bărbatul acela deznădăjduit ar mai fi încercat să pășească. Nu-i mai rămînea decît să continue și se hotărî să-l tîrască pînă la

capătul drumului dorit de el. Tăcu, privindu-l mirat. Atunci, Titus îl întreabă cu glas știns :

— Domnule, e cu puțință ca cineva să fie chiar atîta de diabolic? E cu puțință ca dumneata să mă omori după ce mi-ai vorbit atît de trumos despre credința aceea într-o neînsemnată pată de lumină?

Vorbele lui Titus erau sincere. Teama care răzbătea din adîncurile în care se cuibărise izbutea cînd și cînd să se suprapună plăpîndeii lui speranțe, întunecîndu-i rațiunea.

— De ce nu-mi răspunzi? Spune-mi măcar că nu poți face altfel.

— Ce anume? întreabă vizitatorul, cufundat în propriile lui frămîntări.

— Dacă nu mă poți omorî înainte de a mă chinui.

— Ba da!

— Și cum ai să mă omori?

Necunoscutul scoase din buzunarul interior al hainei un pistol cu surdina și, după ce i-l arătă, îl vîrî la loc în buzunar.

— În felul dumitale, și dumneata ești un laș. Ți-e teamă să-mi susții privirea; și călăii pătesc la fel.

— Nu-mi este teamă. Mă doare pur și simplu ura cu care te uiți la mine.

— Grozav! Ești un tip cu adevărat grozav!

Apoi își îndreptă privirile spre un alt colț al încăperii și continuă să vorbească:

— N-ai de gînd să mă omori? Nu vrei să termini odată?

Celălalt nu răspunse. Titus deschise fereastra, apoi se întoarse zîmbind spre interlocutor:

— Pot să mă uit în stradă?

— Bineînțeles.

— Ce-ai zice să mă arunc?

— Sînt sigur că n-ai să faci asta.

— Pentru că mă crezi laș, nu-i așa?

— Nu. Tocmai pentru că nu te mai cred laș.

Titus se întoarse spre el și-l privi atent.

— Mă uit la dumneata și n-aș putea să-ți spun de ce anume, dar ceva... ceva mă face să cred că poate nu ești chiar atîta de rău cum mi s-a părut la început.

— Asta o să-mi ușureze foarte mult treaba pe care o am de făcut aici.

Așadar, tot avea de gînd să-l omoare. Atunci, de ce-i mai spusese povestea cu pata de lumină ? De ce îl mai lăsase să nădăjduiască ?

— Iar mă judeci greșit, spuse Necunoscutul și Titus tresări, uluit că celălalt îi ghicise gîndurile.

— Domnule ! Spune-mi dumneata crezi cu adevărat în speranță ? Vreau să zic, în speranța aceea despre care mi-ai vorbit atît de frumos ?

— Ai de gînd să mă mai plictisești multă vreme cu întrebările ?

— Nu. Îți promit că asta e ultima.

— Iar eu îți promit că n-am să-ți răspund.

— Ei bine, o să-mi răspund singur, dar voi face asta cu glas tare, ca să auzi și dumneata.

— Ai putea să mă scutești ?

— De ce ? Ți-e teamă că ai să ascuți ceea ce dumneata n-ai avut curajul să rostești ? Și știi de ce ți-e teamă ? Nuuu... nu din lașitate. Dumneata nu poți fi nici măcar laș, fiindcă ești incapabil, incapabil de orice, în afară de ticăloșie. Și știi de ce ești ticălos ? Uite, uite de ce, se precipită el să-i explice. Pentru că ai profitat de clipa despre care ți-am vorbit. De ce mă privești cu aerul ăsta nevinovat ? Înainte să fi ajuns în starea în care m-ai găsit dumneata, am avut o clipă în care sufletul meu se simțea îmbrăcat în straie de aur ? Atunci, cînd am fost curajos, cu adevărat... De un singur lucru însă mă bucur. Că ți-am cam dat planurile peste cap. Te-ai crezut stăpîn pe situație, spunîndu-ți că nu-mi puteai specula măr-turisirea. O vreme m-ai lăsat să sper, dar nu prea mult, pentru că imediat după aceea, să-mi strecori din nou în suflet ghimpele îndoielii. Ai continuat jocul ăsta pînă cînd ai crezut că mi-ai ucis complet nervii și apoi te-ai apucat să-mi spui povestea aceea cu pata de lumină. Ce ai urmărit ? Să înfigi adînc, în zdrențele unui suflet chinuit ca al meu, rădăcinile puternice ale speranței. De ce zîmbești ? Eu vorbesc foarte serios.

— Te cred... te cred, murmură Necunoscutul.

— Domnule ! Uneori e chiar mai greu să suporti povara speranței decît pe aceea a deznădejdei. Pentru speranță îți trebuie curaj, pentru deznădejde, nu-ți mai trebuie nimic.

Necunoscutul îl privi cu oarecare simpatie.

— Va să zică ai renunțat la atitudinea de mai înainte ; adică nu te mai consideri un înfrînt. Așa-i ?

Întrebarea îl înfurie pe Titus. Oare omul din fața lui nu găsisese altceva mai bun de făcut decît să-i răsucescă, în fel și chip cuțitul în rană ? Într-un târziu, îi spuse :

— Da, închipuiește-ți ! Ai să omori un om curajos, nu un înfrînt.

— Era singurul mod în care puteai să te răzbuni.

— Vrei să te convingi de curajul meu ?

Celălalt nu se grăbi să-i răspundă și Titus preciză :

— Ce-ai zice să-i telefonez Elei și să-i spun tot adevărul... Acum, imediat, pe loc ! ?

— Sper că n-ai să te răzgîndești în clipa următoare.

Titus sări în picioare, indignat.

— Ce vrei ? Iar mă zgîndărești ? Crezi că neîncrederea sau... încercările dumitale mă mai pot întoarce la starea prin care am trecut ?

— Nu-mi place să te aud strigînd. Poate că nici nu merit să tipi așa la mine.

— S-ar putea să ai dreptate. La urma urmei, dumitale îți datoriez totul. Și-apoi, ce rost mai are să-ți reproșez odioasa intenție. Ce importanță mai poate avea faptul că ai vrut să-mi faci rău cînd, de fapt, m-ai ajutat nemaipomenit de mult. Hai, lasă-mă să-i dau Elei telefon.

— Nu.

— De ce ? Vreau să fac asta în prezența dumitale. Poate că vechia mea stare o să mă cuprindă din nou...

— Nu, fii fără grijă îl întrerupse Necunoscutul.

— Poate că vreau să am un martor care să-mi confirme că mi-am revenit... Să nu mi se pară că sînt victima unei halucinații.

— Nu, nu-ți dau voie.

— De ce ? Întrebă Titus, disperat.

Vizitatorul veni lîngă el și-l bătu pe umăr.

— Fii înțelegător ! Mi-ai strica toate socotelile.

Apoi își privi ceasul.

— Peste zece minute trebuie să mă aflu în stradă. Sper să nu-mi faci greutăți.

Titus încremeni. Așadar, straniul său vizitator tot îl va omorî. Își spuse că a făcut rău mărturisindu-i că-i revenise curajul. Poate tocmai asta îl hotărîse, definitiv, să-l ucidă.

— Tot dumneata ești cel mai puternic ! Un timp am crezut că vrei să-mi redai curajul... Ești atît de ticălos, încît nu numai gîndurile, dar nici mîna dumitale criminală nu se poate îndrepta asu-

pra unui om care nu mai aşteaptă nimic bun de la viaţă, ci numai împotriva celui care mai poate spera. Nu ştiu să-ţi explic prea bine tot ce simt şi tot ce gîndesc, dar cînd reconstitui comportarea dumitale, din clipa în care ai păşit pragul casei, îmi dau seama că eşti un om rău. Ține minte ce-ţi spun : te asemeni foarte bine cu Mihai. Nici el, nici dumneata nu ucideţi surogate. Nu ! Vreţi să omorîţi viaţă adevărată. Spune-mi, dintre victimele dumitale de pînă acum, a fost vreunul căruia să-i lipsească măcar un deget ? Nu cred. Nu-i așa că toţi, dar absolut toţi, au fost întregi ?

— Mai am cinci minute.

Titus îl privi batjocoritor.

— Nu mă interesează. Să mă anunţi cînd îţi mai rămîne ultimul minut de trăit.

Necunoscutul îl privi cu interes.

— Mie ?

— Da, dumitale.

— Cum așa ?

— Pentru că şi eu am de gînd să-ţi fac o surpriză înainte de a ne despărţi. Numai că n-o să ne despărţim așa cum doreşti dumneata.

— Ba da.

— Şi-apoi, nu ştiu dacă surpriza o să-ţi convină.

— Aştept ; am răbdare.

— Dumneata pari să ai de toate, dar ai neglijat un amănunt.

— Dacă-ţi face plăcere, continuă.

Titus păru să nu-i fi auzit nici unul dintre răspunsuri ; prea era stăpînit de ultima idee care-l fulgerase şi pe care dorea s-o exploateze cu multă abilitate. Îşi concentrează toată atenţia spre jocul, de cîteva zeci de secunde, pe care avea de gînd să-l înceapă imediat, sperînd să mai cîştige timp şi chiar să se salveze de la moartea pe care i-o hotărîse acel personaj odios.

— Ți-ai amintit amănuntul ?

— Nu.

— Dar dacă eu ți-aş fi jucat pînă acum o farsă, tot lipsit de importanţă ar fi ?

— Poate. Dar pînă acum n-ai jucat ; abia începi. Şi ai început prost, lamentabil chiar.

Titus prevăzuse şi un astfel de răspuns. Se îndreptă spre ferastră, mîngîie cercevelele şi apoi ridică un pumn pe care-l ţinu încordat, gata să lovească geamurile. După aceea, privirea lui o căută

pe a Necunoscutului și, în sfârșit, pe un ton aproape șoptit, îl întrebă :

— Ți-ai fi închipuit că cineva mă apără ?

Necunoscutul se mulțumi să-și privească ceasul.

— Iartă-mă ! N-am fost atent la ce ai spus. Probabil că m-ai întrebat ceva...

Atitudinea de totală nepăsare a vizitatorului era gata să-l descurajeze pe Titus, dar imediat se gândi că poate interlocutorul său încerca astfel să-l descumpănească și, mai ales, să pară neînfricat.

— Te-am întrebat dacă în calculele dumitale ai inclus și eventualitatea că cineva mi-ar putea veni în ajutor.

Necunoscutul se ridică de pe fotoliu și începu să cerceteze spațiile dintre mobile și pereți. Apoi se uită sub pat și reveni la locul în care se afla mai înainte, constatînd ironic :

— Nu văd pe nimeni. Gestul acela, amenințarea aceea cu pumnul îndreptat spre geamuri, îl determină pe Necunoscut să mai accepte jocul gazdei.

— Dacă apărătorul meu ar fi stat în văzul nostru, atunci greșala ar fi fost a mea, nu a dumitale.

Necunoscutul își privi din nou ceasul :

— Încă un minut ! Hai, dacă vrei, cheamă-l. Mă grăbesc.

— Dacă nu te grăbești *cu adevărat*, și nu părăsești casa mea în clipa în care mi-am terminat fraza, este de ajuns să sparg un geam. După aceea vei fi un om pierdut.

Musafirul tresări. Felul acesta de a alarma făcea parte din propriul lui sistem de lucru.

Titus crezu că izbutise să-l înfricoșeze, dar celălalt părea că nici nu avea de gând să se urnească din fotoliu.

— Ai auzit ?

Vizitatorul părea absent. Se gîndea la faptul că nenorocitul din fața lui se folosea ca de un truc de acel sistem de alarmare, pe care el îl comunicase cu cîteva zile în urmă Elei Tripsa, în dorința de a-i veni la nevoie în ajutor. Intr-un târziu își ridică privirile asupra lui Titus și-l văzu ținînd, în continuare, pumnul îndreptat spre feastră.

— Lasă mîna jos !

Titus îl ascultă.

— Stinge lumina și ferește-te să stai în dreptul ferestrei !

Necunoscutul își scoase pistolul și-l îndreptă, amenințător, spre el.

— De ce ? De ce ? bîguit Titus.

— Nu fi idiot, stinge !

Cu o mână tremurătoare, Titus răsuci comutatorul.

Aproape simultan cu stingerea luminii, două flăcări lungi și subțiri, străbătură încăperea. Două împușcături.

În stradă, Alexe Vedeă privea îngrijorat spre fereastra încăperii în care se stinsese lumina.

Din cerul întunecat continuau să cadă fulgi albi și mari, ca fulgii de vată dintr-un decor fals.

CAPITOLUL VIII

Alarmă

Mihai socotise că locul cel mai potrivit pentru întâlnirea cu șeful său, cu Baldovin, era chiar casa onorabilă a savantei Maria Tripșa.

Își chemase șeful, de îndată ce aflate — din cuprinsul telegrammei — că Maria Tripșa urma să se înapoieze cu două zile mai devreme decît stabilise ea inițial. Mihai era hotărît să grăbească obținerea acelor planuri care îi mai lipseau, știind că de îndată ce savanta se va fi înapoiat, tot materialul privind construcția și funcționarea *telepsihofonului*, urma să fie trimis Academiei. Așa îl informase Zina la cîteva ore după sosirea telegrammei și el luă hotărîrea să isprăvească afacerea cît mai repede. Îl anunțase pe Baldovin că putea veni la ora patru, știind că în acea după-amiază Ela trebuia să participe la un simpozion ce avea să dureze cel puțin două ore.

Faptul că pe Titus îl știa mort îl liniștea și îl neliniștea în egală măsură. Liniștea i-o dădea credința că pericolul unei demascări sigure și imediate fusese înlăturat; neliniștea provenea din grijile pe care și le făcea în legătură cu părerea lui Baldovin privind asasinarea lui Titus, deși știa că șeful nu-și prea făcea probleme de conștiință în asemenea situații. Baldovin era un ins dificil și, ceea ce-l speria pe Mihai, erau acele treceri neașteptate, de la o stare de calm imperturbabil la o violență sălbatică. Dar poate că în ziua aceea avea să fie calm și înțelegător.

Mihai se temea că Baldovin o să se înfurie cînd el îi va spune adevăratul motiv pentru care îl suprimase pe Titus, dar nu avea altă explicație care ar fi putut justifica un fapt atîta de grav. El știa că șeful nu-l avea la inimă pe Titus și că îl sfătuisese, chiar de la

Început, să nu se încurce cu el, însă argumentase că avea nevoie de un asemenea element, pus pe parvenire, leneș și ascultător, iar șeful cedase. După aceea, îi procurase o diplomă falsă de inginer și-l plasase la șantierul unui institut care avea strânse legături cu cel condus de Maria Tripșa. Titus se dovedise de mare utilitate pentru afacerea lor, intrând în relații de bună prietenie chiar cu fiica savantei. Atunci, Baldovin fusese nevoit să recunoască față de Mihai că greșise, sfătuindu-l totuși pe acesta să fie cât mai prudent și mărturisindu-i că el avea să păstreze aceeași rezervă în privința comportamentului noului recrutat. Mihai îi promisese că așa va face dar, încredințat că-l putea șantaja oricând fiindcă folosea o diplomă falsă, nu se mai preocupă nici de cea mai elementară supraveghere a lui Titus. Era mulțumit de rapiditatea cu care acesta pătrunsese în casa Tripșa și, convins că poziția lui era aceea a unui logodnic de profesie, pierduse din vedere faptul că Titus s-ar putea îndrăgosti cu adevărat de fiica savantei. Și asta încă n-ar fi fost prea grav, dacă Titus n-ar fi vrut să-i destăinuie Elei totul. Cum să-i spună însă toate acestea lui Baldovin ? Și-apoi, după ce-i va spune adevărul, acela ar putea crede că tot îi mai ascunde ceva ; poate chiar esențialul, adică primejdia. Da, da, așa ar putea gândi Baldovin. Mihai își spuse că era firesc, pentru că el însuși, într-o asemenea situație, ar putea crede sau chiar ar fi convins că, înainte ca Titus să fi fost surprins în pragul acelei indiscreții, față de logodnica lui, să mai fi spus și altcuiva taina. Și-apoi ce garanții putea să-i ofere el, Mihai Noaptes, în această privință ? Cum l-ar putea asigura pe Baldovin că Titus n-a avut în casă, ori în alt loc, nimic scris cu privire la intențiile lui de trădare ? O adevărată panică puse stăpânire pe Mihai la gândul că ceea ce își închipuise a fi doar o presupunere de a lui Baldovin, putea deveni realitate. Cum de nu-i trecuseră toate acestea prin minte ? O clipă se gândi chiar că poate ar trebui să dispară. Își privi ceasul și constată că pînă la sosirea lui Baldovin mai avea de așteptat un sfert de oră. Gîndul că atît de puțină vreme îl mai despărțea de întîlnirea cu șeful, îl tulbură nespus. Începu, cu disperare, să-și orînduiască scurta expunere pe care avea să i-o facă și, ceea ce i se părea a fi lucrul cel mai important, erau argumentele, explicațiile. Dar pentru asta ar fi trebuit să prevadă, fie chiar și cu oarecare aproximație, întrebările și incertitudinile lui Baldovin. Pînă cu cîteva minute în urmă era, oarecum, liniștit ; oarecum, pentru că se aștepta la unele nemulțumiri din partea șefului. Dar, în clipa

în care își făcuse loc în mintea lui eventualitatea existenței unui înscris prin care Titus i-ar fi pus în primejdie, rațiunea lui încetase să mai lucreze. Dacă Baldovin se agăța de ideea asta, ce i-ar putea răspunde el ? Că a fost prevăzător, că, după ce Titus fusese asasinat, casa lui a fost minuțios percheziționată ? Dar dacă Baldovin și-ar fi exprimat teama că Titus ar fi păstrat denunțul în altă parte ori, și mai rău, l-ar fi încredințat cuiva ? La asta ce i-ar fi putut răspunde ? Ce ? Era lucid că va avea de dus o luptă dîră, în care înfruntările tari n-aveau să lipsească și, pentru ca să poată rezista, trebuia să se liniștească. Se duse la fereastră, dar decorul sumbru al străduței liniștite păru să-l tulbure și mai tare.

Își privi ceasul ; Baldovin trebuia să sosească peste cinci minute. Încercă să-și repună gîndurile în ordine. Din nou rațiunea îi era încolțită de îndoială. Dacă pînă atunci situația cea mai grea i s-a părut posibila întrebare a lui Baldovin : „Oare Titus a încredințat cuiva taina afacerii noastre ?“, acum întrebarea aceea părea o glumă, pe lîngă primejdia că șeful lui s-ar fi mulțumit doar să gîndească asta și să nu-l întrebe nimic. Atunci, totul era pierdut, pentru că Baldovin n-ar fi ezitat nici o secundă să-l înlătore pe omul care-i făcuse asemenea încurcătură. Se strădui să spere că, poate, lui Baldovin nici nu-i trecuseră prin minte toate ideile acelea năstrușnice care-l frămîntau pe el și că, poate considera firească suprimarea unui om care începuse să însemne o primejdie. La urma urmei, el, Mihai Noaptes n-avea prea mare vină că lucrurile ajunseseră pînă la folosirea gloanțelor. Și-apoi, Titus — cel puțin o vreme — le fusese de mare ajutor ; datorită lui, putuse pătrunde el în casa doamnei Tripșa și tot datorită lui o cunoscuse pe Zina. Hotărît lucru, lui nu i se putea reproșa prea mult. Și-apoi, dacă va vedea că lucrurile ar putea lua o întorsătură nefavorabilă pentru el, cine l-ar putea împiedica să-l suprime chiar pe Baldovin ? I se păru că liniștea și calmul său obișnuit îi reveniră, cînd soneria telefonului îl făcu să tresară. Ridică receptorul, privindu-și în același timp ceasul. Era ora la care Baldovin trebuia să fi sosit. Cîteva clipe șovăi cu receptorul la ureche... De la celălalt capăt al firului se auzi o voce bărbătească răgușită :

— Casa Teodorescu !

Era parola convențională pentru Mihai în cazul în care ar fi fost singur. Cel care sunase nu era altul decît Baldovin.

— Da ! confirmă Mihai. Vă așteptam.

— Am niște treburi urgente și, dacă s-ar putea, n-aș mai veni astăzi.

— Cum doriți, bîlgui Noaptes, neștiind ce trebuia să înțeleagă din renunțarea șefului său la o întîlnire atît de importantă.

— Dacă poți, aranjează o întîlnire cu clujeanul acela, pentru mîine după-amiază. Știi... aș vrea să plec mîine seară cu un rezultat favorabil pentru copiii mei.

— Da, bineînțeles.

— Te rog să-mi comunici ora întîlnirii ; locuiesc la același hotel. La revedere, domnule Teodorescu.

— La revedere...

Baldovin curmase convorbirea, dar Noaptes rămăsese cu receptorul la ureche, așteptînd parcă ceva. Într-un tîrziu porni spre camera lui, gîndindu-se că șeful nu dăduse nici o importanță suprimării lui Titus și că, pentru acela, nimic altceva nu conta decît să intre în posesia planurilor care-i mai lipseau. Așadar, Bora ! Așadar, singura preocupare a lui Baldovin rămînea inginerul clujean. Nu, nu era doar o impresie, ci o certitudine ; chiar Baldovin mărturisise asta. Deci, acelaia nici nu-i trecuse prin minte, fie chiar și unul dintre gîndurile care-l chinuseră pe el. Hotărît lucru, Baldovin avea totală încredere în el, și cea mai bună dovadă era faptul că nici nu venise măcar să-l certe ; ba, mai mult, îi dăduse mîna liberă să aranjeze întîlnirea cu Bora. O ! Dacă întîlnirea aceea avea să izbutească, totul urma să se transforme în triumf. Se gîndi că poate se grăbise să-l suprima pe Titus și, într-o oarecare măsură, atît cît era în stare, se lăsă cuprins de o vagă remușcare. Era bucuros că scăpase de înfruntarea cu Baldovin ; dar, într-un ungher al conștiinței sale, gîndul că Titus ar fi lăsat un înscris privind afacerea *telepsihofonului* părea să persiste. După asasinarea pretinsului său fiu, el nu se mai văzuse cu actorul acela ratat. Vedea îi telefonase imediat după omor, dar numai ca să-i comunice că totul se desfășurase bine și că el nici nu se gîndea la pericolul care ar putea izbucni abia după moartea lui Titus. Iși dădu seama că, la ora aceea, Alexe Vedea nu ajunsese acasă, iar pe actorul-comisionar, dintr-o elementară prudență, evită să-l caute la florărie. Singura posibilitate de a-l întîlni era Zina. Reveni la telefon și-i formă numărul. Fata îi răspunse după primul apel :

— Bună ziua, domnule Noaptes. Chiar în clipa asta doream să vă telefonez. Dimineată nu am mai avut nici o clipă de răgaz.. Abia acum am sosit acasă ; de cîteva minute...

Sporovăiala fetei părea să ascundă ceva. Deși o cunoștea de puțină vreme, Mihai constatase că Zina nu se pierdea în asemenea nimicuri, mai ales la telefon. O clipă, îi trecu prin minte că s-ar putea ca ea să nu fie singură și o întrebă, dar fata se grăbi să-l asigure că se și plictisea din cauza singurătății. Lui Mihai îi fu de-ajuns asta, ca să înțeleagă că Zina dorea să știe dacă și el e singur, pentru că, probabil, vroia să discute cu el ceva important.

— Dacă n-ai altceva mai bun de făcut, treci să mă vezi. Și pe mine mă apasă singurătatea...

În mai puțin de o jumătate de oră, Zina sosi în casa Tripsa.

— Vroiai să mă vezi, o întâmpină Mihai.

— Da.

Intrară în sufragerie. Mihai o privea atent, vrînd să afle, chiar și cu o clipă mai devreme, ce anume se ascundea sub îngrijorarea pe care chipul Zinei o exprima.

— Domnule Noaptes, încep eu ea, înainte de a se fi așezat pe scaun, s-ar putea să mă aflu într-o situație foarte... foarte dificilă.

— Dar ce ți s-a întâmplat ? întrebă el neliniștit.

Fata părea să nu-i poată răspunde imediat, iar el își impuse să nu o zorească.

Nu cumva Zina forțase lucrurile în legătură cu Bora și astfel contactul direct cu el devenise, practic, inutil ? se întreba Mihai.

— Cred, cred că ieri după-amiază, am fost complice la omor.

Pentru moment, Noaptes gîndi că Zina aflase cele ce se petrecuseră cu Titus, socotindu-se totuși fericit pentru faptul că planul cu Bora nu-i fusese stricat. Cît despre ceea ce credea ori nu credea Zina în legătură cu Titus, n-avea decît s-o întrebe și, cît timp își făcuse în minte aceste socoteli, avu grijă să-și compună o expresie de nedumerire, vecină chiar cu teama.

— Draga mea, crede-mă, nu pricep nimic.

— Da, aveți dreptate, biîgui ea. Iată despre ce este vorba : comisionarul acela, care se pretinde actor, mi-a dat să înțeleg că el urma să ucidă un ins de care dumneavoastră doreați să scăpați.

— Ți-a spus el asta ? se arătă Noaptes supărat.

— Nu, nu chiar așa, dar m-a lăsat să înțeleg că despre o asemenea treabă era vorba.

Bătrînul se arătă uluit.

— Da, da, întări fata, privindu-l cu insistență.

— Și... mă rog, pe cine trebuia să omoare ?

— Nu știu ; vă rog să mă credeți că nu știu. Nu mi-a spus. Zicea doar că regizorul, adică omul pe care avea să-l întâlnească, urma să-l ducă la cel ce trebuia să joace rolul victimei, ori din asta am dedus că jocul în care intrasem ascundea o crimă.

Mihai era sigur că Zina nu aflase numele victimei, pentru că nici Necunoscutul nu-l știa, la ora la care ea îl conducea la întâlnirea cu Alexe. Oricum, era neplăcut că Zina avea fie chiar și o bănuială în legătură cu asasinatul. Îngrijorarea lui crescuse.

Zina îi evită privirea. Părea și mai agitată decât la începutul discuției, iar el observă asta, atribuindu-i însă starea tocmai acelei incertitudini pe care, tot el, o exclusese din calculele sale.

— Domnule Noaptes...

— Da, domnișoară ! Te ascult.

— Sper că am făcut bine spunându-vă...

— Bineînțeles ! exclamă el, încurajînd-o.

— Și mai vreau să sper că, oricare ar fi adevărul în povestea aceluia nenorocit, nu mi se va întîmpla nimic...

Fata dorea deci asigurări și Mihai înțelegea că se temea ; dar nu de autorități, ci de făptași ori de cei care se aflau în umbra făptașilor. Și acela, nu putea fi, decât el. Își dădu seama că centrul de greutate al asasinatului trebuia mutat asupra altcuiva și lucrul acesta trebuia să-i apară fetei cît mai plauzibil. Mai întîi, o asigură că bărbatul căruia i-l trimisese pe cel ce se pretinde actor era cu adevărat un regizor. Apoi îi spusese că nu el, Mihai Noaptes, avusesese nevoie de zănaticul acela, ci regizorul. În sfîrșit o asigură că, în privința lui putea fi liniștită dar, dacă într-adevăr regizorul se folosise de actor la făptuirea unei crime, era mai bine să evite să-l întâlnească.

— Pe cine ? Pe cine să evit ? Întrebă ea cu disperare.

Mihai o privi atent, căutînd să înțeleagă ce anume o tulburase într-atîta.

— Pe regizor ! Pe el, ar trebui să-l eviți !

Zina se ridică de pe scaun și-l măsură cu o privire disprețuitoare.

— Pînă unde vreți să împingeți batjocura ?

— Batjocura ? Despre ce fel de batjocură vorbești ?

Pusesese întrebarea, pentru a cîștiga timpul de care avea nevoie să-și formuleze un răspuns nimerit. Credea că ea se revoltase fiindcă

el căuta să-i sugereze teama din partea unui om pe care nu-l cunoștea cînd, în realitate, el se dovedise organizatorul aceluia omor.

— Il cunoașteți bine pe domnul regizor ?

— Da, răspunse el, bucuros că intuise motivul revoltei sale.

— De multă vreme ?

— Da, de multă vreme.

— Mulțumesc ! mormăi Zina printre dinți și se îndreptă spre ușă.

Mihai o ajunse îndată și, prefăcîndu-se consternat, o rugă să revină, pentru a-l scoate din nedumerirea în care îl aruncase comportarea ei.

Fata se întoarse în sufragerie și se așeză pe un scaun ; părea la capătul puterilor. După ce tăcu mult timp, îl întrebă cu glas stins :

— Trebuia !

— Ce ? Ce anume ?

— Trebuia să fiu verificată ?

La întrebarea asta, Mihai nu se așteptase. Ceva i se păru în neregulă. Așadar, fata aceea credea că el o supusese unei verificări și neîncrederea aceasta o indignase. Dar despre ce verificare vorbea ?

— Ori, pur și simplu, compromisă ? mai întrebă Zina, fără să fi așteptat răspunsul la prima ei nedumerire.

Lui Mihai îi veni să zîmbească. Va să zică, ea credea că fusese implicată în povestea asasinatului în scopul unei compromiteri. Asta îi conveni de minune, gîndind că astfel, timorată de un eventual șantaj, ea va rămîne docilă și, mai ales, discretă. Se hotărî să-i răspundă doar la prima întrebare :

— Domnișoară Zina, nu văd... nu știu în ce mod te-aș putea încredința că n-am avut, nici o clipă măcar, intenția să te verific.

Zina se ridică din nou.

— Vă întreceți cu gluma și eu nu vreau să înnebunesc. Dacă domnul maior dorea să mă pună la încercare, n-a greșit deloc alegîndu-vă pe dumneavoastră drept momeală.

Mihai se apropie de ea și o privi ca pe o nebună. Apoi îi luă mîinile într-ale lui și o imploră :

— Uite, dumneata spui că nu vrei să înnebunești... Nici eu nu vreau... de aceea, te rog, te rog să faci un efort și să-ți pui gîndurile

În ordine, încît să pot pricepe și eu cîte ceva... Vreau, crede-mă că vreau să înțeleg, dar tot ce-ai spus pînă acum mi se pare neclar... Hai, fii bună și ajută-mă să înțeleg. Despre ce maior vorbești ? Cine este acel maior și ce relații crezi dumneata că aș putea avea cu el ?

Laboranta își reluă locul pe scaun și-l privi atent, apoi murmură :

— Dacă, într-adevăr, nu știți nimic, atunci situația e foarte gravă, și pentru dumneavoastră, și pentru mine.

— Nu. Nu știu nimic, se grăbi el să confirme.

— Domnul Alexe Vedeă este maior de securitate.

Mihai păli. Vru să protesteze ori să nege, dar vorbele îi amuțiră pe buze. Abia într-un târziu putu să întrebe :

— De cînd știi asta despre Alexe ? Cînd ai aflat ?

— Mai înainte de a vă cunoaște pe dumneavoastră, fu răspunsul Zinei.

Mihai se cufundă în tăcere.

— Domnișoară, încep eu într-un târziu pe un ton ce se voia sigur și liniștit, spune-mi, te rog, unde și în ce împrejurări l-ai cunoscut dumneata pe Alexe Vedeă ?

— La institutul la care lucrez.

— Ce căuta el acolo ?

— „Regiza“ un moment de mare suspense, răspunse ea cu ironie.

Mihai făcu un gest de nemulțumire. Atunci fata încercă o scuză :

— Dar chiar dumneavoastră mi-ați spus că este un mare regizor.

Bătrînul zîmbi în semn de capitulare.

— Și ce anume regiza ?

— Prinderea mea în greșeală.

Noaptea era de-a dreptul năucit.

— Moment... greșeală... prindere... Dar pentru ce ? Pentru ce voia să te prindă ?

— Pentru că fotografiam niște planuri.

— Ale *telepsihofonului* ?

— Da.

— Lucrai pentru cineva ?

— Speram...

— Pentru cine ?

— Pentru Bora... Ooo ! I-am mărturisit asta domnului maior.

Mintea lui Noaptea începu să lucreze febril. Dacă Alexe lăsase să se consume acel omor și după aceea percheziționase amănunțit locuința lui Titus ? Cine știe, poate că Alexe descoperise vreun înscris compromițător, acel înscris de care el se temea atât de mult. Apoi îi veni să rîdă de propriile-i ineptii, spunîndu-și că, dacă într-adevăr Alexe Vedea ar fi fost ofițer de securitate, nu s-ar fi prețat la a fi complice cu asasinarea lui Titus. Urmă un moment în care Zina îl observă parcă zîmbind ironic unei aduceri aminte ori unei imagini văzute numai de el.

— Domnule Noaptea, insistă ea timid, trebuia să mă verificați ?

Mihai tresări din gîndurile în care părea cufundat și nu-i răspunse.

— Probabil că domnul maior dorea să se convingă dacă eu renunțasem ori nu la fotografierea planurilor, iar dumneavoastră mi-ați întins cursa pregătită de el. De ce nu-mi răspundeți ?

Mihai izbi cu pumnul în masă și strigă :

— Crezi ce vrei ! Apoi, brusc, pe un ton liniștitor, continuă :
Ți-am spus doar că nu mă simt vinovat față de dumneata cu...

— Ba da, ba da, îl întrerupse Zina, tînguindu-se. M-ați aruncat orbește în omorul acela. Ce nevoie era ? Ce nevoie aveți de mine ? Ce altă nevoie decît aceea de a mă pune față în față cu maiorul, și astfel, dumneavoastră, să faceți dovada unei desăvîrșite bune-credinți ? Urit ! Foarte urit v-ați purtat. Asta puteam s-o fac și eu ; ba, chiar înaintea dumneavoastră... adică, imediat după ce m-am hotărît să lucrăm împreună, pentru că pe domnul Vedea l-am înțilnit chiar a doua zi dimineată.

— Unde ?

— La institut ; lucrează acolo ca tehnician și, în afară de mine, nimeni nu știe că este maior de securitate. Dar eu nu v-am trădat, pe cînd dumneavoastră...

Noaptea n-o mai asculta din clipa în care aflase că Alexe lucra la institutul condus de doamna Tripșa. Desigur, Baldovin știa asta, dar lui n-avusese încredere să-i spună. De ce ? De ce asta, în privința lui Alexe ? De ce numai în privința lui Alexe, acest surplus de conspirativitate ? Nu cumva Alexe era omul de bază, nemărturisit, al lui Baldovin ? Poate că șeful recursese la această taină față de el, tocmai pentru a-i da cît mai mare independență lui Alexe ori, poate chiar pentru a-i da posibilitatea să-l verifice. Faptul că

Alexe o cunoscuse și chiar o recrutase pe Zina înaintea lui, iar el i-a trimis-o la întâlnire sub un nume fals, intenționând să-i păstreze secretă identitatea i se părea ridicol, iar asta îl deprima chiar mai mult decât o primejdie.

— Vă dați seama ce situație mi-ați creat ?

Noaptea negă printr-un semn al capului.

— O să se răzbune pentru încrederea pe care eu i-am batjocorit-o.

— Poate că nici nu se gîndește la asta.

Zina își ascunse capul în palme și suspină. Apoi îl întreabă :

— Domnule, de ce trebuia să moară omul acela ?

— Dar n-a murit nimeni.

— De ce ?

— ...

— Vreau să spun : de ce n-a mai murit ?

Întrebarea se înfipse în auzul lui Mihai și, cîteva cupe ecoul ei continuă să-l lovească. Un gînd straniu i se înfățișa din ce în ce mai clar : „Dacă Alexe era cu adevărat ofițer de securitate, atunci... cel ce trebuia să moară, n-a mai murit“. Își dădu seama că singurul lucru pe care-l avea de făcut era să discute cu Necunoscutul, pentru că, cine altcineva în afară de acel refulat îl putea informa asupra celor petrecute, cu o seară înainte în camera lui Titus ? Dar dacă acela se vînduse lui Vedeia ? Sau, și mai rău, dacă Vedeia îl arestase pur și simplu ? Trebuia, deci, mai înainte de orice, să afle dacă actorul era în libertate ; apoi, să-l întîlnească și, cu mare grijă, să-l descoasă. Dar cum să-l întîlnească ? Unde ? Cînd ? După o vreme, se ridică de pe scaun și, cu un glas care trăda o sinceră îngrijorare, se adresă Zinei :

— Domnișoară... vreau să te rog ceva : e important, pentru amîndoi, se grăbi el să precizeze.

— Spuneți !

— Cheamă-l dumneata, la telefon, pe comisionarul acela.

Fata tresări, speriată.

— Te rog, insistă Mihai și, fără să mai aștepte răspuns, formă numărul de telefon al florăriei hotelului.

După aceea, îi trecu fetei receptorul ; ea îl ceru pe comisionar. Imediat ce căpătă legătura cu el, Zina îl privi întrebător pe Noap-

teș, dar acesta îi șopti „Cheamă-l aici“. Cu o prezență de spirit care îl surprinse pe Mihai, fata rugă pe comisionar să avanseze suma necesară pentru cîteva garoafe pe care să le aducă apoi pentru domnișoara Ela Tripșa. Puse receptorul în furcă și-l privi pe bătrîn cu oarecare jenă, scuzîndu-se :

— Cred că am făcut bine nu ?

Mihai căută să-i rețină privirea cît mai mult, sub o atentă observare, și murmură :

— Nici nu se putea mai bine.

Apoi o sfătui să plece, rugînd-o să aștepte un telefon de la el.

În mai puțin de cincisprezece minute, o mașină opri în fața casei. O portieră trîntită, un demaraj puternic, urmat de țîrîitul soneriei de la intrare și Necunoscutul se afla în fața lui Mihai. Nu adusesese nici o garoafă, scuzîndu-se :

— Nu lucrez pe datorie.

Noaptea se sili să zîmbească și-l invită să se așeze.

— De ce nu mi-ai telefonat ?

— Așteptam să mă cauți dumneata. Știi, nu de alta, dar m-aș simți prost dacă ți-aș face impresia că mai doresc un rol ca ăla.

— Nu ți-a plăcut ?

— Ei... ba da... însă tipul nu voia să stea liniștit. Greu rol, domnule... Foarte greu !

— Și complicat...

— Mai ales complicat. Mamă ! Ce-am mai pățit cu regizorul ! M-a plimbat prin ruine, prin ospicii... dar pe unde nu m-a plimbat ? Apoi, cînd a socotit că are de-a face cu... un om de încredere și, mai ales, talentat, m-a condus la partenerul căruia trebuia să-i dau replica la ultima scenă din viața lui. Domnule ! Or fi mulți nebuni pe lumea asta, dar mai nebun ca băiatul ăla, n-am văzut. Era nebun de spaimă. Ei, dar se vede că dumneata ești un dramaturg cunoscut : de îndată ce-am scos pistolul, a și ghicit cine i-a scris rolul de victimă. Nu... de ce să vorbesc cu păcat ? Pînă la urmă l-am convins să stingă lumina și m-a ascultat, săracul... Mă rog, nu zic, avea puțină frică, dar l-am asigurat că n-o să-l doară... Regizorul, însă...

— Ce-i cu el ?

— M-a jignit ; m-a umilit cu neîncrederea lui.

— Cum așa ? se prefăcu Noaptea uluit de cele ce auzea.

Necunoscutul se ridică de pe scaun și strigă indignat.

— Ascultă, domnule ! Cu un actor de talia mea nu se procedează ca și cum ai avea de-a face cu ultimul cabotin.

Apoi continuă șuierînd :

— De ce n-a avut încredere în mine ? De ce s-a întors, după ce ne-am despărțit ?

— Unde s-a întors ?

— Acolo... la cel pe care-l împușcasem eu. A stat la el mai bine de o oră și jumătate.

Noaptea îngheță la gîndul că Vedea făcuse asemenea lucru și, mai ales că lui nu-i spusese. De ce o făcuse, fără să fi primit o dispoziție anume ? Apoi tăcerea lui Vedea după controlul făcut în casa lui Titus. Își aduse aminte de Baldovin care trebuia să se fi întîlnit cu el și, între timp, renunțase. Nu cumva găsise Alexe vreun înscris compromițător și i-l predase lui Baldovin ? Evident, gîndi Mihai, ce altceva l-ar fi făcut pe șef să se răzgîndească decît o stare de pericol ? În sfîrșit, graba lui Baldovin în legătură cu Bora ; de unde pînă unde graba aceea și, mai ales, precizarea faptului că el, șeful, dorea să participe la discuția decisivă dintre Mihai și inginerul clujean. Asta însemna că încrederea pe care Baldovin i-o acordase pînă atunci se limitase doar în a-l transforma într-un mijlocitor oarecare. Iar el știa foarte bine că, atunci cînd încrederea începe să scadă, primejdia suprimării crește direct proporțional. Dar dacă Vedea nu găsise nimic scris în odaia lui Titus ? De ce, totuși, acea renunțare din partea șefului, la întîlnirea cu el ? Nu cumva Baldovin îl suspecta mai de mult ? Nu, n-ar fi avut pentru ce, pînă la ivirea nesiguranței în privința lui Titus. Sau, Alexe... Da, da, năpîrca aia blestemată îl săpase, strecurînd lui Baldovin neîncrederea iar acum, odată cu starea de primejdie produsă de omorîrea lui Titus, desigur că Alexe prezentase șefului o situație alarmantă și în privința lui, a lui Mihai Noaptea, pînă atunci omul de bază al afacerii. În mintea bătrînului nu mai încăpea nici o îndoială că, din clipă în clipă, se putea aștepta la orice și, mai ales, după discuția cu Bora, cînd, Alexe și Baldovin nu vor mai avea nevoie de serviciile lui. O chemare, un foc dintr-un revolver cu surdină și, eventual, o scrisoare plastografiată, de... rămas bun, îi apăreau ca un implacabil epilog al existenței sale. Hotărît lucru, continuă Mihai să-și spună,

tot așa se va termina și viața lui, pentru că Alexe, chiar dacă nu găsește nimic cu ocazia percheziției operate după asasinarea lui Titus, cu siguranță că strecurase în conștiința șefului posibilitatea ca victima să fi ascuns undeva vreo notiță compromițătoare sau, și mai rău, să fi încredințat cuiva vreo dovadă în legătură cu vinovăția lor. Așa cum, inițial, acest gând i-a trecut lui, prin minte, s-ar fi putut întâmpla ca și Alexe să fi fost fulgerat de el. Poate și Baldovin.

Singurul lucru pe care-l avea de făcut era, dacă nu o înlăturare totală a primejdiei în care se afla, cel puțin, diminuarea ei. Și asta nu o putea realiza decât prin suprimarea lui Alexe. Cu Baldovin, avea să vadă el mai târziu ce era de făcut. Privirile sale se concentră asupra Necunoscutului, pe care-l surprinse foarte preocupat de ascuțirea unui creion. Îl bătu ușor pe umăr, pentru a-l face atent la cele ce dorea să-i spună, dar celălalt părea atît de absorbit de lucrul său, încît Mihai fu nevoit să mai aștepte. În timpul acesta, în mintea lui încolși o idee care i se păru de-a dreptul salvatoare. Rămase încordat cîteva clipe, apoi se hotărî să meargă spre telefon. Îl chemă pe Alexe Vedeă, care-i răspunse imediat, și îl întrebă îngrijorat :

— Ascultă ! Actorul nostru și-a uitat aseară, la amicul pe care l-a vizitat, ceasul de buzunar.

— Ceasul ? păru Alexe nedumerit.

— Da.

— Eu unul n-am văzut așa ceva la el.

— Dar, întrebă Noaptes, trăgăninînd vorba, dumneata ai trecut pe la amicul nostru bolnav ?

— Nu ! preciză Alexe. Eu am spus că nu l-am văzut pe actor să fi purtat ceas de buzunar.

— Înțeleg, înțeleg, dar mă gîndeam că poate l-ai vizitat și dumneata pe bolnavul nostru, după plecarea artistului.

Urmă o lungă pauză, după care Vedeă întrebă plin de indignare :

— De unde pînă unde balivernele astea ? Ce ? Eram nebun să mai trec pe-acolo după ce știam, din analiza citită chiar cu ochii mei, că suferea de o boală contagioasă ?

Alexe trînti receptorul în furcă, dar Noaptes continuă, ca și cum, omul de la celălalt capăt al firului ar mai fi continuat să-l asculte :

— Nu, nu cred că o să accepte să se sinucidă ; pare dornic să mai joace alte roluri pînă la acela de sinucigaș.

Necunoscutul se ridică de pe scaun și, spre surprinderea lui Noaptes, se răsti la el :

— Gata ! Ce-nseamnă porcăria asta ?

— Dar regizorul îmi propunea...

— Regizorul ? Întrebă, furios, actorul.

— Da, reluă Mihai ; regizorul îmi spunea că dorește să te lansezi într-un rol de sinucigaș.

Necunoscutul îi aruncă o privire tăioasă, apoi spuse pe un ton amenințător :

— Și dacă refuz ?

Mihai se prefăcu că se gîndește o vreme, apoi îi răspunse :

— De ! Știu și eu ? S-ar putea să renunțe la asta, dar atunci poate că ți-ar încredința un rol de victimă.

Actorul izbucni în rîs.

— Vrea să mă lichideze ? Asta-i răsplata pentru felul în care l-am servit ? Și dumneata ești de acord ?

— Mă tem de el.

— Eu nu.

— Uite, mi-a spus că dacă nu izbutesc eu să te conving, te va convinge el.

— Cînd ?

— Nu știu... cînd va socoti el că a găsit momentul.

Actorul slăbi strînsoarea mîinilor pe care le ținuse încleștate de reverele hainei lui Noaptes și plecă spre fereastră. Părea concentrat asupra unei idei foarte importante, iar Mihai, observînd asta, nu cuteză să mai scoată o vorbă. Într-un tîrziu, Mihai îl întrebă :

— De ce crezi să regizorul vrea să te lichideze ?

— Eu ? Am spus eu asta ?

— Așa... așa mi s-a părut, bîigui Noaptes derutat. Credeam că la asta te gîndești.

— Da de unde ? se arătă actorul vesel, ca și cînd izbutise să-l păcălească pe celălalt, cu cine știe ce șotie. Drept să-ți spun îmi trecuse prin minte o idee năstrușnică : ce-ar fi să-i propun regizorului o inversare de roluri, știi, eu să regizez, iar el să interpreteze rolul acela despre care-mi vorbeai ?

Mihai făcu un pas înapoi și-l privi cu oarecare îndoială. Nu-i venea să creadă că lucrurile luaseră cu atîta ușurință drumul dorit de el. Deodată, actorul izbucni :

— La urma urmei, cum altfel te poți răzbuna mai bine pe cineva decît punîndu-l să facă ceea ce ți-a poruncit el ție ? Iată o nouă

formă de piesă, în care conflictul dintre personaje cade pe plan secundar, iar pe prim plan, ca la grecii antici, triumfă conflictul dintre om și destin. Bagă de seamă, își avertiză el interlocutorul, piesa asta o poți scrie numai după ce eu voi interpreta rolul destinului. Până atunci, preciză el, n-ai voie să scrii o iotă ; rolul ăsta mi l-am scris singur, mai spuse el mîndru. Apoi, pătruns de importanța descoperirii sale, adăugă în șoaptă : Va fi pentru prima dată, în istoria tragediei, cînd destinul va căpăta formă și chiar relief... Pricepi ? Eu ! Eu voi fi întruchiparea materială a destinului. Și-acum, dă-mi un pistol și adresa regizorului.

Noaptea îi dădu un revolver cu surdină.

— Și adresa !

După ce o află. Necunoscutul părăsi liniștit casa Tripsa.

CAPITOLUL IX

Ofițerul în primejdie

Alexe Vedea ocupa o garsonieră dublă la etajul opt al unui bloc situat în apropiere din Piața Kogălniceanu. Locuia singur ; de câțiva ani, cea de a doua soție îl părăsise datorită unei serioase neînțelegeri privind faptul că Alexe înstrăinase prețioasa moștenire — o colecție de viori — lăsată de socrul său. Ori de câte ori cineva îl întreba, el răspundea invariabil : „N-am înstrăinat nimic, am păstrat totul pentru copilul nostru, fiindcă altminteri viciul care umbrea conștiința soției mele ar fi mînat-o să vîndă colecția pe un preț derizotiu. Dar eu trebuia să evit asta“. De cînd era singur în casă, adusese colecția din adăpostul știut numai de el și garnisise pereții cu cele cîteva zeci de viori pe care le așezase într-o harababură ce se voia „dezordine artistică“.

În după-amiaza aceea venise acasă mai devreme ca de obicei. Toată dimineața fusese agitat și prost dispus. Un sentiment de neliniște pusese stăpînire pe el, din clipa în care înțelesese că Zina Gogan lucra pentru Noaptes. Gîndul că, poate, laboranta îl trădase nu-i dădea pace. Juca oare Zina cu atîta curaj față de el ? Sau, jocul era de fapt al lui Noaptes, care, dorind să-și încredințeze colaboratoarea că nu o pîndește nici o primejdie din partea „domnului ofițer“ care o surprinsese fotografiind planurile *telepsihofonului*, meșteșugise acea combinație prin care Zina — sub alt nume — i-l adusese pe actor ? Ce altceva putea să-și închipuie decît că laboranta îi comunicase lui Noaptes că ea îl cunoscuse ca ofițer ? Deci, legăturile ei cu celălalt erau mult mai puternice decît teama pe care o jucase în fața lui și, dîndu-și seama de asta, se întreba în ce măsură serviciile ei fuseseră sincere ? O asigurase oare Noaptes

că nu avea pentru ce să se teamă de el ? Căută să-și amintească comportarea Zinei din dimineața aceea ; reconstitui cele cîteva întîlniri accidentale prin curtea sau pe coridoarele institutului și, abia acum putu să-și dea seama că fata evitase să schimbe cu el, fie chiar și o privire. Și... de ce ? Nu cumva se temea ? Poate chiar și Noaptes se temea de el în clipa aceea. Dar, cum nu se gîndise la asta ? Desigur, îl socotea o primejdie. Dar, de vreme ce se pretase a-i fi complice la asasinarea lui Titus, Mihai putea fi liniștit. Nu ; hotărît lucru, Mihai o trimisese pe Zina, ca să i-l aducă pe Necunoscutul acela, dar ca să-și demonstreze superioritatea. Știa el că Noaptes nu-l agrea, dar de aici și pînă la a-l expune unei primejdii, era cale lungă. Conta pe prudența lui Mihai mai mult decît pe propria-i judecată și-apoi desigur că aceluia îi trecuse prin minte că nici el, Alexe Vede, n-ar rămîne cu brațele încrucișate. Dar dacă „demascarea“ lui de către Zina era de dată recentă ? O ! Atunci Noaptes ar putea reacționa sub impulsul primei mîinii și atunci... Căută numărul de telefon al Zinei. O sună, dar nu-i răspunse nimeni. După aceea se gîndi la actor și nu-i veni în minte nici o posibilitate de a-l revedea. Își reaminti cît de ciudat se comportase și, mai ales, cu cîtă ușurință se încrezuseră, atît Noaptes cît și el în ratatul acela care putea însemna oricînd o primejdie. Își spunea toate astea din dorința de a se convinge nu numai de inutilitatea unei întîlniri cu asasinul, inconstientul asasin al lui Titus, ci și de pericolul la care s-ar expune, dacă ar discuta cu el.

Ideea revederii acelui straniu personaj îi stăruia însă în minte cu încăpăținare. Mai formă o dată numărul de telefon al Zinei și așteptă mult timp ; într-un tîrziu, cineva ridică receptorul și o voce bărbătească întrebă tăios :

— Da ! Cine sînteți ?

Alexe răspunse mecanic :

— Alexe Vede.

— Ce dorești ?

— Cred că am greșit, mai spuse el, îngrozindu-se de neghiobia făcută.

— Nu, preciză celălalt, n-ai greșit de loc ; o cauți pe Zina, dar ea n-a venit încă de la domnul Noaptes și de aceea te-am întrebat ce dorești. Vrei să-ți telefoneze, ori mai revii dumneata ?

— Am să revin, am să revin, bîigui Vede și închise telefonul.

O senzație de vid îl prinse în vîrtejul ei amețitor. Se sprijini de măsuta pe care se afla telefonul, apoi se îndreptă anevoie spre

un scaun. Se așează. În casă era foarte cald. Ar fi vrut să deschidă o fereastră, dar puterile păreau să-l fi părăsit cu totul. Treptat, începu să-și revină. O durere ca de arsură îi chinuia creierul. Se duse spre fereastră, dar se opri la jumătatea drumului, îndreptându-se spre pat. Peste câteva clipe însă luă hotărîrea să se ducă pînă la dulapul în care-și ținea medicamentul ce-i alina cumplitele dar obișnuitele lui dureri de cap și-l luă în doză dublă. Se scurseră câteva minute, după care durerile începură să-l lase. Treptat, gîndurile i se limpeziră și începu să se întrebe cu insistență : „Cine putea fi omul care-i răspunsese de la telefonul Zinei ?“ Alexe știa că Zina locuia singură și, de cînd începuse să lucreze cu ea, o chemase la telefon de câteva ori, dar niciodată nu-i răspunsese altcineva. Că un bărbat se afla în locuința ei nu însemna nimic ; nici chiar dacă ea lipsea de acasă. Dar de unde și pînă unde cunoștea omul acela relația lui cu Zina, relația Zinei cu Mihai Noaptes ? Da, pentru că nu-i spusese „e la doamna Tripșa“, ori „la Ela“, ci pur și simplu : „N-a venit încă de la domnul Noaptes“. Foarte ciudată și foarte îngrijorătoare situația lui în acel moment. O teamă animalică îl făcu să se cutremure la gîndul că aparentul său joc dublu ar fi putut sfîrși tragic, dacă Zina ar mai fi spus și altcuiva că fusese surprinsă de un ofițer de securitate, în timp ce fotografia niște planuri ale *telepsihofonului*. Se hotărî să-i telefoneze lui Noaptes, spunîndu-și că, dacă Zina se mai afla la el, cel mai bun lucru era s-o rețină acolo și s-o întrebe, ba chiar s-o silească să-i mărturisească ce relații avea ea cu bărbatul acela care se afla în casa ei și care cunoștea relațiile Zinei cu ei doi. Gîndurile de mai înainte, în legătură cu primejdia pe care Noaptes ar fi reprezentat-o pentru el, îi apărură ridicole. Își dădea seama că cel mai mare pericol îl reprezenta Zina, nu Mihai Noaptes. Da, fetișcana aceasta fără conștiință, fără scrupule, capabilă de orice. Acuma, cînd își dădea seama că teama manifestată de ea, în noaptea aceea, cînd el o surprinsese fotografiînd, nu era sinceră, ci jucată, iar promisiunea de renunțare la spionaj, pentru o eventuală tranzacție cu Bora, se preschimbase într-o angajare directă și certă față de Noaptes, Zina îi apărea drept unic și imediat obstacol. Formă numărul de telefon al lui Noaptes, care îi răspunse pe un ton plictisit :

— Da, eu sînt...

— Domnule, vroiam să știu dacă domnișoara Zina mai este încă la dumneata ?

— Dar, cum de ți-a trecut prin minte s-o cauți tocmai aici și încă la ora opt seara ?

— Pentru că... mai înainte am sunat la ea acasă și...

Noaptea îi curmă fraza, continuînd-o el, așa cum considera că ar fi trebuit să sune :

— ... și negăsind-o acasă, ți-ai spus : „Unde altundeva și-ar putea petrece timpul, o fată tînă și frumoasă, decît în compania unui bătrîn morocănos ?“ Nu-i așa ?

— Nu, domnule Noaptea.

Tonul grav al lui Alexe îl surprinse neplăcut pe Mihai.

— Atunci ?

— Un bărbat, care se afla la ea, mi-a spus : „N-a venit încă de la domnul Noaptea“. Pentru asta te întreb și insist : spune-mi dacă se află la dumneata și întreab-o cine este tipul, dar mai ales de unde și pînă unde cunoaște el aceste relații ? Cred că poți uza măcar de atîta autoritate ! Sînteți acolo ca într-o familie...

— Aș face-o cu dragă inimă, dacă mai întîi mi-ai spune dumneata ce te-a făcut să revii la bolnavul nostru după ce fusese operat ?

Înțelegînd că era vorba de Titus, Alexe blîngui :

— Nu, nu înțeleg...

— De ce l-ai vizitat după operație ?

— Ascultă ! Ascultă, om nebun ! Ce mai vrei să născoci ?

— Dar dumneata ? răspunse Noaptea și, după ce rîse sarcastic, trînti receptorul în furcă.

Alexe simțea nevoia să iasă din casă. Cîteva clipe privi mobilele, pereții, colecția de viori și toate celelalte lucruri, de parcă și-ar fi luat rămas bun de la ele. Apoi se îndreptă spre vestibul, dar în aceeași clipă se auzi soneria de la intrare. Rămase pe loc, nedecis. Cu pași ușori, merse spre ușă și privi prin vizetă. Imaginea celui de afară făcu să i se oprească bătăile inimii. De partea cealaltă a ușii se găsea actorul. O avalanșă de gînduri, de întrebări și de răspunsuri cu privire la utilitatea acelei vizite, precedă răsucirea butonului închizătorii yalle și deschiderea ușii. Abia cînd vizitatorul se instalează comod pe un colț de covor, unde se găseau și niște perne colorate, Alexe se gîndi cum de nimerise la el acasă. Știa precis că el nu-i dăduse adresa și că, mai mult decît atît, după ce se despărțise de actor, cu douăzeci și patru de ore în urmă, își luase toate măsurile ca acesta să nu-i afle cumva domiciliul. Gîndul acesta îl tulbură într-atît, încît destul de tîrziu observă că actorul privea într-un punct fix al odăii și făcea niște gesturi dezordonate, care vroiau parcă să însemne cînd un intens zbucium

sufletesc exteriorizat prin mișcări de atac și apărare, când un abandon total. Intrigat de ceea ce făcea, Alexe îl observă mai atent și, spre stupefacția lui, văzu că acel necunoscut înșirase pe covor o bucată de funie în formă de laț, o sticlă cu o etichetă pe care se afla desenat un cap de mort și, ceva mai departe, un pistol cu surdină.

— Ce înseamnă povestea asta ?

Necunoscutul îl privi surprins, iar Alexe, intrigat de atitudinea lui, ca și de înșiruirea acelor lucruri rău prevestitoare, insistă ;

— Te-am întrebat ce înseamnă asta ?

— Domnule regizor, credeai că scapi de mine ? Ha, ha ! chicoti scurt vizitatorul și continuă : știi tot atât de bine, ca oricare alt profesionist, că succesul repurtat cu un rol te poate duce la nebulie, dacă nu chiar la nevoia altei încercări. Și, uite : pe mine nevoia asta m-a dus la dumneata, pentru că dumitale ți-am datorat acel mare succes cu rolul de asasin.

— Sînt bucuros, murmură Alexe, dar nu știu în ce măsură am mai putea găsi un rol pe potrivă talentului dumitale.

— Nu nu, nu ! strigă Necunoscutul. Să nu-ți închipui că scapi de mine, amînîndu-mă.

— Bine, dar rolul...

— Rolul ! Rolul îl am ; mi l-am scris singur. Și, știi cum am ajuns la asta ? Știi ce m-a determinat să ajung la această nevoie ? Ei bine, invidia ! Da, da. Invidia !

— Dumneata ? Dumneata poți invidia ?

Actorul rîse cu amărăciune și-l privi stăruitor :

— Aaa ! știi ce te surprinde : nu faptul că invidiez, ci sinceritatea cu care ți-am mărturisit că sînt ros de un asemenea sentiment josnic. Ei bine, am invidiat celălalt rol : pe cel al victimei. Pentru asta sînt aici. Pentru asta am venit la dumneata. Vreau să te omor. O ! Ce păcat că n-ai fost de față cînd celălalt își juca rolul ; nu de alta, dar ai fi avut un termen de comparație. În sfîrșit, sper să te poți convinge de polivalența talentului meu.

— Maestre...

— Nu fi ipocrit ! Dacă mă iei așa, înseamnă că ai de gînd să mă aiurești și să știi că nu sînt dispus la compromisuri. Uite ! strigă el, sărind în picioare, am adus tot arsenalul mijloacelor clasice de omor : ștreangul, otrava și pistolul. Nu-ți rămîne decît să alegi. Ce mai aștepți ?

— Să intru în atmosferă, răspunse Alexe, sperînd să priceapă ce intenționa cu adevărat vizitatorul.

Necunoscutul începu să se învîrtească în jurul lui Alexe, descriind niște cercuri care deveneau din ce în ce mai mici. Nu spunea nimic. În încăpere era atîta liniște, încît cei doi bărbați își auzeau clar respirația.

Alexe își supraveghea vizitatorul cu coada ochiului. La un moment dat se gîndi să-l plesnească și să-l arunce în stradă, dar își spuse că suportîndu-i încă o vreme prezența ar avea șansa să afle unele lucruri importante.

— Am mai văzut eu regizori care toată viața au tînjit după un rol... Te pomenești că norocul meu m-a pus în fața unui asemenea specimen. Hai, vorbește cu mine deschis ; nu te sfii.

Vedea parea să fi ajuns la capătul răbdării. Se întoarse brusc și îl înșfăcă de gulerul hainei, urlînd :

— Ascultă, mă nenorocitul ! Știi în casa cui te afli ?

Necunoscutul îl lovi scurt cu cotul în plex, și Alexe se ghemui de durere.

— Păi bineee... domnule, dacă ții neapărat să joci dumneata, și nu eu, rolul victimei, consider că înainte de a trece la provocare, ar fi fost frumos să-mi comunicî. După aia, vedeam noi care-i mai tare la... „mișcarea scenică“. Pe urmă, dacă vrei cu tot dinadinsul să fii important, nu trebuie să dai dovadă de cretinism. Nu, nu vreau să te jignesc și sper să nu interpretezi așa muștrările mele colegiale ; sîntem, doar oameni de artă și mă doare cînd văd cu cîtă ușurință treci tocmai peste esențialul dintr-un moment intens dramatic. Alexe era năucit. Se așeză pe un scaun și își invită musafirul să facă același lucru.

— Poate că ai dreptate, spuse el, fără să-și privească interlocutorul. Uite, aș vrea să te-ntreb : De unde ai știut că locuiesc aici ?

Necunoscutul își frecă mîinile, apoi bătu din palme, chicotind :

— Bravo ! Bravo ! M-am convins acum că ești cu adevărat un mare regizor, pentru că nu încalci puritatea operei dramatice. Da, da, ai înțeles foarte bine că trebuie să respectî textul, că nu trebuie să modifice nici măcar un cuvînt, să lași rolului principal întregul său sens. Foarte bine, foarte bine... Așadar, e rîndul meu ; trebuie să-ți dau replica.

Actorul se întoarse, depărtîndu-se cîtiva pași de el. Apoi își drese glasul și șopti :

— Noaptes ! Mihai Noaptes mi-a dat adresa dumitale.

În clipa imediat următoare Alexe fu ispitit să-l întrebe : „De ce ?“, dar izbuti să se stăpînească, gîndind că nu trebuia să-și trădeze nici îngrijorarea, nici interesul față de manevra lui Noapteaș.

Intuind însă ce anume voia să afle gazda din întrebarea mărturisită, Necunoscutul preciză în continuare, zîmbind :

— Să nu crezi cumva că el m-a trimis.

— Nu ? se arătă surprins celălalt.

— Nu. Eu am vrut să vin la dumneata, pentru că m-ai jignit. Și, știi cum ? Ei bine, prin neîncrederea pe care ai manifestat-o față de mine.

— Cum asta ?

— După ce ți-am spus cum s-a desfășurat momentul și te-am asigurat că mi-am îndeplinit rolul cu prisosință, dumneata te-ai prefăcut că pleci în altă parte, dar de fapt te-ai întors din drum, ai urcat în apartamentul celui care jucase rolul victimei și m-ai controlat.

Alexe veni spre el și-l întreabă indignat :

— Ai văzut dumneata asta ?

— Doar e destul de limpede : pentru ce altceva te duceai, dacă nu ca să mă verifici și, implicit, să mă jignești ?

— Așa ți-a spus domnul Noapteaș ?

— Domnul Noapteaș mi-a spus doar că dumneata, după ce te-ai despărțit de mine, ai urcat la victimă. Restul l-am dedus eu, în ceea ce mă privește ; domnul Noapteaș, probabil, a dat altă interpretare faptului. Dar asta-i treaba lui ! Eu m-am simțit jignit și mi-am zis că, atît față de dumneata cît și față de propria mea conștiință, trebuie să mă reconsider, pe plan actoricesc, ori asta nu-mi va fi cu putință decît interpretînd și rolul pe care l-a avut partenerul meu, adică pe cel al victimei.

Alexe nu-l mai asculta. Gîndurile sale mergeau înapoi, derulînd clipele care se scurseseră de la ultima lui convorbire telefonică cu Mihai Noapteaș. Acolo, aducerile-aminte se opriră asupra cîtorva cuvinte rostite de complicele său : „...ce te-a făcut să revii la bolnavul nostru, după ce fusese operat ?“. Se întreba, cu disperare, de unde și pînă unde ajunsese Noapteaș să creadă că el s-ar fi putut duce în casa lui Titus, după ce actorul îl asasinase ? Să-l fi informat cineva asupra acestui fapt care nu se petrecuse ? Cine să fi făcut asta ? Și, mai ales, în ce scop ? Evident, cineva care ar fi dorit să-l compromită în ochii lui Noapteaș ; dar cine era acela ? Ar fi vrut

să aibă o explicație cu complicele său și fu tentat să-i telefoneze, dar imediat după aceea gîndi că poate nu era rău ca Noaptea să se simtă cîtuși de puțin, chiar pentru scurtă vreme, amenințat de el, astfel încît hotărî să amîne clarificarea acelei situații.

— Hei ! strigă Necunoscutul, nu te-ai decis să începem ?

Alexe tresări și se uită la el, de parcă abia atunci i-ar fi remarcat prezența.

— Ba da... ba da...

— Deci, eu joc rolul victimei !

— Fie !...

— Dar pentru asta, trebuie să știu cum ai de gînd să mă omori ?

După o lungă ezitare, Alexe, vădit încurcat, își întrebă vizitatorul :

— Dumneata cum ai proceda ?

— Oricum, numai fără otravă.

Vedea se sili să rîdă.

— De ce ?

Atunci Necunoscutul îi explică, arborînd o mină de om stingherit :

— Dacă aș recurge la otravă, ar însemna să te chinuiesc. Știi... eu n-am fost niciodată tare la chimie ; drept să-ți spun, singurele otrăvuri pe care le cunosc sînt : amestecul compus din capete de chibrituri cu spirt denaturat și... soda caustică. Și-apoi, metoda ar fi prea demodată.

O vreme Necunoscutul tăcu. În timpul acesta măsura încăperea cu pași mari, călcînd apăsător și agitîndu-și mîinile, de parcă ar fi vrut să prindă ceva care se încăpățîna să-i scape. Cînd se opri din acel „du-te, vino“. Își fixă interlocutorul și spuse pe un ton care nu ascundea amenințarea :

— Văd eu că dumneata ții cu tot dinadinsul să nu joc eu rolul victimei... Așa că te rog s-alegi ! porunci el, arătînd recuzita pe care o expusese pe covor.

— Maestre dragă... să fim serioși ; să ne păstrăm în limitele unei repetiții... blîgui, speriat, Alexe.

Necunoscutul rîse batjocoritor.

— Citesc în ochii dumitale ipocrizia : una spui și alta gîndești. Nu mă așteptam la una ca asta...

Apucă capătul funiei în formă de laț și făcu doi pași spre Vedea, dar acesta se retrase pînă cînd se lipi de un perete. Asta

păru să-l scîrbească dar să-l și mire din cale afară pe vizitator, care se și manifestă imediat :

— Ți-e teamă ?... De ce ți-e teamă ? Doar ești cu mine !

Vedea se refugie în spatele unui dulap, vrînd să apuce un baston pe care cineva, cu multă vreme în urmă, îl uitase la el, dar dintr-un salt Necunoscutul fu lîngă el, împiedicîndu-l să-și realizeze intenția.

— M-ai dezamăgit ! exclamă el trist. Ca regizor, trebuia să stai mai bine cu mișcarea scenică... Ar mai fi fost nevoie să te fi pus la punct cu unele probleme de plastică ; te miști foarte prost. Ei... dar în curînd n-o să-ți mai trebuie pentru că, la sfîrșitul jocului nostru, ai să dobîndești adevărata eliberare a spiritului dumitale din închiisoarea în care l-a osîndit trupul ăsta păcătos.

Se depărtă de el, îl privi atent și-l întrebă în șoaptă :

— Crezi în metempsihoză ? În reîncarnare ?

Alexe încuviință printr-un gest al capului.

— Cu-atît mai bine ; asta o să te ajute la replicile cerute de rolul pe care ți l-ai ales.

— Dar eu nu mi-am ales nici un rol, strigă Alexe. Și-apoi, a cui a fost ideea asta... idioată ?

Ochii actorului scăpărară de ură.

— Mă jignești încă o dată... Vrei să-mi demonstrezi că eu n-am idei, că n-am personalitate... Știi unde să lovești ! Măcar ai idee ce-i aia personalitate ? Și, fără să mai aștepte răspunsul celui-lalt, continuă pe același ton : Personalitatea este atributul cel mai personal al unei persoane !

— Văd că ești pus pe ceartă, îl dojeni blînd Alexe și, fără ca Necunoscutul să-l observe, apucă o vioară din colecție, repezindu-se să-l lovească pe actor, în timp ce acesta se aplecase spre instrumentele aduse pentru scena pe care dorea s-o joace.

Actorul se ridică brusc și pară lovitura, opunîndu-i antebrațul. Vioara scrișni în urma izbiturii, iar gîtul, fără trup, rămase în mîna agresorului. Corzile zbîrniiau încă, umplînd încăperea cu geamătul lor trist. Eco-ul aceluia geamăt se stinse într-un tîrziu și, odată cu revenirea liniștii, actorul se întristă. Făcu un singur pas spre Alexe și, abia atingîndu-i mîna, îi luă gîtul viorii, pe care începu să-l mîngîie. Puse laolaltă cele două bucați și încercă să le fixeze cu ajutorul coardelor, dar fiecare atingere stîrnea noi gemete... Se întoarse spre stăpînul ei și-l privi trist.

— De ce ? Cum ai putut face asta ? strigă el cu glasul gituit de o puternică emoție.

Alexe tăcu, evitîndu-i privirea. Nu avea chef să-i răspundă și, mai ales, nu știa ce anume i-ar fi putut pretexta unui individ pe care nu faptul că fusese atacat cu un obiect îl interesa, ci obiectul în sine. Din punctul lui de vedere, Alexe nu făcea o dramă, pentru că sacrificase vioara cu cea mai mică valoare...

— Dumneata ești cel mai odios temnicher de pe întreg pămîntul. Uite, dacă un copil omoară fluturi pentru a-și face un insectar, o face poate inconștient sau, oricum, are un pretext științific ; dacă un avar adună banii, stînjening economia unui stat, are scuza egoismului care-l îndrumă să asculte singur zornăitul acela straniu și ispititor pentru firile hrăpărețe, dar dumneata, dumneata... ce scuza poți invoca, pentru că ai întemnițat atîtea glasuri, atîtea bucurii și dezmierdări pentru sufletele oamenilor ? Ești mai ticălos decît cei care țin păsările în colivii, deoarece păsările, chiar și în captivitate, trăiesc cu speranța ca odată și-odată vor putea scăpa prin ușița uitată, fie chiar și pentru cîteva clipe. Viorile n-au aripă, continuă Necunoscutul parcă tînguindu-se. Aripile lor sînt mîinile celor care le iubesc și care le cunosc tainele graiului. Ușița coliviei nu se deschide cu nici o cheie din lume, ci doar cu mîngîierile celor sincer îndrăgostiți de glasurile lor. Cu ce drept ai răpit dumneata libertatea graiului lor și bucuria sufletelor atîtor oameni. În ce beznă ți-ai cufundat propriul dumitale suflet, ca să ajungi pînă la decăderea în care te afli. ?

Oftă adînc și merse spre peretele pe care atîrnau viorile din colecția lui Alexe Vedeu. Se opri în fața fiecăreia și, din cînd în cînd, mîinile sale luau cîte una ; degetele i se plimbau de-a lungul formelor, așa cum fac orbii cînd vor să descopere identitatea unui obiect. Intr-un tîrziu luă și un arcuș pe care începu să-l plimbe peste corzile uneia dintre viori. Camera fu năpădită, la început, de niște sunete dezordonate, aproape nearmonioase, aidoma unor strigăte ce se căutau, alergînd parcă unele după altele. Apoi, tumultul strigătelor deveni mai lent, mai ordonat, mai discret și, în sfîrșit sunetele se înșiruiră pe o linie melodică plină de tristețe. Ochii actorului se închiseră, iar degetele sale alergau pe corzi, atît de grăbite, încît amenințau să-i trădeze pînă și cele mai ascunse gînduri. Apoi, brusc, biciui corzile de cîteva ori cu arcușul, după care agăță vioara la locul ei.

— Știi ce-ai merita fiindcă ai întemnițat viorile astea ?

Dacă pînă atunci Alexe mai spera să poată intui unde avea să se oprească jocul celui pe care-l considera un biet refulat, acum lucrurile păreau să fi luat o întorsătură cu totul neașteptată pentru el și asta îl făcea incapabil să prevadă ce anume va urma. Se mulțumi să zîmbească.

— Ai merita, pur și simplu, să te omor cu adevărat și, mai ales, să fac din dumneata un mort urît. Da, da, continuă el precipitat ; nu așa cum am procedat cu celălalt.

Deodată îndreptă pistolul spre Alexe.

— Asta ai merita : să mori cu adevărat !

Degetele i se crispaseră pe pistol, iar Alexe, observînd starea lui de surescitare, strigă :

— Nenorocitul ! Ce vrei să faci ?

Actorul făcu un pas spre el, silindu-se să se retragă pînă ce se izbi de marginea patului și căzu. Apoi chicoti vesel :

— Vai, dar prost mai ești ! Nu vezi că e același pistol pe care l-am folosit și în scena cu Titus Noaptes ?

Faptul că actorul cunoștea numele celui pe care el și Noaptes îl sortiseră pieirii îl impresionează atît de mult pe Vede, încît înțelese că se afla acum în fața unei noi primejdii. Se ridică de pe pat și, căutînd să pară cît mai indiferent în fața acelei certe amenințări, îl întrebă pe un ton aparent firesc :

— Știi... de unde știi cum se numea... fostul dumitale partener ?

— După ce am tras, el și-a jucat rolul de mort cu atîta trăire, încît eu, ca să-mi completez ingraturul rol, i-am făcut o percheziție prin buzunare și...

— I-ai citit actele, îl completă Alexe.

Necunoscutul îl privi ținînd.

— De ce te pripești ? Doar n-ai fost lîngă mine, așa că n-ai de unde să știi. Ai vrut să mă faci praf cu logica ? Sîc ! N-ai ghicit...

— Atunci ?

— I le-am furat.

— Pe domnul Noaptes l-ai informat ?

— Da... însă, așa cum mi-a convenit mie.

Fără să bănuiască măcar cele ce avea să afle, Alexe presimți o mare încurcătură.

— Și ce i-ai spus ?

— Că dumneata ai luat actele victimei.

— Dar eu n-am fost acolo, se dezvinovăți prostește Vedeă, de parcă ar fi dat o explicație cuiva străin de situația aceea.

— Știu, confirmă Necunoscutul și izbucni în râs. Dar, așa cum el mi-a scris un rol pe care m-a împins să-l joc în regia dumitale, tot așa i-am scris și eu unul pe care trebuie să-l joace în regia mea.

— Omule ! Ce naiba ai cu mine ?

— Nimic. Dar ce, cu ăla pe care l-am omorât, am avut ceva ? Vezi ? În cazul ăla eu am lucrat, vreau să spun, am jucat orbește, interpretînd rolul unei crime fără mobil ; cel puțin, pentru mine. Pe cînd acum cînd domnul Noaptes m-a trimis să te omor, mobilul îmi apărea limpede : răzbunarea sau teama, ori chiar amîndouă, iar faptul care generase acest mobil era intriga mea. Ei ! Ce zici de logica acțiunii și de complexitatea rolurilor ? Așa-i că-ți place ?

— Da, bîlgui Alexe.

— Atunci, hai lasă-mă să te omor așa cum vrei tu.

Văzînd că celălalt tace, Necunoscutul își scoase port-vizitul și i-l flutură pe dinaintea ochilor.

— Nu mă face să ajung tîrziu ; am bilete la cinematograf.

Alexe făcu un gest de resemnare, sperînd să poată spune ori face ceva care să-l ajute să mai cîștige timp.

— Domnule ! Nu mi-ai spus... la ce crezi că ți-ar putea folosi actele victimei ?

Necunoscutul își vîrî pistolul în buzunar și se așeză pe un scaun.

— Văd că ai chef de discuții, îl ironiză el. Dacă asta e, poăte, ultima dumitale dorință, conștiința mă obligă să-ți răspund : Am furat actele victimei, gîndind că mi-ar putea sluji la un șantaj. Știi ? Asta în vederea unui alt rol pe care vreau să mi-l scriu într-un viitor apropiat.

Alexe respiră ușurat la gîndul că probabilele temeri ale lui Noaptes pe care — timp de cîteva minute — și le însușise și el, nu se adevereau. Așadar, nu era vorba de niște înscrisuri compromițătoare pe care Titus le-ar fi avut în casă și care, odată intrate pe mîna unui străin, să poată primejdui existența lor sau realizarea afacerii cu planurile *telepsihofonului*. Ceea ce făcuse nenorocitul ăsta era o treabă ieftină, de găinar, dar el, Alexe Vedeă, își dăduse seama că trebuia să-i acorde importanța dorită de făptaș.

— Interesant ! exclamă Vedeă. Sînt foarte curios pe cine ai putea șantaja cu actele lui Titus Noaptes ?

— Pe dumneata, pe domnul Mihai și chiar pe doamna Lia Lohan.

— Văd că și pe asta știi cum o cheamă.

Necunoscutul nu se grăbi să-i răspundă ; ochii lui căutau ceva care să-i slujească la confirmarea celor ce avea să spună, așa cum se obișnuiește când vrei să exemplifici, practic, unui neinițiat cine știe ce teorie. În sfârșit, privirea i se opri asupra unei viori spre care întinse mîna.

— Ai cîntat vreodată la vioară ?

— Nu.

— M-aș fi mirat, judecîndu-te după „ureche“.

Celălalt se arată nedumerit, iar Necunoscutul îi făcu semn să mai aibă puțină răbdare.

— Să fii oare chiar atîta de naiv, încît, după ce ai vorbit cu mine la telefon, să mai poți crede că eu o cunosc pe femeia aceea doar sub numele de Lia Lohan ?

Vedea tresări gîndindu-se că pînă atunci se amăgisera, atît el cît și Noaptes, în privința actorului care acum începuse să-i apară nespus de primejdios. Trebuia să se stăpînească pentru ca, fără să forțeze nota, să poată afla tot ceea ce omul din fața lui știa și, astfel, să realizeze dimensiunea primejdiei pe care acesta o prezenta pentru afacerea *telepsihofonului*.

— Dar cînd am vorbit eu cu dumneata la telefon ?

— Acum o oră.

— Nu-mi amintesc.

— Uite... o să-ți amintesc eu ; cînd ai căutat-o pe Zina Gogan, acasă la ea.

Alexe era pur și simplu năucit, iar Necunoscutul continuă să-i explice pe un ton scăzut și, vorbind rar, ca și cînd ar fi căutat să-l convingă că n-a visat.

— Da, da... cu mine ai vorbit ; pot chiar să-ți repet ce ți-am spus la telefon : „N-a venit încă de la domnul Noaptes“. Vezi ? Eu ți-am recunoscut glasul... Nu te mai uita atît de aiurit la mine, că mă faci incapabil să-ți mai spun ceva... Pur și simplu îmi face rău văzîndu-te cît suferi. Și nu te-am mințit... Zina fusese la Noaptes... dar s-a întors la cîteva secunde după ce dumneata ai închis telefonul.

— Ce cauțai acolo ? spuse Alexe, fără să-și dea seama de ridicolul întrebării.

Necunoscutul se încruntă în semn de nemulțumire. apoi ripostă dur :

— Vezi ? Ai devenit obraznic.

Alexe păru să nu-l fi auzit. Minteia lui era preocupată doar de ciudățenia relațiilor dintre Mihai, Zina și Necunoscut ; iar relațiile astea îi apăreau acuma de-a dreptul stranii.

— Cum ai ajuns în casa ei ?

— Cu chei false ; am intrat după ce am văzut-o plecînd și am așteptat-o acolo, pînă s-a întors de la domnul Noaptes. A fost o chestie de efect. Închipuiește-ți ce mutră a făcut cînd a dat cu ochii de mine !

— Dar adresa... adresă, de unde o știai ?

— Păi tot Noaptes mi-a dat-o.

— De ce ?

— Ca s-o omor.

— Și ?

— Ei ! Cum era să-mi tai singur craca de sub picioare ?

— Nu, nu înțeleg, bîigui Alexe.

— Ți-am spus doar că în perspectiva unui șantaj și Zina Gogan face parte din planul meu.

Insistența actorului în ceea ce privea șantajul începea să-i dea lui Vedea de gîndit și, pe un ton reținut dar trașant, îl întrebă :

— Ascultă ! Cum vrei să folosești actele lui Titus Noaptes pentru șantajarea noastră ?

Vizitatorul își frecă palmele ; ochii i se luminară de bucurie și părea încîntat că interlocutorul său atacase în sfîrșit problema pe care el dorea atît de mult s-o discute. Își dresе glasul, își puse în ordine ținuta, făcu cîțiva pași spre oglindă și, abia după ce se încredință că aspectul exterior cadra cu momentul acela atît de important pentru el, răspunse :

— Să zicem... că în clipa asta eu doresc niște bani pe care vreau să-i obțin de la unul dintre voi trei. Bineee ! Apoi să presupunem că toți trei mă refuzați... Bineee ! Dar, mai înainte ca voi să faceți pasul acesta necugetat, eu vă pretind că pot denunța organelor de resort crima voastră și, după ce indic adresa unuia dintre voi, arunc în casa aceluia actele victimei. Răăăuu !... Așa-i ? Haide ! Fii sincer și recunoaște că oricît ai fi tu ofițer de securitate, tot ai încurca-o.

— Va să zică știi în casa cui te afli ?

— Ei, vezi ? Dacă ți-aș fi răspuns la replica asta chiar de la începutul dialogului nostru, stricam ambele roluri, omoram suspens-ul. Uite ! Uite ! se înflăcăără Necunoscutul, vezi ce bine cade acum, abia acum, replica dumitale ?

— Cine ți-a spus asta ? continuă Vedeau.

Vizitatorul începu să se plimbe prin cameră, gesticulînd agitat.

— Ce înseamnă plimbarea asta ?

Celălalt se opri brusc și, întorcîndu-se spre el, își strigă su-părarea :

— La dracu ! Nu vezi că mă concentrez să joc cît mai bine mo-mentul în care trebuie să mărturisesc ceva deosebit de important ? Vrei să-ți răspund... așaaa... fără trăire, că doamna Zina Gogan m-a prevenit și pe mine și pe Noaptes ? Poftim ! Ai aflat ! Dar să știi că nu te iert că mi-ai stricat scena ; da, da continuă el să se tînguiască, nu ești un partener loial... Ce păcat ! Ce păcat să strici un joc atîta de subtil și să-l schimbi pe unul brutal, prozaic... Acum nu ne rămîne altceva de făcut decît să jucăm pe față. Alexe înțelegea că pe Zina Gogan o speriasse descoperirea colaborării lui cu Mihai Noaptes și, sub imperiul fricii ce se abătuse asupra ei din două direcții, ea căutase să se pună la adăpost măcar pe jumătate, divulgînd lui Noaptes calitatea de ofițer al securității pe care doar ei i-o mărturisise. Dar de ce îi spusese asta și actorului, tot nu pricepea. Incercă să deducă ce anume ar fi putut-o determina să facă asemenea mărturisiri insului aceleia refutat și primul lui gînd se îndreptă spre aspectul unei complicități între ei doi. Dar, imediat își spuse că, mult mai posibil era faptul că Zina ar fi făcut acea confidență actorului, constrînsă de anumite împrejurări și, în sfîrșit, chibzui că lucrurile stăteau așa și nu altfel pentru că, desigur, acela o șantajase. Ori, numai faptul că Necunoscutul i-ar fi împărtășit intențiile lui de șantaj pe baza actelor victimei, o speriasse într-atît, încît, pentru a se pune la adăpost, fie chiar și pentru o vreme cît de scurtă, ea căută să-l sperie pe netrebnic, uzînd de calitatea pe care el i-o mărturisise. Apoi convingerea îi fu în-tărită și de faptul că, inițial, Zina nu știa la ce anume urma să fie folosit actorul (cel puțin, așa îl asigurase Noaptes), iar cînd văzuse că apărea și ea drept complice la omor, se speriasse foarte tare. Dar ce nevoie avusese Noaptes să o amestece pe Zina în toată afacerea asta ? Doar ca să lovească în orgoliul lui ? Asta putea s-o facă și într-o discuție directă, fără să complice lucrurile atît de tare. Sau Noaptes a urmărit complicarea lucrurilor, tocmai prin

amestecul cît mai direct și pe cît mai multe planuri a Necunoscutului, pentru ca prin teama celorlalți față de acel straniu personaj să declanșeze un șir de lichidări la care, el personal, n-ar fi avut curajul să recurgă direct ? Evident, asta urmărea Noaptea, fiindcă pentru ce altceva îl trimisese pe Necunoscut la Zina, dacă nu ca s-o omoare ? Dar la el ? Nu, tot pentru același lucru ? În ciuda tulburării pe care i-o dădeau revelațiile acelea sumbre privind mașinațiile complicei lui său, în mintea lui se înfiripă gîndul că, dacă Zina scăpase cu viață, asta se datorase desigur unei atitudini de supunere față de omul trimis de Noaptea, așa că nu-i rămînea decît să se prefacă și el dispus la un aranjament. Dar, își mai spusese Vede, pentru un aranjament trebuie să ai ce oferi în schimbul a ceea ce vrei să dobîndești ; și el miza pe ceea ce aflase actorul, despre el, din indiscreția Zinei Gogan.

— Va să zică, deși știi în casa cui te afli, îți permiți să mă ameninți cu șantajul pe care ai de gînd să-l faci ?

Oaspetele se holbă la el și, după cîteva clipe, izbucni în rîs :

— Cu atît mai bine ; de la dumneata sper să obțin și cel mai mare profit.

— Nu ți-a trecut prin minte că un singur telefon din partea mea este suficient ca să te nenorocesc ?

— Te rog ! Te implor ! striga actorul, hai, nenorocește-mă !

Apoi, văzînd că celălalt tace, Necunoscutul continuă :

— De ! Eu ți-am făgăduit să jucăm pe față dar, după cum văd, dumneata ți-ai luat rolul în serios și mi se pare că nu mai poți ieși din pielea personajului...

— Fie cum vrei, dar să nu regreti.

— Lasă dumneata asta și spune-mi : chiar nu te simți deloc compromis pentru faptul că ai fost complicele meu la asasinarea lui Titus Noaptea ?

Alexe izbi cu pumnul în ușa dulapului, strigînd :

— N-am să-ți dau dumitale soțoteală de faptele mele !

— Dar nici nu-ți cer asta, caută vizitatorul să-l liniștească. Ce ai făcut, te privește, numai că... de acum încolo, lucrurile trebuie să se schimbe.

— Precizează ! porunci gazda.

— Nu fi ipocrit ! Sint sigur că ai luat și ceva bani pentru lichidarea lui Titus, dar asta nu-i treaba mea ; poate... a superiorilor dumitale...

Alexe îl asculta, observîndu-l atent și, pe măsură ce discuția înainta, el își dădea seama că refulatul actor dispăruse de mult și că în fața lui se afla un personaj lucid, dîrz, abil și fin psiholog. Tipul se pricepuse de minune să-l dezechilibreze, să-i tulbure rațiunea, să-l aducă acolo unde dorea și, mai ales, să-i slăbească voința. Acum, toată acea recuzită de omor, adusă de musafirul său, îi părea tot atîta de ridicolă, pe cît de ridicol se socotea el însuși în ochii celui alt. Tot jocul de mai înainte n-avusese alt scop decît acela de a-l depersonaliza în proprii săi ochi și, spre regretul său, Alexe înțelegea că Necunoscutul izbutise. De asemenea, își dădea seama că orice împotrivire sau măcar încercare de împotrivire devenise inutilă; și, mai mult decît de orice altceva, se temea de ridicol. În primul rînd însă dorea să afle pentru cine lucra Necunoscutul? Se concentră asupra acestui aspect, străduindu-se să găsească cea mai potrivită modalitate de a-și satisface curiozitatea, fără a trezi bineînțeles, în mintea interlocutorului său, nici cea mai mică suspiciune, ceea ce l-ar fi frînat să-i spună adevărul; al cui complice era? Al lui Noaptes? Al Zinei Gogan? Sau, pur și simplu, sub masca aceea, de pînă mai acum o jumătate de oră, se infiltrasă în afacerea *telepsihofonului* de care aflase cu totul accidental și acum voia să-i înlăture pe toți și să rămînă singur?

— Ascultă, începu Necunoscutul, nu știu exact ce urmărești dumneata. Pe de o parte mă gîndesc că te interesează activitatea lor, ca spioni dar, pe de altă parte, interesul pentru planurile *telepsihofonului* te-a tîrît la o complicitate într-o crimă. Planurile... înseamnă valută, și mie îmi trebuie.. Auzi? Probabil că te-ai lăcomit la banii sau la promisiunile lui Noaptes și ai mai fi făcut și altele pentru el... și-acum, de! te are la mîină... Dar vezi că și eu te am...

— Șantaj?

— Ce mai contează unul în plus, pentru un om obișnuit cu asemenea treburi?

— Prețul?

— Să fii alături de mine.

— Pînă unde?

— Pînă pun mîna pe toate planurile *telepsihofonului*.

— Ești nebun!

— Și dumneata, idiot. Și-acum ascultă : felul în care ai lucrat pînă acum dovedește asta. Ți-ai închipuit că astfel de planuri nu sînt păzite ?

— De oamenii securității ?

— Și de toți salariații institutului. Pricepi ? De toți !

— Din însărcinarea lui Noaptes, Zina a dus tratative cu Bora și se pare că a ajuns la oarecare înțelegere. Bora deține singurele planuri care-i mai lipsesc lui Noaptes, iar mîine după-amiază, complicele dumitale îl așteaptă, la el, pe inginerul clujean. Pe urmă, cred eu, Noaptes o să se facă nevăzut și noi rămînem...

— Nu ! nu-l vom lăsa ; planurile reprezintă valută, suficientă valută pentru fuga noastră... Spune-mi, la ce oră se vor întîlni ?

— La ora șase.

— Perfect ! Mîine după-amiază, la ora șase, ne întîlnim acolo.

— Nu ! La șase și cincisprezece minute.

— De ce ?

— Pentru că... pînă la ora șase, Noaptes și tot restul lumii trebuie să te considere mort.

CAPITOLUL X

Bumerangul

Abia se întunecase. Se simțea trist. Opri un taximetru și-l rugă pe șofer să-l ducă la marginea orașului, acolo unde văzuse el că oamenii nu goniseră zăpada... Și chiar ceru taximetristului să-l întovărășească în plimbarea sa.

— Omul coborî de la volan și-l însoți tăcut.

— Știi pentru ce-am venit aici ?

Șoferul ridică din umeri.

— Pentru că anul trecut, oamenii din cartierul ăsta n-au gonit zăpada și mi-am zis că nici anul ăsta n-or fi făcut altfel.

Își scoase mânușile și, aplecîndu-se, luă cu amîndouă mîinile zăpadă, apoi își cufundă fața în palme și rămase așa pînă cînd, îngrijorat, însoțitorul său îi strigă :

— O să-ți înghețe și creierii și ochii ! Dacă te-a încins dragostea, mai bine bea, că așa o să te nenorocești.

Clientul își descoperi fața, iar taximetristul îl văzu zîmbind.

— Acum e altceva, îmi ard creierii și tare aș vrea să mi-i răcoresc.

Vorbise fără să-și privească interlocutorul, dar cînd privirile lui descoperiră nedumerirea din ochii celuilalt, izbucni în rîs.

— Firește... n-ai de unde ști, dar, uite, îți spun eu : la ora șase dau o lovitură.

Șoferul făcu un pas înapoi și-l privi speriat.

— Nu, nu te teme, îl asigură clientul și rîse din toată inima. E vorba de un examen.

— Atunci să fie cu noroc ! se învoi taximetristul să-i arate că-l crede.

Clientul mai făcu cîțiva pași, mîngîie un cîine printre zăbrelele gardului dincolo de care „credinciosul“ își făcea datoria, apoi își privi ceasul.

— Mergem ?

— Meîgem, răspunse șoferul și-i ceru să-i spună unde anume.

— La Universitate ; dar te rog să nu te grăbești.

Drumul era înțesat de vehicule și, pînă la șoseaua principală, clientul se bucură pe îndelete de priveliștea pe care i-o ofereau casele mici cu acoperișuri încărcate de zăpadă, cu curți mari, toate ninse și albe, cu copaci cu crengile geruite, printre care ochii lui verzi și mari scrutau încăpățînați să descopere fagul acela bătrîn, căruia avea atîtea să-i spună.

— Am ajuns ! îi răsună în urechi glasul șoferului.

Clientul tresări, și omul de la volan, observîndu-l prin oglinda retrovizoare, avu impresia că cel de pe bancheta din spate dormise cu ochii deschiși.

Plăti și coborî grăbit, mergînd pînă ce se asigură că ieșise din raza vizuală a șoferului care-l adusese pînă acolo. Apoi luă un alt taximetru. Tăcu pînă ajunse în apropiere de casa profesoarei Tripșa, cînd ceru șoferului să oprească la colțul străzii. Intră într-un debit de tutun, unde se afla un telefon public și formă numărul Zinei.

Laboranta îl asigură că izbutise s-o scoată pe Ela din casă.

Noaptea, odată scăpat de prezența Elei, o instrui minuțios pe Anița cu privire la modul discret în care trebuia să se poarte, explicîndu-i că era neapărat necesar să nu dea buzna cînd nu era chemată. Motivă aceea stare de excepție de la modul în care menajera se purta cînd era Ela acasă, prin faptul că, pe lîngă obișnuiții casei, el aștepta în acea după-amiază o vizită mai deosebită, iar fata îl asigură că va fi foarte mulțumit.

Dar abia terminase menajera ce avea de spus, că soneria de la intrare se și făcu auzită.

Mihai își privi ceasul ; era ora șase fără cincisprezece minute. Observă că menajera îl privea întrebător, neștiind dacă trebuia ori nu să deschidă, deoarece conform spuselor lui de mai înainte el urma să facă asta.

— Deschide, deschide, o îndemnă Mihai și se îndreptă spre odaia lui ; pe mine să mă scuzi pentru cîteva clipe.

Anița se grăbi să deschidă. În prag, Necunoscutul.

— Ați nimerit foarte prost, glumi femcia. Așteaptă o vizită simandicoasă, adăugă ea, așteptînd să-și scoată paltonul de o croială ultramodernă. Costumul era dintr-un tweed de culoarea fierului, croit sport, iar cămașa de un albastru deschis.

Noaptea deschise brusc ușa care despărțea sufrageria de vestibul, vrînd parcă să surprindă ceva deosebit, dar spre uimirea lui, Necunoscutul îl întîmpină ca între cheflii, bătîndu-l prietenește pe umăr.

— Salve, Miky !

Apoi intră în sufragerie ; păsea clătinat. Privi mobilele și tablourile de pe pereți, de parcă atunci ar fi văzut pentru prima dată încăperea aceea și exclamă pe un ton indiferent, continuîndu-și inspecția :

— Drăguț ! Da, da... e destul de drăguț la tine.

Văzînd mutra pe care o făcea Noaptea, în timp ce-și urmărea vizitatorul și, minunîdu-se de ceea ce auzea, Anița izbucni în ris și plecă spre bucătărie.

— Hei ! strigă după ea musafirul, dacă ai de gînd s-o ștergi, să nu faci asta înainte de a-mi aduce o cafea. Auzi ?

— Da, domnule.

— Eu, interveni Noaptea, aștept pe cîineva...

Necunoscutul se întoarse brusc spre el.

— Miky ! Sper că n-ai de gînd să mă trimiți la bucătărie... E-adevărat, am cam băut, dar... într-o societate onorabilă.

Noaptea turba de minie.

— Nu, bineînțeles... Nu la bucătărie, ci la cafenea.

— Miky ? șopti amenințător vizitatorul, dacă nu isprăvești cu mitocăniile, te dau afară din casa asta în care, de fapt, ești doar un biet tolerat.

Apoi se îndreptă spre Anița.

— Fată dragă, ai grijă să nu pui prea mult zahăr... Poate mă trezesc din mahmureala asta...

Anița îl privi pe Mihai care se silea să zîmbească, apoi făcu un semn că încuviințează prepararea cafelei cerută de musafir.

Rămăși singuri, Noaptea își întrebă oaspetele :

— De cînd am devenit Miky pentru dumneata ?

Celălalt îl privi cu un aer impertinent și-i răspunse ;

— De cînd sîntem asociați.

— Gîndul ăsta ți s-a năzărit odată cu îmbrăcarea unor haine ca lumea, cumpărate cu banii căpătați de la mine.

— Miky ! Tu vrei să mă jignești, dar nu mă supăr. Știi !? Eu am o beție veselă, nu ca alții, care ori plîng, ori se bat ca chiorii. Uite ! Eu, cînd beau, nu pot să mă supăr pe nimeni și pentru nimic în lume. Apoi, pe un ton trist, continuă : Ești ordinar ! Să știi că eu ți-am depus banii ăia pe numele tău. Și știi de ce ? Mi-era teamă că-mi poartă ghinion, fiindcă tu mi-i dăduseși ca să omor pe cineva.

— Aștept un prieten, iar prezența ta mă stingherește. De ce nu vrei să înțelegi ?

— Dar am venit cu cele mai bune gînduri...

— Te cred...

— Am venit să repet, chiar cu tine, un nou rol de asasin.

— Te asigur... nu mai e nevoie...

— Ba da, ba da, strigă Necunoscutul cu disperare. Trebuie să mai lichidăm pe cineva.

Noaptea îl privi atent și abia putu să-și rostească întrebarea :

— Pe cine ?

Necunoscutul scoase un revolver și chicoti vesel :

— Pe tine !

Celălalt se retrase speriat.

— E încărcat, preciză Necunoscutul. Il cunoști, Mihai ?

— Ai înnebunit ! tună Noaptea. Ai înnebunit de-a binelea ?

— Sînt un personaj creat de tine, nu mă recunoști ?

Noaptea își dădea seama că în fața lui nu se mai afla cel pe care îl socotise o simplă unealtă, gata să execute orbește orice, cu condiția să reprezinte un rol. Apoi se gîndi că povestea omului aceluia ciudat, povestea cu cariera de actor ratat, poate că nici nu era adevărată. Îi era chiar ciudă pentru ușurința cu care îl crezuse și nu-și putea ierta că ajunsese pînă la a-l face complicele său. Ar fi trebuit să fie mult mai sceptic în privința Necunoscutului, chiar de la bun început, chiar de cînd se cunoscuseră... Da, da, își amintea întîmplarea aceea atît de ciudată, șantajul exercitat asupra lui pe baza filmului din aparatul de fotografiat, pe care pretinsul actor mai întîi i-l furase și apoi i-l restituise. Acum, lucrurile ajunseseră atît de departe, încît tipul îi putea cere orice. Dar ce anume dorea Necunoscutul de la el, în clipa aceea, nu-și putea da bine seama. Mintea îi lucra febril. Deodată i se păru că

ceața tulburării care-l cuprinsese începea să se destrame, iar motivul vizitei străinului personaj îi apărea din ce în ce mai clar ; tipul venise cu puțin mai devreme decât Bora, și asta însemna că el cunoștea ora sosirii inginerului clujan.

— Trebuia să-mi comunicî, încă de dimineață, cum a decurs scena cu regizorul.

— De ce ? se arătă, revoltat Necunoscutul. Pentru ca tu să poți discuta și mai liniștit cu Silviu Bora ?

Noaptea era acum pe deplin încredințat că Necunoscutul venise tocmai pentru că știa ora întîlnirii cu Silviu. Dar nu-și explica cîne anume îl informase.

— De unde știi ? izbucni el, necontrolat.

— Zina mi-a spus că astăzi, la ora șase, o să vină aici.

„Zina !“ Numele răsună de cîteva ori în urechile lui Noaptea, ca un semnal de alarmă. Cum, în ce împrejurări aflate tipul adevăratul nume al laborantei pe care el avusese grijă s-o cunoască drept „doamna Lia Lohan“ ? Poate că Alexe, sub imperiul fricii — cînd s-a văzut amenințat de actor — o demascase, trădîndu-i adevăratul nume. Da, da ; altminteri, n-avea cum să afle, își spuse Noaptea și căută, cu febrilitate, o soluție ca să-l scape de musafirul inoportun. Dar, după cîteva secunde, își aminti că Necunoscutul precizase că Zina l-a informat asupra orei la care Bora avea să-l viziteze. Atunci, tulburarea de mai înainte se transformă în teamă, pentru că nu-și dădea seama de unde și pînă unde apăruseră asemenea comunicări și relații între Zina și actor.

Anița bătău la ușă, iar Necunoscutul apucă strîns pistolul, îndreptîndu-l în direcția din care se auzeau ciocăniturile și strigă :

— Cine e ?

Glasul menajerei fu acoperit de rîsul lui Noaptea care se duse să deschidă ușa :

Fata intră și puse cafelele pe masă. Apoi, privindu-l pe musafir, îi spuse :

— Lăsați drăcia aia, că mă sperie.

Noaptea observă că oaspetele tresărise, ascunzîndu-și repede pistolul în buzunar.

Fata se retrase.

— Ești foarte nechibzuit, îl mustră Mihai.

Necunoscutul îl priyi nestîngherit.

— Cu ce ocazie ți-a spus Zina ora la care inginerul Bora va fi aici ?

— Am șantajat-o.

— Pe Zina ?

— Și pe Zina, insinuă musafirul.

Pentru Mihai devenise evidentă intenția Necunoscutului de a-l intimida și își dădea seama că orice încercare de ripostă era inutilă, dacă nu chiar periculoasă.

— Începi să devii interesant...

Celălalt rîse înainte de a-i răspunde.

— Să-ți controlezi colesterolul ; judeci cu întârziere și pricepi foarte greu... Sîntem asociați și... starea sănătății tale mă îngrijorează...

— Poate... poate că așa e, dar deocamdată lămurește-mă cu ce ai silit-o să-ți spună ora la care Bora va veni la mine ?

Musafirul se apropie de el și-i vorbește în șoaptă :

— Cînd am ajuns la Alexe acasă, Zina era acolo.

— Și ?

— Alexe era mort.

Noaptea îl privi uluit. Asta însemna că Zina îl ucisese de teamă ; ea îl crezuse cu adevărat ofițer de securitate.

— Asta-i tot, mai spuse Necunoscutul și începu să-și soarbă cafeaua. După o vreme, adăugă : Știi, Alexe era ofițer de securitate.

— Tot Zina ți-a spus ?

Oaspetele puse ceașca pe masă și făcu o mutră prin care își manifestă totala nedumerire în legătură cu ceea ce fusese întrebare.

— Da de unde? Avea haine și acte de ofițer. Nu te mai prefăce! Tu știai asta și te foloseai de el, pentru că era un om slab.

Noaptea își acoperi fața cu palmele și gemu ; părea incapabil să mai articuleze vreun cuvînt, dar încercă să se dezvinovățească printr-o clătinare repetată a capului.

— Bine, bine, se arătă musafirul dispus să-l creadă. Acum, ce te mai frămîntă, că doar tot ai vrut să-l știi mort ! ?

— Dar Zina... Zina unde este ?

— După ce l-a lichidat, a vrut să se predea procuraturii, dar imediat ce mi-am dat seama că nu era prea convinsă la actul ăsta de eroism, am convins-o că partida nu-i pierdută și, după ce s-a mai liniștit, i-am „explicat“ că și în privința mea ar putea fi li-

niștită... dacă mă pune la curent cu ceea ce nu știam, din afacerea *telepsibofonului*. A acceptat cu atîta bucurie, încît m-am gîndit că intenționa să mă amăgească ori, și mai rău, să mă atragă într-o cursă. Apoi, cînd mi-a spus unele lucruri deja știute de mine și deci puteam verifica buna ei credință, m-am liniștit. Acum, lucrăm împreună, dacă... .

— Dacă ? se precipită Mihai.

— Dacă n-o fi arestat-o pînă la ora asta.

— Cînd ai vorbit ultima oară cu ea ?

— La amiază ; cred că nu trecuse de două.

În mintea lui Noaptes, gîndurile se succedau de-a-valma, într-o viteză amețitoare. Dacă tot ceea ce aflase de la omul care se pretindea acum asociatul lui era adevărat, atunci situația în care se afla el, după cum și întreaga afacere, ajunsese într-un moment de grea cumpănă. Se temea chiar de faptul că Zina, în disperarea ei, vrînd să pună capăt spaimii prin care continua să treacă, l-ar fi prevenit pe Bora și atunci totul era terminat. La ora șase și jumătate urma să sosească Baldovin și, împreună cu el, să pună la adăpost planurile *telepsibofonului*. Baldovin era încredințat că discuția cu Bora va izbuti și, chiar în dimineața aceea, îi împărtășise părerea aceasta lui Mihai. Mai erau cîteva minute pînă la ora șase. Noaptes își privi ceasul, apoi se uită insinuant în ochii musafirului său.

— Poți reveni pe la opt.

Musafirul se încruntă și, ridicîndu-se de pe scaun, veni spre el, amenințător.

— Îți imaginezi că, după ce am scăpat de la o moarte sigură pe care mi-o sortiseși prin Alexe Vedea, acum, mă poți goni ?

— Nu este adevărat ?

— Ai crezut că poți juca mai tare decît mine ?

— Eu nu joc.

Necunoscutul îl privi disprețuitor.

— Ba joci, dar... prost.

Mihai, disperat, se hotărî pentru o ultimă încercare.

— Ai spus că te consideri asociatul meu.

— Da, încuviință vesel musafirul.

— Ei bine, eu vreau să mă despart de dumneata, așa că este firesc să-ți restituie partea care ți se cuvine.

Necunoscutul veni spre el și-i apucă mâinile într-ale sale.

— Ascultă ! Ca să poți chibzui dacă e bine sau nu, ca să te desparți de mine, trebuie să știi că toată povestea de adineauri, în legătură cu asasinarea lui Vedea de către Zina, a fost o născocire de a mea. Și, știi de ce am făcut asta ?

— Nu, murmură Mihai, năucit.

— M-am temut că o să mă ai la mână cu două crime ; una mai merge, dar două încep să dea de bănuț...

Noaptea îl privea atent străduindu-se să înțeleagă unde începea minciuna și unde se termina adevărul în cele spuse de interlocutorul său.

— Acum, pentru că eu ți-am mărturisit totul, cred că este de datoria ta să-ți mărturisești măcar ție câtă nevoie ai de mine... de serviciile mele.

Mihai știa să riște totul pe o singură carte, atunci când intuia, fie și cea mai ieftină posibilitate de a cîștiga o partidă. Apucă receptorul, formă numărul de telefon al Zinei și, când fata îi răspunse, el închise imediat. Așadar, laboranta era acasă și, oricare ar fi fost adevărul, din cele două versiuni ale Necunoscutului în legătură cu moartea lui Vedea, în clipa aceea, el, Mihai Noaptea, mai putea încerca să se debaraseze de acel inoportun. Îl privi cu un aer de superioritate și-i spuse dur :

— Te rog să pleci.

Musafirul nu-l luă în seamă, nici nu se clinti de pe scaun și nici măcar nu-l învrednici cu o privire, dar când gazda repetă, pe un ton și mai aspru, acel „te rog să pleci“, el se ridică cu scaunul în mână :

— Ce vorbești ? Păi, tu crezi că tot ce-am făcut eu pînă acum a fost plătit cu cîteva bancnote ? Mă și revolt la gîndul că-ți poate trece prin minte să mă acuzi de lașitate. Vai de mine ! Crezi, oare, că te-aș putea părăsi... că te-aș putea lăsa singur, tocmai într-un moment atît de greu ? Dacă totuși ajungi la o înțelegere cu Bora și obții planurile care-ți mai lipsesc, ar putea să te bată gîndul să faci vreo nechibzuință... Mai știi ? Să fugi cu planurile !... Să transporti singur o asemenea povară ! Dar cum aș suporta eu asta nu te gîndești ? Eu am omorît pentru dumneata... mi-am trădat prietenii, aducîndu-ți jumătatea de film din aparatul fotografic pe care ți-l furasem pentru ei... Într-un cuvînt, am riscat și pentru asta vreau ceea ce mi se cuvine.

— Cît ?

— Miky ! strigă Necunoscutul, supărat. Eu nu sînt angajatul tău ; sînt asociatul tău.

— Asta-i părerea ta. Cît vrei ?

— Nu, Miky ; nu-mi place cum sună întrebarea...

Noaptes turba de mînie, dar se strădui să se stăpînească, dînd glasului său un ton firesc :

— Atunci ce vrei ?

Celălalt își frecă mîinile și zîmbi satisfăcut.

— Uite, ca să vezi cît sînt de modest ; vreau o copie, precizez, o copie — nu originalul — a planurilor *telepsihofonului*.

Mîinile lui Mihai se prînseră de tăblia mesei, iar degetele i se crispară cu disperare pe lemnul lustruit.

Musafirul observa că gazda lui abia își mai putea stăpîni furia dar, departe de a se lăsa impresionat de starea aceluia, chicoti vesel, pîrînd că imaginea disperării pe care i-o oferea cel din fața lui îi făcea chiar plăcere.

— O copie; am spus ; nu originalul.

— Bine ! se învoi Noaptes. O vei avea.

— Ce garanții îmi oferi ?

Noaptes păru descumpănit de întrebarea la care, desigur, nu se aștepta.

— Cuvîntul meu de onoare !

Celălalt izbucni într-un hohot de rîs care nu se termină decît în clipa în care Anița năvăli în sufragerie.

— Domnule ! se adresează ea lui Mihai, sună cineva.

Cei doi bărbați se priveră încordați.

— Deschid eu sau deschideți dumneavoastră ? întrebă menajera.

— Deschide tu, hotărî Mihai.

Anița trecu în vestibul.

— Ce garanție vrei ? întrebă șoptit Noaptes.

— Să asist la rezultatul final.

O clipă de ezitare, urmată de gîndul că sosirea lui Baldovin va contribui în mod sigur la înlăturarea asociatului inoportun și, în sfîrșit, un răspuns sec :

— Bine, rămîi !

Silviu Bora intră urmat de menajeră. Ținea, cu stîngăcie, o sticlă frumoasă ambalată și, cu mai multă stîngăcie încă, i-o oferi lui Mihai.

— Pentru dumneavoastră.

Noaptea se grăbi să despacheteze strâla și să-și mărturisească surpriza și bucuria pentru darul primit.

Necunoscutul se retrăsese lângă fereastră, pe jumătate cu spatele la ei, iar Bora, datorită miopiei lui accentuate, îl descoperi abia după o vreme.

— Oo ! Dar văd că mai aveți oaspeți ! spuse clujanul și porni, cu mâna întinsă, spre bărbatul îmbrăcat sport.

Dar în clipa în care ochii săi slabi îi întâlniră pe cei verzi și neastîmpărați ai Necunoscutului, Bora își dădu seama pe cine avea în față. Era atît de uluit de felul cu totul schimbat în care i se înfățișa cel pe care de atîtea ori îl ajutase, cerîndu-i servicii de care n-avea nevoie — numai din dorința de a nu-l umili prin vreo pomană — încît cu greu putu să exclame :

— Nici nu vă închipuiți ce bine îmi pare că vă văd... așa cum arătați. Da, da, credeți-mă, pur și simplu mă bucur pentru dumneavoastră. Și-apoi, adăugă el precipitat : Probabil că vi s-a rezolvat situația la teatru.

Necunoscutul părea că nu știe ce să-i răspundă. Tot ceea ce izbuti să facă fu să se incline și să-și muște buza inferioară, pentru ca să nu-și înfrîngă starea ce-l cuprinsese. După cîteva zeci de secunde, timp în care Bora nu încetase să-i strîngă mîna, bărbatul cu ochii verzi îngăimă abia perceptibil :

— Mi s-a încredințat un rol... un rol mare... poate prea mare...

— Sper să-l faceți minunat ; vă doresc asta din tot sufletul !

— Și eu sper...

— Vreau să fiu de față cînd o să jucați ;

— O să fiți...

— Și am pretenția să stau în primul rînd, strigă Bora vesel, ca să vă privesc de aproape și să-mi mărturisesc toată viața că am cunoscut un actor celebru !

— Celebru... nu știu ; dar sînguincios, da.

— Celebru ! Celebru ! tună Bora, prefăcîndu-se mînios pentru faptul că fusese contrazis.

În clipa următoare, își scoase ochelarii ; plîngea.

— Să nu rîdeți de mine, dar vă simpatizez foarte mult. Știi, în general, ori de cîte ori aflu că un om și-a realizat o dorință, și-a împlinit un vis... plîng. Adică... nu plîng, propriu-zis, dar... îmi dau lacrimile.

Necunoscutul făcea eforturi disperate să rostească măcar o mulțumire formală pentru felicitările și urările lui Bora, dar bunătatea și emoția sinceră a clujanului îl paralizase. Lacrimile izvorâte din puritatea aceluia suflet generos se scurgeau ca un șuvoi de flăcări în conștiința lui, vinovată de minciuna în care trebuia să mai persiste o vreme. Singurul lucru care-l împiedica să-și tragă palme era scopul final al aceluia joc, în care prezența omului, capabil să plîngă pentru fericirea semenilor săi, era absolut necesară.

Noapteaș așezase trei pahare pe masă și, pe un ton ce se voia gătit de emoție, spuse :

— Să nu credeți, domnule inginer, că n-am avut și eu o mică contribuție.

Bora se întoarse spre el, fericit că se putea desprinde din starea pe care i-o crease întâlnirea cu Necunoscutul sub noua lui înfățișare.

— Da ? Într-adevăr ?

— Într-adevăr, confirmă Necunoscutul. Domnul Noapteaș a avut cea mai mare contribuție la acest mare rol al meu.

Clujanul îi întinse lui Noapteaș amîndouă mîinile și, după acel moment de efuziune, gazda îi invită să bea.

— Nici nu știți, reluă Mihai conversația, că domnul acesta n-ar fi rămas să-mi țină de urît, dacă nu i-aș fi spus că veniți dumneavoastră.

— Dar, ripostă Bora, domnul acesta nici nu-și închipuie ce fericit m-a făcut, rămînînd.

— I-am spus că veniți să jucăm o partidă de șah ; cred că pentru asta a rămas.

Toți trei izbucniră în ris.

— Dă, da, continuă gazda, arătîndu-l pe Necunoscut ; este un jucător pasionat.

— N-am știut, se scuză Bora. Trebuia să-mi fi spus.

— Se teinea.

— De ce ?

Atunci, Necunoscutul interveni.

— Acum cîteva zile, cînd m-ați adus cu mașina aici, i-ați spus domnului Noapteaș că dumneavoastră calculați totul ; absolut totul. Eu, în ceea ce mă privește, evit partenerii din cale-afară de prudenți.

Noapteaș rîse și, pe un ton zeflemitor, îl apostrofă pe Necunoscut :

— Dar asta ar însemna să nu mai avem curajul adevăratului jucător. Și-apoi, ce altceva este mai frumos, mai pasionat, decât riscul ?

Bora se ridică de pe scaun, entuziasmat.

— Aveți dreptate ! Perfectă dreptate, mai ales ca cei ce crede că a calculat totul nu se poate să nu greșească. Da, da, îi asigură el. V-o spun din proprie experiență.

Noaptea aruncă o privire complice partenerului său. El considera spusele lui Bora drept un îndemn direct la tratarea afacerii, fără nici un fel de ocolișuri. Continua să-l întrebe pe Necunoscut dacă și el împărtășea aceeași părere, dar acela clătină ușor din cap, a nedumerire.

Tăcerea care se așternuse devenise apăsătoare, iar Bora căută să depășească acel moment delicat, fără să se gândească măcar la motivele care-l creaseră.

— Nu văd masa de șah... piesele...

Mihai îl privi insinuant.

— Uneori, răspunse el, chiar când totul e pregătit, se întâmplă fie să nu vedem, fie să ne facem că nu vedem.

Bora se sili să zîmbească, stingherit de faptul că nu izbutise să priceapă tîlcul spuselor lui Noaptea și, ca să iasă din încurcătură, răspunse într-o doară :

— Ei, asta... așaaa... când vrei să pierzi, ca să faci plăcere unui copil...

— Nu, nu ! interveni Necunoscutul. Asemenea procedeu se folosește când vrei să-ți asiguri victoria, prin derutarea adversarului căruia îi lași impresia că ești nepriceput sau... chiar naiv.

Clujanul îl privi nedumerit.

— Se poate... se poate să fie o tactică, dar eu prefer atacul direct. Oftă !

— Gata ! Din clipa asta mă puteți considera învins. Desigur, se prefăcu el, deprimat, asta ați și urmărit : să mă faceți să mărturisesc tactica mea de joc.

Ceilalți doi bătură din palme, iar Bora, ca un copil căruia i-a izbutit o șotie, se ridică în picioare și făcu o reverență. Pe urmă, toți trei izbucniră în râs.

Noaptea umplu paharele și toastă :

— Pentru tactica inginerului Silviu Bora !

După aceea, tot Noaptea fu cel care reluă discuția :

— Am uitat să bem, tocmai pentru aceea care are marele merit să ne fi apropiat... interesele.

Bora se uită la el, mirat. Apoi, privirile căutară pe cele ale Necunoscutului, dar bărbatul cu ochii verzi își plecă stingherit capul și bîigui :

— Domnul Noaptes se referă la Zina Gogan, laboranta...

— Aa ! da, da, desigur ; o fată tare isteată.

— Vă prețuiește mult, spuse Mihai.

— Mă bucur...

— Chiar vă iubește. O ! Dacă ați ști cît a suferit, cînd i-ați mărturisit regretul că doamna Tripșa, plecînd din țară, nu v-a lăsat planul de ansamblu al *telepsihofonului*, ci... doar planurile secțiunilor la care dumneavoastră trebuia să vă aduceți contribuție.

— M'da... adevărat... Povestea asta mi-a îngreunat foarte mult treburile... Și încă îmi mai dă bătaie de cap.

— Vedeți, ea n-a îndrăznit chiar de la început să vă ofere ceea ce dumneavoastră vă lipsea... pentru că nu era convinsă dacă ați fi fost dispus la un schimb...

— Schimb ? Ce fel de schimb ?

Obrajii clujanului se îmbujorară.

— Nimic neobișnuit, explică Noaptes ; ea avea tot ceea ce vă lipsea dumneavoastră și îi lipsea doar ceea ce dumneavoastră urma să faceți.

Bora se ridică de pe scaun. Mîinile lui delicate, cu degete lungi și subțiri, tremurau. Cu un glas care trăda indignarea, spuse aproape strigînd :

— Discuția asta, pentru mine, a devenit ciudată și... și chiar jignitoare.

Noaptes sări de pe scaun, vrînd să-l înfrunte, dar nu mai putu face asta, pentru că ușa care despărțea sufrageria de vestibul se deschise brusc și în prag apără Titus.

Mihai îl privi aiurit și exclamă prostește :

— Tu ! ?

— Ce faci mutra asta ? urlă pretinsul fiu al lui Noaptes. Mai bine spune-mi dacă am venit prea devreme ori... prea tîrziu. Apoi, arătîndu-l pe Bora, întrebă : Dar stîrpitura asta cine mai e ?

— Domnul Bora... inginerul.. colaboratorul doamnei Tripșa, bîigui Mihai.

Titus intră în încăpere și închise ușa cu zgomot.

— Bravo ! Va să zică... lucrați direct cu sursa.

Silviu, în culmea furiei, se îndreptă spre vestibul, vorbind pe un ton de om jignit :

— Domnilor... consider că mă aflu într-un loc cu totul și cu totul nedemn de mine.

Dar plecarea lui fu oprită de intrarea năvalnică a lui Alexe Vedea.

Mihai se așează pe scaun ; picioarele nu-l mai ajutau. Un val de sânge cald îi năpădi obraji și tâmpurile începură să-i zvîcnească dureros. Riposta lui Bora, sosirea lui Titus, despre a cărui moarte îl încredințase atât Necunoscutul cât și Vedea, și acuma Alexe, pe care de asemenea îl credea mort. Nu-și mai dădea seama cum ar fi fost posibilă o scăpare din situația în care se găsea, dar nici nu se mai putea gândi la asta. Era complet năucit de pe urma lovirilor primite într-un timp atât de scurt.

— Trăiesc ! îi șopti Alexe ; vezi ?

— Văd...

— Sper că am sosit la timp !

Apoi se adresa lui Bora :

— Așadar, dacă domnul Bora și-a schimbat vederile, *telepsiho-fonul* și-a schimbat și el destinația ; deci, de astăzi înainte, gândurile oricărui om vor putea fi cunoscute.

Privirile lui Bora se îndreptară spre Mihai.

— Asta... a... a... asta ai urmărit ? se bâlbîi, din cauza furiei clujanului. Ești nebun ! Da, da ; ne-bun ! La ce ți-ar folosi să cunoști gândurile oamenilor ? Și-apoi ce gânduri ? strigă Bora. Ce gânduri crezi tu că ar putea să tăinuiască omenirea în clipa asta ? Nebunule ! Nebunilor ! Singurul gând al omenirii este să aibă pîine și liniște ! Blestemaților ! Nu vă dați seama că truda voastră este osîndă, ca și aceea a lui Sisif ?

Zina și Ela apărură în pragul ușii, lăsată pe jumătate deschisă de Vedea. Ela vru să intre în sufragerie, dar Zina o reținu cu un gest aproape brutal.

— Dar vouă, continuă Bora, vouă celor care vreți să spionați pînă și gândurile oamenilor cinstiți, vi se cuvine o osîndă și mai grea : izolarea ! Da, da : izolarea definitivă pe o insulă... cea mai îndepărtată insulă, care să vă poarte numele, ca pe un stigmat : „Insula spionilor“ !

Atunci glasul Elci răsună disperat :

— Ce se întâmplă în casa mea ?

Toți se întoarseră spre tînăra fată.

— Am... am niște musafiri... blîgii Mihai.

— Trebuia să mai vină cineva... un domn, care s-a recomandat Baldovin.

Mihai încremeni, iar Necunoscutul întrebă :

— Unde e ?

— Aici, răspunse Zina, dar l-au oprit la ușă.

Necunoscutul se ridică de pe scaun și își aprinse o țigară, în timp ce Mihai făcea eforturi disperate ca să poată întreba :

— Cine ? Cine l-a oprit ?

— Doi bărbați, răspunse Ela. Mai întîi l-au legitimat și pe urmă i-au spus : „Urmați-ne“ !

— Casa e înconjurată ; ne-ați trădat, domnule ofițer ? întrebă Zina.

Titus îl zgîlțîi pe Mihai, care părea absent și, pe un ton amenințator, îl întrebă :

— Nu cumva chiar tu ne-ai întins cursa asta ? și arătîndu-i o telegramă, continuă : De ce m-ai chemat ?

Mihai îl privi cu un aer tîmp.

— Nu... nu te-am chemat eu.

— Dar cine ? strigă Titus.

Cîteva secunde se scurseră într-o tăcere apăsătoare.

— Eu, spuse Necunoscutul, într-un tîrziu. Și, ție, Mihai, tot eu ți-am telegrafiat că savanta va reveni în țară mai curînd decît știai tu.

— De ce ?... De ce ?... murmură Mihai, năucit.

Anița intră în sufragerie.

Noaptea se ridică de pe scaun și, pîrînd nesigur pe picioare, se sprijini de mobile pînă ajunse lîngă fereastră, gemînd :

— De ce ?... De ce ai făcut asta ?

— Doream un contact direct cu șeful dumitale ; cu Baldovin. Și, dacă nu grăbeam lucrurile, cum altfel ar fi apărut el, atît de singur ?

Alexe și Titus îl fulgerau pe Mihai cu priviri care nu prevesteau nimic bun și asta păru să nu-i fi scăpat Necunoscutului, pentru că glasul său puternic se făcu auzit :

— Locotenent Toader !

— Orдонаți !

Un semn scurt cu capul și Anița se postă lângă Titus.

— Locotenent Gogan !

Fără să mai aștepte vreo precizare, Zina se repezi în spatele lui Alexe.

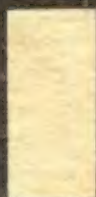
Prefăcându-se a nu fi înțeles nimic din cele ce se petreceau acolo și simulând o mare durere în regiunea lombară, Mihai își duse mîna la buzunarul de la spate, în care își ținea pistolul și, cu aceeași voce joasă ce se voia, cu orice preț, expresia neputinței, îl întrebă pe Necunoscut :

— De fapt... de fapt, dumneata cine ești ?

Cel întebat făcu un pas lateral și, fulgerător, dădu la iveală un revolver pe care-l îndreptă spre Mihai, împiedicîndu-l să-și îndeplinească intenția.

— Bumerangul de care ai crezut că te folosești ; maior Jianu Victor, din Ministerul de Interne !

Afară, întunericul părea să învăluie într-o naivă liniște jocul nevinovat al fulgilor de zăpadă care se zbenguiau adoma unor copii, neștiutori în fața răului și a primejdiei.

Lei 5,50

EDITURA
MILITARĂ